

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostili. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebusti, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600

GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382

CEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190

1300 LIR POSTNJA PLACANA V GOTOVINI SPED. IN ASS. POST. GR. 1/50%

Hranilna pisma
Varni koraki vašega gospodarjenja

V tisk. dolarjih
ali markah

BCIKB BANCA TRZAR

ČETRTEK, 16. JUNI

Vatikan
priznal
»starejše
brate«

VOJKO COLJA

Skoraj dva tisoč let so bili za kristjane »le zahrbtni Judje«, na katere je padla Odršenikova kri. Leta 1986 so postali »naši starejši bratje«, novembra lani je izraelskega velikega rabina papež v Vatikanu sprejel s svetopisemskim pozdravom šalom (mir), mesec dni kasneje sta Izrael in Vatikan podpisala sporazum o medsebojnem priznanju, včeraj pa sta državi končno vzpostavili diplomatske odnose.

Med državama je se cela kopica nerešenih vprašanj, ki gredo od statusa in premoženja katoliške cerkve v Sveti deželi do jeruzalemskega vprašanja. Nedvomno to niso lahko resljiva vprašanja, a nič v primerjavi s prepadom, ki je nastal v skoraj dvatisočletni zgodovini. Geti, pogromi, prisilna spreobrnjenja, prepoved zemljiške lastnine, ker morajo Zidje ostati »večni Judje in do sodnega dne bloditi po svetu, ker čevljar Ahasver ni dovolil Kristus, da bi se med potjo na Golgoto spočil pred njegovo hišo. V krščanskih državah je bila »izvoljenemu ljudstvu« stoletja zapisana taka usoda. Cerkev se je kljub holokavstu v drugi svetovni vojni le počasi ootresla teh stereotipov. Leta 1965 je Pavel VI. kot prvi papež v dvatisočletni zgodovini Cerkev z deklaracijo Nostra aetate obsodil antisemitizem; zanj in za Cerkev Zidje niso bili več »bogomilci«, židovstvo je postalo »avtonomna vera«. Papež Janez Pavel II. se je aprila leta 1986 podal na svojo »najdaljšo pot«, kot je sam pomenljivo poudaril. Prekoratil je Tiber in kot prvi papež prestopil prag neke sinagoge. Zanj so postali Zidje »naši starejši bratje«.

Cerkev pa s tem v zavesti svojih vernikov se ni odpravila globoko zakoreninjenega odpora do Židov in židovstva, ki kot podzavesta antisemitska pošast tu pa tam butne na dan. Čaka jo torej še ogromno dela in to ne državniško diplomatskega, temveč drobnega, dušnopastirskega v vsakodnevnem stiku z mladino in verniki. Iz podzvesti mora predvsem mladini izbrisati stoletno antisemitsko navlako, tako da psevdokrščanska mladež ne bo razbijala po židovskih pokopališčih, oskrunjala sinagog in zanikala obstoja holokavsta.

IZRAEL-VATIKAN / ZGODOVINSKI DOGODEK

Po 46 letih navezali diplomatske odnose

Normalizacija pa bo zahtevala še ogromno dela

JERUZALEM - Včeraj so iz izraelske prestolnice sporočili, da sta Izrael in Vatikan navezali diplomatske odnose. Sporazum sta obe državi podpisali že decembra lani, navezavo diplomatskih odnosov pa sta za nekaj časa odložili. Dodelati je bilo namreč potrebno še nekaj podrobnosti, ki pa za eno in drugo stran niso bile samo obrobne pomena.

O teh »malenkostih« sta se državi pogovarjali prek posebnih predstavnikov, ki sta po včerajšnji navezavi diplomatskih odnosov prevzela funkcijo veleposlanikov.

Nova veleposlanika bosta imela se veliko dela, saj bosta morala v dveh letih najti rešitev za dve ključni točki decembrskega sporazuma. Gre namreč za status in premoženje katoliške cerkve v Sveti deželi. Se do včeraj sta državi na različne načine samo izražali naklonjenost ena drugi. Tako je, na primer, Vatikan obsodil skrunjenje židovskih sinagog in spomenikov žrtvam holokavsta.

Na 18. strani

V Jeruzalemu so potrdili navezavo diplomatskih stikov. (AP)

Citaristi aretiran zaradi podkupnin

MILAN - Mlini milanskega tozilstva so začeli spet mleti. Včeraj je bil v okviru preiskav o podkupninski aferi aretiran bivši upravni tajnik KD Severino Citaristi. Poleg bivšega senatorja, ki mu je zaradi boleznih sodnik priznal hišni pripor, sta bila aretirana se njegov sodelavec Enrico Boreatti in podjetnik Gaetano Caltagirone.

Na 2. strani

Danes v Trstu splošna stavka

TRST - Industrijski, pristaniški, pomorski in gradbinski delavci iz tržaške pokrajine bodo danes stavkali. Stavko so oklicali sindikati CGIL, Cisl in UIL, da bi opozorili na izredno hudo stanje, v katerem se danes nahaja tržaško gospodarstvo, zlasti v omenjenih starih sektorjih. S to protestno akcijo delavci in sindikati hočejo vzbuditi predvsem pozornost rimske vlade, da bi končno vzela resno v pretres težke gospodarske in družbene razmere v tržaški pokrajini.

Stavkajoči delavci se bodo danes ob 9. uri zbrali na Trgu Zedinjenja Italije v Trstu. Od tu bodo krenili v sprevodu po mestnem središču ter se spet vrnili na glavni mestni trg. Tu niso prevedeni običajni govori, pač pa bo delegacija stavkajočih obiskala prefekta.

Na 6. strani

Podjetje

Verde Sgaravatti

20% POPUSTA
PRI NAKUPU VRTNIH RASTLIN
Do 30. junija bomo nudili 20% popusta pri vseh vrtnih rastlinah, ki so na razpolago v našem prodajnem centru

Obalna cesta 6/1 - TRST
Tel. 040/224177

Urniki: 9.00 - 13.00 in 15.30 - 19.00 tudi ob ponedeljkih

KOREJA / NEVARNO ZAOSTROVANJE NA DALJNEM VZHODU

Severna Koreja izstopila iz mednarodne agencije AIEA

PJONGJANG - Severna Koreja se je v ponedeljek umaknila iz Mednarodne agencije za jedrsko energijo (IAEA) in znova zagrozila, da bo gospodarske ukrepe, s katerimi jo hočejo Združeni narodi prisiliti k pregledu jedrskih objektov, razumela kot vojno napoved. Rezim v Pjongjangu pa ni umaknil podpisa z mednarodne pogodbe za nesirjenje jedrskega orožja.

Severna Koreja pravi, da bodo izstopili, ker ji je IAEA prenehala posiljati tehnično pomoč. Mednarodna agencija za jedrsko energijo se je za ta korak odločila, ker rezim v Pjongjangu kljub mednarodnim pozivom ne dovoli pregleda svojih jedrskih elektrarn.

Na 18. strani

Bivši predsednik Jimmy Carter z ženo v obmejnem Panmunjonu. (Telefoto AP)

SSG NA FESTIVALU DIONYSIA V VEROLIJU

Uspešna krstna uprizoritev Jančarjeve drame Halštat

Festivalsko vrenje spodbujalo k intenzivnemu delu

VEROLI - Sinoci na mednarodnem festivalu v Veroliju Halštat Draga Jančarja v režiji Borisa Kobala z ansamblom SSG. Veroli je mesto, ki se razprostira z grča v dolino z obilo cerkvami in trgi pred njimi. Ni redkost v tem predelu Italije, je pa idealen okvir za gledališki festival kakršen je Dionysia, ki želi spregovoriti o sodobni svetovni dramaturgiji.

V dneh festivala so najprej na simpoziju iznesli svoje gledališke izkušnje dramati, kritiki, režiserji, igralci, teatrologi. Spoznavanje raznorodnih situacij naj bi vodilo v večje spoštovanje drugih, pa tudi v strpnejši odnos do vsega, kar nam je nepoznano.

Po dvodnevni razpravi udeležencev simpozija se zdaj vrstijo gledališke novitete sedmih avtorjev iz Italije, Alžirije, Francije, Kitajske, ZDA, Cila, Hrvaske in Slovenije. Igre so na prostem ob 18.30 in v dveh cerkvah ob 21.30. Vsak avtor skuša s svojo gledališko skupino osvetliti problematiko okolja v katerem živi.

Presejanje te problematike je prikazano na način, ki se zdi dramatično najustrežnejši.

Po želji organizatorjev, ki nudijo gledališkim ustvarjalcem vse potrebne usluge, naj bi dela režirali avtorji sami.

Sinoci je bila na vrsti krstna uprizoritev Jančarjeve drame Halštat. Jančar je režijo zaupal Borisu Kobalu, izvedbo pa tržaskemu ansamblu. Tržacani so se zato pred dvema tednoma preselili v Veroli in začeli z vajami. Festivalsko vrvenje jih je spodbujalo k intenzivnemu delu, ki sta ga narekovala se prekratek čas za udelano odrsko postavitev in velika povednost teksta.

Bogomila Kravos

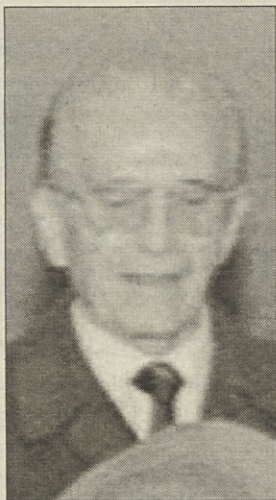
MILAN / PODKUPNISKI AFERA

Aretiran bivši upravni tajnik KD Citaristi

Zaporni nalog za podjetnika Gaetana Caltagironeja

MILAN - Mlin preiskave o podkupninski aferi je začel spet mleti. Na zahtevo milanskega državnega tožilstva je sodnik za preliminarne preiskave Maurizio Grigo včeraj podpisal zaporni nalog za bivšega upravne tajnika Krščanske demokracije sen. Severina Citaristi. Citaristi, ki so mu zaradi bolezni in prijetnosti priznali hišni pripor, je rekorder jamstvenih obvestil. Italijanska tožilstva so mu jih naslovila kar 74, saj je vpleten v malone vse preiskave o podkupninskih aferah, ki zadevajo protizakonito finansiranje strank.

Skupaj s Citaristijem sta bila aretirana se senatorjev sodelavec Enrico Boreatti in podjetnik Francesco Gaetano Calta-

Severino Citaristi

girone, eden najbolj znanih italijanskih gradbenikov, ki je bil skupaj z bratom vpleten v številne podkupninske afere. Citaristi je osumljen krsitve

zakona o javnem finansiranju strank in korupcije, Caltagirone korupcije, Boreatti pa posesti ukradenega denarja.

Afera, v okviru katere je bil aretiran Citaristi, zadeva gradnjo dveh upravnih poslopij blizu milanskega velesejma. Eno od poslopij naj bi zgradilo podjetje, ki sodi v sklop koncerna bratov Caltagirone. Milansko tožilstvo trdi, da je Caltagirone izplačal milijardo in 600 milijonov Krščanski demokraciji, da bi pritiskala na milansko občinsko upravo za spremembo regulacijskega načrta, kar bi pospešilo gradnjo poslopija. Za podobno uslugo naj bi podjetje Grassetto, ki naj bi gradilo podobno poslopije, izplačalo milijardo in 400 milijono

nov socialistom.

Sodnik za preinarne preiskave Grigo je včeraj popoldne v zaporu San Vittore zaslusal Boreattija, Citaristi pa bo zaslusan v ponedeljek.

Aretacija Severina Citaristija je izzvala ostro reakcijo nekaterih političnih sil. Koordinator Krščanskega demokratičnega centra Pierferdinando Casini je poudaril, da Citaristi ni dal v svoj žep niti lire in se vprašal, zakaj je bil sploh potreben preventivni pripor. Svojo zaprečenost je poudarila predsednica Ljudske stranke Rosa Russo Jervolino, medtem ko sta jo reformator Pepino Calderisi in pripadnik An Ugo Ceccconi imela za nepotrebno hudobijo.

DSL / MED TRADICIJO IN PRENAVLANJEM

Več kandidatov za tajniško mesto

Največ možnosti pa pripisujejo sedanjemu drugemu možu v stranki Massimu D'Alema

RIM - Demokratska stranka levece med tradicijo in prenavljanjem. Po odstopu tajnika Achilleja Occhetto je vostvo stranke začelo postopek za izvolitev novega liderja, ki se delno sklicuje na tradicijo s koreninami v nekdanji KPI, obenem pa v tako tradicijo vnaša nekatere novosti.

Tako je mogoče razbrati iz sklepov politične koordinacije, ki je v torek pozno v noč razpravljala o problemu novega vodstva. Kot je povedala predsednica vseh državnega sveta Giglia Tedesco Tatò, se bo svet sestal 30. junija in 1. julija, da izvoli novega strankinega tajnika. Do takrat se bo poseben odbor za pogovore posvetoval z okoli 200 stranki-

nimi voditelji o imenih kandidatov za novega tajnika.

Do tu način izbire novega liderja sodi v utrjeno tradicijo. Toda ta posvetovanja, je poudarila Giglia Tedesco Tatò, ne bodo neke vrste primarne volitve in zato ni izključeno, da bo za tajniško mesto lahko tekmovalo več kandidatov in o vseh se bo moral izreči vsedržavni svet. Prav zato je možno, da novi tajnik ne bi bil izvoljen že v prvem glasovanju (za izvolitev statut predpisuje absolutno večino glasov). Kaj ukreniti v takem primeru? Predsedstvo se bo sestalo, da določi, kako ravnati.

Vodstvo DSL se je odločilo, da v najkrajšem času izvoli novega tajnika

in ne počaka do kongresa, ki naj bi bil vsekakor pred koncem leta. To po oceni političnih komentatorjev krepi kandidaturu dosedanjega drugega moža Massima D'Alema. Med kratkim pogovorom z novinarji naj bi D'Alema po poročanju agencij »podvomil« v ustreznost izbire za hitro izvolitev tajnika in dodal, da bi se mu zdel primernejša prehodna resitev. D'Alema je pozneje demantiral pisanje agencij in dejal le, da je dejal le, da sta bili možni dve rešitvi: tiska, za katero se je odločila politična koordinacija, ali pa čimprejšnji kongres. D'Alema med dvema ni izrazil preferenc.

Za takojšnjo izvolitev novega tajnika se je izrekla večina članov politične koordinacije. Toda vsi ne soglašajo s to izbiro. Tako se je včeraj oglašil župan Bologne Walter Vitali, ki je spet poudaril, da ne kandidira za tajnika. Vitali je menil, da bi bilo bolje, ko bi novega tajnika izvolil kongres. Če taka rešitev ni mogoča, pa Vitali predlaga, naj bi na vsedržavnem svetu konec junija kandidati za tajništvo orisali svoje programe, tajnika pa naj bi strankin parlament izbral mesec dni pozneje. Podobno je bilo tudi stalisce turinske in tridentinske federacije. Bivši predsednik zbornice Giorgio Napolitano pa je zahteval, naj bo izvolitev novega tajnika povezana z razčiščenjem nekaterih bistvenih političnih vprašanj, med katerimi je glavno odnos med DSL in sirsim gibanjem progresistov.

NOVICE

Kasacijsko sodišče razveljavilo zaporni nalog za Dell'Utrija

MILAN - Kasacijsko sodišče je razveljavilo sklep sodišča svobode, ki je določilo upravičenost zahteve sodnice za preliminarne preiskave Anne Introini, na podlagi katere so za predsednika družbe Publitalia (Fininvest) Dell'Utrija izdali zaporni nalog. Kasacijsko sodišče meni, da ni nevarnosti, da bi Dell'Utri vplival na morebitne dokaze. O zadevi se bo sedaj moralo izreči neko drugo sodišče, med tem pa ne bodo proti Dell'Utriju sprejeli nobenega ukrepa.

Med karabinjerje pa ne

FIRENCE - Obrambni minister Previti je v pogovoru z novinarji ob zaprisegi 97. tečaja kadetov vojne sole v Firencah dejal, da bodo v italijansko vojsko kmalu sprejemali tudi ženske, ki bodo služile lahko v vseh rodovih, razen med karabinjerji. Obrambno ministrstvo ima v mislih zelo okretno vojsko, ki bi jo lahko uporabili v zelo kratkih časih doma in v tujini.

Ugotovili, kaj je počel Di Matteo med svojim begom

RIM - Na podlagi pričevanj so preiskovalci ugotovili, da se je skesanec Giuseppe Di Matteo izmuznil nadzoru varnostnih sil, da bi sel k nekega palermu kmetu, ki trenutno živi v Umbriji in ki naj bi vedel, kaj se je zgodilo z Di Matteo-vim sinom, o katerem ni sledi že od lanskega leta.

Vsa zadeva je ovita v globoko tajnost, vendar domnevajo, da je Di Matteo oče odpeljal vnuka neznano kam, da bi se izognil masčevanju mafije ali pa da bi izsiljeval sina in ga prepričal naj se odpove sodelovanju s preiskovalci.

Malemu Giovanniju je bolje

NEAPELJ - Zdravstveno stanje malega Giovannija Romana, ki so ga v torek oklali stirje volcaki, se je nekoliko izboljšalo, čeprav je še vedno v veliki nevarnosti. Kot znano je devetletni Giovanni skočil po žogo v ograjeni prostor, kjer so bili stirje psi, ki so ga napdli in oklali. Izkazalo se je, da je čuvaj bliznjega gradisca brez dovoljenja ogradil del zemljišča in tjakaj zaprl svoje stiri pse. Naj omenimo, da je eden od psov, ki so ga napdli lani oklal moskega pri bliznjem jezercu. Na sliki: Giovanni z mamo v bolnišnici.

NOVA SODNA OBVESTILA

Center RAI v Saxa Rubri v senci podkupnin

RIM - Bivši generalni direktor državne radiotelevizije RAI in bivši predsednik družbe Italstat Ettore Bernabei, bivši pooblaščen upravitelj družbe Italstat Emilio Felice ter stiri druge osebe so prejeli sodna obvestila zaradi nepravilnosti, ki naj bi jih zagrešili pri gradnji novega radiotelevizijskega centra v kraju Saxa Rubra blizu Rima. Bernabei in Felice sta obtožena zlorabe svoje funkcije, ostali pa korupcije in goljufije.

Preiskave o gradnji centra v kraju Saxa Ru-

bra vodita javna tožilca Antonino Vinci in Francesco Misiani. Kaze, da je dodelitev gradbenih del družbi Italstat bila nepravilna, med drugim tudi zato, ker se ta družba sama ne ukvarja z gradbeništvom, tako da je potem dala dela v podzakup drugim podjetjem. Tudi pri tej drugi operaciji naj bi prislo do hudih nepravilnosti, zlasti do plačanja velikih podkupnin. Pravijo, da bi gradnja centra morala stati 70 milijard lir, v resnici pa so zanjo porabili kar 290 milijard lir.

MILAN / USPEŠNA AKCIJA

Po vsej Italiji opravili na stotine aretacij

N'drangheto so v Lombardiji »obglavili«

MILAN - To je »največja protimafijska operacija zadnjih desetih let, trajala je že dalj časa in je organiziranemu kriminalu zadala izredno hud udarec, v Lombardiji je povsem zatrla organizacijo, ki se je tamkaj zakoreninila. Seveda to se ne pomeni, da smo s fenomenom n'drangheta opravili.« Tako je menil notranji minister Roberto Maroni na včerajšnji tiskovni konferenci, na kateri so predstavili rezultate res uspešne akcije, ki jo je vodil osrednji operativni center kriminalpolice in pri kateri je sodelovalo okrog dva tisoč agentov in je poleg Lombardije zajela se Kalabrijo, Sicilijo, Apulijo, Kampanijo in druge italijanske dežele ter celo Belgijo in Svico. Poimenovali so jo »cvetje noči sv. Vita« (»cvetje« v govorici n'draghete predstavlja cina, ki jih nosijo posamezni člani), omogočila pa je, da odkrili, kako je n'dragheta (v sodelovanju s sicilsko Cosa nostra) prodrla v severno Italijo. Za uspeh pa se je treba zahvaliti tudi sodelovanju nekaterih skesancev.

Milanski sodniki so skupno izdali 370 zapornih nalogov. Med aretiranimi sta tudi agenta znanstvenega oddelka,

bivši primarij bolnišnice v Rhoju (Milan) in vodja nekega oddelka iste bolnišnice. Nadaljnjim 60 osebam (med njimi so tudi karabinjerji ter finančni stražniki) so dostavili jamstveno obvestilo, a vsega skupaj se je v okviru preiskave znašlo 600 ljudi. Dolžijo jih raznih prekrškov, od združevanja v zloinske namene mafijskega tipa do prekupevanja z mamili, orožjem, umorov in izsiljevanja. Največ aretacij so opravili v Comu in Vareseju, kjer je bila največja »koncentracija« klanov n'draghete, v Brescii in Milanu. Odkrili so, da sta bili dve »struji«: prva se je ukvarjala s prekupevanjem z mamili, orožjem in izsiljevanjem, druga pa v glavnem z ugrabitvami, in da je bil fenomen kapilarno razširjen po teritoriju.

Med omenjeno tiskovno konferenco je bil tudi govor o zakonodaji, ki se nanaša na skesance. Minister Maroni je zatrdil, da bo ta zakonodaja ostala, kvečjemu jo bodo se izpopolnili, medtem ko je milanski glavni pravdnik Borrelli pristavil, da je polemika o skesancih »napihnjena«.

DELEGACIJA PRI SCALFARU

Odvetniki stavkajo

Zadevo danes obravnava Višji sodni svet

RIM - Predsednik republike Ošcar Luigi Scalfaro je včeraj sprejel delegacijo neapelske odvetniške zbornice s predsednikom Edilbertom Ricciardijem na čelu, in sicer zato, da bi se neposredno seznanil z vzroki in razlogi, ki so neapelske odvetnike privedli do že več tednov trajajoče stavke. Delegacija je v bistvu povedala, da je sodstvo v Neaplju v popolnem razsulu, saj je tu dejansko sine die zamrznjenih okrog 30 tisoč civilnih procesov in na desetine tisočev kazenskih preiskav, več kot milijon prijav zločinov pa ni bilo niti registriranih. Scalfaro, ki je v preteklih dneh že sprejel neapelskega glavnega pravdnika Vincenza Schiana in neapelskega državnega pravdnika Agostina Cordova, je obljubil, da se bo osebno zavzel za rešitev zgočega vprašanja.

Sicer pa se je medtem stavka odvetnikov razširila tudi drugod po Italiji in dobila tudi druge pomene. Odvetniki med drugim izražajo nezadovoljstvo zaradi premajhne vloge, ki jim jo pripisuje novi kazenski postopnik. Danes bo o zadevi razpravljal tudi Višji sodni svet.

PADOVA / PO BEGU

Tudi v Istri iščejo pobeglega Maniera in njegove pajdaše

Osvobojen ugrabljeni paznik

PADOVA - Medtem ko ministri skušajo »ohladiti« polemiko, ki se je vnela po pobegu mafijskega veljaka Feliceja Maniera iz padovanskega zapore maksimalne varnosti, se je začela o dogodku preiskava, ki osvetljuje vse več nenavadnih okoliščin.

Ena od teh je tudi način osvoboditve paznika Raniera Erbijs, ki so ga pobegli jetniki v torek vzeli s sabo kot talca. Erbi je bil osvobojen včeraj malo po polnoci v vasi Curtarolo, komaj 12 kilometrov od Padove. Po njegovi pripovedi so ga banditi po begu zaprli nekam, kjer je preživel skoraj ves dan. Okoli polnoči so ga spet odpeljali do Curtarola, kjer so ga izpustili. Ob vsem

tem preseneča lahkota, s katero so se pobegli banditi premikali po Vene-tu, čeprav je bila dežela dobesedno posejana s prometnimi zaporami.

Na pobudo tržaške kvesture so iskanje Maniera in njegovih pajdasev raztegnili tudi na slovensko in hrvaško Istro. V preiskavi prek Interpola sodelujeta tudi slovenska in hrvaška policija. Po eni od domnev bi si Maniero lahko poiskal zatocišče v Istri, kjer je baje imel nekaj vezi, saj naj bi že pred leti Manierovala tolpa prek istrskih igralnic prala umazan denar. V Istri pa se je poleg vsega dalj časa skrival mafijec Giovan Battista Licata, ki je bil vpleten v tihotapljenje orožja.

SOČA / NARAVOVARSTVENIKI

Bistra hči planin še kljubuje onesnaženju

Grožnja jezu pri Podgori

GORICA - Soča je kljub onesnaževanju, ki jo bremenijo, odkar ji je Gregorčič posvečal nepozabne verze, še vedno "bistra hči planin". Vsaj do Kobarida to drži. Potem se začne vanjo stekati odplake, ki pa jih reka z naravnimi obrambnimi mehanizmi kar dobro prenaša vse do državne meje. Vecje težave so na italijanski strani, kjer se južno od Gorice steka vanjo potok Koren z neprečiščenimi novogoriškimi odplakami, svoje pa prispeva tudi Gorica, kjer so preciševalne naprave za mestno kanalizacijo in industrijske odplake povsem neustrezne.

Taka je ocena, ki so jo o stanju Soče podali tehniki Lige za okolje (Legambiente) včeraj v Trzinu na tiskovni konferenci ob zaključku projekta Soča. Projekt sodi v širši program monitoraže stanja rek v Italiji. Ves teden so biolog in drugi izvedenci prevzemali vzorce in preverjali stanje onesnaženosti reke od izvira pri Trentu do izliva. Obrat je zadovoljiv. Soča so uvrstili v prvo kakovostno skupino (neonesnažena) vse do meje, del na italijanski strani meje pa so uvrstili v drugo skupino (zmerno onesnažena).

Podrobnejše podatke je novinarjem posredoval biolog Giulio Conte. Vse do Kobarida, je povedal, ni sledu o fekalnih kolibakterijah, kar je pravzaprav izjema na evropski ravni. Nekaj težav je po Kobaridu, kjer ni preciševalnih naprav, potem je boljše vse do Deskel, kjer pa so negativni učinki anhovske cementarne

danes manjši kot v preteklosti.

Stanje postaja zaskrbljujoče pri Gorici zaradi mestnih odplak. Koncentracija fekalnih kolibakterij, ki je pred mejo približno 500 enot na 100 mililitrov vode, se tu povzpne kar na 30.000. Po italijanski zakonodaji je največja dovoljena koncentracija za varno kopanje 100 enot.

Problemi se pojavljajo se pri Gradišču (10.000 enot), naravnim dejavnikom samopreciščevanja pa se gre zahvaliti, da se pri izlivu koncentracija zmanjša na 1.400, kar je vsekakor še vedno nad dovoljeno mejo za kopanje.

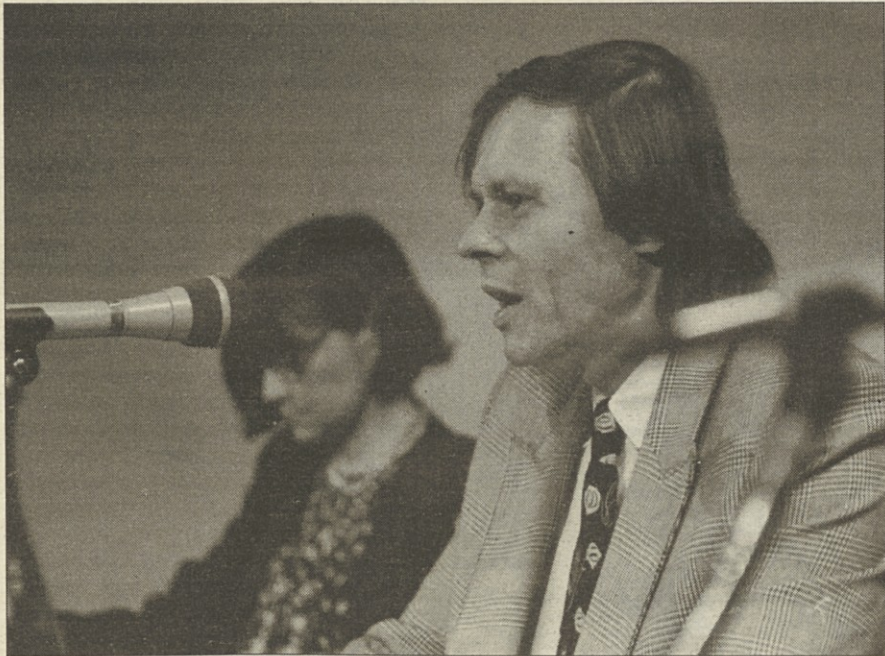
Stanje je torej razmeroma zadovoljivo, toda vzroki za zaskrbljenost vseeno ne manjkajo. Soča ogrožata načrta za jez pri Podgori in ogromna marina pri Starancanu, ki bi povzročila nepopravljivo škodo. Tem načrtom se je treba odpovedati in začeti urediti "fitodepuracijsko" območje. To je s primernim rastlinjem porasčena močvirnata cona, ki na vsakem hektaru lahko precisti odplake 10 do 20 tisoč prebivalcev. Taka cona, je poudaril Conte, bi stala 1 ali kvečjemu 2 odstotka investicije, ki je predvidena za jez pri Podgori.

Marko Marincič

VOJNA NA BALKANU / PRIČEVANJSKI VEČER V TRSTU

Da bi Evropa ne umrla v Sarajevu

Prireditve ponovijo v Milanu in Zagrebu

Avtor dokumentarca o sarajevskih otrocih Amir Bukvić na večeru v Mieli (f. KROMA)

TRST - »Da ne bi rekli, da je Evropa umrla v Sarajevu«. Pod tem naslovom, ki je v resnici citat francoskega filozofa Bernarda Henry Levyja, se je včeraj odvijal v gledališču Miela v Domu pristaniških delavcev v Trstu mestoma kar pretresljiv večer, posvečen vojni tragediji v Bosni ter se posebej njenim najbolj nedolžnim žrtvam - otrokom. Večer so priredili Kulturno združenje Pro Croatia, Kulturni center Republike Bosne in Hercegovine ter Krožek istrsko-beneske kulture Istria iz Trsta ob sodelovanju Odbora D'Angelo, Luchetta, Ota in Hrovatin, Skupine 85 ter Slovenskega kluba. Svoje pokroviteljstvo sta pobudi dali tudi trzaska občinska in deželna uprava, ki jo je na prireditvi zastopal odbornik Paolo Ghersina.

Večer je obsegal dva dela. V prvem si je občinstvo ogledalo dokumentarni film »Sarajevski otroci«, ki ga je posnel znani bosanski gledališki in filmski umetnik Amir Bukvić, ki je zdaj tudi direktor Kulturnega centra Republike Bosne in Hercegovine v Zagrebu. Dokumentarec je res pretresljiv. Ranjeni in pohabljeni otroci, učenci v zasilnih in mrzlih učilnicah, sirote brez doma in drugi dramatični prizori na izredno oti-

pljiv način prikazujejo, kako vnebovpijoc absurd je vojna.

V drugem delu večera pa je stekla okrogla miza, za katero so razpravljali oziroma pričevali sam avtor dokumentarca Amir Bukvić, predstavnica Združenja Pro Croatia Nina Nadramija, bosanski pisatelj Alija Isaković, pisatelj Gianfranco Sodomaco iz Umaga ter predsednica Skupine 85 Patrizia Vascoto. Isaković je med drugim povedal, da je Društvo bosanskih izobražencev, kateremu predseduje, pred kakim mesecem priredilo večer sprave, na katerem so muslimanski intelektualci oznanili, da se odpovedujejo svoji muslimanski narodni pripadnosti v korist bosanske. To naj bi bil konkreten korak k obnovitvi skupne Bosne in Hercegovine in predvsem miru v njej. Bukvić je ta izvajanja po svoje dopolnil, saj je govoril predvsem o potrebi po obnovitvi kulturnega življenja Bosne in Hercegovine in vseh njegovih pojavnih oblikah. Zanimive misli o vrzokih vojne in o možnostih pomiritve so iznesli tudi ostali razpravljalci.

Omenimo naj, da bo včerajšnji večer doživel nekaj ponovitev. Prva bo v Milanu, druga v Zagrebu, ena pa mogoče celo v samem Sarajevu.

G L O S A

Moskva v tretjem letu kapitalistične ere

JOZE PIRJEVEC

Pred dobrim mesecem sem kosil v eni od prijetnih gostiln v bližini Piazza di Spagna. Moji mizi se je približala ciganka in me prosila ubogajme. Dal sem ji nekaj drobiža, ona pa mi je v zameno podarila pozlačen rogljič. Avtomatično sem ga vzel, nakar je ciganka zahtevala od mene več denarja. Ker sem trik že poznal, sem ji rogljič vrnil, ne da bi se zmenil za njeno grožnjo, da sprejetega talismana ne smes dati nazaj, ker te sicer čaka urok.

Na malo rimsko epizodo sem se spomnil te dni v Moskvi, ko sem spet imel opravka s cigani. V soboto opoldne na predvečer praznika ruske neodvisnosti sem šel v hotel Metropol, da se pozanimam, ali naslednji dan Inturist organizira izlet v mesteca »zlatega venca«, ki obkrožajo prestolnico. Ko sem stopil iz hotela, sem se napolit proti metroju na drugi strani trga nedaleč od opernega teatra Bolsoj. Nenađoma me krepko sune ciganski fantič in mi pomoli roko, čes naj mu kaj dam. Če srečam berača, navedno nisem skop, toda tokrat sem dejal ne, zaradi neprijetnega načina, s katerim me je ciganeček opozoril nase, pa tudi zaradi številnih clankov, ki sem jih bral o tem, kako nevarni so ruski cigani. Prekorail sem cesto in stopil mimo Marxovega spomenika, kjer me fantič znova sune in zahteva svoje. Zaustavim korak, da se ga otresem, kar me obkroži šest ciganskih mladotnikov, ki so se pojavili od bogve kje, in me praktično imobilizira. V trenutku preseščene onemoglosti zakricim »na pomoč!«, vidim nekaj moskih, ki sede pred

spomenikom ustanovitelja znanstvenega komunizma in prisostvujejo dogajanju, kakor da gre za spektakel, nato pa se cigane, ki v divjem teku beže preko ceste v metro. Komaj se zberem in uredim, opazim, da listnice z nekaj sto dolarji ni nikjer - pri tem pa sem se zadovoljen, da mi vsaj potnega lista niso sunili. Približa se mi nekaj ogorčenih ljudi, ki me sprašujejo, kako se počutim in skušajo najti policajca, ki ga seveda ni v bližini. Ker se zavedam, da ima epizoda tudi svojo komično plat, skusam ohraniti hladno kri in se preprosto vrniti domov. Toda v podzemski ugotovim, da sem brez prebite pare, in da v zepu nimam niti plastičnega talona, brez katerega ni vstopa v metro. Ne preostane mi drugega, kakor da se vrnem v hotel, v upanju, da bom našel nekoga, ki mi bo posodil sto rubljev. V tistem stopi k meni antrak, da se ga otresem, kar me obkroži pet šest ciganskih mladotnikov, ki so se pojavili od bogve kje, in me praktično imobilizira. V trenutku preseščene onemoglosti zakricim »na pomoč!«, vidim nekaj moskih, ki sede pred

OB IZJAVAH POSLANCA CALIGARISA

Ribarjenje v kalnem je postalo priljubljeno šport novih oblastnikov

BOJAN BREZIGAR

General Luigi Caligaris, novoizvoljeni evropski poslanec Berlusconijevega gibanja »Forza Italia« je predsinocnim v povolilni oddaji na prvi mreži italijanske televizije v odgovor na vprašanje poslanca Zelenih Mattiolija pojasnil, zakaj je njegova stranka proti vstopu Slovenije v Evropsko unijo. »Pojdite v Trst in povprašajte,« je dejal novi poslanec in nato pojasnil, da v Trstu vsi soglasajo, da je treba najprej zaščititi italijansko manjšino v Sloveniji.

Včeraj je zveza istrskih beguncev v Trstu izdala tiskovno poročilo, v katerem z zadovoljstvom ocenjuje volilne izide, se zlasti pa je zadovoljna nad izvolitvijo generala Caligarisa, ki ga ocenjuje kot »lojalnega in dovetnega sogovornika«. V poročilu je receno, da so ezuli po 40 letih končno našli nekoga, ki jih posluša in so doživeli, da je zunanja politika »na ravni dostojanstva Italije« poleg tega, da sprejema zahteve istrskih ezulov.

Dogodka med seboj navidezno nimata povezave. Eno je namreč italijanska manjšina v Sloveniji, drugo so ezuli. Vendar je nova vladna večina oba sklopa vprašanj povezala in namerano ustvarja zmedo, ki ji omogoča, da na mednarodni ravni govori o pravicah manjšine, v Trstu in okolici pa zagotavlja, da gre za pravice ezulov.

Vsakomur, ki nekoliko pozna dejstva, je jasno, da gre za dva povsem ločena problema.

Manjšinsko vprašanje je v Sloveniji dobro urejeno. Glede na to, kar se dogaja številnim drugim manjšinam v Evropi, začeni s slovensko manjšino v Italiji, bi lahko rekli, da je zgledno rešeno. Odprti se seveda problem Hrvaske in s tem v zvezi problem sodelovanja med slovenskim in hrvaškim delom italijanske manjšine; ta problem se je pojavil z novo državno mejo in Slovenija je že večkrat povedala, da je pripravljena reševati nekatera vprašanja sodelovanja, seveda če bo za to pripravljena tudi hrvaška stran. Tu se očitno kaj zatika in morda je del krivde tudi na strani Slovenije. Vendar pa je italijansko govorjenje o zaščiti italijanske manjšine v Sloveniji kot pogoj za privoljenje k pogajanju med Slovenijo in Evropsko unijo umetni izgovor, ki ga Italija uporablja na mednarodni ravni.

Pravega razloga spora namreč v širšem evropskem kontekstu ne bi razumeli. Zahteva Italije, da Slovenija takoj sprostimo možnost prodaje nepremičnin tujim državljanom, čes da gre za uveljavljene evropske standarde, je namreč lahko kvečjemu dolgoročna zahteva »približevanja« Slovenije Evropski uniji; sporazum o pridruženem članstvu pa je samo začetek te-

ga približevanja. Sicer pa je bilo še pred leti podobno določilo v veljavi tudi v Italiji in tuji državljeni v obmejnem pasu niso mogli kupiti nepremičnin brez posebnega dovoljenja vojskega (!) poveljstva v Padovi.

Gre namreč za osnovno pravico države, da zaščiti svoje ozemlje pred političnim ali gospodarskim vdorom iz tujine. Država, ki je gospodarsko zelo sibka - kot je Slovenija v primerjavi z Evropsko unijo - ima pravico in celo dolžnost, da se zaščiti. Podobne ukrepe je sprejela Madžarska in se katera država nekdanje vzhodne Evrope.

Pri italijanski vladi gre torej za politiko, ki formalno ne vsebuje ozemeljskih zahtev, dejansko pa daje potuho tistim, ki se vedno tiho upajo, da bi se meja pomaknila globlje na istrski polotok; torej za politiko, ki jo je trzaska nacionalistična desnica gojila vsa povojna leta in ki je v Trstu vselej naletela na plodna tla. Tu seveda ni nič novega, kot ocenjujejo ezuli, ampak za pogrevanje vprašanj, ki so bila bojna zastava trzaskesne desnice vsa povojna leta. Z razliko, da so pred mednarodno javnostjo odeta v tancico manjšinske zaščite, kar je že izrazit dokaz, da je ribarjenje v kalnem priljubljen šport novega italijanskega političnega establishmenta.

Berlusconi sprejme dalailamo kljub protestu Pekinga

RIM - Italijanski premier Silvio Berlusconi bo jutri sprejel v palaci Chigi tibetanskega duhovnega voditelja dalailamo kljub preventivnemu protestu Pekinga. Tako so včeraj sporočili v italijanskem predsedstvu vlade, obenem pa so poudarili, da je dalailama na zasebnem in ne na državnem obisku v Italiji.

Kitajska vlada je vselej skušala preprečiti dalailami stike z vladami vseh držav. Včasih je protestirala po obisku, včasih pa preventivno. Ob obisku dalailame v Italiji pa je začel preventivno ofenzivo kitajski premier Li Peng, ki je delegacijo italijanskih industrijcev obvestil, da bi sprejem tibetanskega duhovnega voditelja v palaci Chigi lahko znatno zavrl gospodarske odnose med Kitajsko in Italijo.

Kitajske grožnje so izzvale takojšnjo reakcijo v Italiji. Predsedstvo vlade je potrdilo obisk, kitajski pritisk pa so zavrnile vse stranke. Edino opozorilo je bilo, naj vlada ravna tako, da ne bo ustvarila diplomatskih incidentov.

Berlusconi je eden od redkih italijanskih premierov, ki bo sprejel tibetanskega duhovnega voditelja, ki se je doslej pogovarjal predvsem s predstavniki parlamenta

VIDEM / PO EVROPSKIH VOLITVAH

Možnost povezave med levico, PPI in Severno ligo

Marsikdo vidi v taki koaliciji edino možnost, da v Vidmu ne bi prodrli FI

VIDEM - Nedeljski volilni izidi so tudi na Videmskem predmet poglubljenih ocen strank in političnih gibanj. Evforično vzdušje znotraj gibanja Forza Italia je vidno tudi v izjavah Berlusconijevih predstavnikov, ki zahtevajo zamenjavo v vseh glavnih upravah, od deželne do tržaske, videmske in drugih, kjer niso prisotni.

V bistvu je po nedeljski volilni preizkušnji Forza Italia prevzela vlogo porazene Severne lige, ki je do pred kratkim zahtevala zamenjavo na Deželi, v Trstu in Vidmu. Zanimivo bo sedaj videti, če bo Severna liga, ki je na Goriskem zbrala 7 odstotkov glasov, zahtevala tudi odstop predsednice Moniche Marcolini in ligaskega odbora na goriski pokrajini. Kaksne bodo prve poteze porazenih strank, bomo lahko zaznali že v nedeljo, ko se bo v Vidmu nadaljeval in končal prvi pokrajinski kongres Ljudske stranke, ki se je začel 28. maja. Takrat so namenoma sklenili, da bodo kongres zaključili po izidu evropskih volitev. Sedaj pa je tudi Ljudska stranka dobila potrditev, ki si jo je na tistem pričakovala. Postala je ena od tolkih strank s konsenzom okoli 10 odstotkov. Na podlagi tega dejstva bo treba odslej politično ukrepati in se pripravljati na naslednje volilne preizkušnje, začeni s predčasno obnovo občinskega sveta v Vidmu. To velja tudi za Severno ligo, ki je do pred kratkim dokaj oholo postavljala

drugim političnim sodelavcem ultimatum, da nes pa se je znasla v povsem drugačnem položaju.

Moznih opcij za naslednjo pomembno volilno preizkušnjo je vsekakor več, nekatere pa gotovo ne pridejo več v postev in sicer tista, da bi Liga sama tekmovala za mesto videmskega župana. Potrebne so koalicije, saj bi drugače premočno zmagal Kartel svoboščin, ki razpolaga s koraj 50 odstotnim konsekom.

Izkušnje na Goriskem pa dajejo tako levici, kot centru in sami Ligi nekatere odgovore na zapletena vprašanja. Združevanje Ljudske stranke in DSL je rodilo sadove (Zagorje, Krmin), združevanje Severne lige in Ljudske stranke pa ne (goriška Občina). Tudi levica, če se predstavi sama, ne zmora kaksnih posebnih rezultatov, odtod formula za katero se na Vidmu, tudi pod silo razmer, ogreva vse več strank. To je združitev leve, centra in Severne lige. Taksna koalicija bi gotovo imela veliko več možnosti, da bi zmagala balotazo v Vidmu, obenem pa bi pomenila tudi novo izhodišče za nadaljna zavezništva v drugih upravah, začeni s deželno. In da tako razmišljanje ni iz trte izvir, prča tudi dejstvo, da v Milanu, kjer ima liga svojega župana, so si predstavniki leve, Ljudske stranke in Severne lige vse bližji in pripravljani, da bodo skupaj odvrnili Berlusconijev in Finijev napad.

Rudi Pavšič

VIDEM / PRVIČ OD NASTANKA FJK

Odbornik Puiatti sprejel ZSKD

Vloga slovenskih kulturnih društev

VIDEM - Deželni odbornik za kulturo Mario Puiatti je v Vidmu sprejel delegacijo Zveze slovenskih kulturnih društev, ki jo je vodil predsednik Ace Mermolja in v kateri so bili se Luisa Cher, Boris Pangerc, Nives Kosuta, Jole Namor in Rudi Pavšič.

Povedati velja, da je to prvič, da deželni odbornik za kulturo sprejme zastopstvo ZSKD, čeravno so slovenski kulturni delavci že v prejšnjih mandatnih dobah zaprosili Puiattijeve predhodnike za pogovor.

Osrednja točka srečanja je zadevala možnost, da bi tudi Zveza bila vključena v seznam organizacij in združenj deželne pomena in bi bila s tem delezna tudi primerne pozornosti s strani deželne uprave. Srečanje pa je bilo tudi priložnost,

da so člani vodstva ZSKD odborniku za kulturo podrobno orisali dejavnost organizacije, ki je prisotna v tržaski, goriski in videmski pokrajini.

Deželni odbornik je sogovornike seznanil z načrtom, ki naj bi bistveno spremenil zdajšnji sistem finansiranja kulturnih ustanov. Prednost naj bi se dala kulturnim načrtom in pobudam, ki imajo določeno vsebino. Zdajšnji sistem, je se dejal Puiatti, ne odgovarja taksnim gledanjem in ga je treba čimprej zamenjati. Sicer naj bi o teh vprašanjih govor na deželni konferenci o kulturi, ki jo deželno odborništvo namerava pripraviti že za letosnjo jesen.

Na fotografiji: Deželni odbornik Mario Puiatti sprejema delegacijo Zveze slovenskih kulturnih društev.

Spangher zanikal krivdo za umor Paglavca

TRST - Včerajšnja obravnava pred tržaskim porotnim sodiščem, na katerem skušajo ugotoviti krivice za umor 18-letnega Alessandra Paglavca iz Standreža, je bila dokaj kratka. Zaslislali so tri price in enega od obtožencev, 20-letnega Massimiliana Spangherja, ki je vztrajal pri svoji nedolžnosti. Povedal je, da je sobotni večer 23. oktobra lani, ko so na neki njivi pri Fari umorili Paglavca, preživel na dveh odbojarskih tekмах in v piceriji, kar je nekdo dekletu potrdilo. Po njegovem mnenju tudi mladoletni R.B., ki je prav tako med obtoženci in ki je s svojimi izjavami omogočil, da se je preiskava premaknila z mrtve točke, ni imel razloga, da bi nanj kuhal jezo in se mu skušal maščevati.

Se pred tem je pričel neki agent, ki med preiskavo ni odkril, da je bil med Spangherjem in drugim obtožencem, 23-letnim Robertom Venturo, obstajal kakšen odnos, medtem ko je slišal govorice, da je bil mladoletnik skupaj z žrtvijo vpleten v vrsto krajev. V sredo se bo pričela razprava s posegi javnega tožilca in obrambe.

SKLAD MITJE ČUKA

Z otroki je treba spregovoriti tudi o problemih

JELKA CVELBAR

Ko odrasli govorijo, otroci naj molče. Ta star pregovor bi lahko predelali v vprašanje, o čem lahko odrasli govorijo pred otroki. Če dan se nabere kar lepo stevilo problemov, jez in jezic, zamer in pripomb, ki jih nato želimo v svojem družinskem okolju osvetliti, o njih razpravljati ter slišati vsaj mnenje partnerja. Velikokrat pa zadržimo marsikaj v sebi, denimo jezo, strah, neugodno počutje, zaradi tega ker se nam zdi, da bomo na tak način obvarovali svoje otroke skrbi, s katerimi si ze sami belimo glavo.

To je eden izmed vzrokov, zakaj se stari ne pogovarjajo pred otroki o družinskih in drugih problemih. Po mnenju psihologov pa je drugi vzrok, zakaj stari neradi govorijo o svojih problemih pred otroki ta, da jih otroci kar dolgo gledajo kot nezmožljiva bitja, in bi potemtakem pomenilo govoriti o lastnih problemih priznati, da sami niso tako perfektni. Ko gre, denimo, za problem brezposelnosti, se odpusteni oče morda boji govoriti o tem pred otroki, ceprav je povsem jasno, da je izgubil službo zaradi konjunktura, da ga ne bi njegovi otroci imeli za propadlega člana družbe. Zato si raje zmisli, da je na dopustu, ali da bo odslej delal doma in podobno... v sebi pa se »zre« zaradi resničnega položaja, v katerem se je znašel.

Po mnenju psihologov stari pri tem pozabljajo, da s takim početjem gradijo nove tabuje, ki predstavljajo nove ovire za resnično iskreno razmerje med družinskimi člani. Vsaka odkrita in na primeren način izgovorjena beseda je namreč plodnejša od pretece nevarnosti tistega, kar ni izgovorjeno.

Ne moremo si namreč realistično predstavljati, da bo za nasegaj otroka najbolj varno, če mu bomo vedno prikazovali idealen svet, v katerem ni konfliktov. Predvsem zato, ker bi za tako prikazovanje potrebovali veliko vztrajnosti in moci, pa tudi zato, ker bi se otrok, navajen na vizijo tako neresničnega sveta, nekega dne nujno zbudil neopripravljen sredi resničnega življenja.

Za resnično življenje potrebuje vaš otrok poleg lepih in pozitivnih občutkov tudi sožitje z občutki in čustvi, ki jih vzbujajo strah, jeza, žalost ali razočaranje. Zato mo-

ramo odrasli jemati resno tudi take otroške občutke. Ne odpravimo otroka na kratko: »To ni nič, to si le predstavljaj«, pač pa se z njim ob jeznih in žalostnih dogodkih ali ob takih, ki so porodili strah in razočaranje, skušajmo pomeniti. Le na tak način bo tudi otrok jemal resno, kar se dogaja z njim.

To pa seveda ni najvažnejši vzrok, zakaj otroke na primeren način seznanjati z resničnostjo življenja.

Psihologi cedalje bolj pogosto ugotavljajo, da se pri otrocih tihih staršev, ki so se ločili, in so o tej svoji odločitvi seznanili otroka v zadnjem trenutku, razvije občutek krivde. Otroci ni bil seznanjen s tem, da sta si bila starša že nekaj časa navzkriž, da je situacija do prave ločitve postopoma dozorevala in tako dobi »novico« na glavo naenkrat in si jo razlaga, kakor si jo pač more in zna. Mogoče se spominja slabe ocene, ki jo je dobil in ga je oče opozoril, boš že videl, kaj se bo zgodilo, če se ne boš trudil za solo...

Ali naj torej to pomeni, da moramo brez sleherne ovire o vsem govoriti pred otrokom? Prav gotovo ne. Vsak človek ima pravico do svojega intimnega sveta. Mnoge stvari, ki se dogajajo med staršema, otroka ne zanimajo, pogovoriti pa se moramo skupno o problemih, ki se tičejo tudi otrokove bodočnosti ali o takih, ki prizadevajo njegovo vsakdanje življenje. Recimo hude bolezni, odpust iz službe, ločitev ali na primer dejstvo, da je otrok posvojen.

Kdaj in kako o tem govoriti z otrokom je izbira dovolj občutljivih staršev. Občutljivost pa si za nekatere probleme pridobimo, če jim posvetimo dovolj svojega časa. Posebej iskreni pa moramo biti takrat, ko o neki stvari sprašuje sam otrok.

Poleg tega, da si razjasnimo, kdaj kaj povedati otroku, je pomembno, koliko od vsega povedati otroku in kako. To pa pomeni, da lahko otroku odgovorjamo po stopnjah: vsakic toliko, kolikor si zeli vedeti. Kajti prav tako škodljivo bi bilo preveč na široko govoriti o problemu, kakor problem zamolcati. Najbolje je otroku nakazati pot, po kateri se vedno znova lahko poda, če zeli od staršev novih informacij. Nikoli pa mu teh informacij ne vsiljujmo po nepotrebnem.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo tržskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZIT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax 040-768697
Italija: podružnice SPI

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1253244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT,
finančni in legalni 120.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.300 LIT - 50 SIT

Naročnina za Italijo 372.000 LIT

Poštni tr. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.500 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

PISMO UREDNIŠTVU

Pojasnilo uredništva dijaškega lista Nova pot

Splošno uredništvo,

dne 11. junija ste v PD objavili pismo, v katerem se pomožno osebje naše sole Igor Poljsak, Silvester Metlika in Sonja Gregori zgražajo nad uredništvom solskega glasila Nove poti. V pismu je nekaj neresničnih in zaljivih pripomb, ki zahtevajo odgovor in pojasnilo.

1) V pismu namigujejo, da so v glasilu članki z zaljivo vsebino, za katero naj bi odgovarjali stari oziroma ravnatelj. Če bi Novo pot prebrali, bi ugotovili, da ne vsebuje nič zaljivega in zato se nikomur ni treba bati pravne odgovornosti.

2) Uredništvo Nove poti smo sprejeli po predlogu nekaterih profesorjev, ker ni bilo nobene druge skupine dijakov, ki bi bila pripravljena sprejeti to nalogo. Ze od vsega začetka smo skle-

nili, da objavimo vse prispevke, zato ni resnična trditev, da Nova pot "ni glasilo vseh dijakov, ampak privatna zadeva samoznane uredništva".

3) Uredništvo dijaškega lista ni povzročalo podpisnikom pisma nikakršnih "krčev", saj je bilo sodelovanje s pomožnim osebjem omejeno na fotokopiranje; to pa je v njihovi pristojnosti, ker mi ne smemo uporabljati fotokopirne stroja.

Po vsem tem mi ni jasno, zakaj so se podpisniki pisma oglašili na PD z neresničnimi in neutemeljenimi pripombami na račun uredništva Nove poti. Zadoščenje pa ni v sporih in kritiziranju, ni v gloriji in povečevanju. Zadoščenje je v tem, da se ti nekdo približa in ti kljub vsemu reče: »Ehi! Ta je b'la vasa najlepša številka!«

Tanja Bole

SKUPŠČINA TRŽAŠKE DSL O IZIDIH EVROPSKIH VOLITEV

»Trst potrebuje odprto in dinamično levico«

Berlusconi lahko premaga le dinamična levica, ki se ne sme zapirati vase in mora prisluhniti utripu in potrebam družbe, kar je spretno naredil (in izkoristil) novi ministrski predsednik. To je bilo prevladujoče stališče na sinočnji skupščini Demokratske stranke levice, na kateri je velika večina diskutantov pozvala stranko in bodočega tajnika (slišati je bilo imeni Massima D'Alema in Walterja Veltroni), naj nadaljujeta na poti, ki jo pogumno začel Achille Occhetto. Berlusconi je zelo hiter, je v uvodnem poročilu poudaril pokrajinski tajnik Stelio Spadaro.

Na Trzaskem je DSL v nedeljo rahlo pridobila, za kar se mora zahvaliti predvsem svojemu kandidatu Giorgiu Rossettiju in njegovemu učinkovitemu delu v Strassbourgu. Trzaska stranka je torej »živa in zdrava«, splosna krajevna politična situacija pa je vse prej kot roznata. Spadaro je kot izhodišče navedel volilni rezultat, po katerem imata Berlusconi in Fini v Trstu krepko nad 50 odst. glasov, torej absolutno večino, kar mora resno zaskrbljati vsakega demokrata in vsakogar, ki kolickaj verjame v svetlejšo usodo teh krajev. Celotni napredni tabor si mora torej takoj zavihati roke in ustvariti pogoje, da bosta Illyju in Magrisu v bodoče sledile se podobne pozitivne izkušnje.

Tajnik je nato omenil federalizem in deželno

vlado, ki jo vodi predstavnik DSL. Levica mora po njegovem posvetiti večjo pozornost vprašanju federalizma, ki ga je doslej v glavnem monopolizirala Severna liga. Svoji stranki in trzaskemu naprednemu gibanju nasploh pa je Spadaro očital, da zanemarja pozitivno vlogo Travanutove deželne uprave, ki je do Trsta in do njegovih številnih, zlasti gospodarskih vprašanj, doslej pokazala veliko razumevanje.

Skoraj vsi, ki so se oglasili v razpravi, so pohvalili Occhetto in njegove pogumne izbire, brez katerih Italija danes ne bi imela sodobne levicarske stranke. O imenu novega tajnika pa je bilo slišati različna

mnenja in stališča. Nekateri so omenili Massima D'Alema, precej simpatij pa uživa tudi direktor Unità Walter Veltroni. Njegovo kandiduro podpira tudi podpredsednik deželnega sveta Miloš Budin, po mnenju katerega trzaska levica ne more biti zmagovita, če se ne poveže z demokratično sredino.

Mnogi diskutanti so bili tudi mnenja, da Berlusconi ne gre na noben način demonizirati, ampak da se je treba z njim bojevati z resnimi političnimi argumenti, ki levici res ne manjkajo. V odnosu do ljudi, posebnost do mladih, je treba biti bolj dinamični in predvsem bolj neposredni in prepričljivi. Tudi po televiziji.

Sinočnja skupščina tržaške DSL (Foto Ferrari-KROMA)

SKP: Levica ne sme »dvoriti« sredini, ampak mora pridobiti verodostojnost

Stranka komunistične prenoje je zelo zaskrbljena nad nedavnim volilnim zaskom na desno, ki bo v naših krajih nedvomno spet zelo negativno pogojeval življenje slovenske manjšine in odnose s Slovenijo in Hrvaško. Pokrajinski tajnik Giorgio Canciani (na sliki) je na sinočnji skupščini Komunistične prenoje ocenil volilne izide in nejasne perspektive italijanske in trzasko levice po volilni zmagi Berlusconijeve »Forza Italia«.

Razen v Angliji, Grčiji in na Portugalskem, kjer

so prevladale napredne sile, so drugod po Evropi zmagale sredinske in desničarske sile, ki bodo nedvomno zelo negativno pogojevale delo evropskega parlamenta. V Strassbourgu bodo po novem gotovo manj občutljivi za vprašanja zapostavljenih področij, sibirskih slojev in ogroženih manjšin, volilni izidi pa bodo spodbudili agresivno politiko do nerazvitih držav in do Vzhodne Evrope.

Canciani je dejal, da je SKP potrdila vlogo protikapitalistične in levicarske

stranke, ki gleda kritično na usmeritev DSL. Ta stranka je po njegovem, v Trstu in v Italiji, doslej preveč mežikala sredini, kar je prizadelo celotno levicarsko gibanje. Najprej je treba okrepiti levico in sele nato iskati morebitna nova zavezništva, je poudaril voditelj SKP.

Trzaska DSL, je dejal Canciani, nima razlogov za zadoščenje, ker je pridobila le delček glasov (pokoje-ga?) Zavezništva za Trst, ki je na lanskim občinskih volitvah dobilo več kot 10 odst. glasov.

NOVICE

Massimo D'Alema danes na Pomorski postaji o liku Enrica Berlinguerja

V konferenčni dvorani Pomorske postaje bo drevi ob 19. uri (in ne ob 18. uri, kot je bilo prvotno najavljeno) manifestacija ob 10-letnici smrti voditelja KPI Enrica Berlinguerja. Osrednji govor bo imel poslanec DSL Massimo D'Alema (na sliki), ki je med kandidati za nasledstvo

Achilleja Occhetto.

Pred D'Alema bosta spregovorila pokrajinski predsednik DSL Claudio Tonel ter zgoniška zupanja Tamara Blažina. Prireditve v Mieli prirejata deželni odbor Demokratske stranke levice in kulturni krožek, ki nosi ime po nepozabnem voditelju KPI.

»Rujno vince« od jutri do nedelje v Nabrežini

SKD Igo Gruden je letos sklenilo, da priredi praznik domačega vina. Povod za to je bilo nedvomno dejstvo, da v devinsko nabrežinski občini letos že drugič zapored odpade tradicionalna razstava vin. Gotovo pa je taki odločitvi botrovala tudi zavest, da je vinogradništvo pri naših ljudeh še zelo razširjeno in da je ta njihova dejavnost v našem prostoru premalo cenjena. Nenazadnje je tak praznik lepa priložnost za vse prijatelje društva, da se srečajo in v sproščenem in poletnem vzdušju preživijo prijeten večer. Tako se bodo jutri, v soboto in nedeljo s svojim vinom predstavili domači vinogradniki, poleg tega bodo na razpolago običajne jedi na žaru. Vse tri večere bo igral ansambel »Nočna izmena«, ki prvič nastopa v zamejstvu.

Omeniti je še treba, da bo dan pred praznikom, se pravi danes ob 19. uri v društvenih prostorih otvoritev razstave miniaturnih izdelkov domačega umetnika Giuliana Kosute.

Odborniki so praznik poimenovali »Le rujno, rujno vince pij«, kar je hkrati poklon naši trti in vabilo h domačnosti in pristnosti.

Cicciolina v Trstu?

Protagonistka raznih pornografskih predstav, filmov, a tudi bivša poslanka v italijanskem parlamentu Ilona Staller (bolje poznana kot Cicciolina), naj bi se mudila v Trstu. Tako je izjavila tiskovni agenciji Kronos, kateri je se »razkrila«, da se bo v našem mestu ustavila nekaj časa, in sicer pri nekaterih prijateljih. Poudarila je, da sedanji prijatelji, ki ji nudijo zatocisce, nimajo nobenega opravka s svetom pornografije.

Dogodovščine Ilone Staller, ki je s sinčkom pobegnila iz ZDA, so te dni polnile strani nekaterih časopisov. Skušala naj bi se namreč skriti pred možem, ameriškim kiparjem, ki hoče nazaj otroka. Cicciolino so opazili v Genovi, iz katere naj bi se zatem odpravila v Trst (morda namerava v rojstno Madžarsko).

PREDSTAVITEV KNJIGE MINKE LAVRENČIČ

Pogumni primorski učitelji

Neprecenljiva vloga učiteljstva pod fašističnim režimom

Sinoci je v čitalnici Narodne in študijske knjižnice dozivela krst z javnostjo obsežna in dragocena knjiga, v kateri avtorica, Minka Lavrencic-Pahor podaja izčrpno podobo slovenskega osnovnošolskega sveta v fašistični dobi. Knjigo z naslovom Primorski učitelji je izdal Odsek za zgodovino pri NSK, ki je bil dolgoletni delovni in raziskovalni prostor avtorice same. Spremno besedo knjigi je zapisal Ciril Zlobec, na sinočnji predstavitvi pa je - po uvodnem pozdravu ravnatelja NSK Milana Pahorja - o njej spregovoril Boris Pan-

gerc. Z izrazi velikega spoštovanja in navdušene hvaležnosti je delo Minke Lavrencic-Pahor označil kot neprecenljiv prispevek k spoznanju ne le primorske, temveč vseslovenske zgodovine.

Poleg kopice podatkov o slovenskih učiteljih, ki so službovali na Primorskem od izbruha prve svetovne vojne do leta 1941, podaja knjiga tudi veliko sporočilo o ljubezni in predanosti, s katero so učitelji v tedanjih težavnih casih opravljali svoje poslanstvo v soli in izven nje. Besede pa bogati še slikovno gradivo. (dam)

PREISKAVA NA KVESTURI

Lorito na zaslišanju

Nacelnik letечеge oddelka kvesture Caro Lorito je bil skoraj tri ure in pol v uradih namestnikov državnega pravdnika Frezze, De Nicola in Nicolija, katerim je pojasnjeval podrobnosti v zvezi z afero, ki je pred dnevi izbruhnila na trzaski kesturi. Kaze, da niso načeli ali izčrpali vseh vprašanj in da bo včerajšnjemu sledilo še kaksno zasliševanje. De Nicola je med drugim omenil, da bodo morda poslali se kaksno jamstveno obvestilo.

Kot znano, je Lorito, ki je bil po zaslišanju miren in veder, prejel jamstveno obvestilo, v katerem je govor o ponaredbi, poverbi javnega denarja in nudenju kritja. Kot se je izvedelo, so včeraj načeli tri vprašanja: govorili so o denarju, ki ga ministrstvo namenja informatorjem, izginotju manjše količine mamila (baje 18

gramov) iz blagajne na kvesturi ter vsoti denarja, ki naj bi jo Lorito odobril za nakup pistole za nekega informatorja.

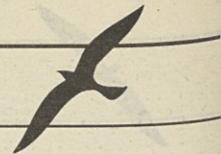
Preiskava se je zacela po neki prijavi sodnim oblastem, vendar so na kvesturi od vsega začetka trdili, da so obtožbe neosnovane in da bodo to z dejstvi tudi dokazali (jamstveno ob-

vestilo je poleg Lorita namreč prejelo še nekaj drugih agentov). Suslja se namreč, da je prijava le »povračilni« ukrep nekaterih ljudi, ki so bili odstranjeni s kvesture.

Na sliki nacelnik letечеge oddelka Carlo Lorito (desno) svojim odvetnikom Giorgiom Boreanom na trzaskem sodiscu.

GS KZ o Kraškem parku

Drevi ob 20. uri se bo na sedežu v Ul. Cicerone sestal glavni svet Kmečke zveze. V prvi točki dnevnega reda bo obravnaval razne pobude okrog izglasovanja zakona za ustanovitev Kraskega parka. Če ne bo se na razpolago osnutek deželnega zakonskega predloga, kot je bilo predvideno, pa bo glavni svet KZ ocenil dosedanja stališča in povzel tudi ustrezne sklepe. Nadaljnja tema seje bo predlog novega regulacijskega nacrta trzasko občine, glede katerega zeli KZ v tej fazi predstaviti svoja stališča v zvezi s produktivnimi območji in z vinkulacijami kmetijske zemlje za javne potrebe. (jk)

OKLICALI SO JO SINDIKATI CGIL, CISL IN UIL

Danes stavka za bodočnost Trsta

Osrednja manifestacija bo z začetkom ob 9. uri na glavnem mestnem trgu

Danes bo stavka industrijskih, pristanjskih, pomorskih in gradbenih delavcev ter uslužbencev iz tržaške pokrajine. Stavko so oklicali pokrajinski sindikati CGIL, CISL in UIL, da bi opozorili na težak položaj, v katerem se nahaja krajevno gospodarstvo, zlasti v omenjenih starih sektorjih. Sindikati pričakujejo, da bo do tega stanja oziroma do »Tržaškega vprašanja«, kot so ga poimenovali, končno postala pozorna rimska vlada ter začela resno soočenje z vsemi zainteresiranimi tržaskimi in deželnimi komponentami, da bi prišlo do preporoda tržaškega gospodarstva, ki se po mnenju sindikatov prav gotovo ne more zreducirati zgolj na terciarne dejavnosti.

Osrednja manifestacija bo danes dopoldne na Trgu Zedinjene Italije. Tjaka bodo stavkajoči delavci prišli okrog 9. ure v starih ločenih sprevodih, eden od katerih bo krenil izpred Tovarne velikih motorjev v Boljuncu, drugi izpred Tržaškega arzenala sv.

Marka, tretji izpred skedenjske železarne, četrti pa iz tržaškega pristanišča. S Trga Zedinjene Italije bodo potem udeleženci krenili v skupnem sprevodu po Korzu Italia, Goldonijevem trgu, Carduccijevem korzu in po nabrežju nazaj na Trg Zedinjena Italije. Kaže, da ne bo običajnih govorov (vsaj tako so se dogovorila pokrajinska vodstva sindikatov), po vsej verjetnosti pa bo delegacija stavkajočih sla do prefekta ozidoma vladnega komisarja.

Omenimo naj, da so stavkovno pobudo sindikatov CGIL, CISL in UIL podprli sindikati upokojevcev, ki so pozvali svoje člane, naj se udeležijo demonstracije, kakor tudi Združenje za trgovino, turizem in servise (CTS) tržaške pokrajine, ki je pozvalo svoje varovance, naj v znak solidarnosti danes odprejo svoje obrate z enournu zamudo, kakor tudi združenje Confefercenti. Poziv k udeležbi na manifestaciji so objavile tudi nekatere politične stranke, med temi SKP.

Senatorja Cuffaro in Magris o krizi tržaškega gospodarstva

Senatorja Antonino Cuffaro in Claudio Magris sta naslovila na predsednika vlade interpelacijo o hudi gospodarski krizi, ki pretresa naše mesto. Za proces deindustrializacije, ki se stopnjuje že dolgotrajno propadanje tržaškega območja, je krivo predvsem pomanjkanje takšne gospodarske politike, ugotavlja parlamentar, ki bi ustrezala geografski legi in izrednim možnostim mesta. Nasprotno pa je kriza zajela tudi industrije, ki so temeljnega pomena za ohranitev za-

poslovanja in gospodarsko-proizvodne strukture »mesta-pristanišča«, kot so Arzenal, Tovarna velikih motorjev in skedenjska železarna, katerim grozijo drastične redukcije, ce ne celo zaprtje. Prav tako zaostaja pristaniška dejavnost, nadaljujeta senatorja v interpelaciji vladi, in to zaradi pomanjkanja infrastrukture in nereda v vodenju pristaniške ustanove. Z raznimi težavami se morajo ubadati tudi znanstvene in raziskovalne strukture ter celo sinhronu grozi, da ne bo mo-

gel v celoti izvajati svoje funkcije.

Cuffaro in Magris poudarjata, da je gospodarska rast Trsta možna le ob valorizaciji mednarodne vloge tega področja v okviru politike gospodarskega sodelovanja z državami vzhodne Evrope in Sredozemlja, na koncu pa sprasujeta vlado, kaj namerava storiti, da bi se sedanje zapreke in pomanjkljivosti odpravile in da bi uresničili obveze iz protokola o soglasju za razvoj tržaškega območja, ki ga je svoj čas podpisalo tudi predsedstvo vlade.

TISKOVNA KONFERENCA

V svetu vse preveč kršitev pravic žensk

Zenska konzulta tržaške občinske uprave je, v sodelovanju z deželnim vodstvom mednarodne ustanove Amnesty International, organizirala včeraj dopoldne v prostorih hotela Duchi D'Aosta tiskovno konferenco pod naslovom "Akcijska zenska 1994". Gre za pobudo, ki naj ponovno opozori odgovorne oblasti, pa tudi javnost, na številne kršitve pravic žensk v svetu, predvsem pa na številne primere nasilja nad ženskami v državah, kjer so v teku vojni dogodki, kot tudi v državah, kjer sicer ni vojne in vidnega nasilja, pa so, kljub vsemu, pravenske izpostavljene številnim nasiljem, aretacijam, ugrabitvam in drugim brutalnim dejanjem, pred katerimi se ženske same ne morejo braniti.

Tiskovno konferenco je v imenu organizatorjev začela Ester Pacor, ki je tudi spregovorila o nasilnih dejanjih in zločinih nad ženskami v Bosni, omenila pa tudi vrsto pobud v podporo ženskam iz številnih drugih držav, kot na primer iz Burundija, Kolumbije, Severne Koreje, Indije, Sirije, Južne Afrike, Turčije in še drugih držav.

Posebej je omenila primer mlade Muslimanke Misarde, ki so jo, skupno s sestro Azro, ugrabili srbski vojaki v juniju leta 1992 pri Višegradu. Tam so ju baje zasilovali, potem pa je za njima izginila vsaka sled. Vprašujemo se, je dejala Ester Pacor, kam so izginile še mnoge druge ženske iz BiH in kaj je storila jav-

nost, kaj mednarodno sodišče za vojne zločine, da bi bila usoda teh žensk razčiščena, da bi se kaj takega ne moglo več ponoviti.

O vsem tem je na tiskovni konferenci spregovoril tudi odgovorni za tisk pri deželnem vodstvu Amnesty International Flavio Zanetti, ki je omenil številne primere krsitev človekovih pravic, predvsem pa pravic žensk. Tu je omenil primer Nobelove nagradenke za mir Aung Suu Kuu iz Birmanije, ki je že dve leti v hišnem priporu, ne da bi sodne oblasti njen primer raziskale in resile. Omenjen je bil tudi primer Silvie Baraldini, italijanske državljanke, ki je že vrsto let v ameriških zaporih in za katere premestitev v italijanske zapore so se številne organizacije, skupno z Amnesty International, zavzele tudi ob nedavnem obisku predsednika ZDA Clintona v Italiji.

V posegih je bilo govora o zbiranju podpisov v obrambo žensk, predvsem na območjih, kjer so v teku vojne; napovedano pa je bilo tudi vsedržavno srečanje predstavnic ženskih konzult iz vse Italije, na katerem bodo pregledale dosežanje delo in pripravile tudi nacrtje za bodočo akcijo v obrambo pravic žensk.

Ester Pacor je ob koncu na kratko povzela delo tržaške konzulte za ženska vprašanja, ki že šest let deluje v sklopu tržaške občine ter združuje članice in člane kar 12 združenj in društev.

Neva Lukes

KONEC ŠOLSKEGA LETA

Šolski uspehi na zavodu Zois

Objavljamo seznam dijakov, ki so uspešno dokončali šolsko leto na Državnem trgovskem tehničnem zavodu Ziga Zois.

1.A: Sara Babudri, Alen Carli, Ivana Franco, Daniele Iozza, Tjasa Kalc, Giorgio Lorenzi, Katja Raseni, Tjasa Ruzier, Karin Severi, Martina Svagelj, Dejan Semec. Dva dijaka imata popravne izpite, stirje niso izdelali.

1.B: Valentina Bernetic, Eva Cok, Nicoletta Corossez, Patrick Curman, Martina Hrovatin, Elena Lantier, Elisa Martini, Anna Mattietti, Igor Ota, Valter Pala, Barbara Rocco, Elisa Sancin, David Sardo, Matija Spinazzola, Sara Zerjal. En dijak ima popravne izpite.

2.A: Suzana Bele, Peter Franco, Martina Kuferšin,

Elisa Manin, Cristina Natalicchio, Ivana Pahor. Osem dijakov ima popravne izpite.

2.B: Katja Baric, Fabio Domio, Iztok Gregori, Devan Jagodic, Andrej Kafol, Ivo Mozetic, Milejdi Rijavec, Sasa Smotlak, Anna Turco. Sedem dijakov ima popravne izpite, dva dijaka nista izdelala.

3.A: Andrej Carli, Jerneja Carli, Jasmina Kralj (Carli), Peter Krizmancic, Adam Pahor, Goran Ruzzier, Kristina Skerli, Luisa Stor, Tjasa Svara, Irena Semec, Andrej Suligoi, Mojca Visintin. Pet dijakov ima popravne izpite, šest dijakov ni izdelalo.

3.B: Natasa Bordon, Manuela Carli, Sabina Cuk, Katja Glavina, Fabio Gobbo, Valentina Hervat, Elvedina Kalesic, Adriana Longo, Alenka Metlika. Sedem

dijakov ima popravne izpite, deset dijakov ni izdelalo.

4.A: Petra Bandi, Elena Bogatec, Andrej Canziani, Peter Chermaz, Borut Klabian, Karin Kocijancic, Rado Kocijancic, Jana Kosmac, Aljoša Milic, Ivan Ota, Peter Raseni, Fatima Skabar, Ksenija Stopar, Roberto Svara, Sonia Tersar, Albert Tul. Pet dijakov ima popravne izpite, dva dijaka nista izdelala.

4.B: Valentina Bembi, Andrea Corva, Alenka Giugovaz, Paola Gregori, Monica Hrovatin, Katja Milic, Katja Omari, Ingemar Petelin, Andrea Sancin, Valentina Sardo, Alessandra Scheimer, Tanja Stupar, Elena Znidersic. Deset dijakov ima popravne izpite.

5.A: vsi dijaki so bili pripuščeni k zrelostnemu izpitu.

5. B: vsi dijaki so bili pripuščeni k zrelostnemu izpitu.

5.C: vsi dijaki so bili pripuščeni k zrelostnemu izpitu.

1. geom.: Dujan Lista, Diego Montagner, David Vesnaver. Trije dijaki imajo popravne izpite, sedem dijakov ni izdelalo.

2. geom.: Massimo Babich, Andrej Ban, Enrico Bogatec, Pierpaolo Brazzani, Roberto Ellero, Aleksandra Rudez. En dijak ima popravne izpite, dva dijaka nista izdelala.

3. geom.: sedem dijakov ima popravne izpite, en dijak ni izdelal.

4. geom.: vseh pet dijakov ima popravne izpite.

5. geom.: vsi dijaki so bili pripuščeni k zrelostnemu izpitu.

SEDAJ STA ZA ZAPAH

Mladičica sta se z mamili oskrbovala na Nizozemskem

Prizadevanja letečega oddelka tržaške kvesture, da bi prišli na sled razpečevalcem mamil, ki oskrbujejo zlasti mlajše in najmlajše s tako imenovanimi »mamilami sobotnega večera« (ecstasy, LSD, hasis, kokain), so obrodila sadove. Po nekajmesečni preiskavi, ki je potekala pod vodstvom načelnika letečega oddelka Carla Lorita in pod koordinacijo namestnika državnega pravdnika Federica Freze, so namreč aretirali mlada Tržacana, 27-letnega Paola Parotta iz Ul. Giardini 65/8 ter 30-letnega Paola Fata iz Ul. Gradišca 2. Zaplenili so jima okrog 700 tablet ecstasy, 10 gramov kokaina, 5 gramov heroina, stekleničke metadona, tablete eptadona ter nekaj hasisa.

Oba sta se z mamilom oskrbovala na Nizozemskem, kamor sta večkrat potovala. Operacija je stopila v zaključno fazo, ko sta se mladičica vrnila z enega

od potovanj v tujino. Skoraj vse mamilo so našli na domu Parotta, del je bil se v avtomobilu, ki ga je Pato zval to priloznost vzel v najem. Agenti so zaplenili se en avtomobil, v katerem je bilo že vse pripravljeno za tihotapljenje »bele smrti«.

Imel je smolo

Ko je zagledal agente, se je pognal v beg, vendar je imel smolo: spotaknil se je, padel in agenti so se bili po njem. Policijo je poklical neznanec in jo opozoril, da se mladič (kasneje so ugotovili, da gre za 16-letnega B.N.) v Ul. Tor S. Piero, na vogalu z Ul. Monti, skuša polastiti motornega kolesa. Pred tem se je zaman lotil se dveh motornih koles, ki pa so bila prav tako opremljena z varnostno napravo.

Mladoletnika so agenti najprej pospremili v bolnišnico, saj se je pri padcu tudi udaril, nakar so ga izročili staršem.

SODNIKI POTRDLI KAZEN

Egipčan bo zaradi poskusa umora ostal pet let v ječi

Pripeljali so ga na nosilnih, saj je izčrpan zaradi gladovne stavke: sodnikov na prizivnem sodišču pa ni ganil, potrdili so mu kazen, ki so mu jo naložili že na prvostopenjskem procesu, januarja letos. Egipčan Sadri Ramadan, ki je bil obtožen, da je junija lani poskusil umoriti svojega 4-letnega sina, bo v ječi moral ostati pet let.

Ramadan je v Trst prišel pred štirimi leti. Prej je živel na Dunaju, z ženo Marijo Ferk in sinom, ki pa ga je imel iz razmerja z neko Poljakinja (slednja se je otroku odrekla takoj po rojstvu). Zeno je v našem mestu pričel mučiti duševno in telesno, tako da je januarja lani celo skočila v morje in zatem zapustila skromno stanovanje v Ul. Cologna ter se skupaj z otrokom preselila v neko ustanovo. Predvsem zaradi otroka, ki je bil na očeta navezan, se je aprila spet vrnila k

Ramadanu. Slednji verjetno ni mogel iz svoje kože in jo je nekega dne udaril. Sla je na kvesturo, v bolnišnico in se sama vrnila v ustanovo. Dolgo ni bila v miru: 21. unija so jo poklicali agenti, češ da Sadri grozi s samomorom. Odsila je v Ul. Cologna, pogovor z Ramadanom ni trajal dolgo, saj je možki začel jemati tablete in grozil, da bo naredil samomor. Res se je polil z alkoholom in vzel v roke vžigalnik. Agenti, ki so vsemu pozorno sledili, so vdrli skozi vrata in mu iztrgali iz rok otroka. Sadri je bil že v plamenih, ogenj je po laseh oplazil tudi sina. Egipčan je trdil, da mu ni hotel storiti sile, sam naj bi mu pritekel v naročje, vendar so agenti trdili, da ga je že držal v rokah, ko je prijel za posodo z alkoholom. Sodisce je januarja osvojilo njihovo tezo in očitno tudi prizivno ni menilo nič drugega.

PROCES PROTI MENII IN NJEGOVIM PAJDAŠEM

Zavrnjeno sklicevanje na imuniteto

Novoizvoljenemu poslancu ne bodo sodili ločeno

Tudi včeraj ni bilo nič s procesom, na katerem se morajo zagovarjati mislovski skrajneži Roberto Menia (sedaj poslanec Nacionalnega zavezništva v rimskem parlamentu), Piero Tononi in Alessia Rosolen. Prva obravnava pred prizivnim sodiščem je bila že 27. aprila letos, vendar so jo odložili, češ da mora odvetnik obtožencev Giacomelli na sejo deželnega sveta. Tokrat je bil odsoten Menia in sodniki (predsednik Mastelloni, stranska sodnika Colarieti in Gridellijeva) so sprejeli Giacomellijevo zahtevo, da obravnavo znova odložijo. Datuma, ko se bo proces nadaljeval, niso določili.

Trojica se je zaslala na zatožni klopi zaradi napada na prof. Pahorja, do katerega je prišlo 6. oktobra 1991. Tedaj so pristasi Liste za Trst in drugi zasedli tržasko zupanstvo in pripravljali oder za de-

monstracijo. Tiste dni se je namreč govorilo, da se bodo enote bivše jugoslovanske armade umaknile iz Slovenije, in sicer preko Trsta. Prof. Pahorja, ki se je 6. oktobra znašel na Trgu Unità, so zalili in napadli, tako da se je moral zateči po zdravniško pomoč. Tržaška pretorica Manila Salvà je 4. februarja lani Tononija, ki je napadel in udaril prof. Pahorja, obsodila na dva meseca zapora pogojno, ter na povračilo moralne in materialne skode v znesku 2 milijonov lir. Menio (dolžni so ga zalitev) na 500 tisoč lir ter na nadaljnji milijon zaradi moralne in materialne skode, medtem ko morata oba poravnati sodne stroške in Pahorjevemu zagovorniku plačati milijon lir, medtem ko je glede Rosolenove menila, da ne gre postopati zaradi »povračilnega ukrepa« (Pahor naj bi jo bil tudi zalil). Proti razsodbi je

vložil priziv javni tožilec Dainotti, ki je zahteval, da Tononiju zvisajo kazen in obsodijo tudi Rosolenovo. Priziv je vložil tudi zagovornik obtožencev.

Ceprav je bila včerajšnja obravnava sila kratka, pa vseeno ni bila nepomembna. Javni tožilec Reinotti (zapisničarka je bila Sara Ukmar, tolmač Marko Ukmar) je namreč zahteval, da ločijo proces proti Menii, ker je pač parlamentarec in ga kot takega sciti parlamentarna imuniteta. Bogdan Berdon, odvetnik Sama Pahorja (skoda, da ga včeraj ni bilo na spregled in sam njegov zagovornik ni vedel povedati, kaj ga je zadržalo), se je tej zahtevi odločno uprl in vztrajal, da nova zakonska določila dajejo sodniku možnost, da razpravo odloži ali ne in zahteva dovoljenje parlamenta. Sodisce je osvojilo Berdonovo stališče.

POBUDA CAPPELLE UNDERGROUND

Znanstvena fantastika se vrača k sv. Justu

Napovedani trije nizi poletnih srečanj

Kinoklub La Cappella Underground si je za letošnje poletje na Gradu sv. Justa zagotovil prostorček za tri srečanja, v okviru katerih bo predstavil vrsto novih in zlasti nenavadnih filmov na skupno tematično znanstvene fantastike in skrivnosti. V prvem srečanju 19. in 20. junija bodo predvajali štiri dela z znanstvenofantastičnega festivala v Rimu, ki se pravkar končuje. Na sporedu bo seveda nagajeni film; videli pa bomo še komično grozljivko The Splatters novozelandskega režiserja Petra Jacksona, fantastični film Dark Waters, ki ga je v Londonu ziveci italijanski režiser Mariano Bano posnel v Ukrajini, in film z naslovom Jang-Hu kitajskega režiserja Ronnya Yua. Za naslednje srečanje 2. in 4. julija bodo priredi-

telji izbirali med filmi Mystfesta v Cattolici, za tretje, ki bo 17. in 18. avgusta, pa bodo na sporedu japonski animirani filmi »manga«, ki si z velikim uspehom utirajo pot na zahod.

Pobuda se navezuje na dolgoletno željo, da bi obudili festival znanstveno fantastičnega filma, ki je med izvedenci užival precej ugleda, dokler ni leta 1983 zamrl zaradi finančnih težav. Na predstavitveni tiskovni konferenci sta bila zato prisotni poleg predsednika tržaškega kinokluba Salvatoreja Ambrosina in Roberta Damianija, odbornika za kulturo pri tržaški Obcini, ki je pokrovitelj pobude, se predstavnik zavoda SISSA Fantoni in predsednica Laboratorija znanstvenega imaginarija, ki sodelujeta pri novembrskih Srečanjih z znano-

stjo in znanstveno fantastiko. Ta pobuda, ki je do slej požela res zadovoljiv uspeh, bi naj bila jedro za novi tržaški festival znanstvene fantastike.

Srečanja z znanostjo in znanstveno fantastiko bodo letos posvečena tematični okužbe z različnih vidikov. Predvidena so srečanja z znanstveniki, novinarji in umetniskimi ustvarjalci. Prireditve bo povezana s sorodnimi pobudami v Pragi, Barceloni in Parizu. Letos namerava pristopiti Gledaliski in filmski muzej v Ljubljani. Na včerajšnji tiskovni konferenci sta bila prisotna tudi direktor muzeja Bojan Kavčič in Silvan Fatur, ki skrbi za filmsko sekcijo. Del tržaškega programa bi predstavili v Ljubljano, kjer bi bila pobuda zanimiva obogatitev zlasti v tem obdobju, ko obnavljajo kinoteko. (bov)

V KULTURNEM DOMU NA PROSEKU

V soboto koncert zbora V. Mirk ob zaključku sezone

Moski pevski zbor Vasilij Mirk s Proseka Kontovele priredi v soboto koncert ob zaključku sezone. Gošnja večera bo sopranistka Irena Baar, ki jo bo na klavir spremljal Aljoša Starc.

Koncert bo razdeljen v dva dela. V prvem bo nastopila Irena Baar, ki se je rodila v Ljubljani, po končanem studiju klavirja in solopetja na Akademiji za glasbo se je izpopolnjevala se v Grazu in Salzburgu. Že med studijem je prejela številne nagrade na raznih tekmovanjih; leta 1985 in 1986 pa je odnesla drugo nagrado na pomembnem mednarodnem tekmovanju »Toti del Monte« v Trevisu. Redno nastopa kot koncertna in operna pevka doma in v tujini. Med pomembnejše nastope bi vsekakor omenili turnejo po Južni Koreji in sodelovanje z Bamberškimi simfoniki ter zborom iz Münchna. Od leta 1985 je redna profesorica SGBS v Ljubljani, obenem pa snema za domače in tuje radijske postaje.

Sopranistko bo na klavirju spremljal domačin Aljoša Starc, ki se je v zamjskem glasbenem svetu proslavil s številnimi nagradami in mednarodnih klavirskih natečajih. Lani septembra pa je opravil diplomski izpit iz klavirja z odliko in pohvalo na Konservatoriju Tartini v Trstu.

V drugem delu koncerta se bo pod vodstvom Mirana Žitka predstavil zbor Vasilij Mirk, ki bo iz svoje bogatega koncertnega repertoarja podal devet pesmi umetnega in narodnega izbora, raznih skladateljev. Ob priliki bodo nekaterim pevcem podelili tudi Gallusova odličja. Dvema pevcema, Alojziju Kapunu in Josipu Cuku, bodo podelili posebno priznanje za njuno več kot 50-letno aktivno sodelovanje v zboru.

V soboto se ob 20.30 v kulturnem domu na Proseku obeta res lep vokalno glasbeni večer, ki bi gotovo pritegnil pozornost občinstva. (B.R.)

odprtost ter osebno rast s sprejemanjem drugih in sebe takšnih kakršnih v resnici so. Vodita Viljam in Jožica. Informacije na tel. št. 227041.

VSJ MLADI so vabljeni na MLADINSKI DAN, ki bo na Proseku v nedeljo, 19.6. Zbiranje ob 11.30 na vrtu Skupnosti Družine Općine na Božjem polju. Po skupnem kosilu bodo sportne igre, ob 16.30 mladinska masa v jami Pecina na Proseku, ob 18. uri koncert skupine Lampica s Ptujia v cerkvi na Proseku. Vabljeni!

OTROCI IN UCITELJICE otroškega vrtca in osnovne sole K. Destovnik Kajuh iz Gropade vabijo na ogled razstave likovnih in ročnih izdelkov, ki bo v nedeljo, 19. t. m. od 10. do 12. ure ter od 16. do 20. ure.

SKD VIGRED prireja v ponedeljek, 20. t. m., ob 20. uri na solskem dvorišču v Sempolaju KULTURNI VEČER s plesnim oddelkom SKD Vigred in dramsko skupino I. Gruđen z igro »Ko zene ni...« V primeru slabega vremena bo prireditve v torek, 21. t. m., ob 20. uri.

SKD VIGRED vabi v četrtek, 23. t. m. na KRESOVANJE, ki bo pri sempolajskem kalu ob 20. uri.

OBVESTILA

V NEDELJO, 19. t. m. obhaja svojo srebrno sv. maso dr. Jože Sraka v cerkvi sv. Andreja v Trebčah ob 10. uri. Prisrčno vabljeni!

ZVEZA SLOVENSKE KULTURNIH DRUSTEV obvešča, da so odprta vpisovanja za 24. LIKOVNO KOLONIJO MLADIH '94, ki bo v Vuzenici (Slovenija) od 21. do 27. avgusta t.l. Prijavijo se lahko udeleženci od 11. do 15. leta starosti. Vse podrobne informacije nudi tržaški urad ZSKD, od ponedeljka do petka, ob delovnem urniku - tel. 635626 do 23. junija t.l.

KD LONJER-KATINARA organizira tudi letos OTROŠKI POLETNI CENTER in sicer od ponedeljka, 25. julija do vključno sobote, 30. julija od 8. do 13. ure v društvenih prostorih v Lonjerju. Podrobnejše informacije in vpisovanje na tel. št. 910178 (Janja).

14. MLADINSKI RAZISKOVALNI TABOR REZIJA 94, ki ga prireja Narodna in študijska knjižnica, Odsek za zgodovino, Društvo mladih raziskovalcev ter Društvo naravoslovcev in tehnikov, bo od 22. avgusta do 3. septembra. Prijave sprejemajo: Narodna in študijska knjižnica Damirja Feigla, Gorica, Ul. Croce 3.

SKD I. GRUDEN obvešča, da se nadaljuje vpisovanje v poletni ZIV-ZAV na sedežu Hranilnice in posojilnice v Nabrezini ter v podružnici v Sesljanu. Za informacije tel. 200620.

SLOVENSKE DIJASKI DOM SREČKO KOSOVEL sporoča, da je v teku vpisovanje za naslednje solsko leto 1994/95; nadalje obvešča morebitne zamudnike, da je se nekaj prostih mest za letovanje od 1. do 15. julija na Ptuj, za letovanje v naravi od 20. do 29. julija v Zelenem centru, za obmorsko letovanje od 1. do 11. avgusta v Portorožu ter za Poletno središče v Trstu, ki bo potekalo od 20. junija do 9. septembra 1994. Podrobne informacije daje ravnateljstvo, tel. št. 573141.

ŠOLSKE VESTI

SOLSKO SKRBNISTVO sporoča, da so od včeraj, 15. t.m., na oglasni deski Solske skrbništva v Trstu in Liceja Prešeren objavljenečasne izčrpane lestvice diplomiranih prosilcev za poučevanje na slovenskih nižjih in višjih srednjih sol. Zainteresirani imajo pet dni casa za morebitne pri-pombe ali prizive.

PRISPEVKI

V spomin na drago prijateljico Majdo darujejo Elena in Darma z družino 40.000 lir ter Silva in Maurizio 100.000 lir za cerkev v Samatorci.

V spomin na nepozabno Majdo darujeta Marta in Dario Bogatec 50.000 lir za cerkev v Samatorci.

V spomin na zlato hčerko Majdo darujeta mama in tata 400.000 lir za samatorsko cerkev, 100.000 lir za MePZ Igo Gruđen, 100.000 lir za Godbeno društvo Nabrezina, 50.000 lir za Vasko skupnost Praprotni in 50.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

V spomin na Majdo daruje Bibiana Gruđen 50.000 lir za Cerkev v Samatorci.

V spomin na vedno nasmejeno in prijazno Majdo Legisa por. Milic daruje Janko Rebula z družino 30.000 lir za KD Rdeca zvezda.

Namesto cvetja na grob Mirkota Daneva darujejo Alojzija Daneu, Irene Regent in Silva Cerne 75.000 lir za SD Kontovel.

V spomin na Majdo Legisa por. Milic daruje družina Rebula-Pahor 60.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

Namesto cvetja na grob drage Majde Legisa darujeta Sonja in Natalino 50.000 lir za popravilo zgoniške cerkve.

V spomin na drago Majdo Legisa darujeta Dario in Elena Gabrovec 50.000 lir za samatorsko cerkev. V isti namen darujeta Marta in Pepi Zidarić 50.000 lir in Lenka in Boris 50.000 lir za samatorsko cerkev.

V spomin na Nado Stoka vd. Kemperle darujeta Marina in Zarko 30.000 lir za SD Kontovel.

Po dolgi in mučni bolezni nas je za vedno zapustila naša draga

**Zora Rehar
vd. Fučka**

Pogreb drage pokojnice bo jutri, 17. t. m., ob 12. uri iz mrtvasnice glavne bolnisnice v opensko cerkev sv. Jerneja.

Zalostno vest naznanjajo sin Zarko z ženo Sandro, hči Lilijana z mozem Mariom, vnuki Peter, Sarah in Eva ter drugo sorodstvo

Općine, Bazovica, Kobjeglava, 16. junija 1994

Ob izgubi drage mame izreka iskreno sozalne prizadevnemu članu in pevcu Ediju Kemperle

Lovski pevski zbor
Doberdob

Člani področnega sveta didaktičnega ravnateljstva pri Sv. Ivanu izrekajo svojemu predsedniku Marjanu Kemperle iskreno sozalne ob izgubi ljubljene mame, gospe Nade

Ob izgubi dragega Josipa Zagarja izreka občuteno sozalne družini in svojem
KD Slovan - Padrce

V nedeljo v openski cerkvi sv. Jerneja otvoritveni koncert obnovljenih orgel

Prejeli smo in objavljamo:

Znani tržaški glasbenik in organist v stolnici sv. Justa Giuseppe Radole je v knjigi »Orglarska umetnost v Trstu«, ki je izšla v Bologni leta 1975, povzel iz občinskega arhiva, da je imela openska cerkev orgle že v 18. stoletju. Tržaška občina je namreč leta 1825 placevala tamkajšnjega organista. V istem arhivu je se povedano, da so orgle leta 1853 restavrirali. Med leti 1855 in 1858 je znana orgelska hiša Giovanni Tonoli postavila na kor nove orgle z 23 registri. Slednje je v letih 1876 pregledal in uglasil Angelo Dolzan (Dovzan?). Med prvo svetovno vojno so jih razstavili, popravili pa se po njej.

V drugi svetovni vojni so orgle utrpeli ob bombardiranju vasi leta 1944 veliko škodo. Leta 1957 so Tonolijeve orgle zamenjali z novimi, elektro-pnevmatskimi firme Zanin iz Codroipa.

Zupnijska cerkev sv. Jerneja je doživela temeljito obnovo in je tako v ponos Općinam in njihovim ljudem. Za obnovo zunanjsčine je bila odgovorna tržaška občina, za notranjost pa je slo v breme domaćinov, pretežno Slovencev. Sredstev je zmanjkalo pri orglah, ki so bile v zelo slabem stanju, ker jih je pokvarila voda, ki je puscala

skozi streho.

Zelja, da bi domačo cerkev obogatili se z orglami na koru ter tako dokončali pred leti zastavljeni cilj celotne obnove, je opogumila odbor, ki je, v soglasju z zupnijo, začel z akcijo.

Na priporočilo prof. Berganta je odbor povabil orgelskega mojstra Antona Jenka iz Ljubljane, da bi si ogledal orgle. Mojster je utemeljil, da se glasbilo lahko restavriira in postavi tako, da bo tudi akustično na pravem mestu. Proracun obnove je bil dokaj ugodnejši od onih, ki so nam jih predstavile tri naprosene italijanske firme. Prepričani, da bo obnove orgel za cerkev ne le estetska pridobitev, ampak tudi obogatitev, saj bodo orgle lahko služile tudi za koncerte, ki so že skoro tradicija nase skupnosti, smo začeli z deli.

Razstavljene orgle so odpeljali v delavnico v Ljubljano. Izvoz v tujino, čeprav zacasen, ni bil enostaven. Za pomoč pri birokratskih postopkih se moramo zahvaliti tako italijanski kot slovenski carini in osebu v speditorskih uradih.

Po večtedenskem delu so orgelski mojster Anton Jenko in sodelavci nauporabno Zaninovo glasbilo temeljito uredili, da je v ponos zupnijske cerkve. Orgle so namestili na kor tako, da so sedaj

vidne iz cerkve in jo dopolnjujejo tudi estetsko. Po dolgem času lahko ponovno poslušamo zvok različnih barv in višin tonov, ki v lepem sozvočju prihaja iz raznih piščali. Obnovljene orgle so popolnejše, imajo 27 registrov (prej 12) in so zato primernejše za zahtevnejše koncerte.

Ves postopek obnavljanja nas je preprical, da je bila izbira podjetja pravilna. V tem našem podvigu smo lahko uspeli le s prispevki zupljanov in dobrotnikov ter skupine prijateljev, ki so ves čas prostovoljno delali. Prav prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so nam do sedaj pomagali s spodbudami in darovi ter zaupamo v njih nadaljnjo pomoč.

Zupnija Sv. Jerneja vabi na otvoritveni koncert obnovljenih orgel, ki bo v nedeljo, 19. junija ob 20.30 v zupnijski cerkvi. Koncertiral bosta prof. Hubert Bergant - orgle in prof. Anton Grčar - trobenta.

Ob vstopu v cerkev bo vsak dobil koncertni list. Namesto prostovoljnih prispevkov bo na razpolago ovojnica, ki jo boste lahko s svojim darom za kritje stroškov obnove orgel oddali po koncertu.

**Zupnija sv. Jerneja na Općinah
Odbor za popravilo orgel**

DEŽ IN HLAD SKVARILA PRIREDITVE NA KRMENKI IN DRUGOD

Šagre tokrat pod dežniki

Društva, ki so konec prejšnjega tedna priredila šagre, tokrat niso imele posebne sreče. Dež in hlad sta preprečila, da bi se ljudstvo zgrnilo okrog kioskov in na plesiščih. Le redki se niso vdali neprijaznemu vremenu in se kljub vsemu prepustili caru šagrske razposajnosti, kot vidimo na gornji sliki (Foto Ferrarri/KROMA), posneti v nedeljo na šagri na Krmenci, ali šagri pod dežniki, kot jo je marsikdo preimenoval.

VČERAJ-DANES

Danes, CETRTEK,
16. junija 1994
GVIDO

Sonce vziđe ob 5.15 in
zatone ob 20.56 - Dolžina
dneva 15.41 - Luna vziđe
ob 12.46 in zatone ob
00.55.

Jutri, PETEK,
17. junija 1994
ADOLF

VREME VČERAJ: tem-
peratura zraka 21 stopinj,
zračni tlak 1017,8 mb na-
rasča, veter severozahod-
nik 8,6 km na uro, vlaga
75-odstotna, nebo jasno,
morje skoraj mirno, tempe-
ratura morja 19,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Martina
Salemma, Matteo in Davi-
de Menegaldo, Emil Nadi,
Giorgia Delbello, Alberto
Merlato, Cristina Milic.

UMRLI SO: 83-letni
Giuseppe Negodi, 86-letna
Lidia Borghese, 89-letni
Francesco Nalli, 89-letna
Umberta Burri, 89-letna
Ada Torresini, 64-letni Gi-
no De Mori, 74-letna Giu-
liana Cerne, 85-letni Mas-
similiano Castro, 83-letna
Anna Blasevich, 82-letna
Emilia Savi, 88-letna Lidia
Frankel.

LEKARNE

Od ponedeljka, 13., do
nedelje, 19. junija 1994.

Normalen urnik lekarn
od 8.30 do 13.00 ter od
16.00 do 19.30

Lekarne odprte od
13.00 do 16.00

Ul. Cavana 11 (tel.
302303), Largo Osoppo 1
(tel. 410515).

BOLJUNEC (tel.
228124) - samo po telefo-
nu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od
19.30 do 20.30

Ul. Cavana 11, Largo
Osoppo 1, Ul. Settefontane
39.

BOLJUNEC (tel.
228124) - samo po telefo-
nu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarne odprta od
20.30 do 8.30

Ul. Settefontane 39 (tel.
947020).

Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 - TE-
LEVITA

Urad za informacije
KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije
KZE deluje od ponedeljka
do petka od 8. do 13. ure. -
tel. 573012.

Zdravstvena dežurna
služba

Nocna služba od 20. do
8. ure, tel. 118, predpraz-
nična od 14. do 20. ure in
praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala
KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 18.15,
20.15, 22.15 »Ange, una
donna tutta sola«, i. Geena
Davis.

EXCELSIOR - 18.35,
20.25, 22.15 »Tre colori -
Film rosso« r. Krzystof
Kieslowski.

EXCELSIOR AZZUR-
RA - 18.10, 20.10, 22.00
»Bad Boy Bubby, r. Rolf
De Heer, i. Nicholas Hope.

NAZIONALE 1- 16.00,
18.00, 20.05, 22.15
»Cliffhanger«, i. Sylvester
Stallone.

NAZIONALE 2 - 16.30,
18.20, 20.15, 22.15
»F.T.W. - Fuck The

KD in GZ SKALA
organizirata v dne
17., 18., in 20. t. m.

VAŠKI PRAZNIK

V nedeljo, 19. t. m.
ODPRTA MEJA do va-
si Orlek in doline Dra-
ga.
Vsak večer vas bo za-
baval ansambel
HAPPY DAY. Vabljeni!

SKD IGO GRUDEN
vabi

na otvoritev razstave
miniaturenih izdelkov

domačega umetnika

Giuliana Košute

danes, 16. t. m., ob 19. uri
v društvenih prostorih.

World«, i. Mickey Rourke,
Lori Singer, prepovedan
mladini pod 14. letom.

NAZIONALE 3 - 16.30,
18.20, 20.15, 22.15 »Una
pallottola spuntata 33 e
1/3 - L'insulto finale«, i.
Leslie Nielsen.

NAZIONALE 4 - 16.00,
18.00, 20.05, 22.15 »Phila-
delphia«, i. Tom Hanks,
Denzel Washington.

GRATTACIELO -

18.30, 20.15, 22.00 »Gio-
vani, carini e disoccupati«,
i. Winona Ryder.

MIGNON - Zaprto zara-
di popravil.

EDEN - 16.00 - 22.00

»Piccole bugie sessuali«
porn., prepovedan mladini
pod 18. letom.

CAPITOL - 17.30, 21.00

»Schindler's list« r. Steven
Spielberg. Zadnji dan, ju-
tri: »Rapa Nui«.

ALCIONE - 20.00, 22.00

»Una pura formalità« r. G.
Tornatore, i. Gerard Depar-
dieu, Roman Polanski,
Sergio Rubini.

LUMIERE - 18.30,

20.15, 22.15 »DellaMorte
DellAmore« i. Rupert Eve-
rett. Zadnji dan.

Do 23. t.m. v vseh kine-
matografih bodo ob priliki
pobude »Festa del cine-
ma« popusti.

IZLETI

SPDT obvešča izletnike
v Francijo v gorovje La
Meije, da vplačajo prvi
obrok 350.000 lir do pred-
pisanega roka zaradi rezer-
vacije prenočišč. Za teden-
ski izlet je na voljo se
nekaj mest.

KRISKA LIGA
upokojecev SPI CGIL ob-
vešča udeležence izleta v
Burano in Murano, da av-
tobus odpotuje izpred
kriskega spomenika v ne-
deljo, 19. t. m., ob 6.30.

Zazeljena točnost!

MALI OGLASI

UVELJAVLJENO in
priznано uvožno/izvozno
komercialno podjetje na
goriskem išče za takojšnje
zaposlitev uradnika/co z
znanjem slovenskega je-
zika za pokritje funkcije
odgovornega finančno -
knjigovodskega urada.
Idealen kandidat bi moral
imeti večletne izkušnje pri
tovrstnem delu na računal-
niško vodenem knjigovod-
stvu, vsekakor sprejmemo
tudi prijave kandidaov, ki
nimajo večjih izkušenj.
Tel. na št. (0481) 21711 od
9.30 do 16.30.

VESCA PRODAJALKA
naj telefonira na št. 251160

SKD IGO GRUDEN
vabi na

praznik in pokušnjo domačega vina

Le rujno, rujno vince pij

jutri, 17., soboto, 18.

in nedeljo, 19. junija

na igrišču ŠD Sokola.

MAGNET

MINU in FRANKO
KJUDER KOROŠEC
v zgodbah po motivih
DARIA FOJA

V ZAČETKU JE BIL KAOS...
...POTEM PA KAŽIN!

Likovna oprema in organizacija: PETER FURLAN

Prevod in režija: SERGEJ VERČ

Ponovitvi: danes, 16. junija, ob 20.30

vsoboto, 18. junija, ob 20.30

v Prosvetnem domu na Opcinah

MPZ VASILJ MIRK Prosek - Kontovel

privedi v Kulturnem domu na Proseku v
soboto, 18. t.m., ob 20.30

KONCERT OB ZAKLJUČKU SEZONE

Prvi del: nastopa sopranistka Irena Baar s
spremljavo Aljoše Starca.

- urnik trgovine jestvin na
Proseku za delo part-time.

TERMOTEHNICNI

URAD išče termotehnične-
ga izvedenca za izpolnitev

2-letne prakse. Pismene

ponudbe s curriculum vi-
tae na: Publiet - Via dei

Montecchi 6 - 34137 Trst

pod sifro »Termotehnik«.

PODJETJE v obrtni coni

Dolina išče večšega vajen-
ca za kovaško-ključav-
nicarski poklic. Tel.

228563.

18-LETNO dekle nudi

varstvo otrokom nad tremi

leti na svojem domu (hisa

z vrto), urnik po dogovo-
ru do 20. julija. Tel.

226207.

IZGUBILI smo torbico

v petek zvečer v Bazovici

ali Boljuncu. Najditelja

prosimo naj tel. na št.

228296.

ODDAM V NAJEM

1-sobno opremljeno stano-
vanje na Proseku. Tel.

251231.

PRODAM pando 45,

letnik '80, opravljen teh-
nični pregled leta 1992, v

dobrem stanju, za

1.000.000 lir. Tel.

299294.

PRODAM pecico na

plin/metan. Tel. 633277

po 20. uri.

KLAVIR stenski, prime-

ren za učenje, prodam.

Tel. ob uradnih urah na št.

366633 - zvečer ali

351426.

PRODAM coln tylor 5

m, motor suzuki 50 k.s.,

letnik '81, revidiran s

prikolico, rezervni motor

in vso navtično opremo za

5.000.000 lir. Tel. št.

228318.

V SOVODNJAH prodam

majhno hišo, Ul. Za-

netti 16. Klicite zvečer

Koper, tel. št. 54820.

PRODAM komplet: ze-

lezna okna s sipami, ve-

rando in sivilni stroj. Tel.

št. 228547.

ZA 250.000 LIR prodam

staro kraško kamnito

okno. Ogled v Doberdobu,

Ul. Bonetti 2, vsak dan

od 17. do 20. ure.

V RIMU PRODAJAM

slovenskemu rojaku na no-

vo odprt, utečen in dobro

obiskan hotel EMONA.

Informacije tel.

0481/82166 ali

06/7027911 - Vinko Lev-

stik.

V CENTRU TRSTA od-

dajam prostor: prenovljeno

mansardo (tri sobe,

kuhinja, kopalnica, WC),

primerno za študente. Tel.

št. (040) 393473.

ODDAM mladice

nemskega ovčarja. Tel. št.

226483.

DIPLOMIRANA iz eko-

nomije za opravljenim med-

narodnim izpitom iz an-

glesične nudi privatne lek-

cije kot pripravo na po-

pravne izpite iz knjigovod-

stva, trgovinstva, matemati-

ke (za vse stopnje), prava,

ekonomije, angleščine in

slovensščine. Tel. št. (040)

232101 v večernih urah.

PROFESORICA nudi

lekcije iz nemščine, an-

glesične, italijansčine in

slovensščine. Tel. št.

774619.

NUDIM lekcije iz mate-

matike in fizike za višje so-

le. Tel. št. 43176.

GOSPA nemškega ma-

terinega jezika nudi lekcije

za vse stopnje znanja po

zmernih cenah. Tel. št.

220730.

OSMICO ima Boris

Kosuta v Križu št. 422.

Toci belo in črno vino.

OSMICA je odprta pri

Miskotu na Opcinah - Ul.

Peonie 3.

OSMICO ima odprto

Colja v Samatorci št. 20.

MEDJA VAS št. 1 - pri

Zupanovih je osmica.

V TRNOVCI št. 4 ima

odprto osmico Berto Skrk.

OSMICO je odprl Ladi

Rebula, Repnic 2.

KMEČKI TURIZEM je

odprl Just Skerlj, Salez 44.

RIBOGOJNICA AGRO

ITTICA GLINSCICA iz

Boljunca je odprta vsak

petek in soboto od 8.30 do

12.30 celo leto. Nudi prvo-

vrstne kanadske losose.

Tel. št. 228297.

PUBLIEST

Tel. (040) 7796611

oglasi - obvestila:

8.30 - 12.30

osmrtnice - sožalja:

8.30 - 12.30

13.30 - 17.00 (razen sobote)

ŠOLSKI IZIDI / NA ZAVODIH CANKAR IN GALILEI

Vsi pripuščeni k zaključnemu izpitu

Učni uspeh na splošno precej skromen
Zdesetkan prvi razred na zavodu Cankar

Danes zaključujemo

objavo izidov na višjih

srednjih solah s sloven-

skim učnim jezikom. So-

dec po ocenah uspeh na

splošno ni bil najboljši. Ce

izvzamemo dijake petih

razredov, ki so bili 100-od-

stotno pripuščeni k zrelo-

stnemu izpitu, je bil uspeh

na slovenski sekciji za

informatiko industrijsko-

VOLITVE / PRED BALOTAŽO

Pričakovanje za opredelitve izločenih strank

Danes televizijski "dvoboj"

Bruno Crocetti in Gaetano Valenti, med katerima bomo v nedeljo, 26. junija, na balotazi izbrali novega goriskega župana, se intenzivno pripravljata na odločilno preizkusnjo. Danes bo 3. mreža RAI ob 14.45 predvajala prvi televizijski "dvoboj" kandidatov po prvem krogu volitev. Crocetti in Valenti bosta odgovarjala na vprašanja, ki so jih novinarji zbrali ker med goriskimi občani. Pomembno bo tudi javno soocenje, ki ga prihodnji turek ob 18. uri v Fogarjevem avditoriju prireja dnevnik "Il piccolo".

Poleg javnih nastopov pa bodo na odločitev več kot 8 tisoč goriskih volilcev, ki so se v prvem krogu opredelili za iz-

ločena kandidata, pomembne tudi opredelitve posameznih strank oz. političnih skupin. Zaskrat sicer se ni govora o sklepanju morebitnih formalnih zavezništve (liste izločenih kandidatov se lahko povežejo z enim ali drugim kandidatom v balotazi in tako, v primeru zmage, pristopijo k porazdelitvi večinskega deleža svetovalskih mest). V Crocettijevem taboru skušajo pritegniti na svojo stran predvsem katoliške volilce, ki so v prvem krogu podprli Ljudsko stranko. Nekateri voditelji te stranke se ogrevajo za povezavo z desnico, čutenje baze pa se zdi bližje zmerno napredni Crocettijevi usmeritvi. Tako bi se dalo sklepati tudi iz preference, ki so med kandidati na listi PPI nagradile "odprteje" ljudi.

Severna liga sklicuje nocoj svoje kandidate na skupščino, kjer bodo ocenili volilni izid in razpravljali o morebitni opredelitvi v balotazi. Po napadih vsedravnega tajnika Bossija na Berlusconi, pa tudi upostevajoc stališča goriskih ligasev, ni izključeno, da utegne Liga podpreti Crocettija: vsaka druga izbira, vključno z vzdržanjem, bi namreč objektivno podprla desnico.

Isto velja tudi za zelene, ki bodo prav tako nocoj ob 21. uri na sedežu razpravljali, kako se opredeliti glede balotaze. Neglede na prve Fiorellijeve izjave, ki so nakazovale možnost neopredelitve, se zdi, da se marsikdo v vrstah zelenih ogreva za aktivno podporo Crocettiju zoper nevarnost, da bi skrajna desnica prisla v občinsko upravo.

GORICA / POBUDA ZA VZGOJITELJICE

Seminar o deželni kulturni stvarnosti

Vzgoja k višji stopnji poznavanja in sožitja gre nujno skozi šolski sistem

Skoraj stopenetdeset vzgojiteljic v otroških vrtcih se je v ponedeljek in torek udeležilo seminarja o večjezični in veckulturni stvarnosti v Furlaniji Julijski krajini. Na seminarju pa so predstavili tudi slovenski prevod programskih smernic (Orientamenti) za delo v vzgojnovarstvenih ustanovah. Prevod je oskrbelo Dezelno solsko nadzornišvo.

Seminarja so se udeležile vzgojiteljice iz vseh krajev v pokrajini, iz slovenskih in italijanskih vrtcev, predstavniki didaktičnih ravnateljstev in seveda šolskega skrbništva. Odziv je ugodno presenetil pobudnike, ki že razmišljajo, da bi seminar na to nadvse aktualno temo priredili, oziroma

ponovili prihodnje leto. "Sprva smo namerali pobudo izpeljati na naši soli", nam je v telefonskem pogovoru povedala ravnateljica dr. Mirka Brajnikova. V zadnjem trenutku so morali poiskati ustrežnejši prostor in so ga tudi našli, ob velikem razumevanju uprave, v Kulturnem domu, ustanovi, ki je v Gorici postala središče medsebojnega spoznavanja in prelivanja različnih kultur in stvarnosti.

Pomembno vlogo pri odkrivanju in vrednotenju kulturne in jezikovne identitete imajo, poleg družine, šolske institucije, je v nagovoru poudaril goriski šolski skrbnik Mannino. Pomembna je vloga zlasti vzgojno-

varstvenih ustanov, saj sprejemajo otroke v najbolj dojemljivem obdobju ko se oblikuje v vsakem človeku osnovni odnos do okolja v katerem živi.

Vzgojiteljice, oziroma vzgojiteljice so o različnih aspektih sožitja in vzgoje k večjezičnosti in multikulturnosti, pri čemer je seveda posebej pomembno, da se priznavajo pravice vsake od različnih kultur, razpravljali v enajstih delovnih skupinah.

Ravnateljica goriskega didaktičnega okrožja dr. Mirka Brajnik - Saksida je v pozdravnem nagovoru podčrtala ugotovitev, da pelje pot vzgoje k sožitju tudi in predvsem skozi vzgojno-izobraževalni sistem.

STEKLINA / OBVESTILO VETERINARSKE SLUŽBE KZE

Obvezno cepljenje psov

Akcija je že v teku - Danes cepljenje v Doberdobu

Goriska KZE obvešča, da je v teku akcija obveznega cepljenja psov proti gozdni steklini. Cepljenje je brezplačno, vendar le v primerih, ko lastniki privedejo živali na cepljenje na predhodno določen kraj in ob določen uri. Lastniki psov seveda lahko poskrbijo za cepljenje tudi v zasebnih ambulantah, vendar proti plačilu.

OBCINA GORICA - 30. junija, 2., 12., 13., 14., 15., 16., 19., 20., 21., 22., 23., 25., 29. in 30. julija pri "Sintarju" v Ulici Scogli od 8.30 do 10.00.

OBCINA DOBERDOB - Danes, 16. junija od 8.30 do 9.30 v središču Doberdoba; od 9.45 do 10.45 na Poljanah; jutri, 17. junija od 8.30 do 9.30 na Palkiscu; isti dan, od 9.45 do 10.30 tudi v Jamljah.

OBCINA SOVODNJE - 20. junija od 10.45 do 12.45 v središču Sovodnje; 28. junija, najprej od 9.00 do 10.00 na Peči, nato od 10.30 do 11.00 v Ruppi, od 11.30 do 12.00 pa v Gabrjah; 1. julija od 10.00 do 11.30 na Vrhu, 7. julija, od 8.30 do 10.00 pa ponovno v središču Sovodnje.

OBCINA STEVERJAN - 20. junija od 8.00 do 10.00 pri osnovni soli; 29. junija od 8.30 do 10.00 na Jazbinah, nakar se isti dan ponovno pri steverjanski osnovni soli od 10.30 do 12.00.

OBCINA DOLENJE - 23. junija od 10.30 do 12.00 in 12. julija od 8.30 do 9.30.

OBCINA KRMIN - 16. julija od 8.00 do 9.30 pri občinski klavnici; 18. ju-

lija od 8.00 do 9.00 pri soli v Borgnanu; 19. julija od 8.00 do 9.00 pri soli v Bračanu; se isti dan ponovno pri krminski občinski klavnici od 9.00 do 10.30; tu bodo cepili živali tudi 22. julija od 10.40 do 12.30; 28. julija od 8.00 do 9.00 na Plesivem, nakar se isti dan ponovno v Krminu od 9.00 do 11.00.

OBCINA FOLJAN - 20. in 21. junija od 8.30 do 10.30 v Ulici sv. Mihaela, 22. junija od 8.30 do 10.30 pa v Kraski ulici.

OBCINA ZAGRAJ - 6. julija od 10.00 do 11.00 pri osnovni soli; 21. julija od 10.00 do 11.00 v Zdravscinah; 23. julija od 8.00 do 9.00 v Martinscni; pri osnovni soli v Zagraju pa ponovno 27. julija od 10.00 do 11.30.

NOVICE

Kmalu na Pokrajini razpis natečaja za nagrado Morassi, Pocar, Marin

Pokrajinska uprava bo do konca meseca objavila razpis natečaja za podelitev nagrad "Morassi", "Pocar", "Marin". Natečaj bodo objavili v državnem merilu, upoštevali pa bodo prispevke, ki jih bodo prejeli do 30. septembra. Razglasitev zmagovalcev in podelitev nagrad bo 12. novembra letos. Nagradni sklad znaša skupaj trideset milijonov lir. Po deset milijonov lir bodo nakazali avtorju najboljšega prispevka s področja zgodovine umetnosti, literarne kritike in za najboljši prevod iz nemščine.

Tako izhaja iz daljšega tiskovnega poročila Pokrajine, v katerem so omenjene tudi nekatere druge pobude, ki jih namerava ta ustanova izpeljati se letos. Tako bodo predvidoma decembra v prostorih pokrajinskega muzeja na gradu odprli razstavo "Devetnajsto stoletje na meji". Gre za nekakšno nadaljevanje velike razstave pred dobrimi desetimi leti, ki je bila posvečena Mariji Tereziji. Ekspozate bodo dobili v glavnem iz zasebnih zbirk (Sklad Coronini, Lewet-zow/Lantieri, Strassoldo), skofije, in seveda iz arhivov in muzejev Pokrajine.

V Kulturnem domu bo jutri gostovalo Beneško gledališče

Te dni je v goriskem Kulturnem domu na ogled skupinska razstava likovnikov iz Beneške Slovenije, jutri zvečer pa bomo lahko prisluhnili še beneški zborovski pesmi in nastopu gledališča. Ob 20.30 bosta namreč v Kulturnem domu, na povabilo in v sodelovanju z Zvezo slovenskih kulturnih društev, nastopila moski pevski zbor Matajur iz Klenja in Beneško gledališče s komedijo v narečju Buogi mozje. Gre za zanimivo in predvsem zabavno zgodbo, ki jo pripoveduje šest zensk, od katerih ima vsaka drugačne izkušnje z moškimi in jih seveda pripoveduje. Izkušnje so tako s področja srčnih ali ljubezenskih zadev, kakor tudi s področja čisto navadnih, preprostih, vsakodnevnih stvari. Skratka prijetno odrsko delo, ki ga je režiral Marjan Bevk.

Živahnější promet v tržiškem pristanišču Portorosega

V pristanišču Portorosega so v maju zabeležili živahnější promet. Pretovorili so 232.328 ton blaga. Podatek je po ocenah operaterjev pozitiven, posebej se, če ga primerjamo s količino izkrancanega in vkrcanega blaga v aprilu letos (166.168 ton). V prvih petih mesecih letos so v Trziču pretovorili nekaj nad milijon ton blaga (1.010.124 ton). V stalnem porastu so posiljke lesa, celuloze, zitaric, kaolina, cementa. Z upočasnim tempom pa narasca količina odpremljenega blaga.

Truplo Marca Blasca še zmeraj iščejo v Soči

Gasilci so tudi včeraj, zal se vedno brez uspeha, iskali truplo 34-letnega Marca Blasca, ki je utonil v Soči v ponedeljek, 6. junija. Na delu sta bili dve ekipi: posebna ekipa potapljačev iz Trsta in ekipa goriskih gasilcev. Včeraj so ponovno preiskali območje, kjer se je zgodila nesreča, v bližini mosta na odseku državne ceste št. 56. Do poznih popoldanskih ur včeraj akcija ni bila uspešna.

PISMO UREDNIŠTVU

Nekaj misli ob oddaji Stezice o zborovskem petju v zamejstvu

V Primorskem dnevniku dne 11. junija 1994 sem zasledil članek, ki je napovedal tedensko oddajo Stezice, tokrat posvečeno zborovskemu petju v Zamejstvu. Z zanimanjem in radovednostjo sem prisluhnil temu programu, ki ga je Koprška TV oddajala v nedeljo, 12. junija, ob 18. uri, v kolikor se z zborovskim ustvarjalnim in poustvarjalnim delom ukvarjam amatersko in profesionalno že nekaj let.

Iskreno pa moram priznati, da sta me oddaja, oziroma njen povezovalc Marij Sustersic zelo razočarala. Kako naj vodi in povezuje oddajo nekdo, ko sam ne pozna obravnavanega argumenta in konteksta v katerem se to delovanje odvija. Kljub nekaterim zanimivim in konkretnim izjavam profesorja B. Kralja in pa gospoda Verse, ki sta se nekajkrat dotaknila resnejših problemov, je oddaja precej prezrla nekatere bistvene točke: repertoarna izbira, zaokroženje programi, pomanjkanje nekaterih gla-

sov in krčenje števila pevcev, da ne govorimo o globljih tehnično-vokalnih in interpretacijskih vprašanjih...

Zanimiv je bil posnetek vaje MePZ "Gallus" iz Trsta in pogovor z dirigentom J. Banom, ki me je za trenutek "opozoril", da sledim resnejši oddaji.

Kako naj oddaja predstavi sirsi publikli zborovsko stvarnost v zamejstvu, ce sam vodja in povezovalc ne pozna vidnejših predstavnikov, ce ne ve, ali steverjanski 50-clanski zbor F.B. Sedej deluje v... zenski ali moski zasedbi...? Sramotno!

S spoštovanjem
Prof. Hilarij Lavrencić

P.S.: Morda bi bilo prav, da bi pri oddaji lahko sodeloval tudi predstavnik iz goriske, ce ze ne videmske pokrajine (delno je to zastopal prof. Kralj, ki komaj nekaj mesecev vodi MePZ F.B. Sedej v Steverjanu).

TRŽIČ / ZNAKI KRIZE?

Odstopil odbornik Alessandro Perrone

Občinski odbornik v Trziču Alessandro Perrone je dal ostavko. Odlocitev utemeljuje z dejstvom, da v podjetju Ansaldo, ki je poleg ladjedelnice eno od pomembnejših v Trziču, opravlja pomebne naloge v okviru sindikata. Perrone je na Obcni odgovarjal za resor javnih del. Perrone tako povsem zapusca Obcino, kajti funkcija odbornika je nezdružljiva s funkcijo občinskega svetovalca.

Zdi se, da bo za resor javnih del zacasno odgovarjal zupan Persi, medtem ko se ni slišati za ime novega odbornika. Vsekakor bo o odstopu govor ze v kratkem, saj bi morali na Obcini, do konca junija, odobriti obračun finančnega poslovanja v lanskem letu. Ker je pred casom ze odstopil odbornik Quarantotto, (predstavnik gibanja Cittadini per Monfalcone, sicer pristas zelenih) si v Trziču odstop Perroneja razlagajo tudi drugače: slo naj bi za posledico precejšnjih trenj in težav v občinskem odboru.

R.T.I.

RICAMBI TERMO IDRAULICI

JARC MARIO CARLO

GORICA - UL. PASCOLI, 1
TEL. 0481/537536 - FAX 0481/536686

Prodajamo material za ogrevalno in vodovodno inštalacijo, nadomestne dele za peči in gorilnike na plin in kurilno olje svetovno znanih firm.
Smo prvi zastopniki na GORIŠKEM in TRŽAŠKEM talnih in stenskih peči na zemeljski plin, propan-butan trvdke

CTMC

z montažo in servisno službo

NOVI TRGOVSKI CENTER
DOBERDOB

RIMSKA UL., 16 - TEL. (0336) 526325

OBIŠČITE NAS!!!

IDRIJA / CESTNA INFRASTRUKTURA

Prenovili cesto čez Kladje

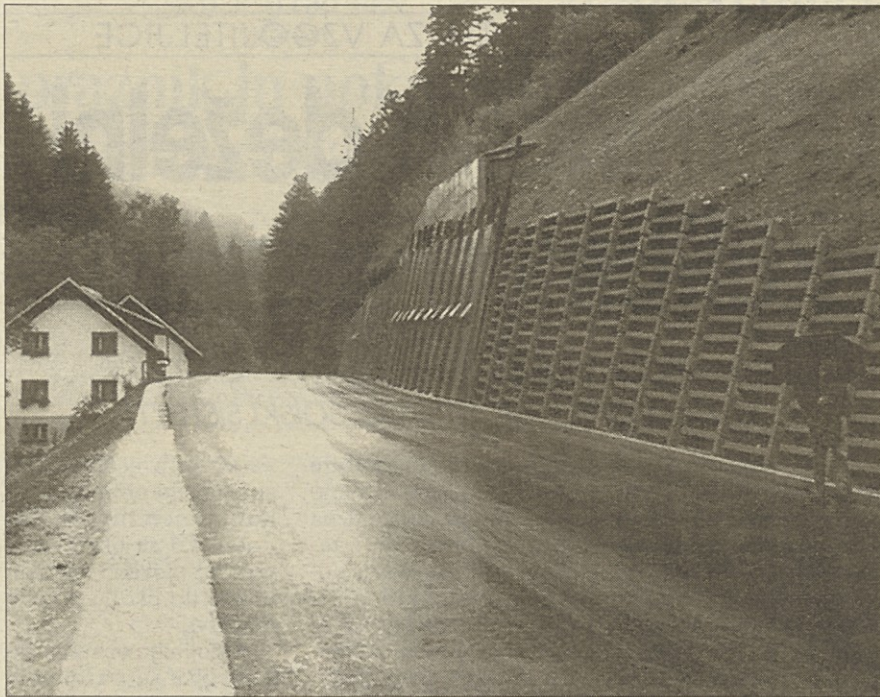
Manjka še 7 milijonov SIT za ureditev signalizacije in vodotoka

Po večletnih prizadevanjih prebivalcev Cerkljanskega v idrijski občini ter Podjelovega Brda in Sovodnja v skofjeloski, pa tudi po večkratnih posredovanjih tamkajšnjih Podobnikovih poslancev je najzahtevnejši odsek regionalne ceste R-319, na relaciji Sovodenj-Kladje-Cerkno končno obnovljen in prevlečen z asfaltom, čeprav je na republiški cestni upravi zmanjkalo denarja se za zaključna dela.

Gre za najpomembnejšo in najkrajšo regionalno cestno povezavo med severno Primorsko in Gorenjsko, ki je vsa povojna leta zaman čakala na obnovo in asfaltno prevleko. Naj spomnimo, da je po tej trasi speljan vsakoletni tradicionalni kolesarski maraton Franja, kolesarska dirka po Sloveniji ter druge kolesarske preizkušnje, prehod čez Kladje pa na tej progi velja za enega najtežjih vzponov. Cesto so obnovljali več let, saj je speljana po izjemno neugodnem in plazovitem terenu. Potem, ko

se prvotni izvajalec del ni najbolje izkazal, saj se mu je del podpornega zidu pri Sovodnju med gradjo porušil, je republiška uprava za ceste dela zaupala Primorju iz Ajdovscine, ki v teh dneh z njimi zaključuje.

Kot nam je povedal vodja gradbenih del Branko Bakarič, so na približno 2,5 kilometra dolgem najzahtevnejšem odsepu regionalne od Sovodnja do skofjelosko-idrijske občinske meje zgradili približno pol kilometra podpornih zidov, obnovili celoten sloj cesti-

Del obnovljene regionalne ceste Sovodenj - Cerkno (Foto: R. Bric)

ga z odvodnjavanjem in utrditvijo brezin, do asfaltiranja, ki so ga opravili v minulih dneh. Vrednost teh del je znašala 46 milijonov tolarjev, za zaključna dela pa bi po mnenju inž. Bakariča potrebovali se približno sedem milijonov tolarjev, s čimer bi uredili vertikalno in horizontalno signalizacijo, bankine in strugo vodotoka. Delavci Primorja so v tem času na relaciji od Sovodnja do Cerkne-

ga, kjer je cesta speljana po izjemno plazovitem terenu, sanirali pet plazov in najzahtevnejše dele cestišča v skupni vrednosti 80 milijonov tolarjev. Nekateri odseki cestišča so se vedno v slabem stanju, zlasti cestišče čez prehod Kladje, ki bi bil zaradi številnih lukenj potreben asfaltna prevleka. Sicer pa so na včerajšnjem skupnem srečanju idrijskega občinskega vodstva, predstavnikov skofjeloske

občine, krajevnih skupnosti Podlanišče in Sovodenj ter izvajalcev del ugotovili, da so obnove potrebne tudi druge cestne povezave, ki so se med zaporo glavne ceste uporabljale za obvoze. Med te sodita cesti čez Kopacnico do Hotavelj in cesti Kladje-Ermanovec-Sovodenj, katere delno asfaltacijo so letos uvrstili v »B« program idrijskega občinskega proračuna.

Roman Bric

PIRAN / FORMA VIVA

Denarja za vzdrževanje ni

IS naj bi denar zagotovil na podlagi ustreznega programa

Forma viva na polotoku Seca nad lucijsko marino in avtokampom je eden najlepših kotičkov na slovenski obali. Park, posejan s kamnitimi skulpturami, ki nastajajo ob srečanjih kiparjev z vsega sveta, pa je treba tudi vzdrževati in paziti na dragocene umetnine.

Obiskovalci prihajajo tja tudi ponoči in prevracajo ter poskušajo kipe. Obalne galerije, ki imajo na skrbi Forma vivo, so leta 1982 v soglasju z občinskim izvršnim svetom in tedanjo občinsko kulturno skupnostjo zaposlili vzdrževalca parka. Tedaj so se namreč v medijih pojavljale kritike v zvezi z zanamarnostjo Forma vive. Za novega vzdrževalca pa je občina namenila Obalnim galerijam enako vsoto denarja, kot jo je prej dobivalo Komunalno podjetje za eno do dve košnji trave na tem območju.

Vzdrževalec Obalnih galerij seveda ni samo kosil, pač pa je tudi obrezoval dreve, popravil skape in sprehajalne poti, predvsem pa pazil na park in kipe v njem.

Z leti se je denar, ki ga je občina prispevala za tega vzdrževalca, vse bolj zmanjševal, tako da je v letošnjem programu ostalo vsega 360 tisoč tolarjev, kar je dovolj le za stime-sečno bruto plačo. Obalne galerije so na to opozarjale občinski odbor za kulturo, vendar ni prišlo do večjega razumevanja za problem vzdrževanja Forma vive. Zato je ravnatelj Obalnih galerij Toni Biloslav v začetku meseca na več naslovov v občini poslal obvestilo, da se od 1. junija Obalne galerije odpovedu-

jejo odgovornosti za vzdrževanje in urejenost parkovnih površin na Forma vi-vi.

Piranski izvršni svet je zadevo obravnaval na seji v torek zvečer. Na izvršnem svetu so ugotovili, da je bilo ogorčeno pismo direktorja Obalnih galerij odgovor na pobudo občinske uprave, naj pripravijo program vzdrževanja Forma vive za letosnje leto. Receno je bilo tudi, da po pogodbi med galerijami in izvršnim svetom občina ne zagotavlja sredstev za plačilo vzdrževalca na Forma vivi, pač pa denar za vzdrževanje in urejanje parka na osnovi programa teh del. Sklep izvršnega sveta je bil, naj Obalne galerije pripravijo program vzdrževalnih del, na podlagi katerega bo IS zagotovil denar. Ob tem so na izvršnem svetu se ugotovili, da je potrebno najti dolgoročno rešitev za vzdrževanje Forma vive. Kaksna naj bi bila? Direktor Obalnih galerij pravi, da mu je predsednik IS Andrej Grahor predlagal, naj bi upravljanje in vzdrževanje parka v Seci prenesli na hotel Metropol ali lucijski avtokamp. Za Obalne galerije to ni rešitev, saj bi po njihovem mnenju prej ali slej prišlo do raznih komercialnih posegov, ki bi razvrednotili ta edinstveni ambient. Direktor Biloslav je povedal tudi, da občina za vzdrževanje zelenic pri blokkih v Luciji na enaki površini, kot jo zavzema Forma viva, namenja šestkrat več denarja. Direktor pravi, da ni dobil nobene zahteve za program vzdrževanja, da pa ga bo sedaj seveda pripravil.

Boris Vuk

TOLMIN / KULTURA

Koncert in predstavitev nove pesniške zbirke

Na Tolminskem bosta današnji večer zaznamovala dva kulturna dogodka, in sicer v Bovcu in Tolminu. Oba se bosta začela danes ob 20. uri.

V bovskem kulturnem domu se bodo na koncertu, ki mu bo lahko osnovnosolska mladina prisluhnila brezplačno, predstavili violinistka Marija Cepulic, trenutno članica Zagrebske filharmonije in asistentka prof. Petrovića na Akademiji za glasbo v Zagrebu; pianistka Urška Cepulic, ki svoje pianistično znanje izpolnjuje pri prof. Gitti Primer v Münchnu, ter člana komornega zbora Ave, njegov ustanovitelj in dirigent An-

draž Hauptman in mezzosopranistka Tamara Zagar, ki se zadnja leta usmerja v solistično koncertiranje. Izvajali bodo dela E. Griega, L. van Beethovna, H. Wieniawskega in C. Saint-Saënsa. Ob isti uri bo v tolminski knjižnici Cirila Kosmaka predstavitev pesniške zbirke Posvetitve, avtorice Tatjane Soldo. Njene pesmi bo brala igralka Violeta Tomič, članica MGL. Izvajalca uglasbenih pesmi bosta pevka in flavtistka Mojca Maljevac ter kitarist Nevio Miklavčič. O zbirki bosta spregovorila Zdravko Dusa in Marjan Tomšič ter jo udeležencem prireditve podrobneje predstavila. (L. V.)

Novi poslovni čas patronata INCA

KOPER - Patronat INCA pri obalni sindikalni organizaciji, ki pomaga upravičencem do italijanskih pokojnin pri uveljavljanju njihovih pravic, bo od ponedeljka posloval po novem urniku, in sicer vsak ponedeljek od 15. do 18. ure in vsako sredo od 15. do 19. ure. V koprskem patronatu tudi nenehno zvoni telefon, ker stranke iz vse Slovenije želijo njihovo pomoč ali nasvet. (B. V.)

IDRIJA / LOKALNA SAMOUPRAVA

Krajane je zmedlo referendumsko vprašanje

Namesto da bi se na nedavnem referendumu o novih občinah odločili PROTI, so vsi volilni upravičenci petih domacij Cerkljanskega vrha (razen enega), ki gravitirajo na bližnje Ziri, v posebnih kuvertah oddali glasove ZA, kar formalno pomeni, da želijo ostati v okviru sedanje občine.

Krajane je očitno zmedlo referendumsko vprašanje, saj so svoje želje posredovali že na zboru krajanov, kjer so predlagali izločitev iz obstoječe krajevske skupnosti Podlanišče in priključitev k naselju Nova Oselica (KS Sovodenj), ki je spadalo pod referendumsko območje Ziri.

Glede na to, da nista bili izglasovani niti predvidena občina Cerkno niti bodoca občina Ziri, ostaja odprto tudi njihovo vprašanje, čeprav so se na referendumu »zmotili«. Krajanje teh obmejnih naselij so s sosednjimi Zirmi boljše povezani, zlasti v zadnjem času pa se jim z gorenjske strani ponujajo tudi boljše telefonske povezave.

V idrijskih občinskih službah zagotavljajo, da krajanov v njihovih željah za priključitev k sosednji regiji ne bodo ovirali, vendar pa bo pred tem potrebno počakati na zakonske rešitve, saj je takšnih območij v Sloveniji več. Roman Bric

KOPER / ADRIA AIRWAYS

Predstavništvo tudi na Obali

AA hoče bolje predstaviti svoje storitve tudi primorskim potnikom

Včeraj je v Kopru začelo delovati predstavništvo slovenskega letalskega prevoznika Adria Airways. Sedež predstavništva je v poslovnem centru Kopra na Pristaniški ulici 45, v stavbi Jadroagenta. Podjetje AA želi približati svoje usluge porabnikom v vsej državi. Ugotovili so, da je prav Primorska področje, s katerega bi lahko pritegnili veliko več potnikov, kot jih imajo doslej.

Za polete na mednarodnih linijah se sedaj večina tukajšnjih ljudi napoti prek meje na letališče Ronki, ki je bližji kot Brnik. Zato bodo pri AA natančno preučili, kaj ta regija potrebuje na področju letalskih uslug. S cenovno politiko in drugimi poslovnimi prijemi nameravajo zagotoviti konkurenčnost

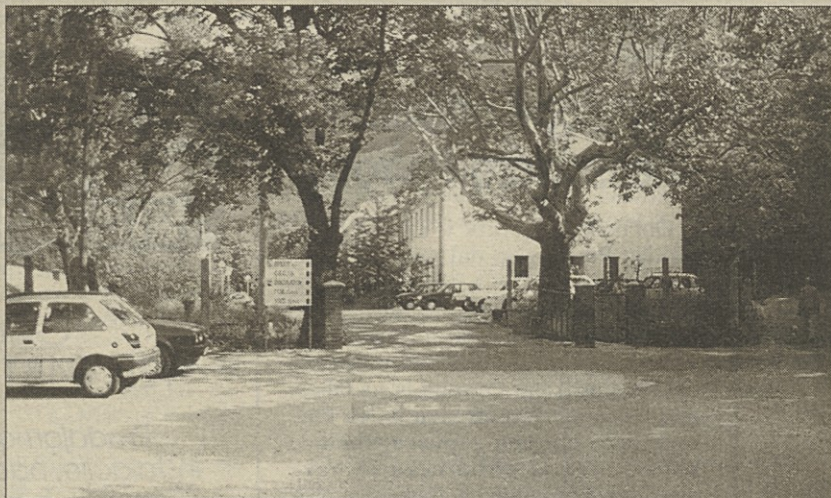
brniškega letališča. Prva takšna poteza je uvedba lastnega prevoza potnikov iz Kopra in Nove Gorice na brniško letališče.

V povezavi z urniki poletov jih bodo vozili tja (in nazaj) z udobnimi kombiji, opremljenimi s klimatskimi napravami, bifejem in mobitelom. Razmišljajo pa tudi o zračni povezavi Obale z Brnikom prek sečoveljskega letališča, ko bo dovolj potnikov.

Vodja koprskega predstavništva AA Djanino Bubola pričakuje, da bo kmalu upravičilo svojo ustanovitve. Stike nameravajo navezati tudi prek meje in med svoje stranke pridobiti slovenske poslovneže iz Trsta, pa tudi potnike iz sosednje Italije.

Boris Vuk

Vojašnice so slednjič le dobile nove stanovalce

AJDOVSCINA - Ajdovska občina je kot zapuščino JLA dobila več vojašnic in drugih objektov, ki se že uporabljajo v gospodarske namene. Prva je bila dana v uporabo obrtnikom in podjetnikom vojašnica Pale z okoli štiri tisoč kvadratnimi metri pokrite površine. V vojašnici je ta hip 23 najemnikov, ki se ukvarjajo z različnimi dejavnostmi, od storitvenih in trgovskih do proizvodnih in svetovalnih. Tu deluje tudi inkubator, ki pomaga mladim podjetnikom pri uresničevanju poslovnih načrtov. Najemniki plačujejo najemnino v višini dveh mark za kvadratni meter, in si

cer za dobo sedmih let. Občina je tudi pomagala pri urejanju infrastrukture s stiri milijoni tolarjev, ostalo pa so prispevali najemniki. Sedmim obrtnikom in podjetnikom je bil oddan tudi del vojašnice Srečko Kosovel v Ajdovscini, kjer je občina pomagala urejati infrastrukturo v višini 4,5 milijona tolarjev. Tudi južna vojašnica v Vipavi, ki je v slabšem stanju, je že skoraj polna - tu je namreč enajst obrtnikov in podjetnikov. Ze dolgo pa so obrtniki tudi v nekdanih tankovskih garažah ob magistralni cesti.

Tekst in foto: Artur Lipovž

COL NAD AJDOVŠČINO / PRAZNIK

Slovestno bo ves konec tedna

Ohranjanje elementov tradicije in življenja na Colu v preteklosti

»Ce ze nismo dobili svoje občine, bomo tradicionalno Colsko nedeljo podaljšali v Colski vikend,« so sklenili v »društvu za ohranitev tradicije Tril-lek« na Colu.

Društvo je začelo z delom pred sedmimi leti, pozornost je usmerilo predvsem v ohranjanje posameznih elementov tradicije in življenja na Colu kot kraju na prehodu iz Furlanije v notranjost, kjer je bilo treba plačati »colnino«.

Društvo je doslej tudi že petkrat pripravilo »Colsko nedeljo«, ki je že prestopila zgolj lokalne okvire. K delu je pritegnilo tudi profesorja Franca Cernigoja. Letošnji program se bo začel z uradnim odprtjem naravne »colske jame«, odkrite po naključju ob izgradnji športnega igrišča. V ja-

mi, ki so jo uredili v kulturne namene, bodo pripravili literarni večer domačinke Valentine Srebot, ki je izdala pesniško zbirko. V osnovni šoli bodo nato odprli razstavo z naslovom »Col, ko to se ni bil«.

To je prispevek k obeleževanju 1600-letice znamenite bitke pri Castrum. Razstava bo odprta do septembra, tudi med solskimi počitnicami, razstavljeni pa bodo zapisi o bitki, maketa s prikazom rimske utrdbe, vrisana rimska cesta prek pobočja Cola. Tudi ostalo dogajanje ne bo le veselica, pač pa bo v nede-ljo pekovski mojster Edi spet pekel kruh v stari krušni peči. Zaselki Cola se bodo pomerili med sabo v športnih igrah, poskrbljeno pa bo tudi za zabavo.

Artur Lipovž

LIKOVNA UMETNOST / RAZGOVOR Z USTVARJALCEM IN PEDAGOGOM FRANKOM VECCHIETOM

»Nova vloga mi jemlje čas istočasno pa me bogati«

Z novim letom je slovenski likovnik iz Trsta Franko Vecchiet prevzel tudi funkcijo umetniškega vodje mednarodne grafične šole v Benetkah. Z njim se je pogovorila Jasna Merku.

Kako gledas na to svojo novo vlogo?

»Z mednarodno grafično solo sodelujem že več let, z lanskim letom se je organizacijska zasnova prenovila, nastala je potreba po kakovostni reorganizaciji šole. Treba je bilo predelati tudi učne načrte tako, da bodo omogočili kvaliteten rast. Tako sem sprejel funkcijo umetniškega vodje.«

Kaj sploh Mednarodna grafična šola nudi, kako so razčlenjeni posamezni tečaji?

»Ze vrsto let je šola organizirala tečaje grafike, grafičnih in vseh ostalih tehnik, ki imajo kaj skupnega s papirjem, kot so npr. kolaž, risba, izdelava papirja. Vsi omenjeni tečaji so zdaj bolj smotno strukturirani. Uvedli smo nove predmete in specializacijo za grafiko po enoletnem studiju. Kdor se na šolo vpiše, ima možnost, da sledi vsem tečajem, ki so tako strukturirani, da zajemajo celotni grafični resor in delo s papirjem. Med teoretičnimi predmeti so npr. zgodovina umetnosti, kompozicija, obravnavanje knjige iz umetniškega zornega kota. Za študij specialke je potreben stalno bivanje v Benetkah, obiskovanje predavanj, polaganje izpitov in zagovor teoretične raziskave poleg konkretnega grafičnega projekta, ki nastane v laboratoriju.«

Kdo se lahko v to šolo

vpiše?

»Obracamo se na študente in diplomirance italijanske ali tuje narodnosti. Poleg umetnikov se včasih vpisujejo tudi umetnostni zgodovinarji, da tako dopolnijo praktično svoje znanje. Solo obiskujejo tudi znani umetniki za izpopolnjevanje tehnik, profesorji za specializacijo in dejansko vsi, ki so do tovrstnega dela resno motivirani. V takem primeru je potreben vstopni izpit za preverjanje zmogljivosti. Prav zato, ker je priprava posameznikov včasih različna, poteka večkrat pouk individualno.«

Katera je prvenstveno tvoja vloga v sklopu šole?

»Izdelal sem zaenkrat podroben program specializacije in pomagal pri obnavljanju nacrtu. Povalbil sem k sodelovanju tudi nekatere priznane umetnike, kot sta npr. Joze Ciuha za akvarel in Lojze Spacal za poseg o lesorezu. Poleg zimskega programa je v tradiciji šole organizacija poletnih tečajev, ki bodo letos trajali po teden dni in sicer dopoldne in popoldne, skupno 36 ur tedensko. Od teh je sedem ur izključno posvečenih obravnavi teorije z drugimi profesorji.«

Ali ti uspe kljub vlogi umetniškega vodje nadaljevati z didaktiko?

»Poleti bom vodil tečaj o lesorezu, od tradicionalnega do začetka eksperimentalnosti. Poletni tečaji so bolj informativnega značaja, sicer bi samo orientalski lesorez zahteval do šest mesecev dela in le zaradi časovne omejenosti ga bom lahko

le bežno omenil.«

Kako se lahko interesi vpisejo, ali povprašajo podrobnejše informacije o poteku posameznih zimskih ali poletnih tečajev?

»Prosnje in prijave je treba poslati na naslov šole:

Scuola Internazionale di Grafica di Venezia
Santa Croce, Calle della Regina, 2213 - 30135 Venezia

Telefon: 041/721950-5242374«

Ali si poleg omenjenega tečaja lesoreza vodil še druge delavnice?

»Med januarjem in februarjem sem bil v Svici na Akademiji v Zenevi, tu sem obravnaval posege v lesorezu in bil obenem član komisij izpitov prvega roka, kar je bilo zame izredna izkušnja. Švicarska Akademija je urejena po ameriskem vzorcu, stalno vabijo na solo razne umetnike in specialiste za posamezne predmete.«

Razpet si med benesko in tržasko likovno stvarnostjo, kaksne razlike opazaš v pristopu do likovnega ustvarjanja?

»Ce primerjam tržasko in benesko stvarnost, opazam nekatere razlike. V Trstu je vse bolj togo in podvrženo ekstremizmu po eni strani, po drugi pa duševnosti. Skrajne rešitve zabeležimo tudi v abstrakciji in tradiciji avantgardizma, ceprav je splošni nivo bolj tradicionalen kot v Benetkah. Prav dejstvo, da je v Benetkah prisoten večji pretok, izčisti ekstremne in maksimalne rešitve. Vse je videti bolj uglajeno in manj tradicionalno obenem. Ceprav opazamo razlike, pa ne moremo mimo precejšnje podobnosti. Ze samo Jadransko morje ima vlogo povezovalca in dovoljuje pretok sličnih elementov ob Jadranu. V trenutku, ko pa primerjam našo stvarnost z Zenevo, vidim bistveno drugačen način poj-

movanja podobe. Kalvinistična tradicija je v bistvu precej ikonoklastična, in ne sprejema podobe. Prevladuje čista geometrična abstrakcija in direktnost stik z matematiko, preko katere se odraža tudi mističizem in duhovnost.«

Veliko uporabljas les, bodisi kot tiskarsko matrico, bodisi kot osnovno prvo za prostorske posege z instalacijami. Pred kratkim si tudi v Trstu postavil instalacijo na liceju »Petrarca«. Kako je potekal ta ustvarjalni dogodek?

»Dva dni sem instalacijo postavljaj, srečal sem se z dijaki liceja ter se z njimi razgovarjal o projektu. Zelo so se zanimali, in to ne le za omenjeni nacrt, a tudi za bolj splošno problematiko o sodobni umetnosti. Z zadovoljstvom sem ugotovil, da lahko tudi preko umetnosti pritegneš zanimanje. Naslov dela, ki sem ga predstavil, se glasi

»Mikado«, navdihnil sem se po japonski igri, nastavl sem jo v skladu s prostorom. Prav zaradi prostorske stiske mi ni bilo mogoče igre nadalje razviti. Podobno, kot se igra spreminja, se tudi umetnost stalno razvija; po drugi strani je umetnost vezana na družbeno strukturo in ta je druga vodilna misel, ki spremlja mojo ustvarjalno pot. Instalacije doživljam kot metaforo srednjeveške piramidalne družbe, ki sem jo prilagodil današnjemu načinu družbenih odnosov.«

Kaj pa razstavna dejavnost...?

»Udeležil sem se številnih skupinskih razstav, kot sta npr. razstava v kinodvorani Victoria v Gorici ali dezelnar razstava Prirodnosti. Za galerijo »La Loggia« je vsak povabljeni umetnik izdelal eno izvirno uro, razstava je pa nosila naslov »Ura umetnosti.«

Kako vpliva Vecchiet kot umetniški vodja na Vecchietovo ustvarjalca?

»Po eni strani mi vloga umetniškega vodje jemlje čas in energijo, po drugi je pa to spodbudno. Saj je stik vedno obojestranski, doživljam ga kot pretok idej in informacij. Marsikaj pozitivnega se rodi prav iz omenjenega stika.«

Tvoje novejšo grafično produkcijo označujejo svetlobne igre s tonalnimi barvnimi prehodi, ki uvajajo gledalca v nove prostorske razsežnosti. Barvno eksperimentiranje daje tvojim grafičnim listom edinstvene in nepovnovljive barvne kombinacije. Ceprav gre za grafične liste, lahko govorimo o unikatih?

»Sicer bi bile reprodukcije tehnično izvedljive tudi v večjem številu, dogaja se pa, da med delom sproti sam kaj spremenim, ali za to poskrbijo vlaga, toplota in drugi zunanji vplivi. V resnici se želim s svojim delom približati naravi in vibracijam barv, ki jih v naravi zasledimo. Prav zato, ker so določene barvne kombinacije nepovnovljive, postane ponovljivost le obrobne pomena, morda občutim preko ustvarjanja svoje hrepenenje po naravi.«

Kako pa doživljas rojstni kraj, odkar si dalj časa zaseden zunaj Trsta?

»V Benetkah se sicer dobro počutim, stiki z umetniki ob vsepovsod me spodbujajo. Prav zato si želim, da bi lahko aktivno pripomogel h kulturnemu razvoju likovnega potenciala, ki nam ga tudi tržasko ozemlje in nas slovenski ambient ponujata. Doživljam entično pripadnost, navezanost na domaća tla in kulturo. To je zame potencial, brez katerega bi izgubil najprej identiteto, nato vlogo, ki jo lahko imam v družbi, in nazadnje celo veselje do dela.«

Kakšno vlogo ima razstavni prostor TGalerije in kakšni so načrti?

»TGalerija je v sezoni 1993/94 organizirala manj razstav kot običajno, ceprav so bile te zelo pomembne, in so doživele tudi velik uspeh in obisk. Prihodnje leto mislim, da bo TGalerija lahko spet normalno delovala. Prva razstava pa je v programu že avgusta v sklopu serije kulturnih dogodkov in razstav, ki bodo poleti v Trstu.«

FILM / MISTER HULA HOOP

Pikra norčavost Cohenov

Zadnji film Joela in Ethana Cohena je satira na ZDA in na njihove tako opevane mite

Mister Hula Hoop (The Hudsucker Proxy - ZDA 1993). Režija: Joel Cohen. Scenarij: Joel in Ethan Cohen & Sam Raimi. Igrajo: Tim Robbins, Jennifer Jason (na sliki) Leigh, Paul Newman. Producent: Ethan Cohen.

Končno spet film bratov Cohen: Joel je režiser, Ethan producent, skupaj pa piseta scenarij. Brat sta neolčljiva, po videzu sta mirna, njuni filmi pa izpadejo kot živčne burke z neverjetnim ritmom.

Začetek filma je fantastičen: uvede nas v čudovito mračno panoramiko newyorškega Manhattana v snegu. Dogaja se leta 1958, čisto ob njegovem koncu. Prehod na novo leto vzbuja misli na bogastvo, na preskakovanje v socialni lestvici. Kamera (in nase oko) mehko drsi mimo palačvelikank, jih preletava in se sama na sebi obrača, kadar občuduje njihov neo-ekspresionistični dekor. Po pravici vse je ubrano in oseb, kostumi in predmeti bolj spominjajo na trideseta in štirideseta leta, ki nam jih je tedanji Hollywood obilno razkazal. Iz-

pod ogromne steklene ure nad 44. nadstropjem moški pada v smrt. Samo sto minut pozneje se bo drug moški pognal z okna, toda takrat bo najhujše preprečil trebusast angel z veselim oznanilom. Register je torej napovedan: satira in pravljica, ki ju bodo zaigrali nenaravno okarakterizirani ljudje in izvirna nebeska bitja. Sedaj pa kot v filmu flashback.

Hudsucker Industries kraljujejo v velikem biznesu. Pred očmi zavaljenih upraviteljev se njihov gospodar vrže z okna, morda ker kopičenje denarja spremlja ura-cas, ki odšteva srečo. Naj ga nadomesti tepec, izhaja iz lekcije ekonomije v živo. Toda katastrofa, ko idiot odrije krog! Tudi njemu čas ne prizanese in prisili ga, da z njim tekmuje.

V originalu in za angleški trg The Hudsucker Proxy (Proxy stoji za bedak), za Francoze Le Grand Saut (Veliki skok), za Italijane Mister Hula Hoop: isti film z več naslovi, da bi ga skoro ne prepoznali, če ne po njegovem značilnem avtorstvu. Cohen

Bros. s filmi nista darežljiva. V desetih letih sta predstavila piclih pet filmov: Blood Simple, Arizona Junior, Miller's Crossing, Barton Fink (zmagovalce v Cannesu pred tremi leti), The Hudsucker Proxy (na otvoritveni dan, 12. maja, je stekel na ekranu festivalske palače v Cannesu). Zabavni, rezki, zlobni, brez usmiljenja za cloveski rod ne morejo, da ne bi bili celo nadležni. Naenkrat so pretkani in inteligentni, v ameriskem filmskem forumu izjema in poslastica za bralce modnih revij revivala in Helga, miselnega tkanja Dostojevskega in Franka Zappe. Ko v njunih filmih teče kri in se šteje denar, se norčujeta iz Amerike in njenih modelov. Ko uporabljata zvezdnike, kot sta Newman in Robbins, se norčujeta iz njihovih klisejev tako, da jih pretirata. Spretno citirata iz klasičnih filmskih žanrov iz Hollywoodske zakladnice, nji posvečata vse svoje čustvo na račun junakov, ki jih prav kot onadva tudi mi ne uspemo ljubiti.

Igor Devetak

ŠVICA / TRETJI NEUSPEŠNI POSKUS PRIBLIŽEVANJA EVROPI

V svetlo prihodnost prostovoljno osamljeni

Nad izidom referendumu je najbolj razočarana mladina

ZÜRICH - »To je vrhunska paranoja!« mi je v ponedeljek zjutraj v Zürichu dejala ne več najmlajša in močno evropsko usmerjena sodelavka. »Zdaj pa res ne vem več, kaj se počnem v tej zaplankani deželi. Če bo slo tako naprej, se bom izselila. Kamorkoli, samo da ne živim več v državi, kjer ljudje zaradi hribov ne vidijo dlje od svojega nosu,« je vidno razočarana dodala.

Dolgi nosovi že v nedeljo zvečer niso mogli skriti niti člani vlade, zlasti zunanji minister Flavio Cotti. V poldrugi letu mu je na referendumu pogorel že tretji poskus, da bi Svico popeljal na evropske tire. V vsaki normalni parlamentarni demokraciji bi vlada po tolikšnem neupanju volilcev že zdavnaj pobrala klobuke. V Svici vlada le požre grenko tableto in zvečer na televiziji izdavi, da bo pač, kot se spodobi, spoštovala ljudsko voljo in poskušala iz nove klofote na evropskem parketu za Svico iztržiti največ, kar se da.

Svica se je to neprijetno, na pol zimsko nedeljo namreč dokončno odločila za povsem samosvoj in samostojno pot v prihodnost. Volilci so zavrnili predlog za ustanovitev švicarskega bataljona modrih celad, ki bi se pod okriljem OZN vključeval v mirovna poslanstva svetovne organizacije. Hkrati je na voliscih propadel tudi parlamentarni predlog, s katerim so hoteli olajšati podeljevanje državljanstva mladi generaciji tujcev (zlasti Italijanov), ki so se v Svici rodili oziro-

ma so v njej odrasli.

»Ne« za modre celade ima seveda globji pomen kot 600 švicarskih vojakov, ki naj bi jih nosili po svetu. V kali je zatrl se zadnje upanje, da bi Svica v doglednem času vendarle postala članica OZN. »Stop« za mlade tujce pa pomeni vnaprejšnje zavračanje ideje Evropske unije o svobodnem gibanju »evropskih« državljanov. Pri tem je to temeljni pogoj, ki ga Bruselj postavlja v te zavrnitvah dvostranskih pogajanj s trmastimi »Eidgenossen«. Z drugimi besedami, Svica se je podala na samotarsko pot, ki ima veliko čeri, hkrati pa so se se poglabila že znana notranjepolitična trenja, zlasti med evropsko nastrojenim francoskim in konservativnim nemškim delom federacije.

Kakor smo v Republiki napovedali, tako se je zgodilo. Na volisca je prišlo 45 odstotkov (zlasti starejših) volilcev, ki so za modre celade oddali vsega 42, 8 odstotka glasov, predlog pa je pogorel tudi na kantonalni ravni, saj so zanj večinsko glasovali le v »francoskih« kantonih Zeneva, Vaud, Neuchatel in Jura.

Asimilaciji mladih tujcev so bili volilci bolj naklonjeni, saj je skoraj 53 odstotkov glasovalo za ponovno podeljevanje švicarskega državljanstva. Toda pobuda, ki jo je, da bi poenotil pridobivanje državljanstva, sprožil parlament, je kljub temu propadla, saj so se v petnajstih (od 26), vecinoma majhnih nemško govorečih kantonih, izrekli proti predlogu. V švicarski direktni demokraciji je pač tako, da ima mali Appenzell enako težo kot milijonski Zürich ali Zeneva. Tako torej tujce, ki bodo želeli pridobiti rdeči potni list z belim križem, se naprej čakajo križev pot in dolga leta »preverjanja«.

Z referendumsko odločitvijo pa niso razočarani le priseljenci, ki morajo za državljanstvo odsteti tudi petnajst tisoč švicarskih frankov, kar je toliko, kolikor stane soliden avtomobil. Kislo se držijo tudi vlada in parlamentarne stranke, razburjena pa je zlasti velika večina mlade, v Evropo odprte generacije, ki svojo državo vidi kot karikaturo Tages Anzeigerja. »Kos plemenitega sira pod steklenim pokrovom, iz katerega lezejo črvi.« Da bo mera polna, so njihovi mladi kolegi na Dunaju isti večer veselo plesali po mestnih ulicah in slavili avstrijsko odločitev za vstop v Evropsko unijo. Če bodo domine padle se naprej in bodo

podobno glasovali tudi Skandinavci, potem Svici res ne ostaja več veliko partnerjev. Efta je postala nepotrebna, ko je zazivel Evropski gospodarski prostor, slednji pa bo z razširitvijo Evropske unije na 16 članic tudi ostal brezpredmeten. Se mali Liechtenstein jo maha po svoje in ni receno, da se v francoskem delu Svice ne bodo domislili, da bi po bližnjici zavili v tam priljubljeno evropsko družino.

Zanimivo je, da je v zadnjih letih v Svici uspel samo en referendum na zunanje politično temo. Švicarji so glasova-

li za, ko je slo za članstvo v Svetovni banki in Mednarodnem monetarnem skladu. Bojda je prav denar botroval tudi nedeljski odločitvi. Po mnenju od volilcev poražene parlamentarne večine je Švicarje poleg populistične propagande iz Blocherjevega tabora strah zlasti velikih stroškov, ki bi jih terjale modre celade. Toda to je le pesek v oči in kaj slaba tolažba. Dejstvo je, da je napredna politična, intelektualna in gospodarska elita ves čas predreferendumske kam-

panje stala ob strani in prepustila boj grobim, neomikanim in do skrajnosti populističnim grobom. Desno in levo obrobje političnega spektra je tako pozelo zmago, ki je tembolj sladka, ker so volilce na svojo stran spravile opozicijske, male stranke, kot so Lega (pa ne italijanska, temveč tista iz Ticina), Auto-Partei in Švicarski demokrati.

Moj dober prijatelj, Slovenec s švicarskim potnim listom, pa mi je - kot vsakokrat, ko se Švi-

ca se bolj zapre vase - spet ponovil: »In kaj je v tem slabega? Švicarskemu gospodarstvu gre dobro, inflacija je trenutno 0, 4-odstotna, nezaposlenost je najnižja v Evropi, frank je stabilen in močan kot že dolgo ne, obresti padajo in kupna moč je se vedno visja kot kjerkoli na Stari celini.« Oprekati mu ne morem, ker vse to drži. Kdo ve, morebiti pa se bo res prej sesula Evropa kot mala Svica. V tem stoletju se je to že dvakrat zgodilo.

Zvone Petek

JUŽNOAFRIŠKA REPUBLIKA

Prek odprte meje so se prikradla mamila

JOHANNESBURG - Z razpadom apartheida je Južna Afrika odprla svoje meje, s tem pa je na široko odprla vrata tudi novemu sovražniku - trdim drogami.

Nove mednarodne letalske proge in močno povečan mednarodni promet sta, kot poročajo policijski viri, privabila kokainske barone, ki iščejo nova tržišča, kamor bi lahko razširili svoje pogubne imperije. Tudi Interpolov odsek za mamila je s poročili, da se v zadnjem času v Južno Afriko stekajo rekordne količine narkotikov. »V drugih državah so trgovino z mamili že zelo zaježili, pri nas pa se moramo zaenkrat bolj posvečati drugim stvarim, saj smo z demokracijo postavili državo na popolnoma nove temelje, kar pa pomeni, da moramo na novo zgraditi vse ostale državne mehanizme. Ravno tako je tudi v policiji, ki se nima ustreznih oddelkov, saj prej na primer nismo imeli dosti opravka z mamili. Sicer preprodajalce intenzivno preganjamo, toda za odkrivanje tihotapev z mamili je potrebna dolga priprava, imeti pa je treba tudi ustrezno izučene ljudi, da o opremi niti ne govorimo,« pripoveduje Stephanus Smith, načelnik letalskega oddelka za boj proti mamilom.

Mamila prihajajo iz tradicionalnih virov - Južne Amerike, Pakistana in Daljnega Vzhoda, zanimivo pa je, da veliko mamil pride tudi iz ostalih afriških držav, se posebno iz Nigerije.

Ce pogledamo statistične podatke o zaplenjenih mamilih, postanejo besede sefa letalskega oddelka za boj proti mamilom kar nekoliko skromne, saj so leta 1992 zaplenili 11 kg kokaina, lani pa se je količina kar za 600 odstotkov povečala in dosegla 77, 5 kg. Proporcionalno se je povečala tudi količina ostalih zaplenjenih mamil.

Policijski poveljnik v Pretoriji Marius Botha je precej manj skromen kot pa njegov letalski kolega, saj je novinarjem dejal le: »Kaj bi vam razlagal in utemeljeval, saj številke govorijo same za sebe.«

Kljub uspehom policije pa oblasti ostajajo zaskrbljene, saj povečan promet z mamili ne pomeni samo povečanja njihove porabe, ampak tudi pojav ali povečanje ostalih vej kriminala, kot so na primer korupcija, gangstrstvo, prostitucija, pa vse do kraj avtomobilov, spopadov med tolpmi in najhujše in najbolj trdovratne oblike - organiziranega kriminala.

Hitro in veliko povečanje kriminala pa skrbi tudi novo Mandelino vladno, saj ji nemoč pred malimi tatovi, tihotapci in sefi tolpa ruši ugled ravno v trenutku, ko bi ga najbolj potrebovala.

Ker se razmere hitro slabšajo, so policijski sefi naredili korak naprej kar na lastno pobudo. Sestali so se s stanovskimi kolegi iz sosednjih držav in se dogovorili za izredno tesno sodelovanje tako na področju preganjanja in odkrivanja tihotapskih poti kot tudi na področju opreme in posredovanja informacij.

»Verjetno je bolje, da si policija spomaga kar sami, saj vladne odločitve zaradi zapletenega sistema odločanja trajajo dosti predolgo, kriminalci pa imajo v tem času proste roke in razmere se spreminjajo v našo škodo in njihovo korist iz dneva v dan.«

Judith Matloff / Reuter

AVSTRALIJA / IGRALNICE KOT INDUSTRIJA

Južna celina bo z igralnicami prepredla Azijo

SYDNEY - Azijski kockarji, ki radi visoko stavijo, se bodo v prihodnje lahko zbirali v novih avstralskih igralniških podružnicah, ki bodo bogatile nočno življenje po vsej južni Aziji: Maleziji, Singapurju, Hongkongu.

S tem bodo precej olajšale proračun doslej vodilne igralnice Burswood v Perthu, ki je svoje stranke zelo uspešno privlačila z različnimi ugodnostmi in nizkimi potnimi stroški. Igralnica Burswood je svojim azijskim strankam celo placala polet v Perth in nazaj ter bivanje v svojem hotelu, vedoč, da bo večina vročerkvni kockarjev denarce, prihranjene pri »stroskih«, zapravila pri igralniških mizah - in se nekoliko več.

»Uspeh novih igralnic bo odvisen le od azijskih 'turistov'. Postopoma bodo imele vse precejšne dobičke, pri katerem morda res tvega, da bos veliko izgubil,« pravi John Carter, analitik pri SBC Australia.

Tako lahko azijski ljubitelji stav ze obiscejo avstralsko igralnico na oddaljenem Božičnem otoku, vredno 62 milijonov dolarjev, in pri tem niti ne potrebujejo viz. S tem korakom je vlada ze lela le se vzpodbuditi razsipneze iz Indonezije, da bi cim prej prišli iskati srečo.

Vlada gradnjo igralnic torej vzpodbuja - za gradnjo ene v Sydneyju je ze namenila 564 milijonov dolarjev, kar je ze cetrti primer v dvanajstih mesecih. Ostale tri so v Melbourneu, Brisbanu in Cairnsu v severnem Queenslandu.

Analitiki menijo, da bo zdaj igralniška konkurenca, v kateri se letno obrne do 24, 7 milijarde dolarjev, postala prav pasja - in donosna. Po pricakovanjih se bo od iger na srečo igralnicah, ki so jih stale približno milijardo in pol, nateklo do 11, 3 milijarde dolarjev.

Analitik Jeremy King, ki se ukvarja z igralnicami, meni, da bodo igralnice, ko bodo začele delati s polno paro, zasencile druge igre na srečo, kot so na primer stave pri konjih in različne loterije.

Igre na srečo so od zlate mrzlice v 19. stoletju poglavitni del avstralskega gospodarstva, ceprav je država svojo prvo zakonito igralnico, Wrest Point Casino v Hobartu v Tasmaniji, dobila sele leta 1973. Trenutno ima deset igralnic, ki letno prinesejo približno 423 milijonov dolarjev dobička.

Najvecji pustolovec na tem področju je avstralski medijski multimilijonar Kerry Packer, ki se je skupaj z ameriskim partnerjem Circus Circus Enterprises potegoval za pravice do igralnice Sydney proti tekmečema Leighton Holdings Ltd. in Snowboat Inc. Packer. Lastnik trusta Consolidated Press Holdings Ltd. je tudi lastnik 22-odstotnega deleža v igralnici Crown.

Vsi Avstranci pa niso navdušeni nad igralniškim »boomom«. Mitchell Brown, vodja skupine za pomoč zasvojenim kockarjem, pravi, da bodo igralnice, ki so sicer res namenjene turistom, se vedno največji delež svojega zaslužka »potegnile« od domačih igralcev na srečo, ki trenutno predstavljajo kar en odstotek vsega avstralskega prebivalstva; odraslih Avstrancev pa je 13 milijonov.

Kevin Morrison / Reuter

Mehiški predsednik Salinas de Gortari vneto kupuje orožje

CIUDAD DE MEXICO - Tri mesece pred predsedniškimi volitvami v Mehiki sedanjí predsednik Carlos Salinas de Gortari kupuje novo vojaško opremo in modernizira policijo - opozicija opozarja, da predsednik s tem namerava le se okrepiti svoj položaj. Dobro obveščeni finančni viri in nekateri pripadniki letalskih sil so neuradno potrdili, da se mehiška vlada o nakupu desetih novih helikopterjev pogaja z ameriskima podjetjema Silkorsky in Mac Donnel Douglas; Mehicani naj bi kupili stiri Black Hawkse, namenjene transportu vojaških enot ali komandosom in šest majhnih helikopterjev Yuh 530. Konec prejšnjega meseca je teksaski dnevnik San Antonio Express News zapisal, da je Mehika kupila 24 blindiranih avtomobilov Cobra in Textron, kar je zelo razburilo opozicijo. Minister za obrambo mehiskih nakupov ni zanimal in tudi ne potrdil; povedal je le, da se nekatere vojaške enote pač posodablja, »tako kot povsod drugje po svetu«. Dnevnik Reforma, ki izhaja v mehiki prestolnici, je nedavno zapisal, da je bila pred kratkim ustanovljena »protiteroristična enota«, sestavljena jo tristo mož, ki so jih izbrali ministrstvo za obrambo, zvezna policija, vojska in ožji predsedniškovi sodelavci. Dnevnik, ki navaja »vire, blizu omenjenim institucijam«, piše, da so izbrane moze usposabljalí ameriski, španski in argentinski vojaški strokovnjaki. Te protiteroristične enote so bile ustanovljene kmalu po 25. aprilu, ko je predsedstvo napovedalo ustanovitev

»varnostne koordinacijske skupine« (-CSPN), ki jo bo vodil Arsenio Farrell, nekdanji minister za delo, znan po svoji strogosti. Opozicija in več pravnikov so ostro kritizirali ustanovitev taksnega organa, ki naj bi ga usmerjalí ministrstvo za notranje zadeve in za pravosodje, zvezna policija, vojska, vojna mornarica in lokalne oblasti. Ignacio Burgoa, priznan strokovnjak za ustavna vprašanja, je izjavil, da je »ogorčen« in da je ta nova formacija »protiustavna posast.« Predsednik je takoj odgovoril na njegove obtožbe - izjavil je, da mora odgovoriti na »porast nasilja v državi in da vse poteka v legalnih mejah.« Res je, da v Mehiki ze od začetka leta opazajo porast nasilja in kriminala - ugrabitve, umor predsedniškega kandidata Luisa Donalda Colosia, krepitev raznih nelegalnih organizacij, predvsem trgovcev z mamili. Kljub temu se opozicija, ki sicer ne zanika porasta nasilja, kate-rega seveda obsoja, pritožuje zaradi »pravic«, ki si jih je prisvojil predsednik. Opozarja, da se vse dogaja prav v času preoblikovanja vladajoče Revolucionarne stranke (PRI), ki je na oblasti ze 65 let, katere glavni idejni vodja je minister za kmetijstvo Carlos Hank.

Se vedno ni raziskano ozadje umora predsedniškega kandidata Colosia, zato mnogi ze govorijo o »državni zaroti«. Pogajanja z uporniskimi Indijanci v Chiapanu so tudi zastala, kar tudi prispeva k težkemu predvolilnemu ozračju.

Noël Lorthiois / AFP

KER SO VANJ ZMETALI KEMIČNO OROŽJE

Baltskemu morju grozi izumrtje

Čez tri leta bo morska korozija prebila jeklene ovoje granat, bomb in jeklenk

MOSKVA - Baltskemu morju so dnevi steti, saj je morska korozija že nacela milijone granat, kemičnih bomb in izstrelkov ter jeklenk z bojnimi plini in strupi nemskega in sovjetskega izvora, ki so jih zmetali v to zaprto morje po koncu druge svetovne vojne. Ko se bodo v morje razpršile kemikalije, bo v njem zamrlo vse življenje. Ze sedaj mora marsikateri poljski ribič po zdravniško pomoč, ker si opeče roke, ko iz mrež odstranjuje zarjavele jeklenke. Do ekološke katastrofe bi lahko prišlo že v nekaj letih, če ne bodo takoj s tehničnimi zahtevnimi in dragimi posoji rešili Baltsko morje pred izumrtjem. Če tega ne bodo storili, bodo minila stoletja preden se bo v Baltsko morje ponovno vrnilo življenje. Danske ožine preprečujejo namreč hitro izmenjavo voda, kar bo se stopnjevalo ekološko katastrofo z vsemi posledicami za priobalna območja.

Tako apokaliptično sliko so dali

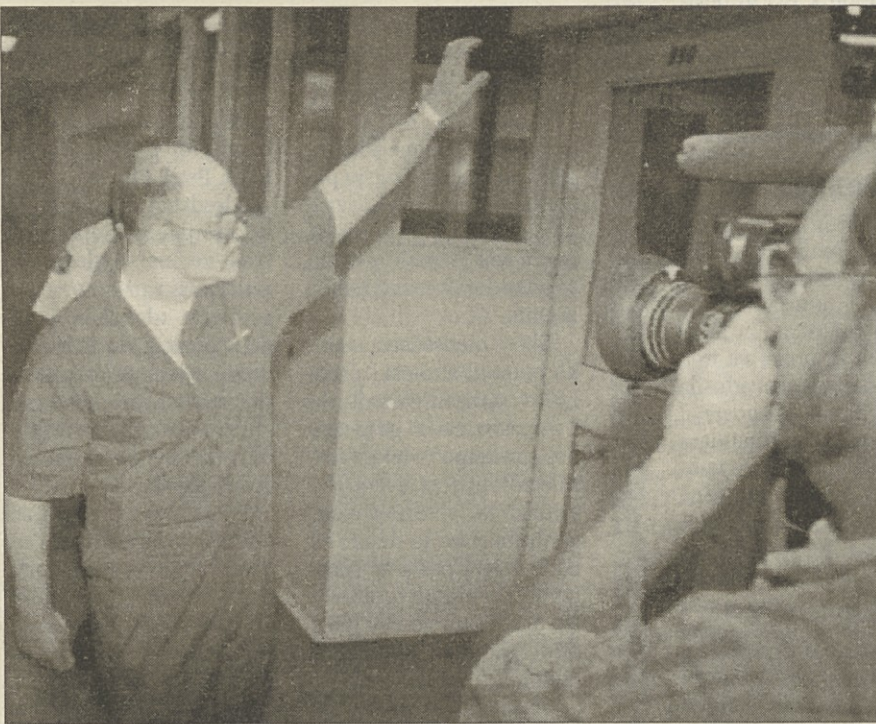
ruski izvedenci tedniku Moscow News. Po njihovem sta britanska in sovjetska vojska v obdobju od leta 1946 do leta 1948 v Baltsko morje zmetali 302.000 ton najrazličnejših bojnih plinov, strupov in kemikalij nekdanje nacistične vojske. Tem količinam pa je treba dodati še zastarelo sovjetsko strelivo in bojne pline, ki jih je sovjetska armada prav tako zmetala v Baltsko morje v petdesetih letih. Te količine niso znane, a skrajno gotovo je v morje končalo na tisoče ton skrajno nevarnih kemikalij.

Po trditvah ruskih izvedencev se ves ta material nahaja v globini sto metrov in glede na stopnjo korozije bi se morale v morje raztapljati prve kemikalije že čez tri leta. Do sedaj pa se ni sprožila alarma nobena vlada, kar vzbuja sum, da nihče ne ve, kako bi se lotili te zadeve. Dvigovanje vse te vojske »nesnage« bi bilo namreč skrajno nevarno, drago in zamudno, saj bi potrebovali vsaj 20 let, da bi očistili dno Baltskega morja.

ZDA / SKLEP AMERIŠKEGA VRHOVNEGA SODIŠČA

Televizijska kamera ne sme v plinsko celico

Gledalci niso videli usmrtitve Davida Lawsons

RALEIGH (SEVERNA KAROLINA) - Brez televizijskih kamer so včeraj v severnokarolinškem Raleighu v plinski celici usmrtili 38-letnega Davida Lawsons (na sliki AP medtem ko se poslavlja od sojetnikov). Vrhovno sodišče je namreč zavrnilo zahtevo televizijskega voditelja Phila Donahuea, ki je s pooblastilom Davida Lawsons hotel posneti eksekucijo, tako da bi lahko javno mnenje presodilo, ali je smrtna kazen moralno dejanje. Sodniki so osvojili tezo severnokarolinških oblasti, ki so to neobčajno zahtevo ocenile kot poskus, da bi smrtno obsodbo spremenili v televizijski spektakel. Lawsons so obsodili na smrt, ker je leta 1980 s strelom v tilnik ubil nekega moža in mu nato oropal hišo.

TAJVAN / LAMAIZEM

Novo utelešenje Bude vznemirja Kitajsko

V triletnem dečku so spoznali utelešenega Kalu Rimpočaja, ki je umrl leta 1989

TAJPEH - Zivahni, radovedni in sladkosledni fantek bi kot dalajlama za kitajski režim kmalu utegnil postati trin v peti. Za Tibetance je otrok namreč utelešenje Kalu Rimpočaja, enega velikih vodij lamaističnega budizma, ki ga imenujejo tudi »moderni Milarepa«. Kalu Rimpoče je umrl v Indiji leta 1989, star preko 80 let. Za časa življenja je po vsem svetu, od Butana do Belgije, odprl okrog 100 verskih središč.

Kot dalajlama, vodja tibetskih izgnancev po propadlem protikitajskem uporu leta 1959, tudi Kalu Rimpoče II. živi s starsi v tujini, predvsem v vzhodni Indiji. Otrokovemu očetu je ime Gijalcen in se z družino večkrat poda v tibetski misijon na Tajvanu, ki je že skoraj pol

stoletja zavetišče kitajskih nacionalistov, potem ko so se v Pekingu povzpeli na oblast komunisti. Ravno na Tajvanu je Gijalcen novinarjem povedal sinovo zgodbo.

Deček je bil star sele dve leti, ko je sam dalajlama na podlagi »nedvoumnih znakov« v njem uzrl zivega Budo. Zaradi tega je otrokova usoda že zapisana. Ko bo dopolnil šest let, bo moral zapustiti družino. Njegovo vzgojo bo prevzela skupina modrih budističnih menihov, ki ga bo vzgajala v verskem duhu. Namenjena mu je bleščeca pot, saj se bo povzpel na najvišje mesto po dalajlami in pančelnami.

Zasedaj pa je Kalu Rimpoče II. samo deček kot toliko drugih. Kljub temu, da je oblečen v razkošna ru-

mena oblacila, se podi po vrsti tajpeskega misijona in radovedno stika po vsakem kotičku, včasih pa tudi katero nakuha, vendar ga oče nerad našeska. Trdi namreč, da mu to povzroča težave, saj je sinček v svojem prejšnjem življenju bil njegov guru. Gijalcen in njegova žena sta bila celo desetletje med najbližjimi učenci modernega Milarepe, kateremu sta nameravala zaupati tudi versko vzgojo svojih starih otrok.

Kaže, da se mali utelešeni Buda že dobro počuti med verskimi predmeti, saj ga pogosto bolj zanimajo slednji kot pa igrice. Rad ima, na primer, bele svete cevle in pisane obredne zastavice, poleg tega pa cele ure ocaran sledi obredom budističnih menihov.

ATENE / BREZPOSELNOST

Protest profesorjev

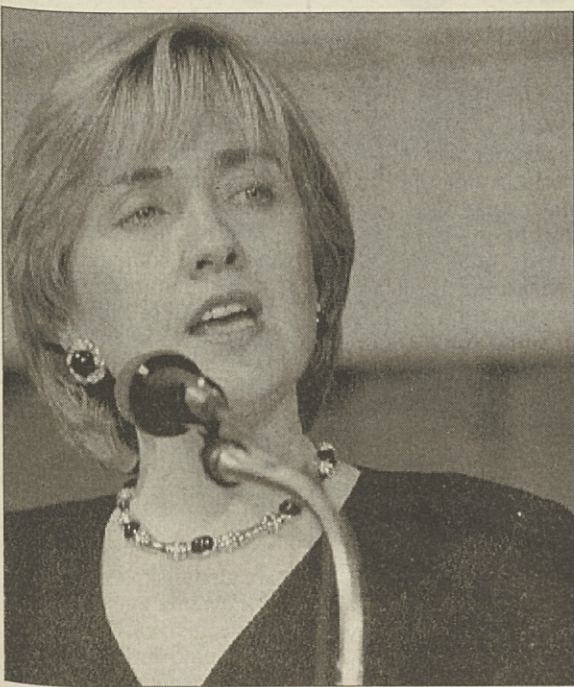

V Atenah so na svojsten način demonstrirali brezposelni profesorji (Telefoto AP)

ZDA / PRVA DAMA SPET V SREDIŠČU POLEMIK

Hillary Clinton je pred poroko z Billom poskušala iti v marince, a so jo zavrnili

Vest o tem je vznemirila ameriško javnost, ki se sedaj sprašuje, kdo je v resnici njihova prva dama in kateri je njen pravi obraz, glede na to, da je doslej veljala za pacifistko

Hillary vsak dan na drug način preseneti Američane

NEW YORK - Hillary Rodham Clinton nenehno preseneča ameriško javnost. Zadnja vznemirljiva vest je ta, da je današnja prva dama pred dvajsetimi leti, malo pred poroko z Billom, skušala iti v marince. Hillary je o tem pripovedovala skupini vojakinj, javnost pa je novica silno presenetila. Vprašali so se namreč, kdo je v resnici žena njihovega predsednika: uspešna odvetnica, gospodinja, zagrizena feministka ali borzna spekulanka?

Dogodki, o katerih je vojakinjam pripovedovala Hillary, segajo v leto 1975. Gospodična Rodham, stara 27 let, je takrat diplomirala na univerzi Yale in se preselila v Arkansas za zarocenca Billom Clintonom. Ko se je predstavila armadni rekrutni komisiji, jo je član slednje premeril, pogledal debele lece njenih očal in njene podatke ter ji nazadnje dejal: »Prestara si, vidis slabo in si zenska«. Končno ji je svetoval, naj gre v vojsko.

S pripovedovanjem o tej svoji izkušnji je Hillary hotela poudariti, koliko se je izboljšal položaj zenske v

zadnjih dveh desetletjih. »Takrat ni bilo tako preprosto biti sprejete v vojsko,« je pristavila. Primer pa se je nepričakovano dotaknil občutljive točke. Mesecnik Mirabella je napisal »Ni jasno, kdo je prava Hillary, to pa je zaskrbljujoče«. Spodleteli poskus nekako nasprotuje pacifističnim teženjam mlade studentke v Yaleu v vročih letih kontestacije proti vietnamski vojni. Maureen Dowd pri New York Timesu se se sprašuje: »Ali je bil poskus iti v marince alternativa poroki z Billom, ki se mu je že obetala gotova zmaga na volitvah za državnega točilca?«

Diane Blair, Hillaryina prijateljica iz tistih let je za dnevnik Washington Post izjavila, da ji je Hillary takrat o tem nekaj pripovedovala, ne spominja pa se več, kaj ji je dejala. Neka druga prijateljica, Ann Henry, je dejala, da je Hillary najbrž hotela ugotoviti, ali res lahko gre do v marince tudi zenske. To je gotovo boljši odgovor od tistega, ki ga je dal Hillaryin tiskovni urad: »Mogoče je nameravala v pravni odsek marincev. Navsezadnje je takrat iskala službo.«

HOLLYWOOD / GOLJUFIJA

Daril za kajenje niso igralci nikoli prejeli

LOS ANGELES - Sean Connery ni nikoli prejel nakita, Arnoldu Schwarzeneggerju in Paulu Newmanu pa niso izročili nobenega dirkalnega avtomobila. Daril, ki naj bi jih poslala tobačna družba Brown and Williamson nekaterim filmskim igralcem, zato da bi kadili v svojih filmih, omenjeni igralci sploh niso prejeli, a ne ker bi se proizvajalci cigaret premislili, ampak zaradi goljufije. Bob Kovoloff, lastnik podjetja, ki bi moral darila izročiti, je namreč priznal, da igralcem preprosto ni izročil daril, ki so jim jih poslali pri Brown and Williamsonu. Ni se jasno, kje so sedaj ta darila, vendar močno sumijo, da si jih je

Kovoloff kar prilastil.

Vest o zadevi z darili je prišla na dan pred kakim tednom, ko so pri dnevniku Los Angeles Times dobili nekatere dokumente tobačne družbe Brown and Williamson. Iz listin je izhajalo, da je družba vložila določeno vsoto denarja, da bi leta 1983 igralci v nekaterih filmih kadili njene cigarete. To vrstna reklama je v Združenih državah Amerike namreč dovoljena. Toda ko so na casopisu brali svoje ime na seznamu dobitnikov luksuznih daril, so Sean Connery, Clint Eastwood in Paul Newman izjavili, da niso prejeli niti fikka ter na tak način po 11 letih razkrili goljufijo Boba Kovoloffa.

NOVICE

Izraelski zunanji minister Perez o odnosih z Evropsko unijo, Avstrijo in Berlusconijevo vlado

DUNAJ - Izraelski zunanji minister Schimon Perez se je v okviru svoje turnee po Evropi ustavil tudi na Dunaju. Sestal se je s predstavniki OPEC, pred tem pa se je v Luksemburgu srečal z zunanjimi ministri Evropske unije. Kot znano, zeli Izrael izboljšati obstoječi prostotrgovinski sporazum z EU ter se udeležiti pri nekaterih raziskovalnih in razvojnih projektih unije. V intervjuju za Avstrijsko radiotelevizijo (ORF) je zavzel stališče tudi k uspešnim avstrijskim referendumom o pristopu k EU in dejal, da s tem v zvezi govoril o »zgodovinski odločitvi«. Na vprašanje, kakšni da so odnosi z Italijo, pa je dejal, da ima Izrael sicer težave z dejstvom, da so v novi vladi zastopani tudi neofasisti, ministrski predsednik Berlusconi pa da je »prijatelj Izraela«.

Li Peng bo obiskal Avstrijo

DUNAJ/PEKING - Na povabilo avstrijskega zveznega kanclerja Vranitzkega bo 30. junija in 1. julija letos uradno obiskal Avstrijo kitajski ministrski predsednik Li Peng. Vranitzky je povabilo visokega, toda spornega kitajskega politika - Li Peng velja za glavno odgovorno osebo za pokol na trgu Tiananmen leta 1989, ko je vojska krvavo zadušila demonstracijo za več svobode v državi -, zagovarjal s tem, da se stanje clovekovih pravic na Kitajskem ne bo izboljšalo z izolacijo kitajskih politikov, temveč z dialogom. Dejal je še, da Avstrija ni edina evropska država, katero bo obiskal Li Peng.

Državni zbor sklenil neposredne volitve županov

DUNAJ - Državni zbor je včeraj z glasovi socialdemokratov, Ljudske stranke in svobodnjakov sprejel sklep, ki odpira pot do neposrednih volitev županov v avstrijskih občinah. Sklep predvideva neposredne volitve županov v teh zveznih deželah, v katerih se deželni zbori z dvotretjinsko večino izrečejo za take volitve. Proti neposrednim volitvam županov so glasovali poslanci zelenih in Liberalnega foruma, ki so izrazili mnenje, da taka ureditev ne pomeni nadaljnjo demokratizacijo, temveč slabitev kontrolnih mehanizmov v demokraciji. Odklonjen je bil predlog svobodnjakov, ki so zahtevali tudi direktne volitve deželnih glavarjev.

»Nemška banka« v Avstriji močno povečala svoje posle

DUNAJ - Avstrijska hčer »Nemske banke«, Deutsche Bank (Austria) AG, je v preteklem poslovnem letu močno povečala svoj poslovni volumen, je konec preteklega tedna sporočil predstavnik predstojništva banke Stephan Handl. Bilančna vsota banke je bila povisana od 4, 2 na 10, 7 milijard silingov, osnovni kapital je bil za 100 milijonov povisan na 250 milijonov silingov. Glavna poslovna težišča banke so emisijski in borzni posli, trgovina z devizami (samo na teh področjih je banka zaslužila 200 milijonov silingov) ter posli s strankami in uprava zasebnega premoženja. Avstrijska hčer Deutsche Bank je soodgovorna tudi za delovanje češke hčere banke, v prihodnjem letu pa naj bi z dunajske postojanke bila organizirana predstavnistvo Deutsche Bank v Budimpešti.

AVSTRIJA / PREOBRAT NA NOČNI SEJI ZVEZNEGA PREDSTOJNIŠTVA

Večina zelenih poslancev za ratifikacijo pristopa k EU

Državna sekretarka Ederer: namesto na otok Krk peš v Mariazell

IVAN LUKAN

DUNAJ - Večina poslancev zelenih bo v avstrijskem državnem zboru glasovalo za ratifikacijo pogodbe o pristopu k Evropski uniji. To je po dolgi nočni seji sklenilo zvezno predsedstvo avstrijskih zelenih.

Sklep predsedstva stranke pomeni strateški preobrat v stališču zelenih do Evropske unije, ki ga je že v nedeljo napovedal govornik zelenih za evropska vprašanja Johannes Vogenhuber, ko je dejal, da bodo zeleni poslanci spoštovali prepričljivo odločitev avstrijskih volitev (66,4 odstotkov za Evropsko unijo).

Predsednica kluba ze-

lenih poslancev v državnem zboru Madelaine Petrovič ter poslovodja zelenih Peter Pilz sta po seji predsedstva poudarila, da se stranka s sklepom, da (vsaj večinsko) glasuje za ratifikacijo pristopne pogodbe, ni odrekla svoji kritični poziciji do Evropske unije, zeleni »da« je treba razumeti samo kot izraz spoštovanja prepričljive odločitve avstrijskega prebivalstva.

Oba zelena politika sta nadalje poudarila, da ne držijo trditve, po katerih naj bi znotraj zelene frakcije prišlo celo do razkola. Proti ratifikaciji da bo po vsej verjetnosti glasoval edino poslanec Andreas

Predsednica kluba zelenih Madelaine Petrovič.

Wabl, z njim pa je bila dosežena »resitev na stvarni bazi«.

Včerašnja glavna tema avstrijskih medijev pa je bila predvsem odločitev mi-

nistrskega sveta, da med osebami, ki bodo v okviru slavnostne ceremonije 24./25. junija na grškem otoku Krk podpisali pristopno pogodbo z Evropsko

unijo, ne bo državne sekretarke za evropska vprašanja Brigitte Ederer.

Slednja je včeraj izjavila, da jo je odločitev »prizadela«. »Ljudska stranka ni hotela, da bi bila med podpisniki pogodbe, čeprav sem se za uspeh prizadevala ne le mesece, ampak leta«, je dejala očitno razočarana socialdemokratska državna sekretarka.

Državna sekretarka bo kljub temu imela svoj medijski nastop: ker je izgubila stavo glede izida referenduma (menila je, da bo za pristop glasovala sicer večina, toda manj kot 51, 5 odstotka volilcev), bo namesto na otok Krk »romala« v od Dunaja 139 kilometrov oddaljeno svetisče Mariazell; - in to per pedes...

AVSTRIJA - JUŽNA TIROLSKA / BRUGGER O REFERENDUMU

Nove možnosti povezovanja

DUNAJ/BOZEN - Južni Tirolci pozdravljajo jasno odločitev avstrijskega prebivalstva glede članstva v Evropski uniji, hkrati vidijo v odločitvi nove možnosti za poglobljeno povezovanje obeh tirolskih dežel. Tako je predsednik Južnotirolske ljudske stranke (SVP) Siegfried Brugger komentiral nedeljski avstrijski »da« k Evropi.

Glede političnega položaja v Italiji oz. na Južnem Tirolskem pa je konec tedna med svojim obiskom na Dunaju izjavil, da se bodo južni Tirolci spet spomnili načela

samoodločbe, ako bi si našli v Italiji »z novimi sredstvi utiral svojo pot«. Brugger je avstrijsko javnost posvaril pred nadaljnjim političnim premikom na desno in naraščajočim vplivom neofasistov v Italiji.

SVP nacelno odklanja sodelovanje z desničarsko vlado Berlusconi. Tudi Mussolinijev vzpon se je pricel s petimi ministri v vladi, je dejal Brugger, hkrati pa je opozoril na dejstvo, da v razliki do Francije, skandinavskih držav, Evropskega parlamenta in južnotirolskega deželnega zbor-

ra s strani Dunaja ni prislo do odkrite kritike (temveč le do zadržanega izražanja zaskrbljenosti) na račun sprejema neofasistov v novo italijansko vlado. Prav zato si Južni Tirol zeli jasno stališče z Dunaja, saj zdaj ni več odločilen nekdanji argument, češ Italija bi lahko blokirala načrtovano avstrijsko pot v EU.

Brugger je hkrati tudi svaril pred nedavnimi Berlusconijevimi napadi in pritiski na italijanske medije, češ »kdor vlada sredstvom javnega obveščanja, obvladuje možganom milijonov«.

Pozitivno je Brugger ocenil nastop Južnotirolske ljudske stranke pri volitvah v Evropski parlament. Kandidat Michl Ebner je z nad 107.000 prednostnih glasov osvojil sedež v Strassbourgu. Volilno geslo SVP »Italija gre na desno, mi volimo Evropo«, da je zaleglo, je poudaril Brugger in pri tem opozoril tudi na dejstvo, da je SVP uspelo zbrati več glasov kot na zadnjih volitvah. Južna Tirolska bo v Evropskem parlamentu zastopana tudi se z zelenim poslancom Alexandrom Langerjem. (I.L./I.Sch.)

AVSTRIJA

Industrija ekspandira

DUNAJ - Avstrijska industrija spet beleži narastanje naročil in produkcije. Proizvodnja je v mesecu marcu bila za dva odstotka višja kot v primerjalnem obdobju 1993. Stevilo starih in novih naročil je naraslo za tri oz. za osem odstotkov. Produkcija investicijskih proizvodov je narasla za osem odstotkov, proizvodnja potrošniških proizvodov pa nazadovala za dva odstotka.

AVSTRIJA / POGAJANJA AUA - LUFTHANSA

Je AUA zapravila zadnjo priložnost za »veliko rešitev«?

Pritisk nemške letalske družbe tudi preko družbe Lauda Air

IGOR SCHELLANDER

Kam krmarijo piloti avstrijske letalske družbe AUA?

FRANKFURT/DUNAJ - Nemška letalska družba Lufthansa ne stremi več za »veliko rešitev« oz. obsežno kooperacijo z avstrijsko (zaenkrat se državno kontrolirano) letalsko družbo Austrina Airlines (AUA).

Predstavnik Lufthanse je te dni povedal, da se AUA »vseobsežnim in dobrim« nemskim ponudbam - predpogoj bi bila prekinitve kooperacijskih pogodb avstrijske agencije s svicarsko letalsko družbo Swissair - ni odzvala. Kljub temu - tako predstavnik Lufthanse - da preostaja še možnost sodelovanja na določenih področjih, je bilo rečeno.

Pri vodstvu AUA medtem slej ko prej menijo, da priložnost »majhne kooperacije« z Lufthanso

še ni zamujena, o vseobsežni kooperaciji z Nemci pa nočejo kaj vedeti.

Logična posledica tega

že več mesecev trajajočega pokerja: pri obeh podjetjih se zdaj pripravljajo na ostrejši konkurenčni

boj, zlasti pri načrtovanju razširitvi poletov v vzhodnoevropske države (tu letalske družbe trenutno beležijo dobre zaslužke).

Nemška Lufthansa je napovedala tudi načrtno močnejše osvajanje avstrijskega trga, ki ga misli zajeti z zdaj načrtovanim povišanjem udeležbe ter izgradnjo sodelovanja pri zasebnem letalskem podjetju (in resnem domačem konkurentu Austrian Airlines) Lauda Air. Potemtakem naj bi bil možen tudi prevzem 50 odstotnega deleža Lauda Air, pri kateri je Lufthansa zaenkrat udeležena s 26, 7 odstotki. Toda zadnja beseda v tej zadevi se zdavnaj ni padla.

KOROŠKA / RAZSTAVA

Štefan Ferm - novo ime v koroški umetniški sceni

Samostojna razstava v Mohorjevi

CELOVEC - V prenovljeni Mohorjevi knjigarni se te dni z obširno razstavo pred-

stavlja mladi umetnik, 23-letni Stefan Ferm (slika) iz Sentjakoba v Rožu. Razstava pod geslom »Utopija: sanje in resničnost«, je prva večja samostojna razstava umetnika, vzbudila pa je veliko zanimanje tako med slovensko kot tudi nemško govorečo publiko.

Teme umetnika so mistični svet, skrite tesnobe, dražljiva erotika, v slikah gre tudi za nekako kombinacijo občutkov in sanj. Razstava slik posreduje tudi razvoj umetnika, ki je začel risati l. 1988, pred dvema letoma pa se odločil za slikarjenje, hkrati je vstopil v dobo iskanja lastnega stila. (I.L.)

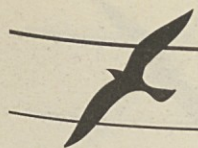
KOROŠKA

Selani na festivalu avstrijskih gledališč

CELOVEC - Deželo Koroško je na mednarodnem gledališkem festivalu »Focus 94« v Dornbirnu zastopala mladinska gledališka skupina iz Sel. Za težišče si je letosnji festival, ki ga organizira Avstrijska gledališka zveza, izbral komedijo.

16 amaterskih skupin iz Avstrije, Japonske, Danske, Irse in Nemčije je nastopilo s svojimi komedijami. Selani so nastopili s komedijo »Pavliha in Mica« v režiji Francija Koncana in navdušili zbrano občinstvo. V njem so bili tudi ljudje, ki uživajo visok ugled v avstrijski gledališki sceni.

Povabila za sodelovanje na festivalu »Focus« prejemajo samo najboljše amaterske gledališke skupine (ned).

ZUNANJA
POLITIKA
NA
PREPIHUSlovenija v Evropi
dobiva klofute

Očitki na račun vodenja slovenske zunanje politike

LJUBLJANA - »Slovenija v Evropi po nepotrebnem dobiva klofute, hkrati pa se vede, kot da ne bi bila evropska država.« To je bila samo ena od številnih ostrih obtožb, izrečenih na račun slovenske zunanje politike na včerajšnji seji odbora za mednarodne odnose slovenskega parlamenta. V ospredju so bili predvsem očitki, da nacionalni interes Slovenije ni definiran, da glavni nosilci slovenske zunanje politike niso usklajeni, napacen pa naj bi bil tudi način vodenja zunanje politike.

Vrsto ostrih pripomb je prvi izrekel predsednik odbora **Zoran Thaler**, ki je govoril predvsem o prednostnem interesu republike Slovenije in njegovi definiciji. V tej zvezi je omenil zgodbe o udbomafiji in njenih domnevnih povezavah z slovenskim zamejskim gospodarstvom, ki mu te vrste kampanje povzročajo nepopravljivo škodo. Thaler je predlagal, naj bi prihodnjo sejo odbora

posvetili samo zunanje-politični strategiji, nanjo pa naj bi povabili predsednika republike, predsednika vlade in zunanjega ministra, da bi uskladili stališča in sprejeli potrebne sklepe. V ta okvir sodi tudi predlog za ustanovitev sveta za nacionalno varnost, ki bi usklajeval slovensko zunanjo politiko.

Delo zunanjega ministrstva je pojasnjeval generalni državni tajnik

Nace Golob, ki je poudarjal, da se ministrstvo zaveda pomembnosti povezovanja Slovenije z Evropo, sodeluje s sosednjimi državami, slovenski diplomati pa so izjemno dejavni. Vendar pa bi morali po njegovih besedah upoštevati, da nad Slovenijo še vedno visi senca razpadajoče Jugoslavije, saj je pogosto slišati, da je za položaj v nekdanji Jugoslaviji moralno in politično odgovorna tudi Slovenija.

Dimitrij Rupel je ugotovil, da je pogosto slišati napadne ocene, češ da je vlak odnosov s Hrvaško že lrpo na poti in da je naša odsotnost v Parizu celo koristna. Ministrstvo je kršilo zakon, ki je nezakonito zaposlilo sesnanjst ljudi. **Zmago Jelinc**

cič je zahteval pojasnilo in tudi prikaz stroškov zadnjih potovanj ministra Peterleta po eksotičnih državah. **Dusan Bavdek** (ZLSD) je pripomnil, da minister Peterle ni spremljal predsednika Kučana ob obisku v Zagrebu, hrvaški zunanji minister pa je bil prisoten.

Takšnih in podobnih primerov je še več. V ospredju je torej resna razprava o prednostnih usmeritvah slovenske zunanje politike in o stališčih Slovenije do sosedov in evropske integracije. Poslanec **Ivo Hvalica** (SSDS) je grajal predsednika odbora Thalerja, češ da se ni navezal stikov z novimi parlamenti, posebej pa se zato, ker ni čestital predsedniku zunanje-političnega odbora italijanskega parlamenta Mirku Tremagli. Thaler mu je odvrnil, da ne bo nikoli čestital salojskemu fasističnemu vojaku, ki vsako priloznost izrabljuje za ponavljanje zahtev po slovenskem ozemlju. Predsednik državnega zbora **Herman Rigelnik** je pismeno predlagal uraden obisk pri deželnem svetu Furlanije-Juljske krajine. Rigelnik je tudi čestital predsedniku zunanje-politične komisije italijanskega senata in podpredsedniku zunanje-politične komisije italijanske poslanske zbornice.

Naslednje osrednje in načelno vprašanje, ki je bilo v ospredju zanimanja odbora, je približevanje Slovenije Evropi, kar je nedvomna prednostna naloga. Toda tudi v parlamentu so različna stali-

šča. **Dimitrij Rupel** je opozoril, da na primer kmetje - in njihove stranke - ne morejo biti navdušeni nad vključevanjem Slovenije v Evropo in da je potrebna celovita razprava. **Borut Pahor** pa se je zavzel za približevanje višegrajski četvorici. Kar zadeva slovensko pot v EU, je ta proces zdaj na mrtvi točki, ker je italijanska stran 13. junija na neformalnih pogovorih dosegla odlog sklepa o začetku pogajanj za vključitev Slovenije v pridruženo članstvo v Evropski uniji. Na tem neformalnem srečanju so italijanski predstavniki govorili o prijateljskih odnosih med Italijo in Slovenijo, vendar so hkrati zahtevali odložitve mandata za pogajanja, dokler ne uredijo odprta dvostranska vprašanja.

Slovenija s svoje strani pripravlja resitev ključnih vprašanj, kot sta pravica tujcev za ustanavljanje podjetij in pravica do lastnine nad nepremičninami. Ob tem pa so poslanci opozorili na to, da je treba slovenske sistemske rešitve že zdaj prilagajati evropskemu sistemu, da je treba evropske zahteve upoštevati pri sprejemanju novih zakonov in da bi bilo potrebno pripraviti »belo knjigo - nekakšen problemski katalog - približevanja«. Seveda pa bi moral zlasti slovenski državni zbor izoblikovati ustrezno načelno stališče, zaradi česar bodo predlagali, naj državni zbor o tem vprašanju razpravlja že na svojem jesenskem zasedanju.

Bogo Samsa

Krasna
nova
živalska farma

LEV KREFT

Ali ste že opazili, da vam gre vsak dan bolje? Niste? Potem ne berete časopisov, ne poslušate radia in ne gledate televizije, takim pa tudi moj komentar ne more do zivega. Vsi kazalci, ki kaj pomenijo, pričajo o izboljšanju zdravja slovenskega ekonomskega življenja. Proizvodnja raste, prodaja se razvija (naši sosedje tekmujejo z nami, kdo bo v naših trgovinah več pokupil, mi ali oni), izvozno uvozna gibanja so

ugodna, država ima vedno več denarja (to sicer lahko navdaja ljubitelje liberalnega kapitalizma tudi z grozo), bankam se je vnetje poleglo v običajen kaselj in lahko z antibiotikov počasi presedlajo na vitamine. Banka Slovenije čuva vedno večje državne devizne rezerve, zaposlenost se je začela dvigati in celo brezposlenost upada (saj smo vam obljubili: sto tisoč novih delovnih mest). To je pač stanje, s katerim se lahko hvali vsaka demokratična vlada, in se posmehne svoji opoziciji, češ: kaj bi pa vi sploh se radi?!

Ampak tudi če ne berete časopisov, če ne poslušate radia in če ne gledate televizije, ste gotovo opazili, da imate o vsem, kar se dogaja pri nas, posebej pa o politiki in politiki vsak dan slabše mnenje. Najraje bi vse skupaj in vsakega posebej sunili v rit. Vse raziskave javnega mnenja, tudi tista najprezentativnejša, kažejo, da ljudje prezirajo svoje izvoljene demokratične institucije bolj kot v kateremkoli letu socialističnega samoupravljanja pod partijsko strahovladno. Posameznikom, ki so si nadvomno pridobili tezaške zasluge za ustanovitev slovenske države in za njen ponovni ekonomski vzpon, ljudje vedno manj zaupajo. Političnim strankam, ki so nastale na valu navdušenja kot izraz vere v novo svobodo in svobodno izbiro različnih političnih ponudb, se ljudje posmihajo, češ, vsi ste isti - tako kot so se prej eni sami. Prepiranje, da so v politiki in v gospodarstvu posvodi sami lopovi in nepridipravi, ki basejo v svoj zep narodovo bogastvo in izdajajo domovino tujcem za prgišce zlatnikov ali celo zgolj za lep nasmehek in prazne obljube, dobiva domovinsko pravico v vsakem slovenskem srcu. Konec koncev je znameniti referendum o lokalni samoupravi pomenil ljudsko ponovitev znanega gesla: »Dost' mamo!«.

Smo torej pred paradoksom: vse gre na bolje, razen razpoloženja ljudi. In kljub temu da se lahko zlasti vladajoče stranke pohvalijo z uspehi in izpolnitvijo cele vrste obljub, se bojijo volitev kot hudic kriza. Ljudstvo je slabe volje, čeprav je bencin poceni. Seveda bi lahko paradoks pojasnili s tem, da bi rekli: na bolje gre samo enim, drugi pa se pogrezajo v trajno in brezizhodno bedo. Nekaj resnice na tem gotovo je, in strah pred tem, da bi to lahko bila resnica, ki bo doletela se marsikoga, ker ne bo več novih tekmovalnih družbenih razmerij, ima pri našem najbolj množičnem srednjem sloju že tradicionalno velike oči. Toda s tem se ne da pojasniti množičnosti nezadovoljstva in celo sovratva, ki obdaja demokratične institucije oblasti.

In prav tako bi lahko paradoks pojasnili tako, da bi ugotovili: ljudje niso opice, dobro vedo, da imajo glede politike in politikov, pa tudi glede starih menedžerjev in novih lastnikov prav - res so vsi po vrsti pokvarjeni in komaj cakajo novih priložnosti, da kaj vzamejo. A kljub taki razlagi paradoks ostaja, saj bi ljudje v tem primeru pač prezirali svoje voditelje in politične ustanove, ne bi pa tako strastno sovražili in tako vztrajno izkazovali svoje rastoče nezadovoljstvo v vseh načinih javnega izražanja, od pisem bralcev do anket javnega mnenja.

Za skrivnost je treba, po mojem mnenju, kot ponavadi pogledati na vremensko hišico slovenskih pesnikov. Ti najbrz najintenzivneje izražajo ljudsko nezadovoljstvo in s tem nadaljejo svojo vlogo iz osemdesetih let. Zakaj so nezadovoljni in do politike sovražni pesniki, ki so stali v prvih vrstah boja za demokracijo in slovensko nacionalno državo? Seveda jih skrbi marginalni položaj kulture, ki bi morala v slovenski državi zasedati centralno mesto - tako so si vsaj predstavljali, ko so se zanj borili. Ampak marginalizacija kulture je zanje samo simptom, ki kaže na globljo bolezen demokracije; odsotnost vsakega navdušenja in celo izginjanje vzrokov za kakršnokoli navdušenje.

Tako je pač: po proletarski revoluciji, ki vztrajno, tudi bedi in nesvobodi navkljub goji in vzbuja navdušenje, smo izvedli meščansko reformo - naredili smo si slovensko republiko in jo uredili demokratično. Demokracija pa je uredeitev, v kateri vsaka stvar postane posvetna in (posebej v srednji Evropi) celo pritlehna. Ni sposobno nuditi ljudem kakih razlogov za entuziazem, se manj, da bi pesnikom dajala snov za prepevanje v stilu Holderlinovega Begeisterunga - navdušenja kot poduhovljenja.

Celo kadar ji gre najbolje, demokracija ni uredeitev, ki bi povzdigovala kakršen koli smisel. Če se državljanke in državljani Slovenije ne bodo sprijaznili s tem nespremenljivim dejstvom, si bodo morali spet izbrati drugo ureditev. Kot pričajo izkusnje, se to najlažje naredi kar po demokratični poti, z volitvami. Navzidenj torej na naslednjih volitvah. Katero vrsto demokratičnega totalitarizma bo izbralo vaše nezadovoljstvo: zivalsko farmo ali krasni novi svet?

Zoran Thaler in Milan Kučan, ki je poročal na zaprti seji (Foto: Bojan Vellkonja)

SLOVENSKO-ITALIJANSKI ODNOSI / POBUDA

Treba je nadaljevati
pogajanja z Italijo

LJUBLJANA - Drugi del zasedanja zunanje-političnega odbora slovenskega parlamenta se je včeraj odvijal za zaprtimi vrati. Predsednik **Zoran Thaler** je kasneje povedal novinarjem, da so se zaradi italijanskega stališča o zaviranju slovenskega vključevanja v Evropo vprašali, kakšni so dejanski italijanski interesi.

Italijanska stran vztrajno trdi, da so to obrobna vprašanja, in ko jih bo Slovenija uredila, bo Italija podpirala najprej slovensko pridruženost, kasneje pa stalno članstvo v Evropski uniji. Slovenija vprašanje postavlja povsem drugače in utemeljeno trdi, da bi bili prav italijanski interesi bolj zaščiteni, če bi Slovenija čimprej postala pridruženi in končno stalni član Evrope.

Odgovora na to temeljno dilemo ni. Zato so se dogovorili, da je treba v naslednjih dneh okrepiti stike z dvanajsterico in to na ravni predsednika vlade in zuna-

nega ministra. Treba je nadaljevati pogajanja z Italijo in to s pozicij dobre volje, ki pa seveda ne sme biti enostranska, pri čemer naj bo bistveno merilo italijanskega odnosa do slovenske manjšine. Glede izvajanja veljavne rimske pogodbe iz 1983. leta pa so mogoče nekatere drugačne konkretne rešitve, kar zadeva pravico italijanskih državljanov, da si pridobivajo nepremičnine, vendar pa Slovenija ne sme privoliti v to, da bo delala diskriminacijo med različnimi vrstami tujih državljanov. Takšne nove ureditve morajo torej dajati enake pravice

tako italijanskim državljanom kot vsem drugim državljanom Evropske unije.

Na seji so tudi sklenili, da bodo organe Sveta Evrope opozorili na položaj slovenske manjšine v Italiji, ker se slabsa, raven zaščite pa znižuje. Slovenska diplomacija je že opozorila na fasistično nasilje in zdaj pripravljajo še dokumentacijo, ki bo opisala razdobje med obema svetovnjima vojnima in med drugo svetovno vojno, ko je bila tretjina slovenskega ozemlja pod italijansko okupacijo. Evropo hoče Slovenija opozoriti na dejstva in na nevarnosti ponovnega aktualiziranja stališč, ki so svetu že povzročila veliko gorja.

Odbor je ugotovil, da so veljavne vse pogodbe, ki so bile podpisane med Italijo in Jugoslavijo in katerih veljavnost je bila kasneje pre-

nesena na slovensko-italijanske odnose. Vsi medsebojni odnosi so torej formalnopravno urejeni, toda tudi v slovenskem interesu je, da se problemi rešujejo vzajemno, kar pomeni brez pogajevanja in brez ultimativ ter v obojstransko korist.

V kratkem bo v Sloveniji sestanek mešane gospodarske komisije, ki bo obravnavala celoten zapleten spekter gospodarskih odnosov. Po mnenju predsednika odbora Thalerja bi ta tematična morala biti ne samo prednostni slovenski, temveč tudi italijanski interes, žal pa so v zadnjem času v ospredju povsem druga vprašanja.

Za zaprtimi vrati je odbor včeraj poročal o obisku v Zagrebu predsednik republike Milan Kučan, ki ga ni spremljal slovenski zunanji

Bogo Samsa

NA KRATKO

Flisarjev Leonardo v največjem islandskem gledališču

LJUBLJANA - Evald Flisar je z največjim islandskim gledališčem (Leikfelag Reykjavíkur) podpisal pogodbo za uprizoritev svoje drame Kaj pa Leonardo, ki je v krstni izvedbi Mestnega gledališča ljubljanskega in režiji Dusana Mlakarja prejela šest nagrad (dve za besedilo in štiri za igralske dosežke). Premiera v Reykjavíku sredi oktobra, kar pomeni, da bo Flisarjeva drama otvoritvena repertoarna predstava sezone, s katero bo islandsko narodno gledališče proslavilo stoletnico svojega obstoja. Predstavo bo na velikem odru gledališča, ki ima 550 sedežev, režiral eden najuglednejših islandskih režiserjev in nekdani umetniški vodja narodnega gledališča Hallmar Sigurdsson. Islandsko narodno gledališče uprizori okrog sedem dram v sezoni, in sicer od klasikov do sodobnih avtorjev, predstave pa si ogleda od 90 do 100 tisoč ljudi. Gledališče zaposluje več kot 50 igralcev in 80 gledaliških delavcev. Na premiero so povabili tudi avtorja. PR

Svetovni biografski leksikon in Slovenci skozi čas

LJUBLJANA - Založba Mihelač bo oktobra izdala Svetovni biografski leksikon, ki ga je uredil dr. Luc Menase. V njem bo več kot 27.000 oseb, od tega več kot 23.000 oseb. Vsako geslo bo vsebovalo biografske podatke o avtorju in njegova najpomembnejša dela. Obsegal bo 12.000 strani, podatki pa bodo azurirani do leta 1994. Pri Mihelaču bodo v marcu 1995 izdali tudi kroniko slovenske zgodovine Slovenci skozi čas. Na 800 straneh bodo predstavljena obdobja od naselitve Slovencev v teh krajih do zadnjih volitev v državni zbor leta 1992. Knjiga bo bogato ilustrirana, založnik pa tudi obljublja, da v njej ne bo tabuiziranih tem. Sestavili so jo dr. France Kresal, dr. Janez Marolt, dr. Darja Miheč, Branimir Nesović, dr. Janko Prunk, dr. Božo Repč, dr. Franc Rozman in dr. Maja Zvanut. (L.M.)

Najbolje prodajane otroške in mladinske knjige (od 15. maja do 15. junija)

Lestvica najbolje prodajanih knjig, ki jo v našem časopisu objavljamo vsak četrtek, se v nekaterih knjigarnah, vsaj na področju otroške in mladinske literature, skoraj ponavlja v zadnjih mesecih. Morda je vzrok cena knjige, kajti večinoma se najbolje prodajajo predvsem knjižice, ki jih knjigarni ponujajo za zmerne zneske. V knjigarni Karantanija tako že nekaj mesecev prodajajo predvsem simpatične knjižice Jana Pienkowskega, ki jih je založba Co - libri izdala v lični in izredno priročni obliki. Prodajajo jih po petsto tolarjev, kar pogosto odločilno vpliva na morebitne kupce, da se laže odločijo za nakup. V Mariboru se še vedno navdušujejo nad klasičnim mladinskim in otroškim risanim zgodbam, Waltom Disneyjem, dobro pa gre v prodajo tudi s čudovitimi ilustracijami opremljena knjiga z naslovom Mavrična ribica. V knjigarni Mladinske knjige na Naborjevi v Ljubljani prodajajo predvsem najnovejše izdaje.

Knjigarna Drava, Paulitschgasse 5-7, Celovec

1. Scarry Richard: Moj prvi slikovni slovar, Pomurska založba, 1993
2. Koroske ljudske pravljice, Drava, 1992
3. Marcus Pfister: Mavrična ribica, Epta, 1993
4. Grimmove pravljice, Mladinska knjiga, 1993
5. Brezina Thomas: Zmaj straši opolnoči, Mohorjeva založba Celovec, 1992

Knjigarna Karantanija, Stari trg 21, Ljubljana

1. Jan Pienkowski: Male pošasti, Co - libri, 1993
2. Jan Pienkowski: Cvekarije, Co - libri, 1993
3. Herman Hesse: Bva pustolovščina, Pan, 1991
4. Fran Milčinski: Butalci, Karantanija, 1994
5. Jack London: Klic divjine, Karantanija, 1994

Knjigarna založbe Obzorja, Gosposka 24, Maribor

1. Walt Disney: Aladin, Mladinska knjiga, 1993
2. Marcus Pfister: Mavrična ribica, Efta, 1993
3. Tina Stampe Zmavc: Popravljalnica igrac, Mladinska knjiga, 1994
4. Majda Koren: Mala pošast Mici, Mladinska knjiga, 1994
5. Branka Jurca: Vesele novice z zelenice, DZS, 1994

Knjigarna Mladinska knjiga, Naborjeva 1, Ljubljana

1. Anna Russelmann: Novice z aleje mlečnih zobkov, Kres, 1994
2. Scott O'dell: Otok modrih delfinov, Mladika, 1994
3. Janosch: Povej no, mama, kdo dela otroke, Mladinska knjiga, 1994
4. Tu in tam, zbirka Moja prva odkritja, Mladinska knjiga, 1993
5. Florence Verilhat: Tisoc naravnih bivalisc, Tehniška založba Slovenije, 1994 (V. S.)

GLASBA / GLASBENI ATELJE TARTINI

Prvič tudi podpora konkurenci

LJUBLJANA - Glasbeni atelje Tartini je ob zaključku solskega leta včeraj pripravil, tako kot vsako leto, predstavitev svojega dela. Učenci so izvedli krajši program za predstavnike najpomembnejših ustanov na področju izobraževanja.

Profesorja Vildana in Vlado Repše, ki sta privatno glasbeno solo ustanovila leta 1990, sta ob tej priložnosti se posebej poudarila pomen sklenitve koncesijske pogodbe z Ministrstvom za solstvo in sport in z občino Ljubljana-Center. Pobudo za dodelitev koncesije na področju glasbenega izobraževanja je Glasbeni atelje Tartini dal že 5. junija 1992. leta. Pogovori s pristojnimi na Sekretariatu za družbene dejavnosti Občine-Cen-

ter ter Ministrstvu za solstvo in sport so bili ves čas spodbudni, vendar je bila pot do uresnitve zapletena in dolga, je povedal Vlado Repše. Ministrstvo pa se je vendarle odločilo, da podpre godalni oddelk. Njihova finančna podpora med drugim pomeni tudi podporo konkurenci na področju glasbenega solstva. Sredstva bo glasbeni atelje usmeril v redno zaposlovanje učiteljev, ki je v skladu z njihovo vizijo razvoja sole kot celote. Ne glede na to, da bo denarno podporo prejemal le godalni oddelk, bo glasbena sola tudi v prihodnje skrbela za usklajen vpis na vseh oddelkih (oddelek za balet, oddelek za predolsko vzgojo in instrumentalni oddelek - violina, celo, klavir). (T. F.)

MNENJA... POLEMKE... PISMA... ODMEVI

K predlogu zakona o filmski taksi

Zmago Jelincic, Janez Kopac in Tone Persak so slovenskemu parlamentu predlagali zakon o filmski taksi. V edini evropski državi, ki nima urejene antipiratske zakonodaje, poskusajo predlagatelji dodatno obdavčiti filmsko dejavnost, da bi del tako pridobljenih sredstev namenili produkciji domačega filma.

Slovenski filmski distributerji načelno nasprotujemo kakršnimkoli dodatnim davkom, in sicer med drugim zaradi naslednjih razlogov:

1. Crni trg je v Sloveniji na področju filmskega posla in omike popolnoma svobodna oblika kraje zaslužka legalnim prikazovalcem, videotekam, distributerjem ter nenazadnje avtorjem in producentom vsega sveta. Kljub številnim domačim in mednarodnim protestom parlament in vlada nista ukrenila nicesar za zaščito te dejavnosti. V takem kontekstu je predlog zakona o filmskih taksah, ki bi jih seveda placevali le legalni dejavniki, čistično dejanje brez primere.

2. Predlagatelji utemeljujejo uvedbo filmske takse tudi z izračuni, ki izhajajo iz popolnoma napačnih podatkov. Poleg tega predlagatelji zamolčijo, da se za kino vstopnice in distribucijske storitve že plačuje davek (5 odstotkov na polno ceno vstopnice plača prikazovalec, 5 odstotkov na distribucijsko storitev - 40 odstotkov inkasa - pa distributer). Predlagatelj navaja letni dohodek kinematografskih blagajn v višini 1.012.500.000, 00 sit in iznos kapitala v tujino (majorji) v višini 320.400.000, 00 sit. Nasi podatki so popolnoma drugačni:

Leto 1993

St. obiskovalcev v Sloveniji
2.200.000 x cena vstopnice (299, 47) = 658.834.000,00 sit
5% davek, ki ga odvede kino - 32.941.000, 00 sit
ostane 55% (kino) - 362.358.000, 00 sit

ostanek (40% se deli) 296.475.000, 00 sit
- 2% davek (5% odvede dist.) 14.823.000, 00 sit
- 10% kopije, reklama 65.883.000, 00 sit
- 6% distribucijska mreža 39.530.000, 00 sit

22% ostanek - nakazilo
majorjem (»iznos kapitala«) 144.943.000, 00 sit

3. Ena izmed utemeljitev navaja tudi zakonsko ureditev v različnih znanstvenih in celotno prekomorskih državah. Primerjava slovenskih razmer v kinematografiji z najbolj razvitimi zahodnoevropskimi državami je napačna.

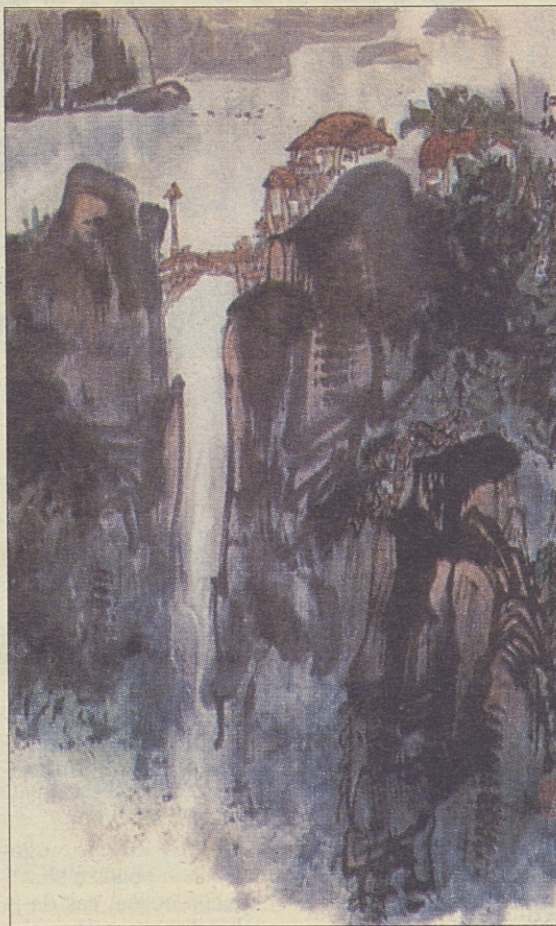
4. Prav tako nam je nerazumljiv predlog, da bi bil iznos kapitala iz Slovenije obdavčen zgolj na področju filmske distribucije ne pa tudi v drugih gospodarskih in kulturnih panogah.

5. Stališče ameriških partnerjev do predloga zakona o filmskih taksah je nedvoumno: za njih bomo postali popolnoma nezanimivo tržišče. Uvedba filmskih taks bi imela katastrofalne posledice.

Zato predlagamo, da se slovenskemu filmu namenijo obstoječi davki na kino vstopnico in distribucijsko posredovanje. Se pomembnejši vir pa nam bodo vsi tisti davki, ki jih država (se vedno) ne pobira video piratom.

Carnium trade, Cenex, Continental-Fun, Fun, Karantanija film, Ljubljanski kinematografi WB distribution, Mladina film, Film plus

VABILO NA RAZSTAVE

Nedavno je v Commercu razstavljal Zhu Kui

15 let galerije Commerce

Galerija Commerce. Ljubljana, Einspielerjeva 6. Na ogled so izbrana dela in dokumentacija iz let med 1979. in 1994. Postavitev: Tanja Rudolf, tekst (brezplačne) kataloga: dr. Ivan Sedej. Odprto do 30. junija (od ponedeljka do petka med 9. in 17. uro, sobota med 9. in 13. uro). Prost vstop.

V galeriji Commerce je na ogled razstava, ki zaokroža 15 let obstoja in razstavne dejavnosti ustanove. Od začetkov pod vodstvom Ane Marije Cholewe do danes, ko razstavno dejavnost vodi Tanja Rudolf, je galerija, ki deluje v avli poslovne zgradbe Commerca, na okoli 250 razstavah predstavila številne osebne in tudi zahtevne skupinske postavitev del znanih domačih avtorjev, kot tudi ustvarjalcev iz nekdanjega skupnega jugoslovanskega prostora. Poleg likovnih se je v ustanovi zvrstilo se veliko razstav s širšega področja: fotografije, oblikovanja, ljudske umetnosti. (V. U.)

Eta Sadar Breznik

Avla poslovne stavbe TR3. Ljubljana, Trg revolucije 3. Na ogled so 4 sklopi tkanih objektov, nastalih med letoma 1992 in 1994. Postavitev: avtorica, teksti na (brezplačnem) vabilu: Meta Gabršček Prosenc, Polona Skodica, Maja Krulc Krzinsk. Odprto do 30. junija (od ponedeljka do petka med 8. in 19. uro, sobota med 8. in 14. uro).

Eta Sadar Breznik je po diplomski na ljubljanski Fakulteti za arhitekturo studij nadaljevala na specializaciji na akademiji v Lodzu na Poljskem. Samostojno razstavlja od leta 1981, v zadnjih letih predvsem v tujini: »Tkane objekte vklapljam v ambient - rada ustvarjam kontrast med njo in arhitekturo. V vsak prostor jih postavim v novi formah - zelim ustvariti prostor v že obstoječem prostoru. Tokrat je ta prostor - zanj so en objekt tudi naročili - zelo živ, ker gre za avlo poslovne zgradbe in ne za galerijo.« (V. U.)

Eta Sadar Breznik: Tkani objekt, 1992

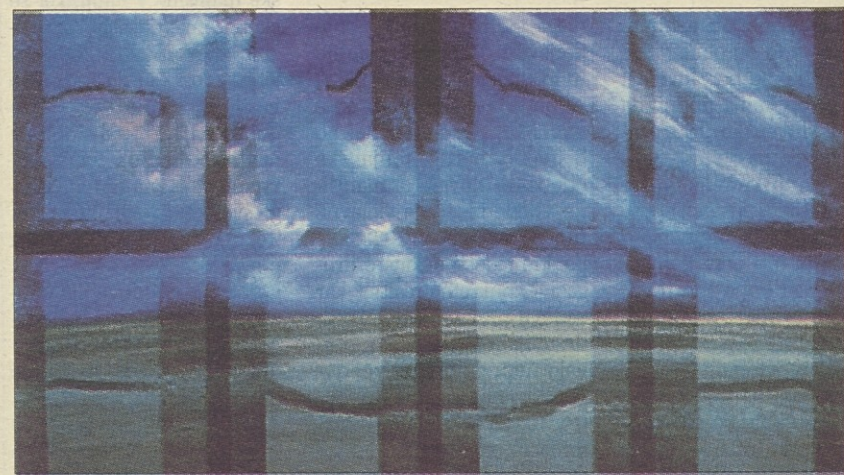
Marin Berovič

Galerija Labirint. Ljubljana, Trg republike 2. Na ogled je 7 slik, nastalih v letih 1993 in 1994. Postavitev: avtor, tekst (brezplačne) zloženke: Franc Zalar. Odprto do 28. junija (ponedeljek med 13. in 19. uro, od torka do petka med 10. in 19.30 uro, sobota med 9. in 13. uro). Prost vstop.

Marin Berovič je leta

1986 doktoriral na Fakulteti za kemijo in kemijsko tehnologijo v Ljubljani. Leta 1984 je zaključil restavratsko specialko na ljubljanski ALU pri prof. Kokalju. Razstavljal je že na vrsti samostojnih in skupinskih razstav; za svoje ustvarjanje je bil velikokrat nagrajen: »Svoje slikarstvo povezujem z glasbo, ki mi da razpoloženje, v katerem lahko slikam. Slike, ki jih raz-

stavljam, so iz cikla Raztrgani spomini. Mogoče je njegov nastanek spodbudila slika Ognjene kocije. Cikel je nastal v času, ko sem predaval v Camebridgeu - kar je bil zame najvišji strokovni uspeh s kemijskega področja - na slikah pa se zrcali bolj osebna in zaletna plat. Te slike so izrezi, intimni trenutki iz mojega življenja, pogled skozi moje okno.« (V. U.)

Marin Berovič: Raztrgani spomini, 1994, pastel

GLEDALIŠČE / MEDNARODNO KOREOGRAFSKO SREČANJE BAGNOLET

V znamenju Jana Fabra

LJUBLJANA - Včeraj se v enem izmed najzanimivejših pariskih predmestnih gledališč, MC 93 v Bobignyju (v katerem med drugimi zdaj že skoraj redno gostuje Bob Wilson), začelo IV. mednarodno koreografsko srečanje Bagnolet 1994. Ta bienalni festival tekmovalnega značaja pri nas najbolj poznamo zaradi nagrade, ki jo je pred dvema letoma za predstavo »Za vsako besedo cekin« dobil Matjaz Pograjc z Be-tontancem, je doslej veljal za najbolj zanimivo francosko srečanje mladih koreografov sodobnega plesa, kjer so se lahko predstavili mimo velikih plesnih in gledaliških institucij.

Nagrada ali vsaj opazen nastop na tem festivalu pa sta bila skoraj zanesljivo jamstvo za uspeh koreografa ali skupine v naslednjih letih. Sklad mednarodnega koreografskega srečanja Bagnolet namreč ne podeljuje samo nagrad, ampak izbranim koreografom (ne nujno samo dobitnikom nagrad) za nekaj mesecev ali nekaj let zagotovi vse pogoje za ustvarjalno delo (prostore, stipendije) ali pa poskrbi za sistematično predstavitev njihovega dela v dvoranah pariskega predmestnega okrožja Seine Saint-Denis. Vse te ugodnosti so najprej uzi-

vali večinoma francoski koreografi (k uveljavitvi so pomagali, med drugimi, tudi nam znanim koreografom: Angelinu Preljocaju, Charlesu Créangeu, Héli Fattoumi in Éricu Lamoureuxu), na zadnjem srečanju pred dvema letoma pa je bilo več kot polovica koreografov, ki so dobili finančno ali distribucijsko pomoč, iz drugih dežel. Vo-

dilo Bagnoleta, ki ga je v svojem nagovoru ob uradni predstavitvi letosnjega srečanja poudarila njegova direktorica Lor-rina Niclas, je namreč trditev, da bi brez mednarodnega pretoka ozko nacionalno okolje postalo skrajno omejeno in nespodbudno za sodobni ples.

Kljub taksnim trditvam pa se zdi, da Bagnolet s prerascanjem v eminento institucijo postaja vse bolj suhoparen in nezanimiv. Pri letosnjem izboru koreografov se je ziri-ja osredotocila na gib in ples v pravem pomenu besede in hote spregledala večino koreografov, ki so bližji plesnemu gledališču - skoraj vsi najavljeni ustvarjalci imajo tako zelo pravoverno in

prav nič več kontrover-zno plesno zgodovino (kar je bilo v prvih letih Bagnoleta prej pravilo kot izjema). To je se toliko bolj presenetljivo, ker je predsednik letosnje ziri-je (po Lucindi Childs, Mercu Cunninghamu in Ushiu Amagatsu) Jan Fabre, ki je se kako daleč od čistega plesa. Izjeme so le trije izmed triin-dvajsetih koreografov: Zagrebčan Borut Separović, vodja skupine Montazstroj, Nizozemca Erik Kouwenhoven (nekdanji Fabrov asistent) in Tanja Den Broeden, ki v svoje plesne performanse vključujeta likovnost in video (a ne sodelujeta v tekmovalstvu za nagrade) ter Sved Jens Östberg, nekdanji nogometaš in raper, za katerega je zna-

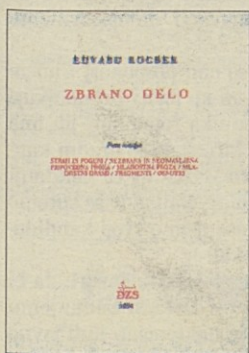
čilna udarna in spontana energija. Omenimo se, da se bo letos predstavil tudi American John Jasper-se, ki je kot pedagog že nekajkrat gostoval pri Plesnem teatru Ljubljana. Uradni del letosnjega srečanja obsega stiri večere in se bo zaključil 19. junija s podelitvijo nagrad. 22. junija bo v okviru srečanja gostovala se Fabrova predstava »Da un'altra faccia del tempo«, ki smo jo pravkar videli v Ljubljani. Da bi bilo vse v znamenju Jana Fabra, je v zbirki »Arts chorégraphiques«, ki jo skupaj z zalozbo Armand Colin izdajajo mednarodna koreografska srečanja, izšel prevod knjige Emila Hrvatina »Ponavljanje, norost, disciplina. Celostna umetnina Fabre«, ki so jo v francoscini naslovili kar »Jan Fabre«. Knjiga bodo uradno predstavili med festivalom, obljubljen pa je, da bo prisoten tudi Emil Hrvatina, ki bo knjige podpisoval.

Suzana Koncut

Na drugi strani časa

IZŠLO JE / KNJIGE

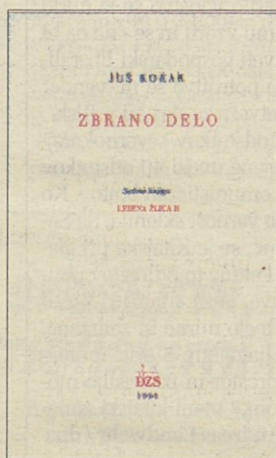
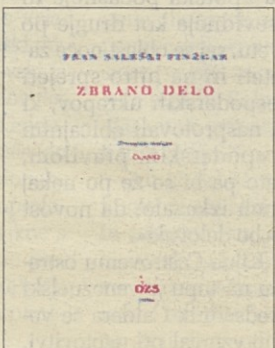

Edvard Kocbek: Zbrano delo

5. knjiga, Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev, uredil Andrej Inkret, trda vezava z zascitnim ovitkom, 855 strani, 21 x 15 x 5 cm, DZS, Ljubljana, 1994, 3.680 tolarjev. Po starih knjigah poezije prihaja med bralce tudi prozna in dramska produkcija Edvarda Kocbeka, ki je ob zbirki Strah in pogum (ki knjigo zacinja) v revialnem tisku v 30. in 40. letih predvsem v Lipici in Straznem ognju objavil lepo stevilo kratkih zgodb. V zapisnici je Andrej Inkret odkril tudi vrsto neobjavljenih proznih tekstov, fragmentov in osnutkov, prvokrat pa sta v knjižni obliki objavljeni tudi mladostni drami Plamenica (1925, leta 1991 so jo izvedli na Radiu Maribor) ter Mati in sin (1926). Tako ob uveljavljenem Kocbeku pesniku in intimnem zapisovalcu slovenske zgodovine lahko spoznamo v avtorju, katerega novele Strah in pogum so leta 1951 povzročile tako usodne spremembe, tudi zanimivega prozaista in dramatika. (T. V.)

Fran Saleški Finžgar: Zbrano delo

Clanki, 13. knjiga, Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev, uredil Joze Sifer, trda vezava z zascitnim ovitkom, 665 strani, 21 x 15 x 4 cm, DZS, Ljubljana, 1994, 3.633 tolarjev. Triinajsta knjiga velikega slovenskega pripovednika Frana Saleškega Finžgarja prinaša marsikateri literarni biserček, cetudi gre predvsem za »dnevno« oziroma publicistično pisanje. Urednik zacinja knjigo s Finžgarjevim literarnim »programom« oziroma razmisljanjem o modernih literarnih tokovih, ki jih je po Finžgarjevem mnenju konec minulega stoletja zastopal P. L. Colombo. Zanimivi so Finžgarjevi clanki o slovenskih literatih, predvsem obramba Prešerna (ki so ga cerkveni krogi zaradi ateizma obsojali) in spremljanje Cankarjevega dela in življenja. Ob clankih, jubilejnih clankih in nekrologih ter religioznih spisih prinaša 13. knjiga Finžgarjevega ZD tudi literarne in gledališke kritike, ki so prava zakladnica idej, recenzija Knjige o Titu (1953) pa je tako genialna, da bi jo veljalo natisniti posebej. (T. V.)

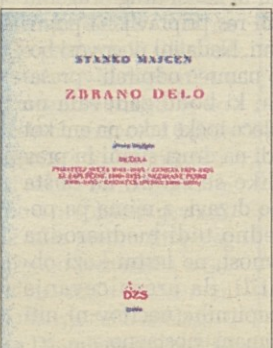

Juš Kozak: Zbrano delo

Lesena zlica II., 7. knjiga, Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev, uredil Joze Munda, trda vezava z zascitnim ovitkom, 563 strani, 21 x 15 x 3 cm, DZS, Ljubljana, 1994, 3.654 tolarjev. Drugi del Romana iz casov fasisticne okupacije (prvi del je izšel 1947., drugi leta 1952) je nadaljevanje avtobiografske Kozakove sage o medvojni internaciji v Italiji, kamor so pisatelja odgnali leta 1942. leta, vse do padca Italije leta 1944. Obsejni roman, pravo sago o življenju v internaciji, v kateri se prepletajo usode vrste realno živečih oseb, je Kozak sklenil z zanimivo »zanko«: na vprašanje prijatelja Miklavza, kaj namerava pripovedovalec početi zdaj, ko je svoboden, le-ta odgovarja: »Pisati pričnem roman... Avtobiografski roman iz te dobe, ki jo preživljam... Gre mi za cisto resnico in roman iz teh časov bi moral biti do skrajnosti resnicen. Ne vem, če bi mogel biti tak pisan v tretji osebi.« (T. V.)

Stanko Majcen: Zbrano delo

Dezela, 1. knjiga, Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev, uredil Goran Schmidt, trda vezava z zascitnim ovitkom, 406 strani, 21 x 15 x 2.5 cm, DZS, Ljubljana, 1994, 2.460 tolarjev. Med pisce, ki jih zalozba DZS uvršca v zbirko Zbrana dela, je tokrat vstopil tudi Stanko Majcen. Prva knjiga sledi obicajnemu uredniškemu konceptu: najprej so uvrščene pesmi iz njegove edine samostojne tiskane knjige poezije Dezela, ki je izšla pod psevdonimom Fran Zorè leta 1963 v Buenos Airesu. Ostale zbirke, od katerih sta dve rokopišni, sledijo po vrstnem redu nastanka. Za njimi so uvrščene nezbrane pesmi, večinoma doslej objavljene le v revijalnem tisku, med njimi pa je nekaj tudi prvič objavljenih. Sledi objava dela drame Dediči nebeskega kraljestva, ki jo mnogi uvrščajo med poezijo. Na koncu sledi se Dodatek, v katerem so objavljene tiste pesmi, ki jih je avtor izločil iz rokopišne ureditve zbirke Iz zapuscine. Ob koncu Opomb so v uredniški redakciji natisnjeni se osnutki Majcenove marjanske poezije. (V. S.)

Maruša Guzeli: Črtomirice

Rokus d.o.o., zbirka Iz solskih klopi, broširana vezava, 10 x 20 cm, 117 strani, 1.155 tolarjev. Črtomirice so pripovedi solske pedagoginje in knjižničarke Maruše Guzeli o solskem vsakdanjiku, zajetem v triinšesdesetih crticah. Izoštrene so v zarometu cloveskega dajanja in prejetanja ter neprestane pretakanja duhovne energije, hkrati pa avtorica s pedagoškim posluhom in poznavanjem razvojne psihologije rešuje bolj ali manj konfliktno situacijo, izhajajočo po večini iz občutljivih medsebojnih odnosov, tako med učenci samimi kot med učitelji. V prvem delu zapisov so v ospredju različni dogodki, ki izzovejo v knjižnih osebah (učenci, avtorica) različne odzive, v drugem pa so nanizane portretne podobe posameznih učencev in učiteljev, ki jih avtorica ne idealizira. Delo Maruše Guzeli bo prav gotovo dragocen pripomoček, ki bo učiteljem izostril smisel za harmoničnost odnosov pri delu z mladimi ljudmi. (V. S.)

Zakaj grozi pisateljici Nasrinovi zaporna kazen?

DAKA - Bangladeska pisateljica Taslima Nasrin, ki se skriva, ker ji zaradi sramotjenja islama grozi zaporna kazen, je v pismu parlamentu zanikala, da je predlagala spremembe v koranu: »Zavedam se, da v njem ni mogoče spremeniti niti besede, zato nisem nikdar omenjala sprememb.« Nasrinova piše, da je za nesporezom kriv novinar, ki je napačno povzel intervju: »Novinar revije Statesman ne pozna razlik med koranom in sarijskim zakonom, za katerega res menim, da potrebuje spremembe, in sicer zato, da bi bile ženskam zagotovljene enake pravice kot moškim.« Intervju je pred kratkim povzel dnevnik Bangladesh Times in clanek je takoj sprožil ostre reakcije med islamskimi fundamentalisti, ki so v Daki organizirali protestni shod. Sedem tisoč protestnikov je zahtevalo, da oblasti zaprejo pisateljico. Tridesetletna Nasrinova je pred tem napisala knjigo z naslovom Sramota (Lajja), ki pa je v Bangladešu prepovedana, v Indiji pa sodi - kot tudi nekatere druge njene knjige - med knjižne uspešnice. (Reuter)

Tudi Slovenci v Donavskem baletu

DUNAJ - Deset opernih in gledaliških hiš dežel vzhodne in srednje Evrope je v petek osnovalo Donavski balet, katerega naloga bo vsako leto narediti skupni projekt. Kot so sporočili na tiskovni konferenci, si tega projekta ne bo možno ogledati le v posameznih gledališčih, ki pri projektu sodelujejo, temveč tudi na turnejah po zahodni Evropi. Umetniško pomoč pri prvem projektu, ki ga bo v prihodnjem letu pripravilo Hrvasko narodno gledališče iz Zagreb, je ponudil Holland Dance Festival Den Haag, ki sodeluje pri projektu s tremi koreografi - Nizozemcem Tedom Brandzenom, Poljakom Krzysztofom Pastorjem in Švicarjem Martinom Myllerjem. Balet bo na sporedu tudi v Haagu. Pri Donavskem baletu sodelujejo gledališča Madžarske, Slovenije, Hrvaske, Češke republike, Slovaske in Poljske. Za vsako posamezno produkcijo bo vsaka baletna skupina dala na voljo določeno stevilo plesalcev, s čimer naj bi bila omogočena tudi izmenjava izkušenj med njimi. (dpa)

Trije Gassmani v eni komediji

RIM - 70 - letni italijanski igralec Vittorio Gassman se bo na 37. gledališkem festivalu v Spoletu (potekal bo med 30. junijem in 10. julijem) predstavil kot avtor »družinske« komedije z naslovom Campere (Taboriti), v kateri bosta poleg njega nastopala tudi dva njegova sinova, 29 - letni Alessandro in 14 - letni Jacopo. Gassman o vsebini igre noče govoriti, temveč je povedal le, da gre za konflikt med generacijami, ki ga razreši zenska, kar dokazuje, da bi morale v Italiji vladati ženske. Seveda je to le Gassmanovo prepričanje. (AFP)

Avstrijec Alfred Hrdlicka prvič v Dresdnu

DRESDEN - V oranžeriji grajskega parka Pillnitz pri Dresdnu si je na razstavi galerije Valte, odprti v soboto, prvič mogoče ogledati približno trideset del avstrijskega umetnika Alfreda Hrdlicke. Slike velikega formata in bronaste skulpture je Hrdlicka sam izbral za razstavo iz svoje zasebne zbirke. Majhen izbor naj bi predvsem pripomogel k temu, da bi Hrdlicka postal znan tudi v Dresdnu. Na razstavi z naslovom Preview (Prvi pregled - Alfred Hrdlicka v Dresdnu), ki bo na ogled do 30. julija, si bo možno ogledati tudi eno najnovejših del tega 67-letnega umetnika. Ekspozate je možno tudi kupiti, stanejo pa od 2.500 do 300 tisoč DEM. (dpa)

Sedem milijonov prodanih plošč Patricie Kaas

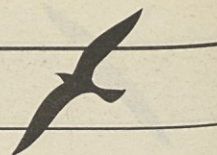
PARIZ - Patricia Kaas, 28 - letna francoska pevka, je v svoji 8-letni karieri prodala že 7 milijonov plošč. Postala je mednarodna pevska zvezda in njeni koncerti so razprodani ne le v Franciji, temveč tudi drugje po svetu - v Ameriki, Nemčiji in Rusiji, kjer so prodali že 600.000 izvodov njene zadnje plošče. Glasbeni talent Patricie Kaas, doma iz rudarske Lorraine, je odkril nek naključni obiskovalec, producent njene prve plošče pa je bil Gerard Depardieu. (dpa)

Jubilejni zbornik ob 400-letnici mestnega orkestra

STUTTGART - Mestni orkester Stuttgart praznuje letos 400-letnico svojega obstoja. Ob tej priložnosti so izdali jubilejni zbornik s številnimi prispevki znanih osebnosti iz sveta glasbe in politike, ki so tako ali drugače povezane s tem orkestrom. Avtor najobsirnejšega dela zbornika, v katerem je podrobno predstavljena zgodovina orkestra, je Ulrich Drüner. (dpa)

Umrli francoski pevec Mouloudji

PARIZ - Francoski pevec Marcel Mouloudji, 71 let, ki je povojno Francijo navduševal s pesmimi romanci in upora, je v torek zvečer umrl v bolnišnici v predmestju Pariza. Pevec, ki so ga poznali le po priimku, se je rodil v Parizu v družini francosko-alzirskega porekla. Pred drugo svetovno vojno je začel kariero kot filmski igralec, po vojni pa je zaslovel kot interpret pesmi piscev kot sta Boris Vian in Jacques Prevert. Največji uspeh sta doziveli pesmi Kot majhen rdec mak, zalostna ljubezenska pesem, in Vianova Dezerter, ki je pomenila napad na politike in vojsko. Publiciteti se je izogibal. Napisal je več romanov in se zadnja leta lotil tudi slikanja. (Reuter)

SPOR SEVERNE KOREJE S SVETOM

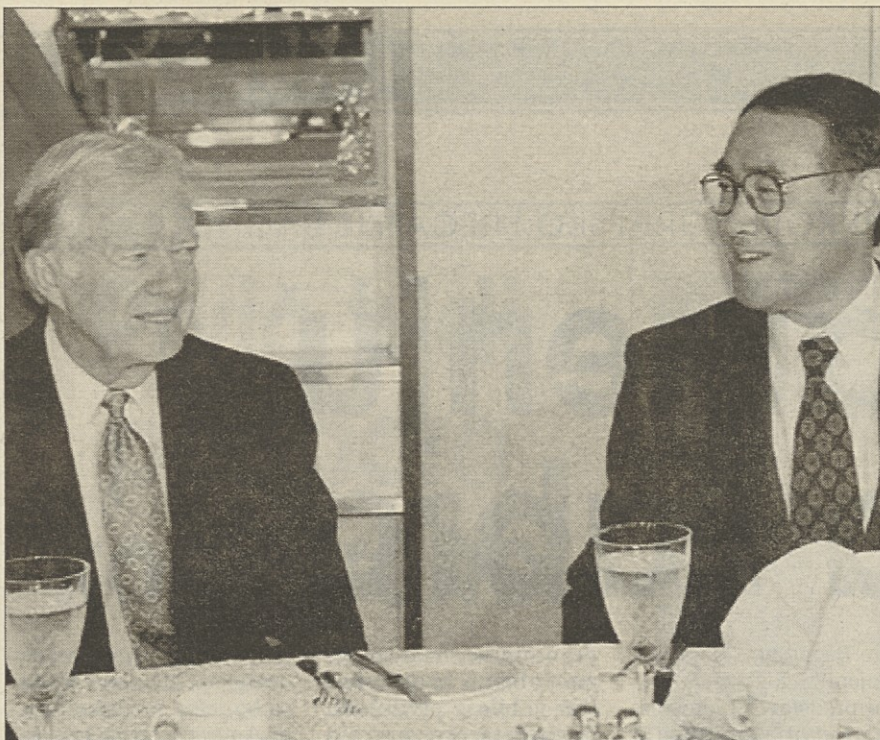
Jedrsko merjenje moči

Carter prepričuje sever, jug pa se pripravlja na vojno

DUNAJ, SEUL, PJONGJANG - Severna Koreja je tudi uradno obvestila dunajsko agencijo OZN za jedrsko energijo, da izstopa iz nje. S tem se je spor med režimom v Pjongjangu na eni strani in nadzorniki sirjenja jedrske energije po svetu ter svetovnimi velesilami na drugi strani se zaostri.

Severnokorejski veleposlanik v Franciji Pak Dong Chun je zagrozil z »neusmiljeno vojno«, če bodo Zdru-

ženi narodi uvedli ukrepe, poleg tega pa bo Pjongjang v tem primeru umaknil svoj podpis tudi s pogodbe o neširjenju jedrskega orožja in izgnal iz države mednarodna preiskovalca, ki sta v jedrskem kompleksu Jongbjon. Iz ZDA so sporočili, da sta preiskovalca v sredo nemoteno opravljala svoje delo. Veleposlanik Pak pa je povedal, da se je njegova vlada kljub vsemu še vedno pripravljena pogajati o mirni rešitvi spora. Na Reute-

Jimmy Carter se je v Seulu posvetoval z južnokorejskim ministrom Ljem (Telefoto: AP)

rjevo vprašanje, ali bo v primeru gospodarskih ukrepov sprožila vojno, je veleposlanik odgovoril: »Sami presodite. Vojna ni otroška igra.« Pak Dong Chun je obtožil ZDA, da hočejo z izmisleno krizo opravičiti ozemelske težnje v Aziji. Severnokorejski politiki bodo svoje zamere sporočili nekdanjemu ameriskemu predsedniku Carterju, ki je v sredo prestopil kot trdnjava zastraženo mejo med Južno in Severno Korejo. Carter bo Pjongjang zaprosil, naj svetu dokaze, da ji ni do vojne in sovražnosti. V zameno bo nekdanji ameriški predsednik režimu Kim il Sunga ponudil mednarodno diplomatsko priznanje in gospodarsko pomoč. Jimmy Carter je najvidnejši American, ki je kdajkoli obiskal Severno Korejo, s katero so ZDA tehnično še vedno v vojni, čeprav je od korejske vojne minilo že 41 let.

Vlada Južne Koreje, ki se najbolj boji vojskarskih in jedrskih načrtov severne sosedice, je v sredo ukazala polurne vsedrjavne vojaške vaje, na katerih so prebivalci vadili obrambo pred letalskimi napadi in biološkimi ter kemičnimi orožjem. Studenti seulske univerze pa so se med glasovi siren, ki so prebivalce pozivale v podzemna zaklonišča, odpravili na ulice. Protestirali so proti pripravam na vojno in proti ZDA. Po njihovem mnenju je prav Washington s svojimi raketami patriot in helikopterji apaci kriv vojskega razburjenja na korejskem polotoku. (Reuter)

Vloga Pekinga

PEKING - Kitajska skuša v severnokorejski krizi hoditi po tanki vrvi. Peking noče niti jedrskega orožja na korejskem polotoku niti zloma Severne Koreje, zato nasprotuje oboroženemu spopadu pred svojimi vrati, se zavzema za dialog in Američane obtožuje nestrpnosti. Se vedno verjame, da je dovolj manevrskega prostora za pogajanja. Sredi napetosti med starimi in novimi prijatelji, med ideološkimi in gospodarskimi prednostmi, skuša Peking pomirjujoče delovati na vse strani in odigrati svojo stratesko vlogo.

Ceprav je doslej ponavljal, da je njegov vpliv omejen, je Peking prevzel pomembno posredniško vlogo. »Trenutno obstaja že veliko stikov; nekateri so javni, drugi potekajo za odrom,« je izjavil predstavnik japonske vlade po pogovorih s kitajskim zunanjim ministrom Cian Cičenom. Kot stara prijateljica bratske komunistične dežele, pomembna trgovinska partnerka in stalna članica VS je Kitajska v svojevrstnem položaju. Poleg tega se je v zadnjih dveh letih ideološko prijateljstvo ohladilo zaradi gospodarskih in diplomatskih zblizevanj z Južno Korejo. Vendar je Peking zadnja ovira za ukrepe, saj s svojo pravico veta v VS OZN lahko prepreči njihovo uvedbo.

Peking si na azijski način prizadeva, da bi Severna Koreja ohranila svoj obraz, da bi se duhovi pomirili in da bi razširil svoj manevrski prostor. Severnokorejskega poveljnika Coi Kvanga so v Pekingu sprejeli z velikimi častmi. Državni in partijski poglavar Jiang Zemin je hvalil »krvno bratstvo«, visoki vojaški predstavnik Liu Huacing pa je pel hvalospeve »globokemu prijateljstvu, ki se mora prenašati iz roda v rod«. Vendar se v zakulisju govori, da so Severnokorejci razjezili Kitajce. Totalitarno vodstvo se je uprlo pobudi Pekinga, naj sledi kitajskemu vzoru in se - ne da bi se odpovedalo komunizmu - posveti gospodarski liberalizaciji ter odpiranju svetu. Uradne potrditve se ni, vendar so lahko velike besede le javna preteza za skrivni pritisk.

A vzvod je tu. Sestindeset odstotkov severnokorejske nafte prihaja s Kitajske. Pjongjang uvozi 40 odstotkov zita, ki ga večino kupi od svojih komunističnih bratov. Ko je Mednarodna agencija za jedrsko varnost sklenila, da Severni Koreji ukine tehnično pomoč, se je Kitajska pri glasovanju vzdržala. Istocasno pa je Peking to odločitev poudarjal. »Ce bomo naleteli na težave, je za strani, ki jih to zadeva, pomembno zlasti, da ostanejo mirne in zadržane. Ne smejo zaloputniti vrat pred dialogom. Storiti morajo vse, da ohranijo svoj manevrski prostor in izkoristijo možnost, da problem rešijo z dialogom,« meni kitajski zunanji minister Cian Cičen. Andreas Landwehr / dpa

JERUZALEM - SVETI SEDEŽ

Izrael in Vatikan bosta izmenjala diplomate

JERUZALEM - Pred šestimi meseci sta Izrael in Vatikan podpisala sporazum o medsebojnem priznanju, včeraj pa so iz izraelske prestolnice sporočili, da so navezali diplomatske odnose s središčem katoliške cerkve.

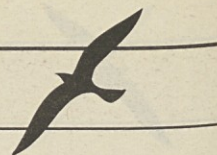
Sporazum sta obe državi podpisali že decembra lani, navezavo diplomatskih odnosov pa sta za nekaj časa odložili. Dodelati je bilo namreč potrebno še nekaj podrobnosti, ki pa za eno in drugo stran niso bile samo obrobne pomena.

O teh »malenkostih« sta se državi pogovarjali prek posebnih predstavnikov, ki sta po včerajšnji navezavi diplomatskih odnosov prevzela funkcijo veleposlanikov, menda pa sta že napovedala tudi prvo uradno srečanje.

Nova veleposlanika bosta imela se veliko dela, saj bosta morala v dveh letih najti rešitev za dve ključni točki decembrskega sporazuma. Gre namreč za status

in premoženje katoliške cerkve v Sveti deželi. Se do včeraj sta državi na različne načine samo izražali naklonjenost ena drugi. Tako je, na primer, Vatikan obsodil skrunjenje židovskih sinagog in spomenikov žrtvam holokavsta, že v sporazumu o medsebojnem priznanju pa sta državi ostro obsodili antisemitizem, rasizem in versko nestrpnost.

Obdobje visokoletečih izjav besedne oziroma »papirnatih« podpore je torej končano in sele zdaj se bo pokazalo, koliko sta Vatikan in Izrael drug drugemu tudi res pripravljeni popustiti. Nadaljni pogovori bosta do namreč odpirali vprašanja, ki bodo zadevala na boleče točke tako na eni kot tudi na drugi strani in prav lahko se zgodi, da bosta obe državi, z njima pa posredno tudi mednarodna javnost, na lastni kozi obcutili, da uresničevanje »papirnih« načrtov ni niti najmanj enostavno. Colleen Siegel / Reuter

EU / SKANDINAVIJA PRED VOLITVAMI

Naporno poletje

Polovica Norvežanov še vedno nasprotuje članstvu v Uniji

Le nekaj ur po nedeljskem referendumu o avstrijskem pristopu k Evropski uniji so v Bruslju, nedaleč od Evropske komisije in Ministrskega sveta, postavili velikanski pano, ki napoveduje, da bodo na tem mestu gradili novo »avstrijsko hišo«. Ta silna zagnanost je gotovo vseh bruseljskim veljakom, je pa tudi izjemna.

Na Finskem, Švedskem in Norveškem se namreč niti politika niti volilci niso zednili, če se jim splača v Evropo. Finski parlament je včeraj glasoval o zaupnici vladi. Poslanci so sicer glasovali zanjo, vendar bo imel do 16. oktobra, ko se bodo Finci izrekli za ali proti Uniji, se veliko dela. Najtrši oreh je Stranka centra, ki se bori proti uvedbi enotnih cen za kmetijske izdelke v vsej EU in zahteva dodatne subvencije zaradi kmetijstvu nenaklonjenega podnebja.

Največ težav imajo proe-

vropsko usmerjeni politiki na Norveškem. Do danes jim je uspelo dogovoriti se le o datumu evropskega referenduma, ki bo 28. novembra. Oslo spekulira že z datumom, saj upa, da bo pozitiven švedski odgovor, ki je bolj realen kot norveški, pozitivno vplival tudi na razpoloženje norveških volilcev. Po zadnjih javnomnenjskih raziskavah 52 odstotkov Norvežanov še vedno nasprotuje priključitvi Uniji, zanjo se ogreva le 28 odstotkov, 20 odstotkov pa je še vedno neodločenih.

Za tri skandinavske kandidatke je bil avstrijski referendum prezgodaj, Avstrija pa predalet, da bi dunajski da lahko vplival na izid treh jesenskih glasovanj. Skandinaviji se obeta vroče poletje in se bolj vroča jesen, vsa v barvah Evropske unije, argumentov zanjo in proti nje.

Ana Kovac

Težave francoske levice

Poraz francoskih socialistov na volitvah v Evropski parlament je stranko Michela Rocarda prisilil k razmisleku, kdo bo njihov predsedniški kandidat prihodnje leto. Rocard je včeraj ponudil, da odstopi z mesta voditelja stranke in opusti misli na domovanje v Elizejski palaci, saj so od nedelje naprej ugledni socialistični politiki, zlasti Laurent Fabius, drug za drugim ponavljali, da njegova kandidatura »ne bi bila več naravna«.

Nedeljske volitve so razkrile se eno posebnost francoskega političnega življenja: medtem ko leviči primanjkuje primernih kandidatov za predsednika republike, jih ima desnica preveč. Poleg Jacquesa Chiraca, ki je uradni kandidat, sta tu še premier Edouard Balladur in nekdanji predsednik Valéry Giscard d'Estaing. Balladur se spretno izmika se tako neposrednim vprašanjem o svoji kandidaturi, vendar je zaenkrat se ni zanimal.

Na leviči pa so od nedelje vse glasnejši ugovori, da bi moral Rocard zamenjati Jacquesa Delors. Sedanjemu predsedniku Evropske komisije je naklonjeno tudi javno mnenje, saj so nedavne ankete razkrile, da bi se francoski volilci odločili prav zanj - takoj za premierom Balladurjem. Delors ni zanimal svoje kandidature, jasno pa je dal vedeti, da je voditelj stranke zaenkrat se Rocard. (A. K.)

CARTAGENA / SREČANJE IBERO-AMERIŠKIH DRŽAV

Fidel Castro se pritožuje

Južnoameriški voditelji spodbujajo Kubo h gospodarskim reformam

CARTAGENA - Na četrtem ibero-ameriskem vrhu je kubanski predsednik Fidel Castro grajal voditelje držav Latinske Amerike, Španije in Portugalske, da »ne cenijo naporov in dosežkov njegove države« in mu »poskušajo narekovati, kaj naj počne«.

Ze prvi dan srečanja, ki so ga letos organizirali v kolumbijskem pristaniškem mestu Cartagena, je bilo slišati veliko pripomb glede Kube. Vse kritike so imele skupni imenovalec - na Kubi naj bi čim prej izvedli korenite politične spremembe. Castro je na kritike odgovoril: »Spustujem mnenja svojih kolegov, zato vas prosim, da spustujete naša načela.«

Castro je povedal, da ima Kuba res najbolj neenakomerno porazdeljen bruto dohodek na prebivalca od vseh svetovnih držav, poudaril pa je, da zaradi tega niso zaprli se nobene sole ali bolnice, na cesti pa se ni znal nobeden od delavcev, kot bi se sicer zgodilo drugje po svetu. Zanimal je, da na Kubi ne bi bilo gospodarskih re-

form. Svojo trditev je podprl s podatkom, da je z razpadom Sovjetske zveze Kuba izgubila svojega največjega trgovinskega partnerja, s tem pa je kubansko gospodarstvo zaslo v veliko krizo, ki se odraza se zdaj. Kubanska državna ekonomija zato ne bi prezivala brez postopnega prilaganja in spreminjanja, ki pa »poteka počasneje in previdneje kot drugje po svetu, saj se oblast noče zaleteti in na hitro sprejeti gospodarskih ukrepov, ki bi nasprotovali običajnim gospodarskim pravilom, nato pa bi se že po nekaj dneh izkazalo, da novost ne bo delovala«.

Kljub Castrovem ostremu nastopu je venezuelski predsednik Caldera se vedno vztrajal pri ugotovitvi, da je »napočil čas, ko bi

morala Kuba opraviti revizijo celotnega sistema«. Kubanskemu predsedniku je svetoval, naj »izvede drugo revolucijo«.

Na ibero-ameriskem vrhu so ostro obsodili tudi potezo ameriskega predsednika Clintona, ki je za december napovedal srečanje voditeljev držav obeh Amerik, na zasedanje pa ni povabil Kube in Haitija, čes da nimata demokratično izvoljene oblasti. Na srečanju bodo sprejeli tudi dokument, v katerem bodo Washington pozvali, naj ukine trgovinski embargo proti Kubi.

Zlobni jeziki trdijo, da so bili na ibero-ameriskem vrhu kubanskemu predsedniku in njegovi državi kljub kritikam tako naklonjeni zato, ker se je Castro, ki se je v javnosti navadno kazal oblečen v maskirno vojaško obleko, srečanja udeležil v guayaberi - dolgi beli srajci, tradicionalnem oblačilu Kubancev.

Frances Kerry / Reuter

NOVICE

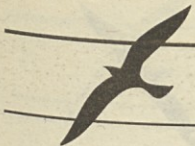
Nato vabi Rusijo na nujni sestanek

BRUSELJ, MOSKVA - Države članice Nata so včeraj povabile Rusijo na nujni sestanek, na katerem naj bi izboljšali medsebojne odnose in ublazili spor o varnostnih vprašanjih v Evropi. Ruski predsednik Boris Jelcin, ki se mudi na rusko-kitajsko meji, pa je včeraj v Blagovščensku izjavil, da namerava zmanjšati rusko vojsko z 2,2 na 1,5 milijona moč. Povedal je, da si Rusija danes zaradi velikih finančnih težav ne more privoščiti trimilijonske vojske, kot jo je imela v času Sovjetske zveze, poroča agencija Itar Tass. (dpa)

Spopadi v Ruandi

KIGALI - Pripadniki uporniške Ruandske domoljubne fronte (FPR) so v sredo zjutraj, dan po sklenitvi premirja, z granatami zasuli središče Kigalija. Po dotedanskih pogajanjih bil je tako neuspešen se en sporazum o prenehanju sovražnosti, čeprav je predstavnik FPR v terek na vrhovnem zasedanju Organizacije za afriške enotnosti v Tunisu napovedal, da bodo uporniki spustovali prekinitev spopadov. Eden od pogojev, ki jih je na pogajanjih postavila FPR, je tudi zahteva o prenehanju pokolov pripadnikov manjšinskega plemena Tutsi na območjih, ki so se pod nadzorom vladnih sil. Pripadnik misije ZN v Ruandi, major Jean-Guy Plante, pa je izjavil, da je policija v terek z območja Saint-Paul v središču Kigalija, kamor se je zateklo približno tri tisoč beguncev, odpeljala in po vsej verjetnosti ubila približno šestdeset mladotnikov. »Imamo precej zanesljive podatke, kam so jih odpeljali in verjetno pokopali,« je se dodal. Predstavnik ZN so v terek zvečer nameravali evakuirati begunce iz cerkve Svete družine na omenjenem območju, vendar so jim vojniki to preprečili in zagrozili z orožjem. Po mnenju vodje delegacije FPR na mirovnih pogajanjih bi ta dogodek utegnil ogroziti potek pogajanj v Kigaliju, kjer naj bi se delegaciji sprtih strani znova sestali danes. (AFP)

Nesrbe še izganjajo

Srbske oblasti se požvižgajo na pozive svetovne organizacije

SARAJEVO - Srbska in bosanska vojska se vecinoma drzita dolocil sporazuma o enomesečnem premirju na vseh bojiščih, je v Sarajevu tudi v sredo poročal tiskovni predstavnik Unproforja Eric Chaperon. Napeto je le v severozahodnem delu Bosne, bihaskem zepu, kjer se se vedno spopadajo vojak, zvesti Fikretu Abdiću, in bosanske vladne enote.

V sredo zjutraj je po trditvah omenjenega vira bosanska stran proti srbskim položajem severno od Bihaća izstrelila 64 minometnih granat, opazovalci ZN pa so o spopadih poročali tudi iz vasi Pećigrad, Čahići, Liskovac in Krivaja, ki so jo po poročilih ZN v zadnjih starih dneh znova zasedle enote petega bosanskega korpusa. Kljub premirju pa predstavniki Visokega

komisariata ZN za begunce (UNHCR) iz Hrvaske poročajo o novih beguncih iz Banjaluke in okolice, kjer srbske enote nemoteno nadaljujejo etnično čiščenje.

Tako je po besedah Petra Kesslerja, predstavnika UNHCR, samo v torek na Hrvasko pribežalo 462 oseb, ki so bile prisiljene zatocišče in prenočišče poiskati pri enotah Unproforja v tako imenovanem področju Unpa na Hrvaskem, preden so odsli dalje. 259 beguncev je prišlo iz vasi Bronzani Majdan.

Odkar se je v Bosni pred dvema letoma začela vojna, so Srbi z omenjenega območja pregnali že več kot pol milijona Muslimanov in Hrvatov. Srbske oblasti vse trditve o nadaljnjem izganjanju in teroriziranju nesrbskega prebivalstva vztrajno zanikajo. (AFP)

Abdić zapira omahljivce

BIHAC - Odpadniški bosanski mogotec Fikret Abdić, ki vse bolj izgublja bitko z bosanskimi vladnimi enotami, je po poročilih neimenovane človekoljubne organizacije dal v zadnjih dneh zapreti vsaj 500 omahljivcev in dvomljivcev, ki se očitno cutijo vse bolj prevarane in zapeljane ter najbrž tudi zato skušajo zapustiti potupljajoco se Abdićevu ladjo. Po trditvah predstavnika agencije, ki deluje v Bihaću - drugi viri je sicer se niso potrdili - je začela Abdićeva vojska že prejšnji petek zapirati vse, ki so jih osumili nelojalnosti, ker niso podpisali izjave o zvestobi Abdićevi samozvani državi. Predstavnik UNHCR na Hrvaskem Peter Kessler je potrdil vesti o omenjenih aretacijah, vendar njegovim predstavnikom doslej še ni uspelo ugotoviti, koliko ljudi so omenjene aretacije zajele. (Reuters)

Makedonija med srbskimi, grškimi in bolgarskimi ozemeljskimi težnjami

SKOPJE - Celo predstavniki KEVS te dni kritizirajo Srbijo, ki vse bolj povečuje pritisk na Makedonijo. Srbija se nikakor ne strinja z definicijo 140 kilometrov dolge meje s svojo južno sosedo, pri čemer njene vojske patrulje pridejo tudi stiri kilometre preko mejne črte. Stvar je za Makedonce se toliko hujska, ker jim tudi Bolgari ne dajo miru. Govori se, da iz Bolgarije vsak dan prihajajo sredstva, namenjena krepitevi bolgarskega lobija v Makedoniji. Medtem ko s Srbijo in Bolgarijo ne gre in ne gre, Makedoniji nekako uspeva shajati z Albanijo.

Srbija povečuje pritisk na Makedonijo. Sef delegacije KEVS v Makedoniji Norman Andersen pravi, da »Srbija že od začetka leta proti Makedoniji nastopa vse bolj agresivno,« in da »so v zadnjem času celo aretirali nekaj makedonskih državljani.«

Ne le, da so srbski obmejni organi aretirali dvajset makedonskih državljani, redno grozijo vojakom Unproforja, in sicer z besedami, naj »zapustijo srbsko ozemlje.«

Poveljnik Unproforja, brigadir Trigue Telefsen, je že večkrat omenil prisotnost manjših skupin srbskih vojakov na tem območju. Makedonski minister za obrambo Vlado Popovski je dejal, da je bilo devet incidentov, ko je prišlo do osvetljevanja makedonskega ozemlja z zarometi in celo do rafalov, usmerjenih na makedonske položaje. Norveski bataljon Unproforja je dobil ultimatum, naj se umakne s srbskega ozemlja, sicer mu bodo presekal pot, je dejala Elizabeth Baldwin, vodja oddelka Unproforja za stike z javnostjo.

In naposled, zakaj Srbija izvaja racije na makedonskem ozemlju? Je mogoče, da je mejna črta na nekaterih odsekih tako nejasna, da se ponekod ni mogoče znajti? Ne samo, da Srbija se ni priznala Republike Makedonije, meni celo, da je meja bolj ali manj administrativne narave. Ta naziv, ki je bil v uporabi v nekdanji Jugoslaviji, že takrat ni povsem veljal, kaj šele danes. Makedonija je namreč neodvisna, mednarodno priznana država. Tudi v ustavi iz leta 1945 je zapisano, da je Socialistična republika Makedonija definirana kot država. Čeprav se prebivalci, na mejo v bivši Jugoslaviji niso ozirali, ker za to nihče ni čutil potrebe, meja med dvema državama ne bi smela biti sporna. Toda občinski katastrofi so bili glede tega vedno zelo natančni, malodane pikolovski.

Srbija se ne strinja, da bi v dogovoru z Makedonijo zacrtala mejno črto. Petdeset tisoč srbskih vojakov rezervistov zavzema strateško pomembne položaje, dovaža orožje, pa tudi tanke. Na drugi strani meje, v Makedoniji, je nameščenih nekaj manj kot tisoč vojakov Unproforja, med njimi kakih petsto ameriških vojakov, ki za Srbijo pomenijo pravi trn v ocsu. Moti jo namreč povečano zanimanje Nata v smeri severa, točneje za Makedonijo, Albanijo in Bolgarijo, kar je precej dlje kot do grške meje. To seveda moti tudi Grčijo.

Ali bi Srbija rada ustvarila novo fronto, ki naj bi odvrnila pogled ZDA in zahodne Evrope od Bosne? Srbija bi seveda rada čim prej dosegla dogovor o miru v Bosni, ker je osvojila celo več ozemlja, kot je nactovala, pač pa so ji v napoto sankcije. Eden od

načinov, kako priti do nove fronte, je seveda podpihovanje mednarodnih sporov na Kosovu. Zaradi vojne na Kosovu bi v Makedonijo prebegnilo veliko beguncev, medtem ko bi se v nasprotno smer odpravilo večje število albanskih prostovoljcev iz Makedonije. To bi bil idealen povod za srbsko agresijo.

Srbija namreč očitno se vedno hlepi po ozemlju Makedonije. Srbski minister Vladislav Jovanović je izjavil, da bo Srbija zahtevala tolikšen delež ozemlja Makedonije, kot ji je pripadel po balkanskih vojnah leta 1913. To ozemlje je torej »južna Srbija«. Nekateri poznavalci balkanskega političnega prizorišča vidijo vzrok za povečanje srbske agresije tudi v naraščajočem pritisku Bolgarije. Čeprav se Srbija vse bolj razume z Bolgarijo, vseeno opazajo, da Bolgarija bolj ali manj na glas razmišlja o svojih dolgoletnih sanjah: da bi si Makedonijo priključila.

Minister za obrambo Popovski meni, da ni povsem izključeno, da gre za dogovor med Srbijo in Grčijo, ki ima za svoj cilj destabilizacijo Makedonije. Medtem se ta še naprej trudi vzpostaviti boljše odnose z Albanijo, morda celo gospodarske narave. Prav na tem področju je predsednik Gligorov karseda uspešen. Če Makedonija z ostalimi tremi ne more shajati, je koristno imeti »četrtto rezervno«, s katero bo možno trgovati in sodelovati. Medtem ko vsi čakajo na mednarodni spor, je koristno o problemih govoriti, saj jih bodo le tako preprecili, poleg tega pa bodo izgubo pristanišča v Solunu lahko nadomestili z Dračem - in prisli do nekaj malega nafte in blaga.

Panta Dzambazonski / AIM

Tuđman je odšel v Čapljino prepričevati Hercegovce

ZAGREB - Po torkovem obisku Sarajeva je hrvatski predsednik Franjo Tuđman nadaljeval turnejo po BiH z večernim obiskom Sirokega Brijega, kjer je imel »delovno večerjo« s političnim vodstvom Hercebosne. Vodstvo hrvatske skupnosti v BiH je ob tem opozoril, da naj bodo previdni pri sprejemanju političnih odločitev, čes da mnoge stvari potem pripisujejo Hrvaski in celo njemu osebno. V sredo pa je obiskal Mostar, Čitluk in Čapljino.

V Čitluku je spregovoril nekaj tisočglavi množici in jim med drugim dejal, da bo federacija zagotavljala ne le nacionalne pravice bosanskih Hrvatov, temveč tudi »popolno enotnost s Hrvasko.« »Ohranite zaupanje v hrvatsko državo in vodstvo, ki je oblikovalo neodvisno Hrvasko,« je prisotnim dejal Franjo Tuđman. Ob tem je poudaril, da »Hercegovina je in bo ostala v ospredju borbe za neodvisnost Hrvatske«, Hercegovcem pa zagotovil, da bodo v Hrvaski vedno imeli trdno oporo. Ljudem je skušal tudi pojasniti federativno zvezo z Muslimani rekoč, da »je svet v Bosni zahteval oblikovanje demokratične družbe, ukrojene po merilih zahodne civilizacije«. Po njegovem mnenju bi notranja razdelitev države na kantone morala tukajšnjim Hrvatom zagotoviti obstoj in okrepiti hrvatstvo.

Nenaden Tuđmanov obisk v Sarajevu, ki ga mediji niso najavili, pač pa so v torek popoldne prekinili redne oddaje, da so ljudem sporočili vest o dogodku, je očitno posvečen utrjevanju federacije z Muslimani. Se bolj pomemben kot obisk Sarajeva in otvoritev tamkajšnjega hrvatskega veleposlanstva pa je Tuđmanova turneja po Hercegovini, zaradi katere je bil celoten obisk morda tudi pripravljen. Dobro obveščeni namreč trdijo, da

je v Hercegovini se vedno veliko ljudi, ki se ne strinjajo z novo hrvatsko politiko do Muslimanov. Nekateri so celo pripravljeni trdit, da imajo le Tuđman, Sušak in Granić toliko vpliva na Hercegovce, da jih bodo ti ubogali. Vodja hrvatske delegacije za pogovore s kninskimi Srbi Hrvoje Šarić pa je v sredo oznanil, da na pogajanja, predvidena za danes in jutri na Plitvicah, ne bodo odsli. Odločitev je utemeljil s trditvijo, da Srbi ne dovolijo prihoda hrvatskim novinarjem. Milan Martić pa je pred napovedanim sreanjem se bolj zaostрил odnos z Zagrebom rekoč, da se bodo Srbi sami odločili, kje bodo ziveli, ter dodal, da je najmanj, kar lahko zahtevajo popolno priznanje Kninske Krajine in odcepitev od Hrvatske. Iz Knina se je vrnil tudi ameriški veleposlanik na Hrvaskem Peter Galbraith, ki je dal Kninu jasno vedeti, da sicer lahko računa na določeno stopnjo avtonomije, da pa si mora čimprej izbiti iz glave sanje o samostojni državi, saj je nihče na svetu ne bi bil pripravljen priznati.

Darko Pavčić

Mika Tripalo vodi združeno levico

Socialdemokratska stranka Hrvatske je v torek zvečer v evropskem domu v Zagrebu predstavila pobudo za združitev vseh levo usmerjenih strank. Pobudi so se doslej pridružile štiri stranke socialdemokratske usmeritve, vodi pa jih Mika Tripalo, ki je bil donedavna član Hrvatske narodne stranke Savke Dabčević-Kucar. Kmalu naj bi organizirali tudi konvencijo, na kateri bodo ustanovili novo stranko, ki bo po Tripalovem mnenju pritegnila »številne doslej pasivne levo usmerjene Hrvate.« D. P.

Rudarji niso ubogali Vacarioua

BUKARESTA - Vec tisoč romunskih rudarjev je pred močno zastraženo vladno palaco protestiralo že drugi dan. V prestolnico naj bi prišli se avtobusi z delavci iz rudarskega bazena Jui, ki so v preteklih letih uprizorili kar nekaj ostrih napadov na oblasti v Bukaresti. Bojeviti rudarji se se ne nameravajo pridružiti stavkajočim, ki zahtevajo 50-odstotno povišanje plač, večje pokojnine in zmanjšanje razlik med plačami zaposlenih.

Demonstranti pa od vlade Nicolaja Vacariouja zahtevajo tudi zmanjšanje 300-odstotne letne inflacije, ustavitev padanja življenjske ravni, zmanjšanje brezposelnosti in hitrejše uvajanje gospodarskih reform. Stavko je organiziral sindikat Alfa. Voditelj sindikata Bogdan Hossu napoveduje, da demonstranti ne bodo popustili pritiskom. Pogovori s predsednikom vlade so bili neuspešni, ker se demonstranti niso hoteli raziti, kot je zahteval Vacariou. (Reuters)

O čem pišejo drugje po svetu

O Berlusconijevem obisku v Nemčiji

»Nemčija in Avstrija sta edini državi, ki jima je na nedeljskih volitvah v Evropski parlament uspelo oslabiti moč skrajne desnice. Prav zato je pomemben obisk italijanskega premiera Berlusconija v Nemčiji: tudi italijanski zunanji minister je prepričan, da se politična prihodnost Evrope ne bo več snovala v konservativni Veliki Britaniji, temveč v Nemčiji. Kancler Kohl lahko na oktobrskih parlamentarnih volitvah tudi izgubi, vendar nobena stranka, ki želi vladati, ne more preločiti svojih obljub. Kohl je poleg monetarne obljubil tudi politično združeno Evropo. Stavi pa zlasti na zvezo s Francijo, saj se je že od začetka svoje politične kariere zavzemal za porensko Evropo in v tem ostal zvest svojemu učitelju Adenauerju.« (La Stampa, Rim)

O severnokorejskem sporu

»Varnostni svet Združenih narodov se zavzema za miroljubna sredstva, ki naj bi Pjongjang prisilila k spoštovanju dolocil sporazuma o nesirjenju jedrskega orožja. Kitajska pri tem s pravico veta v Varnostnem svetu nima samo ključa v roki, temveč lahko tudi kot boter in dobavitelj nafte neposredno vpliva na Severno Korejo. Če gre stalinističnim oblastnikom na severu korejskega polotoka le zato, da si z 'atomskim asom' pridobijo mednarodno priznanje, potem je rešitev spora mogoča. (...) Pomoč in varstvo Pekinga sta povsem razumljiva, saj je Pjongjang zaradi igranja na karto jedrskega orožja pogajalsko močnejši tudi na številnih drugih področjih.« (Der Bund, Bern)

»V Severni Koreji diši po vojni in v najslabšem primeru se ta lahko razširi na celoten vzhodnoazijski polotok... Kaj se dogaja v glavi severnokorejskega diktatorja Kim Il Sunga, ki je spor z Mednarodno agencijo za jedrsko energijo o svojih jedrskih potencialih pripeljal do nevarnega položaja, ne moremo ugotoviti. Kim je v desetletjih vladavine državo spremenil v bunker, v katerem mora izkoriscati, vendar do zob oborožen narod, živeti v stalni bojni pripravljenosti. Že zaradi tega Kimu v galeriji zaničevanja vrednih političnih voditeljev tega stoletja pripada castno mesto.« (Die Presse, Dunaj)

»Vladajoči dinosavri v Pjongjagu izzivajo Združene narode in grozijo z izstopom iz nedavno podpisanega sporazuma o nesirjenju jedrskega orožja. Odgovor Washingtona bi lahko bil zelo neizprosno - če bo potrebno, bo napadel. In kako naj napade? Z ukrepi. (...) Toda s kakšnimi ukrepi? Z ukrepi Varnostnega sveta Združenih narodov se razume, toda kdo jih bo izvajal? (...) Bill Clinton tudi s pomočjo Borisa Jelcina tega ne bo zmogel. Ameriški predsednik Pekinga največjih trgovinskih ugodnosti ni obnovil v zameno za obljube o spoštovanju človekovih pravic, temveč ker ve, da ima Kitajska v tem merjenju moči najmočnejšo karto v roki.« (Le Figaro, Pariz)

»Opazovalci so prišli do zaključka, da upanja na zmago ni: dokler bo režim v Pjongjangu zivel in dokler bo poskrbel za svoje preživetje - z vnaprej določeno predajo oblasti Kim Il Sunga v roke svojega sina Kim Chena -, severnokorejski jedrski spor ne bo končan. Tudi če se bo Washington zatekel k diplomatski potezi in priznal komunistični Pjongjang - prav to želi Kim Il Sung doseči in v zameno za priznanje ponuditi zamrznitev jedrskega razvoja -, bodo v Severni Koreji razkrili kakšno drugo skrivnost, vredno barantanja in izsiljevanja.« (Izvestja, Moskva)

»Jedrski poker, ki ga je začelo severnokorejsko vodstvo, se bliža koncu. (...) Nasi partnerji so, kot je pokazal tudi obisk južnokorejskega predsednika, v ruskem stališču iskali podporo ukrepov in zavračanje podpore Severni Koreji v primeru naraščanja napetosti. (...) Ideja o konferenci je potisnjena v ozadje, svet pa se je znašel v gruč ukrepov, ki ne vodijo nikamor, razen v še večji kaos.« (Krasnaja Zvezda, Moskva)

»Kaj storiti, če bo Severna Koreja predlog Južne Koreje in njenih partneric o gospodarski pomoči v zameno za nadzor njenih jedrskih potencialov zavrnila kot poceni imperialistični trik? Taksne predloge lahko namreč ponujajo v nedogled. Pjongjang bi morali zbombardirati: z vedno novimi kompromisnimi predlogi, tudi takrat, ko bo vsem postalo jasno, da imajo opravka s sistemom, ki se igra igrice izsiljevanja z jedrskim orožjem. Izbira alternative bi namreč vodila v katastrofo.« (Nepszabadsag, Budimpesta)

»Azija in Amerika se soočata z državo, ki ne spoštuje pravil in ki je prepričana, da jo obkrožajo sovražniki. Clinton je pred dilemo: na eni strani mora krizo ublažiti z diplomatskimi sredstvi, k čemur spadajo tudi ukrepi, na drugi pa resolucije Združenih narodov o vseh možnih oblikah embarga Severno Korejo vse bolj potiskajo v osamo, s tem pa povečujejo nevarnost za katastrofalno reakcijo. Vsak vojaški udarec Severne Koreje lahko doseže ameriške vojake v Južni Koreji in tako Združene države povleče se v drugo vojno na tem polotoku. Kljub nezanesljivim razmeram Clinton ne bi smel predolgo vztrajati pri dokaj milih ukrepih. V Ameriki ima spomin na korejsko vojno preveliko vlogo. Vecina kongresnikov in javnosti vidi v umikanju politični greh, in ne prehodno popustljivost kot v primeru Bosne ali Haitija.« (Süddeutsche Zeitung, München)

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

09.20	Hišica brez koles, otroška oddaja
09.35	Trave, otroška oddaja
09.55	Mednarodno baletno tekmovanje v spomin Rudolfa Nurejeva, 2. del
10.15	Kronika, 32. del kanadske dokumentarne serije
	Zacetek negotovega miru
10.40	Po sledeh napredka
11.10	Po domače
13.00	Poročila
13.05	Studio City, ponovitev
15.05	Video strani
15.30	Svet poroča, ponovitev
16.05	Osmi dan
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Ziv zav
18.00	Regionalni studio Maribor
18.45	Pari, tv igrice
19.15	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.10	Zarisce
20.35	Neverjetni četrtek:
	Neverjetne zgodbe - Na pomoč, 13. oddaja
21.35	Tednik
22.30	TV dnevnik 3, VPS 2230
	Sova
22.55	To je ljubezen, 15/19 del angleske nanizanke
	Tekmec v hiši
23.25	Barva zmage, 4., zadnji del italijanske nadaljevanke
	Zmagam naproti
00.20	Video strani

SLOVENIJA 2

12.30	Video strani
12.45	Kinoteka - Angleski klasični filmi:
	Fanny pod plinsko lučjo , angleski cb film, 1944
14.25	Strta srca, 14/16 del francoske nadaljevanke
	Sova, ponovitev
15.15	Barva zmage, 3/4 del italijanske nadaljevanke
16.10	Košarka NBA, končnica:
	New York Knicks - Houston Rockets, posnetek
18.10	Popolna tujca, 14/22 del ameriske nanizanke
18.35	Ze veste
19.05	Poslovna borza
19.15	Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov
19.30	Dnevnik 2
20.05	CIA, 4/6 del angleske dokumentarne nadaljevanke
21.05	Umetniški večer: Filmi mladih avtorjev:
	Igor Sterk: One Way Ticket;
	Petra Hauc: Srečno;
	Brane Bitenc: Good Rockin' Tonight
	Mitja Novljan: Sabajev
22.15	Vrhunci Montparnassa, 3/13 del francoske dokumentarne nadaljevanke

KANAL A

07.00	Borza dela
07.15	Video strani
12.00	Na velikem platnu
12.15	Luč svetlobe, ponovitev 188. dela ameriske nanizanke
13.05	Call Selection, pon. kontaktne glasbene oddaje
13.35	Spot tedna
13.40	CMT
14.30	Borza dela
14.45	CMT
16.05	Spot tedna
16.10	Na velikem platnu
16.25	Album Show, pon. glasbene oddaje
17.10	Beverly Hills, 90210, pon. 3. dela ameriske nanizanke
18.00	Video igralnica, oddaja o računalniških igrakah
18.30	Učna leta, ponovitev 18. dela am. nadaljevanke
19.00	Poročila
19.10	Luč svetlobe, 189. del ameriske nadaljevanke
20.00	Magnetoskop, glasbena oddaja
20.30	Drakula, 16. del ameriske nanizanke
21.00	Poročila
21.10	Velik zalogaj , ameriska akcijska komedija, 1990
	Igrajo: Nicholas Stiliadis, Syd Cape, Justin Louis, Kenneth Welsh, Heather Locklear in drugi; režija John Bradshaw.
22.45	Zdrava video glava, glasbena oddaja
23.30	Spot tedna
23.35	Na velikem platnu
23.50	CMT
00.45	Borza dela

MMTV (62. kanal)

16.20	Bravo, maestro, ponovitev kulinarične oddaje
17.00	Program Discovery
19.00	Obvestila in napoved filmov
19.05	Risanka
19.19	Bravo, maestro, kulinarična oddaja
19.30	TV akvarij
20.05	850 let Ljubljane. studio
	Pop Design
20.40	Siegfried , ameriski film
22.00	Program Discovery
01.00	Adult Channel

RAI 1

6.45	Jutranja odd. Unomattina, vmes dnevnik, 7.35 gospodarstvo
9.30	Dnevnik in nan. Cuori senza età, 10.00 dnevnik
10.05	Film: Il richiamo dei boschi (dram., Nem. '73), vmes (11.00) dnevnik
11.35	Aktualno: Utile futile
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: La signora in giallo
13.30	Dnevnik
14.00	Aktualno: ZDA '94
14.20	Dok.: Kvarov svet
15.00	Mladinski variete: Uno per tutti, vmes variete
	Solletico, risanke, nan.
17.20	Nan.: Zorro
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik
18.20	Nan.: In viaggio nel tempo (i. Scott Bakula)
19.05	Variete: Grazie Mille!!!
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.40	Glasba: Un disco per l'estate (vodi Claudio cecchetto, zadnji del)
23.00	Dnevnik 1 ob 23. uri
23.30	Aktualno: Nostra padrona televisione (vodi Sergio Zavoli)
1.00	Dnevnik in vreme
1.10	Danes v Parlamentu
1.20	Dok. DSE Sapere
1.50	Film: Poliziotto a Miami (krim., ZDA '88, i. R. Roundtree, M. J. Aronin)

RAI 2

6.30	Spoznavajmo biblijo
7.10	Dok.: En umetnik na dan
8.05	Otroski variete
10.20	Nad.: Quando si ama
11.45	Dnevnik 2
12.00	Nan.: La clinica della Foresta nera
13.00	Dnevnik, gospodarstvo, vreme
13.40	Glasba: Scanzonatissima
14.00	Nad.: Santa Barbara, 15.05 Beautiful
14.50	I suoi primi 40 anni (vodi Enza Sampò)
15.50	Film: La pattuglia delle giubbe rosse (vestern '53)
17.10	Iz Parlamenta, dnevnik, 17.20 TG 2 Nonsolonerò
17.35	Nan.: Miami Vice
18.20	Sportne vesti in vreme
18.35	In viaggio con Sereno variabile
18.50	Nan.: Ispettore Tibbs
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Variete: Ventieventi
20.40	Film: Wanted: vivo o morto (krim., ZDA '87, i. R. Hauer, G. Simmons)
22.25	Aktualno: Le ragioni del cuore
23.15	Dnevnik, dosje in vreme
0.05	Pregled tiska
0.25	Film: Giochi pericolosi

RAI 3

6.45	Jutranja oddaja
7.30	Kulturni dnevnik Tortuga, 9.00 Piccola posta, 9.15 Euronews, 9.30 Zenith, 10.00 DSE Parlato semplice, Euronews
12.00	Dnevnik 3 iz Milana
12.15	TGR E - O gospodarstvu
12.30	Znanstveni dnevnik
12.35	Dove sono i Pirenei?
14.00	Dezelne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
14.50	Regione 7-Dezelni tednik
15.15	Sport: Derby
16.30	Dok.: Novocittà, Green
18.00	Dok.: Mont Blanc
18.35	Sport, Insieme in reme
19.00	Dnevnik, dezeline vesti
19.50	Blob, Una cartolina
20.30	Film: Bianco, Rosso e Verdono (kom., It. '81, r. i. Carlo Verdone)
22.30	Dnevnik in vreme
22.45	Glasba: Canzonacce (Paolo Rossi)
0.30	Dnevnik in vreme
1.00	Variete: Fuori orario
	- Cose (mai) viste Sat Sat

RETE 4

7.00	Nanizanka, 7.45 nad. Piccola Cenerentola, 8.30 Valentina
9.00	Variete: Buona giornata, vmes 9.05 nad. Pantanal, 9.30 Guadalupe, 10.40 Maddalena, 11.35 Antonella, 11.55 Gioco delle coppie beach, 13.00 Sentieri (11.30, 13.30) dnevnik
14.00	Nad.: Sentieri, 14.40 Primo amore, 15.35 Principessa, 16.05 Cara Maria Rita, 16.10 Topazio
17.10	Kviz: La verità, 17.30 dnevnik
17.45	Rubrika o lepoti
18.00	Aktualno: Funari News, 19.00 dnevnik
20.30	Nad.: Matrimonio proibito (i. Miguel Palmer)
22.30	Film: Easy Rider (dram. '69, i. P. Fonda), vmes (23.45) dnevnik

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Maurizio Costanzo Show
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.35	Nad.: Beautiful
14.05	Kviz: Sarà vero?
15.25	Aktualno: Agenzia matrimoniale
16.00	Otroski variete, vmes risanke in Bim bum bam
17.55	Dnevnik TG 5 - Flash
18.00	Kviza: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Variete: Striscia la notizia (E. Greggio, Ric)
20.40	Film: Una donna in carriera (kom., ZDA '88, i. M. Griffith, H. Ford)
22.50	Nan.: Casa Vianello
23.20	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik TG 5

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
9.00	Nanizanke
11.00	Sport: Mundial Film
12.25	Odprti studio, Fatti e misfatti, 12.40 Sport studio
12.45	Otroski variete
14.00	Odprti studio
14.30	Varieteja: Non è la RAI, 16.00 Smile
16.05	Nan.: I ragazzi della prateria, 17.05 Agli ordini papà, 17.55 I miei due papà, 18.30 Baby Sitter, 19.00 Genitori in blue jeans
19.30	Odprti studio
20.00	Variete: Karaoke
20.30	Film: I migliori (dram., ZDA '89, r. Bob Radleri. E. Roberts, E. Gross)
22.30	Nogomet: Kitajska-Milan
0.30	Sport studio
1.10	Nan.: Starsky & Hutch, 2.30 A-Team

TELE 4

13.30	19.30, 23.05 Dogodki in odmevi
20.30	Film
23.00	Gospodarska stran

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.30 Dnevnik, 13.30 Sport
14.05	Film: La signora amava le rose (dram., '68)
16.10	Variete: Tappeto volante
20.30	Aktualno: ZDA '94
23.00	Glasbena komedija

Koper

16.00	Euronews - TV novice
16.10	Stanje stvari - kultura, oddajo pripravlja Nataša Melon
17.10	Slovenski magazin
17.45	No comment
18.00	Slovenski program: Primorski forum
18.35	Primorska poslovno
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.30	Carobna svetilka, otroški program:
	Thyssen Bornenissa, dokumentarna oddaja
20.30	Meridiani, aktualna tema
21.30	Achtung Baby!, oddaja o kulturi
22.00	No Comment
22.15	TV dnevnik
22.30	Slovenski program: Karaoke - dobra volja je najboljša, zabavno-glasbena oddaja

ORF Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
09.05	Zlata dekleta
09.30	Zemlja in ljudje
10.00	Slika Avstrije
10.25	Halo, postresček, pon. avstrijske komedije
12.05	Stric Sam in brat Vanja, ponovitev
13.00	Cas v sliki
13.35	Družinske vezi
14.00	Trojica s štirimi pestmi
14.45	Pogledi od strani
15.00	Otroski program: Risanke
15.45	Smrkci
16.30	Kremenckovi
17.00	Mini cas v sliki
17.10	Wurlitzer
18.30	Doktor Trapper John, ameriska serija
19.22	Znanost
19.30	Cas v sliki
20.15	Iris in Violeta, 1/12 del nemske serije
21.05	Pogledi od strani
21.15	Hunter, am. serija
22.00	Ocividec, 3. del serije
23.25	Cas v sliki
23.30	Skriti cilj, ameriski film
01.15	High Chaparral
01.50	Poročila
	Tisoč mojstrov in

ORF Avstrija 2

14.50	Tisoč mojstrov in: Edvard Munch: Stiri dekleta na mostu
15.00	Lipova ulica, serija: Bora-bora
15.30	Moje podvodne dogodivščine, 9. del: Galapagos
16.15	Dezela dolin: Gasteiner-tal
17.00	Mongolski vihar, 1/5 del nanizanke: Janez - skrivnostni resitelj
18.00	Zlata dekleta: Me in mladi moski
18.30	Pa smo vas, potegavščine s skrito kamero
19.00	Zvezna dezela danes
19.30	Cas v sliki
20.00	Kultura
20.15	Domache reportaže
21.05	Nekoc
22.00	Večerni studio
22.35	Zivljenje je neverjetno
23.20	Dialog s prihodnostjo
00.20	Porocila

Hrvatska 1

10.00	Poročila
10.05	Solski program: Dober dan, ucenci
10.10	Zemljepis
10.30	Vzhod na zahodu
10.45	Naravne znamenitosti
	Gorskega Kotarja
11.05	Ameriska angleščina
11.35	Okoli sveta v 80 dneh, 14/26 del risane serije za otroke
12.00	Porocila
12.05	TV-koledar
12.15	Divja vrtnica, 112/199 del meh. nadaljevanke
12.40	Stara vohunska macaka, 5/7 del angl. humoristične serije
13.05	Tequila Sunrise , ameriski film, 1988
	Igrajo: Mel Gibson, Kurt Russell, Michelle Pfeiffer, Raul Julia, J.T. Walsh in drugi; režija Robert Towne.
14.55	Monoplus
15.30	Ucimo se o Hrvaski: Nasi likovni ustvarjalci
16.00	Porocila
16.05	Video klasika
16.30	Cakalnica
17.00	Hrvaska danes
18.00	Porocila
18.05	Kolo srece
18.35	Santa Barbara, 741. del ameriske nadaljevanke
19.18	Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov
19.30	Dnevnik 1
20.15	Iz strankarskega zivljenja
20.55	Me je kdo iskal?, zabavnoglasbena oddaja
21.40	Porocila
21.50	Znanost in mi
22.35	Slika na sliko
23.20	Glasbeni vecer

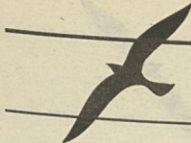
Hrvatska 2

13.40	TV-koledar
13.50	Priprave na SP v nogometu
15.30	Okoli sveta v 80 dneh, pon. 14/26 dela risane serije za otroke
15.55	Mali ljudje, pon. 3/4 dela nadaljevanke
16.45	Košarka NBA: New York Knicks - Houston Rockets, posn.
18.15	Animavizija
19.15	Mala kinoteka
19.30	Dnevnik
20.15	Ko se srca vnamejo, 8/20 del angl. humor. serije
20.45	Najvecji zlocini in procesi 20. stoletja, 25/26 del dokumentarne serije
21.20	Mali ljudje, 4., zadnji del nadaljevanke
22.10	Ko mesto spi, ameriski film, 1956
23.50	Animavizija

Madžarska

09.00	Cez dan, dnevnoinformativni program
09.30	Riviera, serija
10.30	Regina, nemska serija
11.30	Igra
12.00	Opoldanski zvon
12.10	Barocni duet, glasbeni film
13.28	Primer za dva, kriminalka
14.27	Turistični magazin, pon.
15.10	Vaska TV
15.30	Izlozba
16.00	Dnevnik
16.25	Telesport
17.00	Zunanje zadeve, serija
17.30	Polna mreza
17.40	Vklopi, otroški program
18.05	Program madžarskih Zidov
18.30	Stavimo!, kviz
18.55	Otroski koticek
19.30	Dnevnik
20.15	College, ital. serija
21.16	Madžarska polpreteklost
22.06	Madžarske novele: Zoltan Abrus: Roza
22.35	New Age Magazine

TV SLOVENIJA 1 20.35

NEVERJETNI ČETRTEK
Neverjetne zgodbe - Na pomoč

Na sporedu bodo, nekoliko drugačne NEVERJETNE ZGODBE. Gost oddaje paramedik ANDREJ FINK je izmed 35 zgodb, ki smo jih že videli doslej, izbral štiri najbolj značilne.

Tako bomo v pogovoru z Andrejem Finkom ob zgodbah o dečku pod ledom, ameriškem nogometu, helikopterjih AIR 5 in zabodeni ženski spoznavali, kako nastajajo take zgodbe, kakšni so tipi reševanja, kaj pomeni biti paramedik, kako postati reševalec in še marsikaj zanimivega.

TV SLOVENIJA 2 22.00

VELIKA OBDOBJA EVROPSKE UMETNOSTI Barok

Zmagoslavje je osrednja tema baročne umetnosti. Rim, mesto papežev, je slavil zmago nad protestantsko reformacijo z veličastno arhitekturo novih cerkva, trgov in palač. Obsežen prostor pred cerkvijo Sv. Petra je postal veličastno gledališče za samozkazovanje papeževe veličine in razkošja. V Berniniju je rimsko-katoliška cerkev odkrila virtuozno arhitekture in kiparstva.

Dunajski cesar, kralji in principi Evrope so v 17. stoletju izrabljali umetnost za razkazovanje svoje moči. Zlasti Ludvik XIV. je s palačo in parkom v Versaillesu ustvaril popoln simbol zmage volje in moči nad človekom in naravo.

Celo samostani so dajali očiten izraz svojemu rang in pomembnosti z veličastnimi novimi zgradami v velikosti palač.

Razen dobro znanih in blestečih dosežkov baročne dobe, so v oddaji prikazane tudi male mojstrovine iz tega obdobja, nekatere čisto neznane, npr. grad in park Vauy-le-Vicomte, kjer so debitirali proslavljeni versajski umetniki: Le Vaux, Le Brun in Le Notre.

TV SLOVENIJA 2 21.05

VRHUNCI MONTAPARNASSA, francoska dokumentarna serija

Tretji del kronike Montparnassa predstavlja obdobje I. svetovne vojne, se pravi življenje in delo umetnikov od leta 1914 do 1918. Ob izbruhu vojne so med vojaške novice prišli tudi Apollinaire, Braque, Leger in Cendrars in spoznali nepoznane in neslutene strahote fronte.

Foujita, Picasso in Modigliani so kot tujci, ki niso bili francoski vojaški obvezniki, ostali v Parizu, ki se ni zavedal klanja in propadanja. Ruska kiparka Chana Orloff se spominja svobode pri delu, nobenih skrbi niso imeli za denar, kajti vlada je dajala umetnikom po 25 centimov na dan in obrok hrane.

Japonski slikar Foujita pripoveduje o večernih zbiranjih, ko so igrali na kitaro in Picasso je plesal ples toreadorja.

Tisti, ki so odšli na fronto, so plačali strašno ceno. Njihovo pisanje odseva kaos in prelivanje krvi, tako značilno za vojno. Apollinaire, govornik te generacije in največji francoski vojni pesnik, ni preživel teh strahot. Cendrars je izgubil roko. Zadkine je obudil spomin na Apollinaireve zadnje dneve življenja.

TV SLOVENIJA 2 20.10

CIA Vstajajoči Feniks

Med vietnamsko vojno se je prvič v zgodovini tajnih služb pripetilo, da je civilna ustanova pripravila in izvedla množične poboje. To se je dogajalo v okviru programa Feniks, ki ga je v obdobju 1968/71 vodil William Colby, poznejši šef CIA. Vodilo agentov je bilo, da moraš sovražnika najprej poskušati prepričati, nato ga zapreš, če pa tudi to ni uspešno, ga moraš pač ubiti. Najpogostejše se je zgodilo slednje, saj je Colby po vojni izjavil pred kongresom, da je bilo v okviru programa Feniks do leta 1971 pobitih 20 000 od 28 000 ujetnikov. Omenimo še eno od mračnih strani vietnamske vojne. Ob umiku Američani niso imeli seznama Vietnamcev, ki so sodelovali s CIA. Poskrbeli so za varnost svojih ljudi, vietnamske sodelavce pa so prepustili usodi. Ne potrebujemo posebne domišljije, da si zamislimo, kaj se je zgodilo z njimi, ko so Vietnam preplavile komunistične sile.

RETE 4 22.30

EASY RIDER, ameriški film, 1969

Režija: Dennis Hopper
Igrajo: Peter Fonda, Dennis Hopper, Jack Nicholson in drugi

Billy in Wyatt hočeta potovati z motorjem v New Orleans. Potovanje se kmalu spremeni v pravo odisejo, med katero pride na dan vsa ameriška zaprtost, ki neizogibno pripelje do tragičnega konca. Easy Rider je bila ena največjih uspešnic ameriške »neodvisne« produkcije.

PRO 7 21.50

ČLOVEK BREZ ŽIVCEV, ameriški film, 1974

Režija: Tom Gries
Igrajo: Charles Bronson, Robert Duvall, Jill Ireland, Randy Quaid in drugi.

Drznemu pilotu naročijo, naj osvobodi ameriškega poslovneža, ki so ga v Mehiki zaprli v ječo.

TV SLOVENIJA 2 / DANES OB 12.20

Fanny pod plinsko lučjo

Angleški film, 1944

Režija: Anthony Asquith
Scenarij: Doreen Montgomery po romanu Michaela Sadleirja
Fotografija: Arthur Crabtree
Glasba: Cedric Malabey
Igrajo: Phyllis Calvert, James Mason, Wilfrid Lawson, Stewart Granger, John Laurie

Sredi vojnih grozot so leta 1944 Anglezi posneli film, ki jih je spominjal na srečnejše obdobje njihove zgodovine.

Melodrama Fanny pod plinsko lučjo se dogaja v viktorijanskem Londonu, ko je meščanstvo doživljalo največji socialni in politični vzpon.

Zgodba opozarja na socialne razlike in kaže na predsodke in meje, ki so določale odnose med ljudmi in zamejevale prostor med posameznimi družbenimi razredi. Fanny, junakinja filma, preživlja otroštvo v skromnih razmerah, po smrti staršev pa pride v bogato hišo enega vladnih ministrov, ker ji je pokojna mati na smrtni postelji zaupala naslov, kamor se naj zateče, ko bo ostala sama.

Kmalu se izkaže, da

je mati ni kar tako poslala h gospe Heavyside, gospodinj in ministri. Tu namreč Fanny izve, da je bil mož, za katerega je mislila, da je njen oče le njen oče in da njen pravi oče ni nihče drug kot sam minister Seymour Clive.

Toda to dejstvo mora ostati skrito, saj je oče poročen in razen tega bi vest, da ima minister nezakonsko hčer, povzročila skandal. Ker pa ministrova žena ni krepotna in ker ravno v tistem trenutku možu sporoči, da se zeli ločiti, le-ta ne vidi drugega izhoda, kot da naredi samomor.

In to le nekaj dni zatem, ko je v svoji početni hiši prebil nekaj prelepih uric s svojo odraslo hčerjo. Fanny je tam spoznala njegovega tajnika Harryja Sommerforda, ki se je vanjo do ušes zaljubil.

Toda njuna ljubezen je bila postavljena na mnoge preizkušnje. Fanny se je po očetovi smrti vrnila tja, od koder je prišla, Harryju pa je njegova družina poskušala izbiti iz glave neprimerno nevesto.

Po nenavadnih zapletih, v katerih ima pomembno vlogo lord Garry Manderstoke, ki

je pred leti povzročil smrt Fannyjinega očima in zaradi katerega je njenega očeta zapustila lahkomišelnost, Fanny dokaže, da je pravo dekle za Harryja in da so vsi veljavni predsodki, zaradi katerih bi se mu morala odpovedati, popolnoma nesmiselni.

Film pa ni privlačen samo zaradi ljubezenske romance, ampak tudi zaradi igralcev, ki so oblikovali glavne vloge. Ljubka Calvert Phyllis, priljubljena angleška igralka tistega časa, ki je nastopala tudi v Hollywoodu, je s pravim dekliskim sarmom in neustavljivim žarom odigrala Fanny, še večjo pozornost občinstva pa sta že tedaj požela Stewart Granger in James Mason.

Igralca sta pričela nastopati približno v istem času in medtem ko se je Granger specializiral na romantične like in se je kasneje v Hollywoodu izoblikoval v junaka pustolovskih filmov, so bile Masonu že od vsega začetka namenjene vloge z diabolničnimi potezami. Moška zvezdnika sta v filmu o Fanny vsekakor napovedala vsak svojo igralsko opredelitev in tudi uspeh.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

09.00 Video; 12.00 The Soul; 13.00 Greatest Hits; 14.00 Video; 16.30 Coca Cola Report; 16.45 MTV v kinu; 17.30 Dial MTV; 18.00 Music Non Stop; 20.00 Greatest Hits; 21.00 Most Wanted; 22.30 Beavis & Butthead; 00.00 PartyZone

SKY ONE

07.00 The DJ Kat Show; 10.00 Risanke; 11.00 Koncentracija; 12.00 Sally Jessy Raphael; 13.30 E Street; 14.00 Falcon Crest; 15.00 Nadaljevanje; 16.00 Drugačen svet; 16.45 DJ Kat Show; 18.00 Star Trek; 19.00 Paradise Beach; 19.30 E Street; 20.00 Rekame; 20.30 M.A.S.H.; 21.00 Rescue; 22.00 The Stephen Waldorf Story; 23.00 Ponovitev

PRO 7

05.20 Ponovitev; 11.35 Pri Huxtablovih; 12.05 Agentka s srcem; 13.00 Hotel; 15.00 Dinastija; 15.55 Hisica v pretrji; 17.00 Risanke; 18.25 Naš hrupni dom; 18.55 Drugi svet; 19.25 Pri Huxtablovih; 20.00 Poročila; 20.15 Osvajalec Jack, am. ljubezenska kom.; 21.50 Človek brez živcev, am. akcijski film; 23.30 Poročila

PREMIERE

07.00 Romeo; 09.45 Kamenodobni najstnik, am. film; 13.45 Kino; 14.00 Romeo; 15.00 Hear My Song, angl.-irski film; 16.00 Max in Jeremie, franc. kriminalistična komedija; 18.20 Zgodba o Qui Ju; 20.15 Noises Off! - Čista norost, am. kom.; 22.00 Kevin - sam v New Yorku, am. kom.; 01.00 David Letterman Late Show

SAT 1

09.00 Ponovitev serij; 13.30 Ladja zaljubljenec; 14.30 Superboy, 1/96 del serije; 16.00 Vesoljska ladja Enterprise; 17.00 Pet krat pet; 17.30 Regionalna poročila; 18.00 Pojdi na vsel; 19.00 Poročila; 19.19 Sport; 19.30 Kolo sreče; 20.15 Wolffov revir; 5/22 del; 21.15 Schreinemakersova v živo; 23.30 Kansas Pacific, am. vestem

EUROSPORT

08.30 Aerobika; 09.00 Eurogolf; 10.00 Triatlon; 11.00 Body Building; 12.00 Motorsport, magazin; 13.00 Atletika, magazin; 14.00 Tenis, ATP turnir v Halleju; 17.30 Triatlon, posn. iz Orange Countyja; 18.30 Motorji, magazin; 21.00 Nogomet, na poti

na SP; 23.00 Motorsport; 23.30 Tenis, vrhunski ATP turnirjev; 00.00 Golf; 01.00 Športna poročila

RTL

09.05 Ponovitev; 12.00 Opoldanski magazin; 14.10 Umor je napisala; 17.00 Kdo je šef?; 17.30 Strašno prijazna družina; 18.00 Bogati in lepi; 18.45 Poročila; 19.10 Eksplozivno; 19.40 Dobri časi, slabi časi; 20.15 Klic v sili; 21.15 Mestna bolnišnica, 11. del; 22.15 Brez sledi, iskanje izgubljenih oseb; 23.10 Nočna oddaja

RTL 2

05.25-16.55 Ponovitev; 16.55 Moč za šest milijonov dolarjev; 17.50 Umik; 18.20 Nasmehnite se, prosim; 18.55 Poročila; 19.00 Hulk; 20.00 Poročila; 20.15 Vozovnica v zmešnjavo, franc. kom.; 22.00 Poročila; 22.10 Rokoborba; 23.10 Hangman, am. triler

SKY MOVIES

17.00 Viva Maria!; 19.00 Grease 2; 21.00 Freejack; 23.20 Dying To Love You

MOVIE CHANNEL

17.00 Brer Rabbit; 18.00 The Count Of Monte Christo; 19.00 Spaceballs; 21.00 Tonya And Nancy Story; The Inside Story; 23.00 Critters

FILMNET +

16.00 K-TV; 18.00 The Last Of His Tribe; 20.00 Friends To The End; 22.00 Leaving Normal

SUPER CHANNEL

05.30 Verska oddaja; Novice; Gospodarstvo; Super Shop; 18.00 Danes; 19.00 Poročila; 19.30 Showcase; 20.30 Zdaj; 21.30 Showcase, dokumentarec; 22.00 Poročila; 22.30 Jay Leno Show; 23.30 Res osebno, talk show

CNN

06.00-23.00 World News; 16.30 MoneyLine; 11.30 World Report; 12.30 Business Report; 13.30 Business Day; 14.30 Business Asia; 15.00 Larry King Live; 17.30 Cnn & Co; 18.00 CNN Newshour; 20.00 World Business Today; 21.00 International Hour; 23.00 World Business Today Update; 23.30 Showbiz Today

RADIO

Slovenija 1

4.30, 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio plus; 11.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.05 Poslovne informacije; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Četrtek večer; 21.05 Literarni večer; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Stari gramofon; 23.05 Literarni nokturno.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.40 Prireditve; 10.35 Kompas holidays turistično oko; 11.15 Izjava tedna; 12.00 Opoldne; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Drobnotice; 16.35 Popevka tedna; 17.50 Sport; 19.30 Jazz; 21.00 Vi izbirate, jaz izberem; 22.20 Rock Underground.

Slovenija 3

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.10 Glasbena matineja; 10.05 Božanska komedija 35. del; 13.05 Mehurčki; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 O jeziku; 15.10 Na ljudsko temo; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Caruso; 16.45 Tretja stopnica; 18.05 Svetovna reportaža; 18.25 Komorni koncert; 19.30 Zborovska glasba; 20.00 Iz arhiva simfonikov RTVS; 22.05 Večerni logos; 23.55 Lirični utrineki.

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba in koledar; 6.30 Jutranjik in osmrtnice; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Vsak dan je dober dan; 8.45 Servisne informacije, prireditve; 9.45 Zdravnikovi nasveti; 11.00 Hladno-toplovroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Jagode in podoknice; 15.00 Nostalgija; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.35 Mladim poslušalcem; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Mladim poslušalcem, 2. del; 19.00 Dnevnik; 19.30 -23.15 Večerni program Modrega vala R. Koper.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 7.05 Dobro jutro, otroci; 8.00 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 8.40 Igrajte z nami; 9.00 Aktualnosti; 9.32 Bilo je nekoč; 9.40 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Govorimo o medicini; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Romagna mia; 13.00 Glasba po željah; 14.05 Turistična oddaja; 14.45 The magic bus; 16.00 Modri val; 18.00 Souvenir d'Italy;

18.45 Jazz; 20.00 RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 8.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 18.15, 19.15 Novice; 7.15 Napoved; 7.35 Vreme; 9.35 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 15.45 Avtomarket; 16.10 Cankarjev dom se predstavi; 19.05 Pravljica EPT; 19.25 Vreme; 20.00 Poslovni radio; 22.00 Medžik; 1.00 Gromska glasba.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska večeraj, danes, jutri; 5.40 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Tema dneva; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 11.20 Kdo bo koga?; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 14.30 Planinsko športni kotiček; 15.30 Dogodki in odmevi; 18.20 Music machine; 19.30-24.00 Študentski program Radija Kranj.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 7.00 Kronika; 7.15 Dobro jutro; 9.05 Stajerske miniature; 10.05 Delavnica znancev; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 13.10 Poštni predal; 12.1; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Poslušajte; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.45 Sport; 18.00 Pokličite 101 555; 19.30 Mladi glasbeniki; 20.00 Kulturno-umetniški program; 22.00 Zrcalo dneva.

Radio Študent

11.00 Vzlet; 12.00 Komu zvoni?; 14.00 OF; 15.30 Kaj pa univerza?; 17.00 Jocular; 18.00 Borzni parket; 19.00 TB; Tibor Szemzo; Vaš omiljeni DJ Jure.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 S hrano do zdravja; 8.40 Revival; 9.00 Iz studia z vami; 9.15 Odprta kniga; Ni neskončnih poti (Franja Bojc-Bidovec, pisma sinu prebira Minu Kluder); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.40 Koroška poje; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Kulturne diagonale: dvignjena zavesa; 15.00 Slov. lahka glasba; 15.30 Potpuri; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; Tržaški oktet (vodi Aleksandra Pertot); 18.00 Dopolnitve z najbližjega vzhoda; 18.30 Rock balade; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 16.30 Te zanima tvoja prihodnost; 18.30 Revolution rock; 20.30 Foyer.

Radio Koroška

18.10-18.30 Rož - Podjuna - Zila.

ZNANOST IN TEHNOLOGIJA / EUREKA ZA POSPEŠEVANJE INOVATIVNOSTI V INDUSTRIJSKI TEHNOLOGIJI

Slovensko članstvo v programu Eureka

LJUBLJANA - Na povabilo preedujočega ministrske konference programa Eureka Jensa Stoltenberga, norveškega ministra za industrijo in energetiko, je včeraj na Norvesko odpotovala delegacija slovenskega ministrstva za znanost in tehnologijo, ki jo vodi minister Rado Bohinc. Minister Bohinc se bo danes v Lillehammerju udeležil ministrske konference Eureka, na kateri bo Slovenija sprejeta v polnopravno članstvo tega evropskega programa. Konference se bo predvidoma udeležilo več kot stiritisec predstavnikov znanstvene in tehnološke sfere z vse Evrope, v prihodnjem tednu pa bo potekalo osemnajst specializiranih tehnoloških konferenc, na katerih bodo sodelovali tudi slovenski izvedenci na različnih področjih.

Kratka genealogija Eureka

Pobudo za ustanovitev programa Eureka je leta 1985 podal francoski predsednik Mitterand. Kmalu jo je podprla večina vlad zahodnoevropskih držav, tako da je uradno začela delovati že istega leta po ministrskih konfe-

ja, medicina in biotehnologija, komunikacije, informacijska tehnologija, transport, novi materiali, robotizacija in avtomatizacija, laserji in varstvo okolja. Programi Eureka torej temeljijo na t.i. bottom-up pristopu, kar pomeni, da posamezni partnerji pri posamičnih projektih sami nosijo polno odgovor-

vodi program za dobo enega leta. Pri projektih smejo sodelovati kakršnekoli organizacije - proizvodne, raziskovalne, visokošolske, zasebne ali javne -, vendar samo pod pogojem, da se dogovorijo o natančnem programu, podpisajo dogovor o udeležbi pri financiranju in izvajanju raziskav ter o pravicah do rabe rezultatov. Vse države finančno podpirajo raziskave v okviru Eureka-nih projektov, poprečno v visini tridesetih odstotkov od vrednosti deleža svojih organizacij pri uresničevanju določenega projekta, toda ti odstotki se praviloma raztezajo od najmanj petindvajset do največ petdeset odstotkov. Pri vsakem projektu morata sodelovati najmanj dve organizaciji iz dveh razli-

pa se je Slovenija sele leta 1992 vključila tudi v delovno skupino za industrijske odpadke, torej v okvirni projekt Euroenviron.

Slovenska prizadevanja za vključitev v Eureka

Večje možnosti za povezovanje organizacij iz nekdanjih socialističnih držav v projekte Eureka so se odprle po sprejemu ministrske deklaracije v Haagu, ki je leta 1992 izrečno podprla pritegovanje teh organizacij v svoje programe. Slovenija je že v marcu navedenega leta, torej že kmalu po mednarodnem priznanju Republike Slovenije, poslala vlogo predsedujoči Finski in sekretariatu v Bruslju za

državami-clanicami.

Kot predsedujoči programa Eureka je na slovensko vlogo odgovoril francoski minister za znanost in vesolje Hubert Curien, ki je posredoval mnenje njenih strokovnih organov, da načelno podpirajo oblike sodelovanja Slovenije v Eureka, vendar so prepričani, da mora se dokazati svojo sposobnost za sodelovanje z vključitvijo slovenskih organizacij v približno toliko projektov, kolikor jih je ob sprejemu imela Madžarska, pri čemer je se posebej poudarjal, da se slovenska udeležba ne bi smela omejevati zgolj na raziskovalne ali visokošolske organizacije, temveč naj bi se posebej spodbujali industrijo. O vseh novih predlogih projektov ministrstvo za znanost in tehnologijo, skupaj z gospodarsko zbornico, tekoče obvešča vse potencialne organizacije, ki so zmožne projektnega vključevanja in se zanimajo za tovrstno sodelovanje. Za sodelovanje v programih Eureka se na Slovenskem zanima razmeroma veliko število organizacij; lani in na začetku leta 1994 je kar 65 slovenskih organizacij izrazilo svojo pripravljenost na sodelovanje v petdesetih evropskih projektih, vendar med njimi se vedno prevladujejo raziskovalne in visokošolske ustanove. Zal je delež industrijskih organizacij razmeroma majhen - Gorenje, Donit, Litostroj, TVT Maribor in tovarna TAM.

Pobude na vladni ravni

Da bi vzpodbudila se večji interes za sodelovanje pri Eureka-nih projektih, je slovenska vlada že leta 1993 sprejela sklep, da bo od začetka tekočega leta naprej vsaki slovenski organizaciji, ki se bo formalno vključila v posamezne projekte Eureka, odobrila nepovratno finančno subvencijo v znesku do 150.000 nemških mark. Prav tako je pripravljena financirati udeležbe slovenskih strokovnjakov na vseh strokovnih srečanjih,

Izmenjava izkušenj - povratni tok »bega možganov« (M)

ki jih v zvezi s pripravo novih projektov organizirajo posamezne članice te evropske organizacije.

Slovenske organizacije so se do marca letos dogovorile z nosilci posameznih projektov za polnopravne oblike sodelovanja, in sicer: Famos Effort, ki ga koordinira Italija, v projekt pa je vključen Center za mehaniko perpetuum v računalništvu iz Ljubljane; Eurocaim, ki ga koordinira Evropska komisija, sodeluje pa ministrstvo za znanost in tehnologijo ter Arnes iz Ljubljane; Into Isytrans, ki ga koordinira Nemčija, iz Slovenije pa v njem sodelujejo Tovarna tirnih vozil in toplotne tehnike iz Maribora, Litostroj in Fakulteta za strojništvo iz Ljubljane. Ze od leta 1992 pa ima Slovenija status opazovalke v delovni skupini za industrijske odpadke, ki jo vodi Nemčija in deluje v okviru krovnega programa Euroenviron.

Kot smo že poročali, je na podlagi pisnega predloga vseh koordinatorov posameznih projektov Komiteju visokih funkcionarjev Eureka, da potrdi vključitev navedenih slovenskih organizacij v omenjene projekte, komite 14. aprila letos v Stavangerju odobril predlagane povezave, s čimer je Slovenija izpolnila formalne pogoje za vstop v polnopravno članstvo, kar se bo končno danes tudi zgodilo.

Trenutek preseganja preteklosti

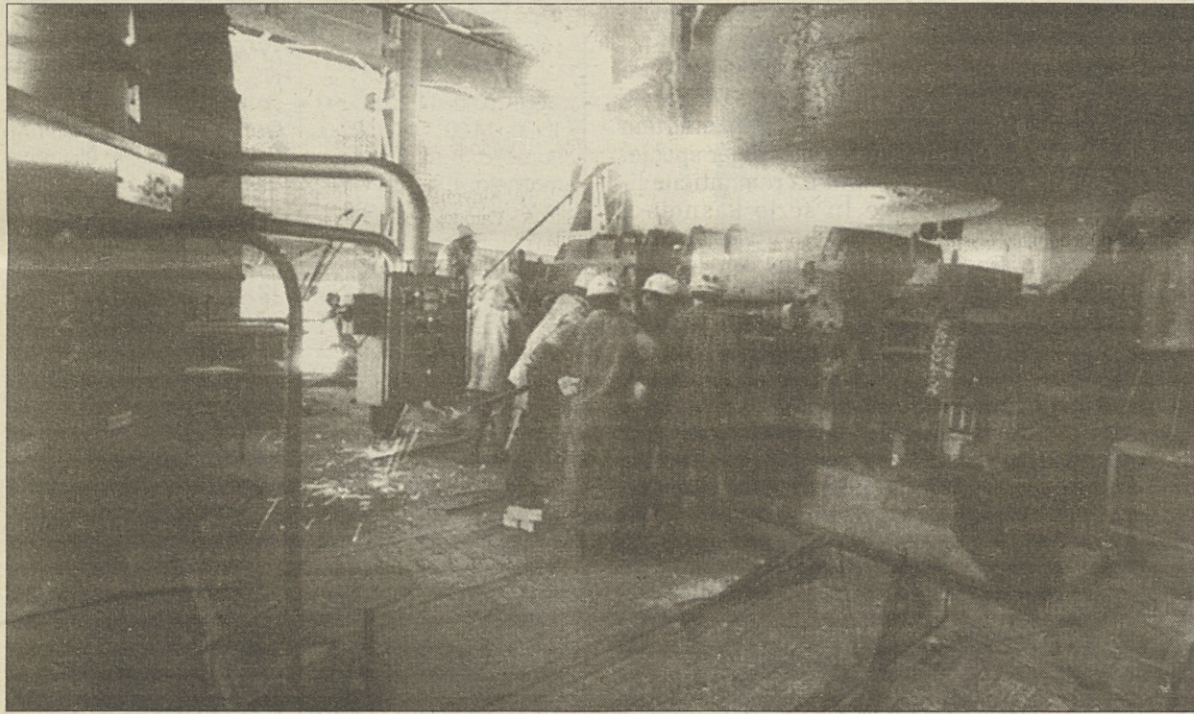
Hkrati s tem je slovenska vlada januarja letos

naslovila uradno vlogo na predsedujočega ministrske konference Jensa Stoltenberga za sprejem v polnopravno članstvo. V skladu z ustaljenimi pravili je norveško predsedstvo zaprosilo Slovenijo, naj organom Eureka posreduje izčrpno informacijo o socialnem in družbenoekonomskem položaju Slovenije, sprejetih tržno usmerjenih reformah, zunanjetrgovinski bilanci in o politični ureditvi, vključno z normativno ureditvijo varstva industrijske lastnine in raziskovalno-razvojnimi potenciali.

Informacijo je norveško predsedstvo posredovalo vsem članicam Eureka ter poslalo v Slovenijo stiričlansko misijo, ki se je prepričala o verodostojnosti podatkov iz navedenih informacij. Zadovoljni z rezultati, so Norvežani uvrstili slovensko vlogo za sprejem v članstvo Eureka na dnevni red seje Komiteja visokih funkcionarjev, na kateri so predstavniki iz Slovenije se ustno predstavili stanje na tem področju v naši državi.

Člani komiteja so vse informacije in poročila sprejeli z naklonjenostjo, kar so se posebej poudarili predstavniki Velike Britanije, Španije, Nizozemske, Avstrije, Italije in Evropske komisije, ter soglasno sprejeli sklep, da predlagajo ministrski konferenci Eureka v Lillehammerju, naj razglasi Slovenijo za polnopravno članico te ugledne evropske ustanove.

(MZT)

Podpora usmeritvi postopne preobrazbe ekonomsko neučinkovite »državne industrije« (Sygma)

rencah v Parizu in Hannoveru. Kot je znano, v programu Eureka sodelujejo kot polnopravne članice naslednje države: Avstrija, Belgija, Danska, Nemčija, Finska, Francija, Grčija, Islandija, Irska, Italija, Luksemburg, Nizozemska, Norveška, Portugalska, Španija, Švedska, Svica, Turčija in Velika Britanija - Evropsko unijo pa zastopa njena komisija. Maja 1992 je bila na ministrski konferenci Eureka v Helsinkih sprejeta v članstvo Madžarska, ki je ob sprejemu sodelovala v šestih projektih, decembra 1993 pa tudi Rusija, ki si je ob razglasitvi že zagotovila sodelovanje v dvanajstih Eureka-nih projektih.

Smiselnost pospeševanja inovativnosti

Osnovni namen programa Eureka je pospeševanje inovativnosti na področju industrijskih tehnologij v Evropi in ji tako zagotoviti večjo konkurenčnost na svetovnem trgu. Čeprav področja sodelovanja niso zamejena, program Eureka prednostno obravnava projekte na naslednjih ključnih področjih: energetska tehnolo-

nost za pripravo, prijavo in izvajanje dogovorjenega načrta, zaradi česar je tudi administrativna struktura te organizacije minimalna. Sekretariat zaposluje vsega petnajst strokovnjakov in administrativnih delavcev. Prijave sprejema po natančno določeni proceduri in jih posreduje članicam v kroženje.

Vključevanje vzhodnoevropskih držav

Po sklepu ministrskega sveta Eureka v Haagu so od leta 1992 naprej postopoma, po obiskih strokovnih misij, začeli vključevati v svoje delo države Srednje in Vzhodne Evrope, zlasti v redni sistem informiranja in medsebojnega obveščanja, vključno z Rusijo in Ukrajino. Status Eureka-nega projekta lahko pridobi sleherni predlog, ki ga potrdi Komite visokih funkcionarjev na predlog nacionalnih koordinatorjev, medtem ko politične in vsebinske smernice za delovanje programa sprejema le ministrska konferenca, ki se sestaja enkrat letno. Med drugim razglasa za veljavne Eureka-ne projekte in preedujočo državo, ki

čnih držav-clanic, organizacije iz držav, ki niso članice, pa so lahko tretji ali četrti partner.

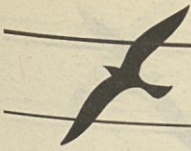
Nezaupanje nekdanje Jugoslavije do Eureka

Slovenija si je že od vsega začetka prizadevala, da bi se nekdanja Jugoslavija včlanila v program Eureka, kar je bilo v tistem času se načeloma možno. Zal je tedaj v zdaj že bivši državi prevladalo mnenje, da gre bolj ali manj za vojaški program, znotraj katerega Jugoslavija kot polnopravna članica nima kaj iskati, zaradi česar je predlagala poseben »sui generis« sporazum o sodelovanju, ki pa so ga države-clanice Eureka zavrnile, s čimer so bile praktične možnosti za vključitev določenih slovenskih organizacij, ki so izpolnjevale vse pogoje, zelo majhne. Izmed več kot petdesetih taksnih organizacij se je leta 1987 uspelo vključiti v projekt Cosine samo Institutu Jozef Stefan, kasneje pa se trem slovenskim organizacijam - FNT Kate-dra za meteorologijo, Kemijski institut in FNT Oddelek za kemijo in kemijsko tehnologijo - v projekt Eurotrac; kot opazovalka

sprejem v polnopravno članstvo. Obe evropski ustanovi sta praktično takoj ukrepali, tako da je že maja 1992 Ljubljano obiskala posebna misija Eureka. Nato je bila Slovenija uvrščena med države, ki so vključene v redni sistem informiranja - National Information Point -, znotraj katerega si je zagotovila obveščenost o vseh novih predlogih projektov, ki sicer krožijo med

Premagovanje tradicionalnih segmentov industrializacije z uvajanjem visokih tehnologij (Magnum)

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

OPERA,

tel.: 061/ 331-950

Danes, 16. junija predstava R. Strauss - ARIADNA NA NAKSOSU **ODPADE!**

MESTNO GLEDALISCE

LJUBLJANSKO,

tel.: 061/ 210-852

Danes, 16. junija, ob 20. uri: L. Jagodic - M. Pokorn - B. Tadel - KLINIKA TIVOLI, d.o.o., za izven in konto. Predstava bo se v petek, 17. junija, ob isti uri, za izven in konto.

SLOVENSKO MLADINSKO
GLEDALISCE,

tel.: 061/ 310-610

V petek, 17. junija, ob 19.30: B. M. Koltes - ROBERTO ZUCCO, za izven.

V soboto, 18. junija, ob 18. uri: L. Carrol - ALICA V CUDEZNI DEZELI, za izven.

KUD FRANCE PRESEREN,

tel.: 061/ 332-288

V petek, 17. junija, ob 21. uri: improvizacijska liga GLEDALISCE ANE MONRO: MASH KOLEKTIV.

LUTKOVNO GLEDALISCE

LJUBLJANSKO,

tel.: 061/ 314-789

VELIKI ODER

Danes, 16. junija, ob 18. uri: Matjaz Loboda - PEPELKA, za izven.

V petek, 17. junija, ob 18. uri: Svetlana Makarovic - SAPRAMISKA, za izven.

V soboto, 18. junija, ob 9.30: Ervin Fritz - GROFIC PRASIC, za izven.

V TIVOLIJU NA PROSTEM

V soboto, 18. junija, ob 11.30: Jan Wilkowski - TRDOGLAVCEK in ob 17. uri: Svetlana Makarovic - SAPRAMISKA.

KD SPANSKI BORCI,

tel.: 061/ 1404-183

Danes, 16. junija, ob 20. uri: Ray Cooney

- ZBEZI OD ŽENE. Gostuje Presernovo gledališče Kranj. Razprodano!

CELJE

SLOVENSKO LJUDSKO

GLEDALISCE,

tel.: 063/ 25-332

V petek, 17. junija, ob 21. uri: na celjskem Starem gradu, A. Novačan - HERMAN CELJSKI, za izven. Predstava bo se v soboto, 18. junija, ob isti uri.

MARIBOR

LUTKOVNO GLEDALISCE

MARIBOR,

tel.: 062/ 26-748

V nedeljo, 19. junija, ob 11. uri: Svetlana Makarovic - TAKE ZIVALSKÉ.

DRAMA,

tel.: 062/ 221-206

V soboto, 18. junija, ob 11. uri: v Minoritski cerkvi otroški plesno-dramski kabaret M & M, za izven. Predstava bo se v nedeljo, 19. junija, ob isti uri, za izven.

OPERA,

tel.: 062/ 221-206

V soboto, 18. junija, ob 19.30: G. Verdi - TRAVIATA, za abonente in izven.

V torek, 21. junija, ob 19.30: G. Verdi: NABUCCO, za red rumeni in izven.

V petek, 24. junija, ob 19.30: G. Verdi - RIGOLETTO, za abonente in izven.

SEŽANA

KC SRECKA KOSOVELA,

tel.: 067/ 73-355

V petek, 17. junija, ob 9.30 in 11. uri: lutkovna igrica TRDOGLAVCEK, za rumeni abonma. Gostovanje Lutkovnega gledališča iz Ljubljane.

Danes, 16. junija, bo ob 18. uri v
Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici na Krki
otvoritev razstave VASILJA JOSIPA JORDANA

Na razstavi je zajeto več kot trideset umetnin, slik in risb, se posebno pa gre omeniti šest poslikanih violin. Stare lese-ne gosli, ki so izgubile strune in se je njihov les izpel, so temelj, na katerem umetnik interpretira svoje barve. Čeprav zvo-

kov ne slišimo več, ne moremo mimo sinstezije barv in zvokov. Violine so dobile drugo funkcijo, drug pomen. Ker pa so ukročene v stirkotnih ploščah, njihovi značilni volumni izstopajo iz ravnih površin.

Jordan: Pocitek na deželi, 1975

RAZSTAVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

MODERNA GALERIJA, Cankarjeva 15

Danes, 16. junija, bo ob 20. uri v Mali galeriji otvoritev razstave ŽMAGA LENARDICA. Razstava bo na ogled do 28. avgusta.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Razstava Sodobne male plastike iz Spanije v zgornjih prostorih galerije in razstava barvne fotografije ANTONIA GIBESA v pritličju galerije sta na ogled do 30. junija.

NARODNI MUZEJ

V petek, 17. junija, bo ob 20. uri v atriju muzeja otvoritev prodajne razstave paravanov in svetlobnih slik oblikovalca PETRA LOVRINA. Razstava bo na ogled do 3. julija.

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE -

CEKINOV GRAD, Celovska 23

Razstava slik (NE)PREPOZNAVNA SLIKA - abstrakcija in figuracija v novešem hrvaskem slikarstvu je na ogled do 3. julija. Razstava fotografij TOSIKIJA OZAVE je na ogled do 20. junija.

GALERIJA AUSTROTEL, Miklošičeva 9

Razstava umetniških fotografij ANDREJE PEKLAJ je na ogled do 7. avgusta.

BEŽIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

Razstava risb BOŽIDARJA JAKCA je na ogled do 30. junija.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6

Dokumentarna razstava Galerija od 1979 do 1994 je na ogled do 30. junija.

GALERIJA ILIRIJA, Trzaska 40

Razstava otroških ilustracij MOJCE CERJAK je na ogled do 23. junija.

GALERIJA VISCONTI FINE ART

KOLIZEJ, Gosposvetska ulica

Razstava skupine IRWIN je na ogled do 30. junija.

GALERIJA SOU, Kersnikova 4

Razstava slik MOJCE ZLOKARNIK je na ogled do 24. junija.

GALERIJA TIVOLI, Pod turnom 3

Danes, 16. junija, bo ob 20. uri otvoritev razstave 3. VELIKA NAGRADA RISBE ALPE-JADRAN Z GOŠTI. Razstava bo na ogled do 28. avgusta.

GALERIJA NA DVORNEM TRGU,

Dvorni trg 2

Na ogled je razstava grafik TODORCETA ATANAŠOVA.

VODNIKOVA DOMACIJA,

Vodnikova 65

Razstava slik MILANA RIJAVCA je na ogled do 21. junija.

JAKOPICEVA GALERIJA, Slovenska 9

Razstava BOREKA SIPKA - Carodej v oblikovanju je na ogled do 30. junija.

KNJIZNICA PREŽIHOV VORANC,

Trzaska 47 a

V ponedeljek, 20. junija, ob 19. uri otvoritev razstave karikature in satirične risbe BINETA ROGLJA.

VILA KATARINA, Cesta na Brdo 10

Kiparska razstava DUSANA ZIDARJA je na ogled do 26. junija.

IZOLA

GALERIJA INSULA

V petek, 17. junija, bo ob 20.30 otvoritev razstave MILANA PERCANA. Razstava bo na ogled do 10. julija.

KOSTANJEVICA NA KRKI

LAMUTOV LIKOVNI SALON

Danes, 16. junija, bo ob 18. uri otvoritev razstave najnovejših del slikarja JORDANA.

MARIBOR

RAZSTAVNI SALON ROTOVZ,

Trg Borisa Kraigherja 3

Razstava slik JANEŽA PRISTAVCA je na ogled do 5. julija.

NOVO MESTO

DOLENJSKI MUZEJ

Razstava 3. bienale slovenske grafike je na ogled do 15. septembra.

PIRAN

Razstava del manjšega formata BORISA ZAPLATILA je na ogled do 8. julija.

MESTNA GALERIJA, Tartinijev trg 3

Razstava del dveh umetnikov iz Ferrare GIORGIJA CATTANIIA in MAURIZIJA COSUEJA je na ogled do 25. junija.

SKOFJA LOKA

GALERIJA IVANA GROHARJA

V petek, 17. junija, bo ob 19. uri otvoritev razstave JANEŽA HAFNERJA.

TRŽIČ

GALERIJA KURNIKOVA HISA

V petek, 17. junija, bo ob 18. uri otvoritev razstave Lepota čipke iz Železnikov in Dobrota Drazgosega kruha. Razstava bo na ogled do 6. septembra.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej Revoltella: do 31. avgusta bo na ogled razstava Vidiki - Punti di vista.

Art Light Hall: se danes, 16. t. m. razstavlja slikarja Agnese Divo in Maurizio Maier.

Galerija Torbandena: na ogled je razstava Wolfganga Wiednerja.

Galerija Rettori Tribbio 2: do 17. t. m. razstavlja svoja dela Fulvio Monai.

Galerija Cartesius: do 23. t. m. so na ogled slike umetnika Franca Chersicole.

Grad sv. Justa - Bastione Fiorito: do 14. julija razstavlja umetnica Alice Gombacci.

GORICA

Kulturni dom: do 19. t. m. je na ogled razstava likovnih umetnikov iz Slovenske Benecije.

GRADEŽ

Galerija Villa Romana -Ul. Dante 20 -Danes, 16. t. m., ob 18.30 bo na ogled razstava slikarja Enza Marsija.

TREVISO

V Palaci Scotti bo do 31. julija na ogled zanimiva razstava lesenih igrac.

GLASBA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM,

tel.: 061/ 222-815

Danes, 16. junija, ob 19.30 uri in v petek, 17. junija, ob 20. uri: koncert ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONIJE, za abonma modri I in II.

SLOVENSKA

FILHARMONIJA

V torek, 21. junija, ob 19.30: koncert SIMFONIKOV RTV SLOVENIJE IN SOLISTOV AKADEMIJE ZA GLASBO.

STOLNICA

V nedeljo, 19. junija, ob 9. uri: koncert zbora in orkestra Franciskanske cerkve iz Salzburga. Program: W. A. Mozart.

GALERIJA SKUC,

Kersnikova 4

Danes, 16. junija, ob 21. uri: koncert dua LES BATTERIES.

KAMNIK

KAVARNA VERONIKA

V soboto, 18. junija, ob 10. uri: Srečanje pihalnih orkestror Gorenjske '94.

LAŠKO

Danes, 16. junija, ob 20. uri: v Kulturnem centru koncert Dekliskega zbora PLAMEN iz Kanade.

MARIBOR

V petek, 17. junija, ob 19.30: v Kazinski dvorani koncert MARINE NOVAK BULAJA (flavta) in VELJKA GLODICA (klavir).

NOVO MESTO

V petek, 17. junija, ob 20. uri: v atriju kapiteljske prostije koncert LJILJANE MOLNAR-TALAJIC (sopran) in DARKA DOMITROVIČA (klavir).

ROGAŠKA SLATINA

Danes, 16. junija, ob 20.30 uri: v Kristalni dvorani koncert Zenskega pevskega zbora Zdravilišča Rogaska Slatina.

SEŽANA

KC SRECKO KOSOVEL

Danes, 16. junija, ob 19. uri: v amfiteatru KC koncert skupine POP DESIGN.

ŠKOFJA LOKA

V petek, 17. junija, ob 20. uri: v Kapeli na Loškem gradu koncert dekliskega zbora PLAMEN iz Kanade.

FJK

TRST

Gledališče Miela

V ponedeljek, 20. t. m., ob 21.00 - Koncert komorne skupine Serenade Ensemble z naslovom »Poletni solsticij«, ki ga organizira Trzaska sekcija boja proti rakastim obolenjem. Vstop je prost. Na sporedu Beethoven, Gounod, Strauss, Joplin in van der Rost. Dirigent Romolo Gessi.

Pivovarna Forst

Jutri, 17. junija, ob 20.30 avtorski večer posvečen neapeljski glasbi »Le perle di Napoli«. Pri klavirju Umberto Lupi.

SKEDENJ

V KD Ivan Grbec bo v soboto, 18. t. m., ob 20. uri koncert kvarteta Nomos.

OPČINE

V župnijski cerkvi Sv. Jerneja bo v nedeljo, 19. t. m., ob 20.30 slavnostni koncert ob obnovitvi orgel. Nastopila bo sta prof. Hubert Bergant (orgel) in prof. Anton Grčar (trobenta).

BOLJUNEČ

Na prazniku, ki ga prireja Lovska družina Doberdob bo jutri, 17. in v soboto, 18. junija slovenski lovski pevski zbor »Doberdob« gostil 21. Revijo lovskih pevskih zborov in rogistov.

GORICA

Kulturni dom

Danes, 16. t. m., ob 21. uri recital pianistke Desiree Pagana. Na programu Mozart, Chopin, Schumann in Škrjabin.

BASSANO DEL GRAPPA

Koncert Jovanottija, Pina Danieleja in Erosa Ramazzottija. Informacije na tel. (0424) 227889.

HUMIN

Danes, 16. t. m., koncert skupine I Nomadi.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Verdi - Dvorana Tripovich

Mednarodni festival operete 1994

Danes, 16. t. m., ob 20.30 druga predstava Gershwinove »Porgy and Bess« v izvedbi ameriskega gledališča New York Harlem Theatre.

Ponovitve: jutri, 17. t. m., ob 20.30 (tretja); v soboto, 18. t. m., ob 16.30 in ob 21.00 (cetrti in peti); v nedeljo, 19. t. m., ob 18.00 (sesta). Vstopnice za vse predstave in za Poletne koncerte dobite pri blagajni Dvorane Tripovich (9-12, 16-19), zaprta ob ponedeljkih. Informacije in rezervacije tudi pri ACAD, Ul. Faedis 30 - Videm (tel. 0432-470918).

OPČINE

Prosvetni dom

Danes, 16. t. m., ob 20.30 bo Gledališče na Brici v sodelovanju s KUD Magnet predstavilo »V začetku je bil kaos ...potem pa kazin«. Po

KOROŠKA

CELOVEC:

V Mladinskem domu v Celovcu bo v jutri, 17. t. m., ob 9. uri v otroška predstava »Smesko med crkami«.

BELJAK

Studijski oder-Kellertheater: danes, 16. t. m., ob 20. uri komedija »Mixed Lovers«.

BILČOVŠ

V Ljudski soli bo danes, 16. t. m., ob 20. uri koncert ob 10-letnici zborovodske sole.

RAZNE PRIREDITVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815

Danes, 16. junija, ob 11. uri: predstavitev knjige prof. dr. Borisa Lubana-Plozza - V SOZITJU S STRESOM.

Danes, 16. in v petek, 17. junija, ob 20. uri: MALI BUDHA. Režija B. Bertolucci, igrajo Keanu Reeves, Chris Isaak, Bridget Fonda (LD).

KLUB CD

Danes, 16. junija, ob 20. uri: VELEPOSILANIK SE PREDSTAVI - TURCIJA. Z njegovo ekselencio gospodom Ilhanom Yigbtasioglujem se bo pogovarjala Ljerka Bizilj.

VODNIKOVA DOMACIJA,

Vodnikova 65

Danes, 16. junija, ob 19.30: VESELO SNIDENJE - dve uri glasbe, pesmi in umetniške besede. Nastopajo: pisatelj in pesnik IVAN SIVEC, dramski umetnik ANDREJ KURENT, mezzosopraniistka JOZI KALISNIK, prvi slovenski citrar MIHA DOLZAN in legendarni harmonikar FRANC FLERE.

CELJE

OSREDNJA KNJIZNICA CELJE

V torek, 21. junija, ob 18. uri: v Levstikov sobi predstavitev knjige Vemerus avtorja ACIJA PUNCERJA.

PIRAN

V soboto, 18. junija, ob 19. uri na Tartinijevem trgu prireditve DOMACINI TURISTOM - DOBRODOSLIKA. Nastopil bo Mladinski pihalni orkester KUD Karol Pahor Piran.

PORTOROŽ

AVDITORIJ

V nedeljo, 19. junija, ob 18. in 20.30 uri: ljubzensko-zgodovinska drama CAS NEDOLŽNO-STI.

SEŽANA

KC SRECKO KOSOVEL, tel.: 067/ 73-355

Do petka, 17. junija, zabavna prireditve GRADIMO Z LEGO KOCKAMI IN IGRAJMO SE SKUPAJ.

V petek, 17. junija, ob 19. uri: slavnostna akademija ob 100-letnici Gasilskega društva Sežana.

KOŠARSKI TURNIR OPEN 94 / V DRUGEM KOLU VELIKO PRESENEČENJE

Cicibona presenetila lanske zmagovalce

Sokol zapravlil 21 točk prednosti - Breg »uničil« Prosek

Cicibona - Sokol 89:81 (43:48)

CICIBONA: Iv. Bajc 16 (7:10), Giacomini 4, Jogan 14 (2:3), Oberdan 26 (4:4), Battilana 1 (1:2), Tomsič 11 (2:2), Krizmančič 2 (2:2), Fortunati 15 (1:4); trener Kovacič.

PM: 19/27. SON: 19. 3T: Oberdan 2, Fortunati 2, Iv. Bajc 1, Tomsič 1.

SOKOL: Stanissa 24 (2:3), Buzan 2, Paulina 15 (1:3), Devetak, D.Starc 10 (0:1), Hmeljak 5, Usaj 5, Rauber 20 (1:2); trener Starc.

PM: 4/9. SON: 19. 3T: Rauber 3, Stanissa 2, D.Starc 2, Paulina 2, Hmeljak 1, Usaj 1.

Sodnika: A.Vremec in M.Jogan.

Idealna peterka: Oberdan, Fortunati, Bajc, Stanissa, Rauber. Najboljši igralec: D.Oberdan. Matchwinner: Iv.Bajc. Nad pričakovanjem:

F.Korošec spet na igrišču

V.Tomsič. Pod pričakovanjem: M.Hmeljak.

Po izrednem začetku sokolovcev, ki so s trojkami (9:11 v prvem polcasu) povedli kar za 21 točk (42:21 v

13') so cicibonaši reagirali ter z agresivno obrambo nižali zaostanek. V sredini 2. polčasa so prvič povedli, po napetem finišu pa tudi presenetljivo premagali lanske zmagovalce turnirja.

Breg - Prosek 118:87 (42:38)

BREG: D.Kovacič, Gobbo 6, Corbatti 12 (1:3), Korošec 14 (2:2), Filipčič, Arena 22 (1:2), Pregarc 41 (12:12), Klabjan, Bandi 10, Samec 13 (3:5); trener Salvi.

PM: 19/24. SON: 21. 3T: Pregarc 3, Arena 3, Corbatti 1.

PROSEK: W.Ban 11, A.Pertot, C.Starc 13 (6:13), A.Gruđen, A.Emili nv, Grilanc 15 (2:2), Sterni 8, C.Cuk 22 (3:9), Civardi 18 (2:2), Nabergoj nv; trener Emili.

PM: 13/26. SON: 24. 3T: Ban 1, Starc 1, Grilanc 1, Cuk 1.

Sodnika: S.Tavčar in

M.Jogan.

Idealna peterka: Pregarc, Arena, Samec, Civardi, Cuk. Najboljši igralec: D.Pregarc. Matchwinner: C.Arena. Nad pričakovanjem: M.Bandi. Pod pričakovanjem: A.Gruđen.

Proseski kosarkarji so zdržali le en polčas, zatem pa niso znali zaustaviti »super« Pregarca, ki je zadeval iz vseh pozicij, ter z Arenom, Samcem in Korošcem v zelo dobri formi zadal nasprotniku visok poraz.

VRSTNI RED PO 2. KOLU:

Skupina A: Cicibona 2 (1-0, +8); Dom 2 (1-0, +78); Kontovel 0 (0-1, -8); Sokol 0 (0-1, -8).

Skupina B: Breg 2 (1-0, +29); Polet 2 (1-0, +2); Bor 0 (0-1, -2); Prosek 0 (0-1, -29).

Današnji spored (3.kolo): ob 19.30 Breg - Bor; ob 21.00 Cicibona - Kontovel. J (VJ)

TENIS / ITALIJANSKI POKAL

Kljub zmagam na koncu se nobena Gajina ekipa ni uvrstila v deželni del

Uspešen start fantov v prvenstvu »U16«
Uspešni tudi dekleti v prvenstvu »U12«

ITALIJANSKI POKAL

Tekmovanje se je končalo, Gaji pa tako pri moških kot pri ženskah ni uspela uvrstitve v deželni del. Pri moških so gajevci zasedli tretje mesto, pri dekletih pa sta bili obe Gajini ekipi na drugem mestu, vendar pa se zaradi manjšega števila posamičnih zmag nobena ni uvrstila naprej. Dosežki so pričakovani, čeprav se je pred začetkom od prve ženske ekipe pričakovalo nekoliko več, vendar pa se je kasneje po sestavi skupin videlo, da bo preboj v deželni del izredno težaven.

Moski

TC Grado B - Gaja 0:6

Kalc - Olivotto 7:5, 1:6; 6:1, Vidović - marin 6:0; 6:1, Canone - Coscia 6:0; 6:1, Corbo - Paolini 6:2, 6:4 (srečanje dvojic so domačini predali brez boja).

Zenske

Gaja A - TC Cormons 3:0

Daša Grgič - Buiatti 6:1, 6:2, Rossmann - Buiat 6:2, 6:0; Daša Grgič/Rossmann - Buiatti/Buiat 6:2, 6:0.

Krožek skedenjske železarnice - Gaja B 1:2

Gojca - Bizjak 2:6, 6:4; 6:1, Neva Grgič - Ruzzier 6:4, 4:6, 6:7 (4:7), Cac/Gojca - Meyer/Poiani 2:6, 6:2, 6:1.

UNDER 16

V soboto je začela prvenstvo »under 16« tudi Gajina fantovska ekipa. Start je bil uspešen, saj sta Vasja Vavpetič in Martin Vidali z 2:1 premagala ekipo Caneve B iz okolice Pordenona. Predvsem Vavpetič je z igral solidno in je zmagal v posamičnem dvoboju, izkazal pa se je tudi v srečanju dvojic.

Gaja - Caneva B 2:1

Vavpetič - Favret 2:6, 6:1; 6:4, Vidali - Mosole 3:6, 5:7, Vavpetič/Vidali - Favret/Mazzocco 6:3, 6:4.

UNDER 12

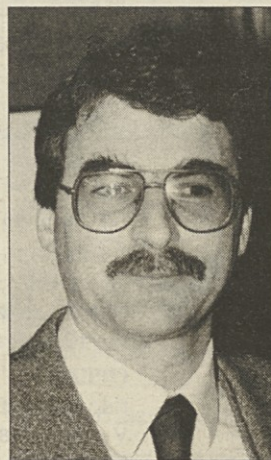
Erika Grgič in Staska Cvelbar sta v soboto po pra-

vem maratonskem boju izgubili v Trziču proti ST Monfalcone z 2:1. Edino točko je priborila Grgiceva, ki je svojo nasprotnico premagala v treh setih. Gajevki sta imeli veliko priloznost, da bi srečanje dobili, saj sta v tekmi dvojic prvi set dobili s 6:0 in v drugem že vodili s 4:0. Takrat pa sta predvsem zaradi utrujenosti povsem popustili in nasprotnici sta osvojili pomembno točko in s tem tudi zmago za Monfalcone.

TEDENSKO ŠPORTNO POKAŠLJEVANJE

Ob koncu sezone zavel nov veter

IVAN PETERLIN

Tako, pa smo priomali srečno tudi do končne postaje: z današnjim dnevom se namreč z rubriko odpravljam na odih, bolje rečeno, na prevetritev možganov in iskanje novih dinamičnih vzmeti za novo sezono.

In ker je ta današnji zapis nekako poslovilnega značaja, je pravzaprav tudi umestno, da si nekako ob zaključku te serije vsaj v fantaziji prikrojam neke vrste dialoga z vami, dragi bralci, in razmislim tako, kot, če bi se z vami na glas pogovarjal.

Vprašujem se, če mi je uspelo, da sem s temi tedenskimi pokasljevanji sprožil v vas včasih vsaj trohico reakcije? Ne vem: mogoče izraz zadovoljstva, ali pa - nasprotno - jeze in kontestacije. Tudi mi ni povsem jasno, če sem v teh svojih razmišljanjih izbral prave in zanimive argumente. Vsega tega ne vem, saj je dialog z nevidnimi bralci v bistvu nemogoč. Zato mi morate tudi oprostiti, če sem kdajkoli zapadel v dolgovestnost, v neaktualnost, če sem bil v posredovanih repetitiven in s tem, seveda, nezanimiv. V svojih miselnih naprežanjih sem skušal drezati v argumente, ki so tesno oprijeti z našo športno problematiko, toda verjemite, da ni vedno lahko in ni rečeno, da »prosti spis« venomer uspe. Toda pustimo zdaj ob strani te argumente, ki spadajo bolj k zaključkom in epilogu tega današnjega pisanja. Mogoče bi svojo pozornost raje obrnil vsaj za trenutek se zadnjič k dogodkom, ki so bili živo povezani s sezono, od katere se poslavljamo.

Lahko bi rekel, da je v našem zamejskem športnem prostoru z vso ihto - in letos resnično bolj kot kdajkoli prej - zavel nek nov strateški veter. V veliko sredinah je prišlo do poudarjenih miselnih premikov, v smislu, da se športni delavci močno ogrevajo za nove strateške oblike dela in postavljanja programov. Tu seveda mislim na pojem meddruštvenega sodelovanja,

na pojem, ki je zadobil prav ob zaključku sezone neke nove in mogoče neslutene pozitivne tone, ki bi lahko peljali vso našo športno sfero - ob eventuelni realizaciji, do nekih povsem novih dimenzij. Zanimivo pri vsem je to, da vzgibi in razmišljanja pronicajo iz baze in da torej res ne moremo govoriti o kakem diktatu, ki bi prihajal iz takozvanih »visjih« sfer. Torej je jasno, da se za formulo tesnih kooperacij odločajo društva sama, ljudje, ki v tej formuli vidijo ključ se nadaljnega obstoja in gradnje svoje bodočnosti. Izbira dialoga tudi na takem področju, kot je športno, kjer pravzaprav kraljuje neka konfrontacija, neko merjenje sil in moči, je prav gotovo nekaj edinstvenega. Pravzaprav pomeni tudi to, da posamezne enote potrebujejo neko skupno govorico, da hrepenijo po neki povezanosti, po nekem odstranjevanju atavičnih barikad, ki so naše ljudi ločevale. Naš človek danes razmišlja drugače, bolj zrelo: išče neko enotno lice navzven, neko uspešnost, ki naj bo sad skupnih naporov.

Saj pravzaprav vse to v našem športu ni nekaj povsem novega: vsi imamo pred očmi model kosarkarjev Jadrana, združenih mladinskih nogometnih ekip, združenih smučarskih sil in se in se bi lahko nateval! Novost predstavljajo izrazi želja po združevanju moči, ki prihajajo iz drugačnih sredin, novih, mogoče vse do danes res neslutentih. In prav to daje stvari nove dimenzije, nove vsebinske razsežnosti. Mogoče ne bi bilo napak, da bi se ob pojavu vsi krepkeje zamislili, mogoče tudi tisti, ki z našim športom sicer nimajo nekih direktnih vezi, izotoko pa usmerjajo svoje napore v strateške projekte, ki so povezani z našo manjšino, le da to delajo na drugih področjih. Prepričan sem, da so namigi, ki prihajajo iz baze, zdravi in pravilni: na nas je, da jih kultiviramo, o njih razmišljamo in jih skušamo uresniti. V

Obvestila

ZSSDI

sklicuje danes, 16. junija 1994, ob 20.30 v domu A. Sirk v Krizu SKUPSCINO PREDSEDNIKOV. Dnevni red: 1. Aktualna fiskalna problematika športnih društev - gost dr. Marija Marc; 2. Tekoča problematika zamejskega športa; 3. Razno.

SZ SLOGA

prireja od 5. do 13. septembra na Opcinah tečaj miniodbojke za osnovnošolske otroke. Treningi bodo v telovadnicah na Opcinah in Repnu ter na odprtem pod vodstvom mag. Dušana Blahute, prof. Maria Caca, prof. Franka Drasića, prof. Ivana Peterlina in prof. Branka Saina. Tecajniki se bodo zbirali vsak dan ob 9. uri, trenirali dvakrat dnevno do 17. ure, ob 12. bodo postreženi s kosilom. Poleg odbojke bo v prostem času razvedrilna dejavnost. Cena tečaja znaša 120.000 lir. Prijave zbira urad ZSSDI v Trstu, tel. 635627 v jutranjih urah in prof. Mario Cac tel. 214290.

SZ GAJA

organizira od 25. do 30. junija turnir v odbojki (mesane ekipe 3 ženske in 3 moški) ter od 27. junija do 3. julija turnir v nogometu 7:7. Vpisovanje na sedežu združenja vsak dan od 18. do 19. ure do vključno 22. junija.

SK KRAS

- odsek za rekreacijo obvesča, da se bo tečaj tenisa za otroke pričel 20. junija. Prvi sestanek s starši bo v četrtek, 16.6., ob 18. uri.

SK KRAS

prireja od 27. junija do 2. julija poletni rokometni tečaj za vse nižje srednjesolce, ki bo v jutranjih urah v zgoniški telovadnici. Poskrbljeno bo tudi za prevoz s kombijem. Podrobnejše informacije na tel. št. 723010 (Alan) vsak dan od 14. do 15. ure.

JK CUPA

obvesča, da je v teku vpisovanje v jadrane tečaje za otroke od 7. leta dalje. Prvi tečaj od 20.6. do 1.7. - začetni; drugi tečaj od 4.7. do 15.7. - začetni; tretji tečaj od 18.7. do 29.7. - nadaljevalni. Podrobnejše informacije na sedežu društva v seljanskem zalivu ob sobotah od 16. do 18. ure. Začetna tečaja za surf bosta od 4. do 8. julija ter od 11. do 15. julija, nadaljevalni tečaj pa od 18. do 22. julija.

TPK SIRENA

obvesča, da je v teku vpisovanje v jadrane tečaje za otroke od 7. do 14. leta in za mladino in odrasle od 15. leta dalje. 1. tečaj za otroke (začetni) bo od 20. 6. do 1. 7., 2. tečaj (začetni) bo od 18. 7. do 29. 7.; 3. tečaj (nadaljevalni) pa od 16. 8. do 27. 8.

1. tečaj za mladince in odrasle bo od 4. 7. do 15. 7., 2. tečaj (windsurf) pa od 11. 7. do 16. 7. Podrobnejše informacije in vpisovanje na sedežu TPK Sirene v Barkovljah vsak delavnik od 16. do 18. ure in po telefonu 422696.

SZ JADRAN in SD POLET

organizirata poletni kosarkarski tabor za letnike 1981 in mlajše. Informacije lahko dobite na sedežu Jadrana v ulici Ricreatorio št. 1 vsak dan od 10.30 do 12.30, razen ob nedeljah, ali pa po telefonu na številki 213403. Demonstratorji bodo Dean Oberdan, Marko Lokar in Boris Vitez. Tečaj bo od 20. do 25. junija in sicer v Prosvetnem domu od 9.00 do 17.00. Tramvaj odpelje s trga Oberdan ob 8.14 (8.40 na Opcinah), z Opcin pa ob 17.24 (ob 18. uri prihod v Trst). Iz Nabrezine bo peljal kombi Sokola. Odhod ob 8.15 s »placa«, prihod ob 17.30. Na Krzadi bo na razpolago Jadrinov kombi in sicer ob 8.30 s prihodom ob 17.20. Dolincani se bodo lahko poslužili kombija od Bora: odhod ob 8.30 izpred dolinske telovadnice, prihod ob 17.30.

PLANINSKA ODSEKA

SZ SLOGA IN SK DEVIN

organizirata v nedeljo, 16. t. m. vzpon na Crno prst. Odhod iz Sesljana ob 7. uri. Za informacije tel. št. 226283 - Stopar ali 200236 - Skrk.

ODBOJKA / NA MEMORIALU BRESSAN V GRADIŠČU ZMAGA BOROVK

Poletni turnirji priložnost za podaljšanje sezone

V Gradiscu se je pred dnevi zaključil že 7. memorialni turnir za mladinke v spomin preminule igralkice Torriane Magde Bressan, brez izgubljenega seta pa so na njem slavile odbojkarice Bora (na sliki). Druga je bila ekipa Pellinija iz Trzica, tretja domaca Torriana, četrt pa Juvenilia iz sevegljana. Od slovenskih ekip so na turnirju sodelovale tudi slogasice, ki pa so imele manj sreče in so svoj nastop končale že v prvem delu. Na turnirju je nastopilo osem sester z Videmskega, Goriskega in Trzaskeskega, ki so na ta način podaljšale sezono. Povejmo se, da borovke caka še en nastop čez dober teden dni na turnirju v Staranzanu.

POSTAVI NASIH EKIP

BOR: Gregori, Cok, Azman, Benevol, Pitacco, Gruđen, Faimann, Vodopivec.

SLOGA: Tensi, Criti, Babudri, Kocijancic, Kufersin, Kalc, Sossi, Ban, Zubalic, Vidali

NOGOMET / PO ZMAGI NAD CESENO

Po 32 letih Padova ponovno v A ligi

Cesena povedla z golom Hubnerja

Padova - Cesena 2:1 (1:1)

STRELCI: Hubner v 7. min., Cuicchi v 18. min., Coppola v 69. min.

PADOVA: Bonaiuti, Cuicchi, Gabrieli, Coppola, Rosa, Franceschetti, Pellizzaro (od 72. min. Ruffini), Nunziata, Galderisi (od 82. min. Tentoni), Longhi, Montrone.

CESENA: Biato, Scugugia (od 82. min. Antonelli), Susi (od 75. min. Zagatti), Piangerelli, Calcaterra, Medri, Teodorani, Piraccini, Scarafoni, Dolcetti, Hubner.

SODNIK: Ceccarini iz Livorna. GLEDALCEV: 16.000.

CREMONA - Padova je po 32 letih spet v A ligi! Mostvo trenerja Sandrea nija je namreč včeraj na dodatni in odločilni tekmi

za prestop v A ligo premagala Ceseno. Padova je tako skupno s Fiorentino, Barijem in Brescia napredovala v prvo italijansko ligo.

Cesena, ki si je ze v predzadnjem kolu regularnega dela doma dejansko zapravila napredovanje, je včeraj doživela se eno veliko razočaranje. Bilo je se večje, kajti prav mostvo trenerja Bolchija je prvo povedlo že v 7. min. z lepim zadetkom Miljcana Hubnerja. Le nekaj minut pozneje pa je zapravila se eno stoodstotno priloznost. Staro nogometno pravilo pa pravi, da kdor prevec gresi, ta tudi placa. Iiti to se je zgodilo tudi na včerajšnji tekmi, saj je v 18. min. Cuicchi izenacil.

Kot je znailno na takih tekmah, je bila igra dokaj

živčna, trda in obcasno tudi groba. Ekipi sta si bili enakovredni, v 69. min. pa je Padova s Coppolo dosegla drugi zadetek. Do konca srečanja pa se stanje ni vec spremenilo, ceprav je Cesena dejansko navalila na padovanska vrata. V zadnjih dveh minutah se je celo vratar Biato podal v napad. Nic pa ni zaleglo, Padova je odbila vse napade in tako zmagala.

Veseljje med navijaci in v taboru Padove je bilo po tekmi nepopisno.

Glede B lige naj omenimo tudi, da Eugenio Bersellini ni vec trener Pise. Včeraj ga je predsednik Romeo Anconetani kratkomalo odslovil, potem ko je Pisa izgubila odločilno srečanje z Acirelejem in nazadovala v C ligo.

ATLETIKA / PRVENSTVO ZDA

Dan O'Brien hoče rekord

Po prvem dnevu izreden

KNOXVILLE - Dvakratni svetovni prvak v deseterboju Dan O'Brien je na državnem atletskem prvenstvu ZDA v Knoxville (Tennessee) prvi dan že držal obljubo in je na najboljši poti, da doseže nov svetovni rekord. S časom 10, 31 sekunde v teku na 100 metrov, 781 centimetrov v skoku v daljavo, 15, 87 metra v metu krogle, 217 centimetrov v skoku v visino in 48, 19 sekunde v teku na 400 metrov je Američan zbral 4738 točk, kar je najboljši rezultat po prvem dnevu. Na drugem mestu je bil Steve Fritz s 4442 točkami. »Nisem presenečen. Počutim se cudovito. Želim opraviti cim bolje z vsemi disciplinami in kaže, da mi bo tudi uspelo,« je dejal

O'Brien, ki je napovedal lov na svoj svetovni rekord, ki znaša 8891 točk. Največji izziv v svoji karieri je Dan, ki nazadnje sploh ni skrival, da je odvisen od alkohola, uspešno premagal. Od januarja namreč sploh ni poskusil alkohola. »Naučil sem se živeti novo življenje in počutim se se močnejšega,« je menil svetovni rekorder. V sedmerboju je v odsotnosti olimpijske zmagovalke Jackie Joyner-Kersey, ki se je raje odločila za nastopa v posamičnih disciplinah, po štirih disciplinah vodila Kim Carter s 4 008 točkami (100 m ovire - 13, 55 sekunde; visina - 187 centimetrov; krogla - 16, 07 metra; 200 m - 24, 16 sekunde).

Mariborčani pokalni prvaki Slovenije

V povratni tekmi so s 3:1 premagali Muro

Maribor Branik - Mura 3:1 (1:0)

MARIBOR - Stadion v Ljudskem vrtu, 10.000 gledalcev, sodnik Mitrović (Ljubljana).

STRELCI: 1:0 - Binkovski (28). 2:0 - Stanic (52). 3:0 - Bozgo (65). 3:1 - Belec (79).

MARIBOR BRANIK: Dabanović, Sterbal, Stanic (Sirec), Milevski, Lukić, Krizan, Binkovski, Zidan, Bloudek, Bozgo, Kotnik (Krizanic).

MURA: Bosković, Issaev, Kovačec, Brezić, Cifer, Breznik, A. Baranja (S. Baranja), Belec, Emeršić (Kranjčić), Bakula, Kokol.

Nogometasi Maribora Branika so tretji slovenski pokalni zmagovalci. Potem ko so igralci iz Ljudskega vrta v povratni tekmi finala pokala Slovenije zmagali s 3:1, na prvi tekmi v Murski Soboti je bilo 1:0 za Muro, so zaslužno osvojili pokalni naslov in si priborili nastop v pokalu evropskih pokalnih prvakov. Pred rekordnim številom gledalcev so bili v izjemnem vzdušju mariborski nogometasi boljši od drugouvršene ekipe v prvenstvu in zaslužno osvojili pokal, ki jim je pripadel že leta 1992.

Tekma ni bila posebej kakovostna. Maribor Branik je od prve minute igral napadalno, igralci Mure pa so se vrecinoma branili in poskušali presenetiti v nasprotnih napadih. J.Z.

HOKEJ NA LEDU / FINALE STANLEYJEVEGA POKALA

Rangerji slavili po 54 letih

NEW YORK - Newyorški Rangerji so osvojili Stanleyev pokal leta 1940. Od tedaj se je zgodilo marsikaj. Japonci so napadli Pearl Harbour, clovek je stopil na luno, zgradili in podrli so zid, ki je ločeval svet na dva dela, prisla je televizija, ekipe se dnevno z letali prevzajo po celini, pokrite dvorane sprejmejo desetstisoce gledalcev, hokej se igra tudi poleti. Katerikoli hokejist Rangersov iz leta 1940 bi ob vsem tem v popolni neeveri zijal predse. Letos so predse zijali hokejisti Vancouver Canucksov, ki so finalno srečanje izgubili s 3:2 (2:0, 1:1, 0:1).

V 11. minuti je zadel Leetch. Na 2:0 za New York je povisal Graves. Visoki Linden je nato znižal na 2:1, Mark Messier pa je dosegel tretji gol za domacine. Kljub velikim naporom so Canucksi prek Lindeha do konca uspeli doseči le en zadetek, kar pa je bilo kljub vsemu za gol premalo.

Leta in leta so nasprotnikovi navijaci

Rangerse izzivali z vzkliki: »1940«. Letos so na finalna srečanja z Rangersi prinašali transparente »Minilo je 54 let - stejte naprej!« Lansko poletje je v New York prisel Mike Keenan, trener, ki je tri različna mostva pripeljal do finala Stanleyevega pokala, in vselej izgubil. V New Yorku je prevzel mostvo z imenom N. Y. Rangers, ki je preteklo sezono končalo na zadnjem mestu v svoji diviziji. Prva stvar, ki jo je Keenan storil, je bil prikaz parade, ki so jo ob naslovu prvakov leta 1986 imeli »nogometasi« New York Metsov. Manj kot leto dni po tej »učni uri« bodo imeli svojo parado newyorški hokejisti, ki so morali od leta 1940 do včeraj za tako željeni naslov odigrati nič manj kot 4232 tekem.

Finalno srečanje pa ni odločalo le o naslovu prvaka, temveč tudi o tem, kateri vratar bo dobil pokal Conna Smithea za najboljšega vratarja. Zmagali so Newyorčani in

pokal je dobil Mike Richter. Najboljši igralec končnice je povsem zaslužno postal Brian Leetch, ki je dosegel 11 zadetkov in zbral 23 podaj, Mark Messier pa je postal prvi igralec v zgodovini NHL, ki je kot kapetan osvojil pokal v dveh različnih mostvih. Ze šestič bo v podstavek pokala vgraviran priimek Messier.

Medtem ko so navijaci v New Yorku rajali (eden je celo mahal z zastavo na kateri je pisalo: »Sedaj lahko umrem srečen«) in v soju raket plezali po ulicnih svetilkah, je predsednik ZDA Bill Clinton, vnet navijač Rangersov govoril z Brianom Leetchem in mu poleg čestitke med drugim povedal, da je tulil in vrescal ter si grizel nohte. V New Yorku so se kljub pogrizenim nohtom veselili in vrescali, v Vancouverju pa je 50.000 poraženih navijancev »ulicno nemirovalo«, prevracalo avtomobile in razbijalo izlozbe. (M. J.)

NOVICE

Lorenzo Bernardi odbojkar sezone

TREVISO - Odbojkar Sisleya iz Trevisa Lorenzo Bernardi je bil proglašen za najboljšega odbojkarja v letošnji sezoni. Bernardi je bil že enkrat najboljši, in sicer leta 1987, ko so ga progalsili za najboljšega igralca do 21 let. Ob Bernardiju so letos nagradili se Luca Cantagallija (Daytona Modena) kot najboljšega tolkača, Paola Tofolija (Sisley) kot najboljšega podajaca, Dimitrija Fomina (Edilcuoghi) kot najboljšega tuja in Giampaolo Montali (Sisley) kot najboljšega trenerja. Med zenskami je bila za najboljšo igralko proglašena Keba Phipps (Ruggiada matera).

Petar Naumoski pri Benettonu

TREVISO - Makedonski playmaker Petar Naumoski je včeraj z Benettonom podpisal enoletni dogovor, ki se lahko podaljša na dve leti. Naumoski ima 26 let in je visok 194 cm. V jugoslovanskem prvenstvu pa je igral za Rabotnicki iz Skopja, medtem ko od leta 1992 dalje igral za istanbulski Efes Pilsen. V turskem prvenstvu je imel letos poprečje 20 točk na tekmo in 4 asistenc.

PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET

"Mokro" srečanje v Globasnici

Dez, ki je ves dan neusmiljeno padal, je v precejšnji meri pokvaril planinsko razpoloženje na 23. srečanju obmejnih planinskih društev v Globasnici na Koroskem. Slovensko planinsko društvo Celovec se je s pomočjo planincev iz Globasnice in Železne Kaple vsestransko potrudilo z neoporečno organizacijo srečanja. Žal nič niso mogli koroski planinci storiti, da ne bi deževalo.

Srečanja se je udeležilo 47 planincev SPDT, ki so si le bežno ogledali votlino sv. Rozalije in cerkev na griču sv. Heme. Megla in nizka oblačnost jim je ves čas zastirala pogled na mogočno Peco. Ni bilo niti enournega pohoda in udeleženci so se naglo zatekli v veliko dvorano gostilne Soštar v Globasnici, kjer se je zbralo nad 400 planincev iz italijanskega zamejstva, s Koroskega in iz Slovenije. Srečanja so se v velikem številu udeležili planinci iz Beneske Slovenije, število prisotnih pa so pomnožili se člani SPD Gorica, SK Devin in SZ Sloga.

Po kosilu, ki so ga postregli organizatorji, je sledil uradni program srečanja s pozdravi in kulturnim sporedom, v katerem je poleg ostalih nastopil tudi dekliski zbor slovenskih izseljencev v Torontu v Kanadi, ki je zel največje odobravanje. Kot na vseh prejšnjih srečanjih obmejnih planinskih društev je v ne-

deljo v Globasnici razveseljevala planinska srca Zelezarska godba z Jesenic, ki je vsaj omilila "mokro" razpoloženje prisotnih planincev. Planinci so si, pred zgodnjim popoldanskim odhodom, ogledali se zanimiv muzej v Globasnici, v katerem hranijo dragocene eksponate izkopavanj na griču sv. Heme, kjer so že pred nekaj desetletji odkrili ostanke rimskih stavb.

Po Soci v gumijastih colnih

Mladinci, člani Mladinskega odseka SPDT, so imeli v nedeljo več sreče. Organizirali so rafting po Soci in imeli vse dan se kar lepo vreme, saj je nekajkrat nad soško dolino zasijalo sonce.

Okrog 40 mladih navdušencev se je namreč v nedeljo udeležilo izleta v Bovec. Med potjo so se ustavili v Kobaridu in si pod strokovnim vodstvom ogledali izredno zanimiv in bogat tamkajšnji muzej z eksponati iz prve svetovne vojne. Po ogledu muzeja in krajšem postanku za malico, so mladinci nadaljevali pod do Bovca, kjer so uredili vse potrebno za rafting, ali spust po deroči Soci v gumijastih colnih do vasi Trnovo. Vsi udeleženci so bili navdušeni, ceprav tokrat se niso kopali, ker je imela voda samo 7 stopinj, ozračje pa le 12 stopinj. Kljub vsemu ni manjkalo veselja, dobre volje in zlasti navdušenja pri tistih, ki so se prvič udeležili takega podviga, kot je rafting.

Na Gartnerkofel

V nedeljo se bodo tržaski planinci podali na Mokrine in se nato povzpeli na lepo, razgledno goro Gartnerkofel. Med vzponom bodo lahko občudovali cvetenje endemice cvetice Wulfenije. Izletniki potujejo z lastnimi sredstvi. Odhod ob 7. uri v nedeljo, 19. julija, s Trga Oberdan in pol ure kasneje s parkiriska pred črpalko AGIP na avtocesti v Devinu.

SPDT vabi na Kočevsko

SPDT pripravlja avtobusni izlet na Kočevsko, v kraje, ki so bili doslej nedostopni za planince. Izlet bo tudi priloznost za srečanje s planinci pobratenega društva Integral iz Ljubljane, ki bodo Tržačane počakali na Barju pri Ljubljani. Skupno se bodo odpeljali na Kočevsko, kjer se bodo pod strokovnim vodstvom povzpeli na Goteniski Sneznik, na katerega je za približno dve uri hoje.

Avtobus z izletniki bo odpeljal v nedeljo, 26. junija ob 7. uri s trga Oberdan in 20 minut kasneje z Opcin, izpred društva Tabor. Tam bodo namreč čakali izletniki z zgornje kraske okolice. Planinci pohitite, ker se avtobus naglo polni. Vpisovanje je v teku na ZSSDI, tel. 635627.

Vzpon na Boe

Tržaski planinci, ki nameravajo 2. in 3. julija na dvodnevni izlet v Dolomite, z vzponom na Boe, mo-

rajo pohiteti, ker so mesta omejena. Vpisovanje je v teku na ZSSDI, podrobna pojasnila pa daje vodja izleta Angel Kermec, ki odgovarja na telefon 44016.

(L.A.)

Sorica - izleta ni bilo

Vreme jo je zagodlo!

Vreme je v nedeljo 5. junija prekrizalo načrte vsem, ki so se nameralai podati na krožno pot po Soriskih planinah. Nadležen dez je preprical tudi največje optimiste in tako z izletom ni bilo nič. Skoda, ker se je vreme v popoldanskem času hitro izboljšalo in je bilo popoldne v hribih enkratno. Izlet na Sorico so načrtovali tudi člani sekcije za rekreacijo.

Jeseni bo planinski piknik pri koči na Koradi

Korada je bila obvezna točka pohoda ob 220-letnici rojstva Valentina Stanica. Planinska koca, ki je odprta ob sobotah in nedeljah je to goro, na mejo med Sosko dolino in dolino Idrijce naredila bolj vabljivo. Goriski planinci načrtujejo konec poletja, oziroma zgodaj jeseni celodnevni piknik na Koradi, pri planinski koči. Poleg glasbe (harmonika) bodo poskrbeli tudi nekaj zabavnih odrskih (ceprav na odprtem) prizorov, za gobarsko ekskurzijo (z vključeno pripravo nabranih gob) itd. Podrobnejše informacije bo društvo sporočilo sproti in pravčasno.

Priprave na krožno pot okrog Mon Visa

Kakih petnajst planincev iz Gorice se konec julija (od 24. do 31. julija) odpravlja na krožno pot okoli Mon Visa - z možnostjo vzpona (ob primernem vremenu) na to goro - z obiskom narodnega parka Queyras, ogledom nekaterih kulturnih in naravnih znamenitosti. Prevoz do izhodiščne točke (Crissolo) bo z oasebnimi vozili. V prihodnjem tednu se bodo udeleženci srečali na prvem informativnem sestanku, kjer se bodo seznanili s točnim potekom poti in drugimi podrobnostmi.

Konec junija na Monte Sernio v začetku julija pa Begunsica

Po visini približno enak Krnu, vendar pa precej bolj zahteven je Monte Sernio v Karniji. SPD Gorica pripravlja vzpon na ta vrh v nedeljo, 26. junija. Vodi bo Miran Cotar - tel 30995. Udeležbo priporočamo planincem, ki imajo že nekaj izkušenj in predvsem dobro kondicijo.

Prvo nedeljo v juliju pa je v programu izlet na Begunsico. Podrobnejša pojasnila bo društvo objavilo prihodnji teden.

Naslednja zahtevna tura pa bo dvodnevni izlet na Monte Cristallo nad Cortino. Datum se ni bil določen.

Društvo vabi interesente tridnevne izleta na Triglav, da čimprej, tudi zaradi rezervacije prenočišča, sporočijo svojo udeležbo na omenjenem izletu.

NOVICE

Nemci na vrhu lestvice FIFA

DALLAS - Tik pred začetkom svetovnega prvenstva je Brazilija izgubila vodilni položaj na lestvici FIFA, pa čeprav je v zadnjih dveh nastopih dosegla dve visoki zmagi (Honduras 8:2 in Salvador 4:0). Na vrhu je zdaj Nemčija, pred Brazilijo pa je celo Nizozemska, ki se je na drugo mesto povzpela celo z 11. mesta. Precejsen skok je napravila tudi Italija, ki je zdaj četrta, pred mesecem dni pa je bila šestnajsta. Med reprezentancami, ki ne sodelujejo na SP je najbolje uvrščena Danska na devetem mestu.

Novi vrstni red (v oklepaju prejšnja uvrstitev): 1. Nemčija (2.), 2. Nizozemska (11.), 3. Brazilija (1.), 4. Italija (16.), 5. Španija (9.), 6. Norveška (4.), 7. Romunija (10.), 8. Argentina (6.), 9. Danska (5.), 10. Švedska (3.), 11. Nigerija (7.), 12. Švica (8.), 13. Francija (17.), 14. Irska (12.), 15. Anglija (15.), 16. Mehika (13.), 17. Kolumbija (18.), 18. Urugvaj (14.), 19. Rusija (20.), 20. Zambija (19.) itd.

Uvrstitev ostalih reprezentanc, ki se sodelujejo na SP: 23. ZDA (23.), 24. Kamerun (24.), 27. Belgija (34.), 28. Maroko (30.), 29. Bolgarija (29.), 31. Grčija (32.), 34. Savdska Arabija (35.), 37. Južna Koreja (37.), 43. Bolivija (43.).

Nigerijci so prišli po naslov svetovnih prvakov

DALLAS - Niti 11-urna zamuda, ko je letalo z nigerijsko reprezentanco čakalo na letališču v Lagosu, saj posadka letala ni imela vizumov za vstop v ZDA, niti 18-urni polet prek »luže«, ni sta ubila borbenega duha pri Nigerijcih. Ti so pesčici navijačev, ki jih je pozdravila na letališču, zatrejali, da so prišli v Ameriko zato, da odnesejo pokal Gillesa Rimesa nazaj v Afriko. Nigerija ima vsekakor precej bolj izkušeno reprezentanco kot Kamerun, ki je leta 1990 prišel vse do četrtfinala, v njenih vrstah pa nastopa kar 17 igralcev, ki služijo kruh v evropskih klubih. Prvo srečanje Nigerije bo 21. junija, ko se bodo pomerili z Bolgarijo.

S pomočjo vračev do zmage

DARMOUTH - Bolivijci nameravajo s pomočjo vračev, ki bodo pred otvoritvenim srečanjem »odplesali« svoj ritualni hudicev ples, premagati prvega tekmeca, reprezentanco Nemčije. Bolivijci teži predvsem pomankanje igralcev, saj je kar pet nogometašev poškodovanih. Na vprašanje ali bo prisotnost ameriškega predsednika Billa Clintona, nemškega kanclerja Helmuta Kohla in nekaterih bolivijskih politikov vplivala na igro njegovih varovancev, je trener bolivijske reprezentance dejal: »Čeprav bodo vsi ti politiki na tribuni, sem prepričan, da bodo moji igralci pozorni predvsem na dogajanja na igrišču, ne pa da si bodo ogledovali razne predsednike.«

Za težave Nemcev je kriva soproga vratarja Boda Illgnerja

CHICAGO - Bianca Ilgner, soproga vratarja nemške reprezentance Boda Illgnerja je zagnala vik in krik zaradi ukrepa, ki prepoveduje ženam in dekletom nogometašev nemške reprezentance bivanje v istem hotelu. Do napetosti je prišlo, ko je Bianca hotela obiskati svojega moža prej kot je to predvidelo vodstvo reprezentance, morda, ki imajo na skrbi priprave, pa so ji pokazali vrata.

To ni bilo vsek Bodu Illgnerju, ki je dejal, da ima njegova žena pravico, da potuje z moštvom ter vselej pove, kar hoče in komurkoli hoče. Nezadovoljstvo Biance Illgner je upravičeno, saj so v hotelu z nogometaši lahko vsi mogoci prijatelji, le ženam je to prepovedano. Podobne težave pa tarejo tudi Švicarje.

Italijani se bojijo za Roberta Baggia

RIM - Italijanski nogometni navijači se najbolj bojijo, da bi najboljši letošnji nogometaš na svetovnem prvenstvu. Baggio je igral slabo na zadnjih pripravljanih tekmah, vse pa skrbi predvsem njegova fizična pripravljenost. Brez Roberta Baggia je namreč italijanska reprezentanca povsem nekaj drugega. V slabem smislu pač...

CHICAGO / MNENJE STROKOVNJAKOV

Brazilci, Italijani in Nemci favoriti

Nizozemci še enkrat brez naslova?

CHICAGO - ZDA bodo za mesec dni v središču pozornosti vsega športnega sveta, in to prav v športni panogi, ki je tej državi tuja - v nogometu. 24 reprezentanc se bo od jutri borilo za osvojitve prestižnega naslova, tri države naj bi startale v vlogah favoritov, vse tri pa imajo svoje hibe: Brazilija je sibka na sredini igrišča, Nemčija ima dokaj staro ekipo, Italijani pa so psihološko krhki.

Nizozemska bo najverjetneje tudi v ZDA ostala brez naslova. »Tulipani« so bili dvakrat zelo blizu velikemu metu, v finalu pa so jih enkrat premagali Nemci, enkrat pa Argentinci. Nizozemci so v ZDA dopotovali brez dveh svojih najboljših igralcev, Ruuda Gullita in Marca Van Bastna. Kljub temu pa je njihova reprezentanca še vedno dokaj konkurenčna, saj lahko računa na prave ase, kot so Ronald Koeman, Frank Rijkaard in Dennis Bergkamp.

Tako bo najbrž tudi po ameriskem mundialu stevilo držav, ki so doslej osvojile naslov svetovnega prvaka, ostalo nespremenjeno. S tem se lahko ponosa le šest držav: Brazilija, Namčija,

Italija, Argentina, Urugvaj in Anglija.

Kaj pa trije favoriti?

Brazilija ima solidno obrambo, v napadu sta najnevarnejša Romario in Bebeto, Najsibkejša točka te reprezentance pa je sredina igrišča, kjer je imela Brazilija vselej odlične nogometaše.

Trener nemške reprezentance Vogts se verjetno drži starega pravila, da je treba soditi nogometaše po njihovi formi in ne po starosti. Rudi Völler, Andy Brehme, Guido Buchwald in Lothar Matthäus so sicer prekaljeni in izkušeni igralci, ki so že dolga leta v središču pozornosti na vseh državnih in mednarodnih prvenstvih. Vprašanje pa je, če bodo tudi tokrat kos tako napornemu turnirju, ki bo trajal kar mesec dni.

»Azzurri« imajo verjetno najboljše posameznike in najboljšega igralca na svetu, to je Roberta Baggia. Če sodimo po zadnjih nastopih, pa Sacchijeva reprezentanca na SP ne bo imela lahkega dela.

Strokovnjaki pa pripisujejo malo možnosti Argentini, ki je še vedno preveč odvisna od Maradone.

VSEMOGOČNI PRENOSNI TELEFONI

»Oprosti draga, zdaj moram nehati trener me že precej jezno gleda«

Da danes marsikdo ne more več brez prenosnega telefona, je splošno znano. Abel Blabo, argentinski reprezentant, pa se očitno od njega ne loči niti na treningu (AP)

1990 ITALIJA 1990 ITALIJA 1990 ITALIJA 1990 ITALIJA 1990 ITALIJA 1990 ITALIJA

Prvenstvo brez pravega leska po pričakovanju dobila Nemčija

Po petih izvedbah, ki so vsaka po svoje vnesla kaj novega v nogometni svet, je na italijanskem Mondialu izbruhnila na plan sicer napovedana kriza: novosti moramo iskati z Diogenovo svetilko, a moramo kljub prizadevanju priznati, da je SP postreglo s celo serijo razočaranj, prijetnih presenečenj pa skoraj ni bilo.

Za Italijane se je kljub tretjemu mestu izteklo v vzdušju nacionalne tragedije. Organizatorji so svetovno prvenstvo pričakovali z velikimi upi in na začetku svoje ambicije tudi uresničili. »Toto« Schillaci, ki je eksploziral prav ob tej priložnosti in nato kmalu »mrknil«, je odigral vlogo Paola Rossija iz

Spanije. S svojimi goli je »azzurre« popeljal do polfinala, tu pa jim je rdečo luč prižgal Diego Maradona. Za tem so Napolijevega nogometaša z bolj ali manj tehtnimi razlogi »izgnali« iz Italije.

Spisek manj do nečih, a vseeno velikih razočaranj je zelo dolg. Švedska je podlegla celo senzacionalni Milutinovičevi Kostariki, Nizozemska se je po skromnem tretjem mestu v kvalifikacijski skupini srečala z Nemčijo ter priznala premoč »panzerjev«. Belgija se je po četrtem mestu iz Mehike prav tako kot sosedje poslovala že v osmini finala, a se je lahko delno potolazila z lepo igro. Jugoslovane so izločili Argentinci, paradoksalno pa je bila

prav to najboljša tekma »plavih«. Stojković in soigralci so namreč začeli z visokim porazom proti Nemčiji, Kolumbijo in Arabske emirate pa so odpravili brez leska. Tudi tekma s Španijo ni presla v zgodovino, medtem ko je Brazilslavija bodoče finaliste povsem nadigrala: za poraz (po enajstetrovkah) nosi veliko krivdo tudi sojenje Švicarja Rothlisbergerja. Nasploh pa je bila Argentina ali v dobrem ali v slabem stalno protagonista: v otvoritveni, emotivno najlepší tekmi SP-ja, jo je premagal Kamerun, v osmini je Brazilijo kaznovala potem, ko so »auriverdes« na veliko upravljali priložnosti, s svojim »catenaccio« pa je uspela zmešati strene

INTERVJU / LOTHAR MATTHÄUS

»Prva tekma je predvsem orientacijska«

OAK BROOK - Lothar Matthäus, kapetan nemške nogometne reprezentance, je dan pred začetkom svetovnega prvenstva napet in poln pričakovanj.

Mislite, da bo nemška reprezentanca že na uvodni tekmi dala pečat celotnemu turnirju?

»Prva tekma na svetovnem prvenstvu je zmeraj orientacijska. S porazom velikokrat že zapraviš vse možnosti ali pa si pod hudim pritiskom. Z zmago bodo nekatere poti že proste, zmaga pa se zlasti pozitivno vpliva na psihološko stanje igralcev. Treba bo počakati in videli bomo, če se lahko damo pečat temu prvenstvu. Bolivijci so za nas nepopisan list, vendar so dosegli dobre rezultate, zato jih ne smemo podcenjevati.«

Poznate kakega bolivijskega igralca?

»Vem, da je v bolivijskem moštvu reprezentant s priimkom Sanchez, ki igra na Portugalskem. Več jih ne poznam. Vsi so več ali manj neznani. Igrajo v Južni Ameriki, zato nimamo z njimi nobenih stikov.«

Vas je že začelo stiskati v želodcu?

»Ne. Do tega bo prišlo sele v petek na igrišču. Dobro sem treniral, sem najbolje pripravljen in izvrstno razpoložen. To lahko rečem tudi za celotno moštvo.«

Kaj se mora zgoditi, da Bolivija ne bo prevelika ovira za svetovne prveke?

»Hitro moramo priti do zadetka, kar bi bilo dobro za celotno igro.

Lothar Matthäus

Južnoameričani bodo zanesljivo igrali bolj obrambno in cim dlje bo rezultat 0:0, tem težje bomo zmagali. Toda izhajam iz tega, da bomo zanesljivo zmagali.«

Bo pravilo tri točke za zmago pripeljalo do bolj napadalne igre?

»Mislím, da ne, kajti trenerji bodo tudi tukaj, v ZDA, taktizirali. Razen tega zmeraj igramo na zmago in se ne zadovoljimo z neodločenim rezultatom.«

Kaj mislite o premirju med Bertijem Vogtsem in Franzom Beckenbauerjem?

»Vedel sem, da se bo vse skupaj končalo pozitivno. Oba sta bila v ekstremno težkem položaju in gledala sta samo na svojo korist. Zdaj sta se pobotala in s tem je to poglavje zaključeno.«

pa z Nizozemsko) zasluzi mesto v nogometni videoteiki, skoda le, da je plehki finale skalil vsestransko odlični vtis. Beckenbauerjevo moštvo, od Klinsmanna do Völlerja pa od Brehmeja do Buchwalda, ni imelo sibkih točk: kot že večkrat prej je tudi obveljalo nepisano pravilo, da zmaga ekipa z najboljšim posameznikom.

»Magične noči«, kot so pele note prav za SP napisane popevke, so za Italijo dobile dodatni grenki priokus ob skandalu s podkupninami: za obnovo in gradnjo stadionov ter se zdaj nedokončanih infrastrukture je bilo potrošnega izredno veliko denarja. Zepi nekaterih pa so se pri tem dobro napolnili... (dk)

gospodarstvo in finance

SDGZ / ZASEDANJE PREDSEDSTVA ORGANIZACIJE

Za uravnovešen gospodarski razvoj

TRST - Pretekli teden se je sestalo deželno predsedstvo Slovenskega deželnega gospodarskega združenja, in to v prvi vrsti z namenom, da preveri gospodarski in institucionalni položaj organizacije, utrip med članstvom in odnos do drugih ustanov in sredin. Kot je poudaril predsednik Boris Siega, je bilo tudi v zadnjem času nekaj odmevnih pobud in dogodkov: od obiska delegacije Gospodarske zbornice Slovenije do srečanja s tržaskim županom Illyjem, od stikov s tržasko Federacijo zelenih do izrednega občnega zbora združenja mešanih zrgovinskih zbornic ACCOA v Milanu, k čemur je treba seveda pristeti se delovanje posameznih sekcij. V tem okviru gre posebej omeniti tečaj za podjetnike zunanjetrgovinske in obrtne sekcije, predavanje o delovanju družbe Finest iz Pordenona, degustacijo olivnega olja za gostince itd.

Nekaj akcij bi moralo steci se pred poletjem, kot na primer ponatis uspešne zgibanke, ki ponazarja gostinske obrate na cesti terana in krajevne pridelovalce terana, z zanimivim spremnim programom. Vodstvo Združenja pa se je seznanilo tudi z neresenimi težavami in odprtimi vprašanji, ki zadevajo razvoj gospodarstva in krajevnem in obmejnem merilu. Se vedno preteča zamrznitev vsakršnega izvajanja zakona št. 16, nastajajoči zakon o kraskem parku in še zlasti novi tržaski občinski regulacijski načrt predstavljajo neodoljiv izziv in nedvomno hipoteko za vsak nadaljnji

razvoj ozemlja in gospodarskih panog, ki nas neposredno zanimajo.

Se in se je posebnih aspektov, ki sestavljajo okvir možnega uravnovešenega razvoja raznih naših gospodarskih panog (kmetijstva, obrtništva, trgovske, gostinske ali turistične stroke), ali pa bodo inovacije bodočega urbanističnega plana ponovno prizadele nekatere od teh na račun večjih interesov ali spekulacij? Župan Riccardo Illy je na predstavitvi načrta na Pomorski postaji obljubil, da bo ogled dokončne verzije omogočil tudi stanovskim organizacijam, tako da bodo lahko te dale strokovna mnenja. Če bo do tega prišlo, bo Združenje preučilo del načrta, ki zadeva gospodarske dejavnosti in izrazilo zadevne pripombe.

SDGZ se zaveda strateskosti in pomembnosti teh vprašanj, zato jim bo posvetilo posebno pozornost in bo pri tem vključilo vse prizadete kategorije članstva. S tem v zvezi bo namenilo naslednje zasedanje glavnega odbora, predvideno za konec junija, obravnavi dveh bistvenih kazalcev življenjskosti in uspešnosti slovenske podjetniške organizacije v Furlaniji-Juljski krajini: njenem uveljavljanju v odnosu do javnih ustanov in njenemu odnosu do stvarnih poroblemov (kot omenjeni kraski park in ostali) ter analizi in preverjanju uresničenih in neuresničenih nalog, ki si jih je Združenje zadalo na lanskem programskem občnem zboru.

Davorin Devetak

LIRA

ČET.	PET.	PON.	TOR.	SRE.
1618,2	1613,7	1599,1	1595,0	1598,7

\$

DM

969,3	967,4	966,8	970,8	973
-------	-------	-------	-------	-----

NOVICE

Storitveni sektor ogroža gospodarstvo

RIM - Slabo delovanje javnih storitev in nizka produktivnost zasebnih storitev sta dejavniki velike zibkosti gospodarstva in negativno vplivata na njegovo kompetitivnost ter celo ogrozata možnost njegovega razvoja. To je ocena Tommasa Padoe Schioppe, pomočnika generalnega direktorja državne banke. Obrazložil jo je na zasedanju CNEL o javni upravi.

Bančne obvezne rezerve bodo odslej nižje

RIM - Od 14. julija dalje bo bančni sektor razpolagal z 9.400 milijardami lir več. Za toliko se bodo namreč zmanjšala obvezne bančne rezerve. Kasneje, ko bodo načrtovane sklepe v celoti izvedli, se bodo obvezne rezerve zmanjšale za skupno 33.000 milijard.

Capaldo najbogatejši, Uckmar na drugem mestu

RIM - Med menedžerji javnega sektorja je po višini osebnih dohodkov letos na prvem mestu predsednik rimske banke Banca di Roma Pellegrino Capaldo, ki je prijavil za leto 1993 dve milijardi in 777 milijonov lir dohodke. Capaldo je prehitel znanega davčnega strokovnjaka Victorja Uckmarja, ki je »pristal« na drugem mestu z dvema milijardama in 768 milijoni lir. V lanskem letu so se dohodki v gospodarstvu in glavnem zmanjšali, razen v bančnem sektorju. Zanimivo je, da so skoraj vsi top-menedžerji navezani na svoje dokaj stare avtomobile. Capaldo, na primer, ima Volvo iz leta 1978.

PRIVATIZACIJE / SME

Na vrsti so okrepčevalnice ob italijanskih avtocestah

RIM - Amatova vlada sta začela proces privatizacije državnih zavodov in podjetij, Berlusconi je vlada pa začelo delo nadaljuje. Poleg velikih družb, o katerih je v medijih veliko razprav, so v fazi privatizacije tudi druge, ki najbrz ne zbudijo tolikšnega zanimanja.

Med njimi tudi družba SME, ki je med drugim lastnica supermarketov GS (ti so posebno gosti v Lombardiji) in več sto okrepčevalnic na avtocestah, ki jih poznamo pod imenom Autogrill. V skupino teh zadnjih so pred leti vključili tudi vse tiste, ki so bili nekod last družb Motta, Alemana in Pavesi. V zadnjih letih so ob italijanskih avtocestah zgradili se vrsto novih okrepčevalnic in restavracij, med njimi tudi večjih. Ker so ti lokali v monopolnem položaju in je mogoče z njimi lepo zaslužiti, je razumljivo, da vlada zanje zelo veliko zanimanje.

Postopek za privatizacijo se je začel že pred časom. Prijavilo se je kakih 20 italijanskih in tujih interesentov za nakup. Velika večina jih je odpadla, saj je merchant bank Wasserstein Perella izločila vse tiste, ki niso imeli zadostnega takojšnjega finančnega kritja ali ki drugeče niso ustrezali. Na borzi veljajo supermarketi in autogrilli kakih 1.800 milijard lir. Potencialni kupci bodo morali takoj položiti tretjino te vsote, nato pa bodo lahko sodelovali v finančni operaciji, ki bo v državno blagajno prinesla lep kup svežega denarja.

Po vestih iz dobro obveščenih krogov sta med kandidati za nakup ostali le se dve navezi ponud-

nikov. Gre za skupino Centromarca - IFIL - Rinascente - Comit, v kateri eno glavnih vlog igra družina Agnelli, in za skupino Pam, ki jo podpira banka Credit Suisse First Boston. Grupa Pam ima svoje središče v Benetkah in nadzoruje veleblagovnice Coin in Oviessie, supermarkete Pam, veleblagovnice Panorama in Silos, diskontne trgovine Metà in samopostrežne restavracije Brek. Vseh obratov je nekaj sto, letno pa obredno dva tisoč milijard milijard lir.

Marko Waltritsch

Obvestilo Kmečke zveze glede prijave o porabi goriva

TRST - Kot smo že poročali, bo 30. junija zapadel rok za letno prijavo UMA o porabi goriva po olajšani ceni. Ker vsi porabniki UMA doslej te prijave še niso poslali, Kmečka zveza opozarja interese, naj to čimprej storijo. Tistim, ki prijave ne bodo pravčasno oddali, grozi namreč stroge kazni.

Tudi letos izpolnjuje prijave v uradih Kmečke zveze, in sicer po naslednjem urniku:

- v uradu KZ v Nabrežini ob torkih od 9. do 13. ure;
- v uradu KZ na Opčinah ob četrkih od 9. do 13. ure;
- na osrednjem sedežu KZ v Trstu (Ul. Cicerone 8/b) vsak dan od 8. do 14. ure, ob četrkih pa tudi od 15. do 18. ure.

SDGZ / PROŠNJE DO KONCA JUNIJA

Izteka se rok za prijavo na razpis za štipendije bančne sekcije SDGZ

V okviru svojega Paketa stimulacijskih posegov 1993-1995 razpisuje Deželna bančna sekcija pri Slovenskem deželnem gospodarskem združenju natečaj za podelitev 3 štipendij v znesku 5 milijonov lir za slovenske univerzitetne diplomante iz Furlanije-Juljske krajine.

Štipendije podeljuje po oceni posebne komisije z naslednjim prednostnim vrstnim redom:

- 1) podiplomski študij za poklic občinskega tajnika;
- 2) podiplomski študij za revizorja;
- 3) podiplomski študij za formiranje kadrov, specializiranih za bančno iziroma finančno poslovanje;
- 4) diplomske naloge iz pravne in ekonomske smeri, pri čemer imajo prednost naloge s poudarkom na bančno tematiko.

Ocenjevalna komisija lahko predlaga tudi polovične ali tretjinske štipendije, glede na kakovost prošenj pa se lahko tudi odloči, da se štipendije ne podelijo.

Prošnje je treba do 31. julija 1994 nasloviti na tajništvo bančne sekcije pri SDGZ v Trstu, Ul. Cicerone 8 (tel. 040/362949). Vsebovati morajo osebne podatke kandidatov, izide univerzitetnega študija s seznamom izpitov, življenjski, izobrazbeni in strokovni kurikulum, izvod diplomske naloge, morebitna potrdila o vpisu ali obiskovanju podiplomskih tečajev, o opravljanju predvidene prakse pri pisarnah in podobno.

Slovesna podelitev štipendij bo ob svetovnem dnevu varčevanja, 31. oktobra letos.

KMEČKA ZVEZA / PRETEKLI TEDEN V LJUBLJANI

Predstavniki KZ na občnem zboru Zadružne zveze Slovenije

Udeležila sta se ga tajnik Edi Bukavec in vodja strokovne službe Mario Gregorič, ki je tudi posegel v razpravo

TRST - Pretekli teden je bil v Ljubljani 22. redni občni zbor Zadružne zveze Slovenije, ki združuje 105 raznih združnih organizacij na območju cele države in iz vseh kmetijskih panog.

Izčrpno poročilo o položaju Zadružne zveze in o kmetijski problematiki v Sloveniji je podal njen predsednik inž. Leo Frelih. Najprej se je ustavil pri agrarni politiki države, ki jo je označil kot neugodno za domače pridelovalce in proizvajalce zaradi prevelikega uvoza po izredno konkurenčnih cenah, kar je lani že privedlo do stavke kmetov, po njej pa tudi do delne, čeprav se nezadostne korekture kmetijske politike. V zvezi s tem je poudaril tudi padanje realne kupne moči slovenskih kmetov, saj so se lani proizvodni stroški dvignili bolj kot cene pridelkov, kar je neizogibno prizadelo dohodek kmetov.

Inz. Felih je v nadaljevanju analiziral položaj Zadružne zveze Slovenije in prikazal organiziranost Zveze in njenih članic, pomudil se je pri problemu vračanja združnega premoženja, ki je veliko, in pri lastninjenju. Spregovoril je tudi o blagovni dejavnosti na področju kmetijstva in se posebej na področju zadružništva. Omenil je delovanje zadružne turistične agencije Vas, ki deluje v sklopu Zveze in ki se ukvarja predvsem s prodajo prenočišč in s promocijo turističnih kmetij. Glede na to, da je Zadružna zveza Slovenije pred nekaj

leti ustanovila svojo kreditno hranilno službo, se je podrobno zaustavil pri organiziranosti in poslovanju te službe, predvsem pa pri poslovanju Slovenske zadružne kmetijske banke.

V razpravi se je med drugimi oglašil tudi sekretar za kmetijstvo ustreznega vladnega ministrstva, ki je izčrpno govoril predvsem o sedanji kmetijski politiki slovenske vlade.

Občnega zbora Zadružne zveze Slovenije sta se udeležila tudi predstavnika Kmečke zveze iz Trsta, tajnik Edi Bukavec in vodja strokovne službe Mario Gregorič, ki je tudi posegel v razpravo. Potem ko je v uvodu pozdravil občni zbor v imenu predsedstva in članov Kmečke zveze, je Gregorič izpostavil dolgoletne plodne stike med Zadružno zvezo Slovenije in organizacijo slovenskih kmetov v Italiji. Dejal je, da ta z velikim zanimanjem in zavzetostjo sledi dogajanjem v Sloveniji, se zlasti na področju kmetijstva, in zazelel, da bi se ti stiki ne samo ohranili, marveč se okrepili v obojestransko korist. Gregorič se je potem zadržal pri politični situaciji, ki je nastala po zadnjih za Slovence in demokracije sile neugodnih volilnih rezultatih zaradi zmage desnih sil, ki so vedno vodile negativno politiko do manjšin, do slovenske v Italiji pa se posebej. Zato se danes se z večjo ostrino soočamo z dvojnimi težavami: s stanovskimi in narodnostnimi. Na

stanovskem, kmetijskem področju zato, ker smo na obrobem območju Evropske unije, za katero ta nima dovolj posluha oziroma nima posluha za revnejše predele svojega območja za razliko od kmetijsko bogatih predelov. Istocasno pa je Gregorič izrazil tudi željo, da bi Slovenija čimprej prisla v Evropsko unijo, kar bi ji prineslo pomembne koristi, čeprav tudi nedvomne težave, ki jih kmetje v Italiji že krepko občutijo na lastni koži, saj je kmetijstvo ti isti gospodarski sektor, ki je ob vstopu v Evropsko unijo najbolj izpostavljen. Gregorič je zato izrazil prepričanje, da bi se morali v Sloveniji na to že zdaj pripravljati z izčrpno informacijo o tem, kaksne prednosti in kaksne omejitve veljajo v Evropski uniji za kmetijstvo, in se temu postopno že zdaj prilagajati.

Drugi vidik je seveda narodnostni in pri tem je misljen pritisk, kateremu bo zaradi neugodnih volilnih izidov z vzponom desnice na oblast slovenska manjšina v Italiji najbrz se bolj podvržena. Zato je predstavnik Kmečke zveze izrazil željo in pričakovanje, da bo matična Slovenija zagotovila slovenski manjšini v Italiji vsaj moralno podporo.

Občni zbor Zadružne zveze Slovenije se je zaključil z volitvami, saj statut predvideva zamenjavo polovice članov vodstva. Za predsednika kmetijske organizacije je bil ponovno izvoljen inž. Leo Frelih. (jk)

gospodarstvo in finance

Po 25 letih je slovenska obrt enakopraven del gospodarstva

Obrtniki so praznovali 25 let obstoja svoje obrtne zbornice (Foto: B. Plavevski)

LJUBLJANA - Z osrednjo slovesnostjo so včeraj v Cankarjevem domu sklenili praznovanja ob 25-letnici obstoja Obrtne zbornice Slovenije. Obrtna zbornica Slovenije, kot jo poznamo danes, je nastala leta 1991, njeni predhodniki pa sta bili Zveza združenj samostojnih obrtnikov Slovenije, ustanovljena leta 1969, in Zveza obrtnih združenj Slovenije, ustanovljena leta 1979. Kot je poudaril Miha Grah, predsednik Obrtne zbornice Slovenije, je prvo združenje nastalo v času, ki obrtništvu ni bilo naklonjeno. Sele leta 1979, ko je takratna Zveza obrtnih združenj postala del Gospodarske zbornice Slovenije, se je vloga obrtništvu začela večati. Danes zbornica deluje povsem samostojno in je samo kolektivni član GZS. Liberalnejša gospo-

darska politika s konca 80. let je pomagala, da si je obrtništvu izborilo položaj, kakršnega ima danes. »Povsem enakopravno se namreč lahko kosamo z državnimi organi, saj smo tudi enakopraven del gospodarstva, ki ga ni mogoče spregledati,« je povedal Grah. Milan Kučan je dejal, da se z novim obrtnim zakonom obrt ne definira več kot status, marveč kot način opravljanja gospodarske dejavnosti. Pohvalno je tudi vračanje obrtnega poklicnega izobraževanja. Med številnimi priznanji sta najvisjo nagrado Obrtne zbornice Slovenije - castno članstvo - prejela Stane Spindler, nekdanji predsednik Zveze obrtnih združenj Slovenije, in Heribert Spah, predsednik vsenemske zveze obrtnikov.

Irena Pirman

TRGOVANJE S KMETIJSKIMI PRIDELKI / SEMINAR O AVKCIIJI IN BORZI

Pokvarljivo blago na avkciji, trajno na borzi

Za Slovenijo so zanimive nizozemske avkcijske izkušnje

LJUBLJANA - V okviru dvodnevne seminarja na temo Avkcijsko in borzno poslovanje na kmetijski borzi je organizator seminarja - Slovenska avkcijska in borzna družba, d.d., (SKAD) - pripravil novinarsko konferenco. Kot je poudaril Stefan Belingar, direktor SKAD, gre za prvo takšno družbo na področju trgovanja v kmetijskem sektorju slovenskega gospodarstva.

Glavni namen SKAD je organizirati glavno stičišče ponudbe in povpraševanja kmetijskih pridelkov, in sicer sodobno in evropsko tržno, s tem pa uvesti stabilnejše razmere na slovenski trg. SKAD namerava sodelovati tudi pri oblikovanju trznega reda na področju kmetijskih pridelkov in priti do večjega zanimanja domačih pridelovalcev. V ospredju bosta javnost in transparentnost cen, s tem povezana stabilnejša cenovna situacija. Kmetijsko-zivilskih izdelkov in prilaganje pridelovalcev tržnim razmeram. Slednji bodo imeli z avkcijskim sistemom vedno zagotovljene najvišje cene v danem trenutku. SKAD je organiziran kot delniška družba po novem zakonu o gospodarskih družbah. Med stiri najpomembnejši udeleženci proizvodno-trznega segmenta kmetijstva in zivilstva Slovenije.

»SKAD kot avkcija je namenjen trgovanju s pokvarljivimi kmetijskimi izdelki (sadje in zelenjava), kot borza pa trgovanju s trajnejšim, standardiziranim kmetijskim blagom (zito, kava, meso, les),« dodaja Belingar. Avkcijski del so zasnovali na temelju nizozemskih izkušenj, delovanje borze pa na osnovi izkušenj chicaske

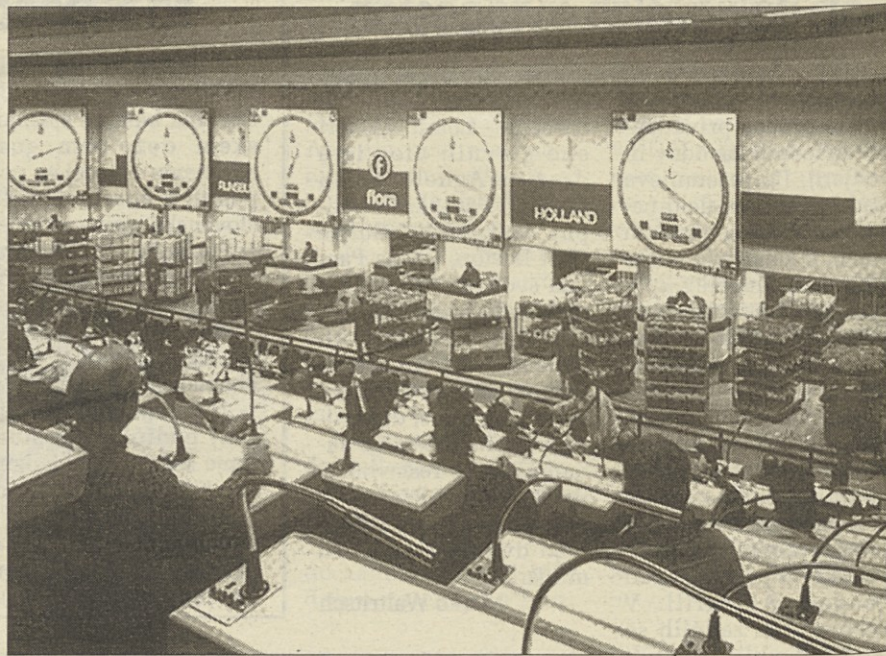
in budimpeštanske borze.

Pieter Kwantes, predstavnik nizozemske avkcijske hiše Nelfaf - Smitt, je poudaril, da na Nizozemskem 80 odstotkov vse zelenjave in sadja prodajo prav prek avkcije. Avkcijska prodaja zagotavlja pridelovalcu učinkovitejšo prodajo svojih pridelkov, saj hitreje vzpostavi mrežo stikov s potencialnimi kupci, kot bi jo lahko pridelovalec. Avkcija ima velik pomen prav zaradi oblikovanja učinkovite povezave v

verigi pridelava - predelava - trgovina. Za porabnika avkcijska prodaja pomeni, da ne bo več kupoval zelenjave in sadja različne kakovosti po isti ceni, ampak se bodo pridelki glede na kakovost razlikovali tudi po ceni. Vpliv cen na vse tiste, ki bodo kmetijske pridelke prodajali zunaj SKAD, bo navzven hitro viden, saj bodo cene teh pridelkov javno izražene v obliki tečajnice. Navzven cene na SKAD ne bodo zavezujoče in bodo predstavljale dober kazalec gibanja cen. »Na SKAD bomo - tudi po nizozemskem vzoru - uvedli sistem minimalnih cen,« je se dejal Belingar. »Za neprodano blago bodo namreč pridelovalci dobili kompenzacije, katerih

znesek je odvisen od kakovosti izdelka. Za prvo kvaliteto naj bi znesek znašal 80 odstotkov minimalne cene (te bo računala pristojna institucija). Neprodanega blaga tako ne bo treba takoj uničiti. Fond za izplacilo blaga po sistemu minimalnih cen bo SKAD oblikoval predvsem iz dela svojih provizij za sklepanje poslov in verjetno delno iz državnih virov. Na novinarski konferenci so tudi poudarili, da SKAD ni monopolna družba in da svojih članov ne morejo prisiliti v prodajo izključno prek avkcije. SKAD bo začel delovati predvidoma septembra, avkcijski oziroma borzni sestanki pa naj bi potekali dvakrat tedensko.

Irena Pirman

Na Nizozemskem prek avkcije poteka 80 odstotkov trgovine z zelenjavo in sadjem

Obrestne mere za medbančne kredite dne 14.6.'94

	skupna obrestna mera	realna obrestna mera
- povprečna ponderirana medbančna letna obrestna mera čez dan	22,4%	8,4%
- povprečna ponderirana medbančna letna obrestna mera na večernem denarnem trgu	22,2%	8,3%
- skupna povprečna ponderirana medbančna letna obrestna mera	22,4%	8,4%

Skupna obrestna mera je sestavljena iz stopnje rasti drobnoprodajnih cen v Republiki Sloveniji v preteklem mesecu (R) in realne obrestne mere (r).

GRADBENIŠTVO V LJUBLJANSKI REGIJI / POSLOVANJE

Raste delež zasebnih gradbincev

Regijska podjetja močno vplivajo na poslovni rezultat na državni ravni

LJUBLJANA - Finančni izidi gradbeništva v ljubljanski regiji imajo po podatkih ljubljanske podružnice Službe družbenega knjigovodstva za leto 1993 precejšen vpliv na izide gradbeništva na državni ravni. V ljubljanski regiji je lani delovalo skoraj 39 odstotkov vseh gradbenih podjetij v državi, ki so skupaj ustvarila blizu 36 odstotkov prihodkov, skoraj 48 odstotkov akumulacije in so imela samo 16 odstotkov izgub slovenskega gradbeništva.

Letne obračune za lansko leto je v ljubljanski regiji predložilo 601 gradbeno podjetje, od tega je večina majhnih, skoraj 87 odstotkov pa jih je v zasebni lasti. Lani je bilo že petkrat več gradbenih podjetij kot leta 1990, ugotavlja SDK. Mala zasebna podjetja se razmeroma hitro prilagajajo zahtevam trga, saj v povprečju dosegajo dobre finančne izide.

Zasebno gradbeništvo v Ljubljani je lani ustvarilo že skoraj 20 odstotkov prihodkov in več kot 38 odstotkov akumulacije, poleg tega pa zaposluje že skoraj 16 odstotkov gradbenih delav-

cev. Res pa je, da se večina zasebnih gradbenih podjetij ukvarja z dejavnostjo, za katero ni potrebno imeti veliko kapitala in opreme, ugotavlja SDK in dodaja, da se jih večina ukvarja z ključnimi in obrtnimi deli v gradbeništvu (gre na primer za fasade, soboslikarstvo, izolatorska dela, parketarstvo, steklarstvo itn).

Doseženi finančni izidi ljubljanskega gradbeništva so bili lani boljši kot leto prej, tako da je bil dosežen pozitiven poslovni izid. Nekatera podjetja so se uspešno prilagodila večletnemu zmanjševanju naložb v gradbeništvu in si

zagotovila delo tudi na tujih trgih; po podatkih SDK je bila rast prihodkov na tujih trgih bistveno višja od rasti prihodkov doma. Kazalci poslovanja na delavca, s katerim SDK primerja učinkovitost regijskega gradbeništva z državnim povprečjem kažejo, da je imelo regijsko gospodarstvo za več kot 82 odstotkov več bruto dobička na delavca, za 79 odstotkov več akumulacije in za skoraj 40 odstotkov manj izgub na delavca. Družbenih gradbenih podjetij je bilo lani v ljubljanski regiji manj kot 10 odstotkov, kljub temu pa so se vedno zaposlovala največ delavci in ustvarila največ prihodkov, žal pa tudi več kot 87 odstotkov vseh izgub. Skoraj polovico izgub ljubljanskega gradbeništva sta »prispevali« dve veliki družbeni podjetji.

Andreja Rednak

Svetovna poštna zveza v Sloveniji

LJUBLJANA - Ministrstvo za promet in zveze in PTT podjetje Slovenije bosta od 21. do 23. junija na Bledu gostila udeležence zasedanja stalnega komiteja svetovne poštne zveze (UPU - Universal Postal Union). Zasedanja se bodo udeležili tudi generalni direktorji pošt srednje in vzhodne Evrope. Alfons Podgorelec, namestnik direktorja PTT podjetja Slovenije, je na včerajšnji novinarski konferenci poudaril, da bo omenjeno zasedanje prispevalo k preusmeritvi poštne dejavnosti v omenjenih državah iz pretežno državne organiziranosti v tržno usmeritev.

Pri tem so dobrodošli izkušnje zahodnoevropskih držav. Svetovno poštno zvezo so ustanovili že leta 1874, leta 1946 je postala specializirana organizacija Združenih narodov s sedežem v Bernu, zdaj pa je vanjo včlanjenih 187 držav. Delovanje organizacije omogočajo prispevki članic, ki so sorazmerni z velikostjo držav. Temeljna naloga organizacije je urejanje mednarodnega poštnega prometa, kar določajo konvencije, sporazumi o poštah paketih in sporazumi o poštah nakaznicah (denarni promet).

Najvišji organ Svetovne poštne zveze je kongres, ki se sestaja vsakih pet let. Zadnji je bil leta 1989 v Washingtonu, prihodnji, ki bo že enaindvajseti, pa bo od 2. avgusta do 14. septembra v Seulu v Južni Koreji. Vsakih pet let se članice zberejo na kongresu, na katerem pregledajo akte, ki urejajo medsebojne odnose. Slovenija je postala članica Svetovne poštne zveze avgusta 1992. Poteguje se za članstvo v administrativnem svetu, organu, ki pravzaprav vodi politiko te organizacije med dvema kongresoma.

Mile Cuk

Po boljši zaslužek v negospodarstvu

LJUBLJANA - Povprečna bruto plača na zaposlenega je v Sloveniji aprila znašala 89.633 tolarjev, kar je za 0,7 odstotka več kot marca in za 18,8 odstotka več kot v povprečju lani. Zaposleni v gospodarstvu je aprila povprečno zaslužil 85.505 tolarjev bruto ali za 0,8 odstotka več kot marca, zaposleni v negospodarstvu pa je prejel za 0,3 odstotka več kot mesec prej oziroma 103.076 tolarjev bruto, je sporočil državni zavod za statistiko. Povprečna bruto plača v prvih starih mesecih letošnjega leta tako znaša 87.373, v gospodarstvu 82.810 in v negospodarstvu 102.314 tolarjev.

Primerjava štirimesečnih obdobij kaže, da se je povprečna bruto plača v Sloveniji povečala za 22,9 odstotka, in sicer v gospodarstvu za 27,5, v negospodarstvu pa »le« za 9,4 odstotka.

Povprečne neto plače so sicer zelo varljive, saj imajo zaposleni zelo različne akontacije dohodnine, kljub temu pa so številke zgovorne. Aprila je znašala povprečna neto plača v Sloveniji 57.066 tolarjev, v gospodarstvu 54.835 in v negospodarstvu 64.334 tolarjev. Povprečje za prve štiri mesece letošnjega leta »nanese« 55.581 tolarjev neto plače, in sicer v gospodarstvu 53.055 ter v negospodarstvu 63.852 tolarjev. Neto plače so se aprila v primerjavi z marcem povečale bolj kot bruto plače, to je skupaj za 1,5 odstotka oziroma v gospodarstvu za 1,7 ter v negospodarstvu za 1 odstotek. V letošnjih starih mesecih je povprečna neto plača narasla za 27,2 odstotka glede na enako lansko obdobje, in sicer v gospodarstvu za 31,9, v negospodarstvu pa »zgolj« za 13 odstotkov. (A. R.)

MENJALNIŠKI TEČAJI

15. junij 1994

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	77,50	78,40	10,92	11,09	7,95	8,13
A banka Koper	77,50	78,40	10,92	11,09	7,93	8,15
A banka Nova Gorica	77,60	78,40	10,92	11,09	7,93	8,15
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	77,50	78,38	11,01	11,13	7,99	8,14
Banka Vipra NG, t: 065/ 28-511	77,50	78,39	11,00	11,14	7,92	8,13
Bund Ljubljana, t: 18-51-318	-	-	-	-	-	-
Come 2 us* Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	77,50	78,15	10,96	11,08	7,80	8,10
Creditanstalt Nova banka LJ	77,50	78,80	10,90	11,15	8,00	8,25
Dom cafe Domžale* t: 715-199	77,50	77,90	11,00	11,10	7,95	8,25
Eros Ljubljana*, t: 13-17-197	77,70	77,90	11,00	11,10	8,00	8,20
Hida, od 7-19, sob od 7-14	78,05	78,10	11,04	11,07	8,06	8,09
Idila Sečovelje* t: 066/ 781-082	77,80	78,25	10,60	11,10	7,97	8,12
Ilirika Ljubljana (WTC)	77,92	77,95	11,04	11,05	8,04	8,06
Kompas Hertz Celje* Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13	77,60	78,10	10,95	11,02	7,85	8,08
7 Kompas Hertz Velenje* Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	77,60	78,20	10,95	11,02	7,85	8,08
Kompas Hertz Idrija* Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13	77,60	78,10	10,95	11,02	7,85	8,08
Kompas Hertz Tolmin* Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13	77,60	78,20	10,95	11,02	7,80	8,08
Kompas Hertz Bled* Tel: 064/ 77-180, od 8-12, 17-19, sob od 7-13	77,60	78,20	10,95	11,02	7,85	8,08
Kompas Hertz Nova Gorica* Tel: 065/ 28-711, od 7-19, sob od 7-13	77,60	78,20	10,95	11,02	7,85	8,08
Kompas Hertz Maribor* Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	77,60	78,20	10,95	11,02	7,85	8,08
Kreditna banka Maribor d.d.*	77,00	78,40	10,85	11,04	7,92	8,15
LB Banka Celje 063/431-459	77,30	78,40	10,90	11,09	7,80	8,07
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	77,45	79,50	10,94	11,29	7,87	8,18
Libertus Koper* t: 066/ 37-110	-	-	-	-	-	-
Madai NG*, t: 065/ 23-083	77,50	78,30	11,02	11,12	7,93	8,10
Niprom Ljubljana t: 12-61-092	-	-	-	-	-	-
Poštna banka Slovenije*	76,50	78,00	10,45	11,05	7,74	8,09
Publikum Ljubljana, t: 312-570	78,00	78,08	11,04	11,06	8,04	8,06
Publikum Celje, t: 063/ 441-405	77,60	78,08	11,00	11,07	7,98	8,10
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	77,60	78,15	10,94	11,04	7,98	8,10
Publikum Robič, t: 065/ 85-983	77,50	78,15	11,00	11,13	7,89	8,08
Publikum Mozirje, t: 063/ 831-842	77,80	78,58	10,90	11,10	8,00	8,15
Publikum NM, t: 068/ 322-490	77,85	78,39	10,90	11,08	8,00	8,10
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	77,85	78,14	11,02	11,04	8,02	8,07
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	77,51	78,25	11,00	11,13	7,93	8,12
Publikum Sevnica, t: 0608/ 82-822	77,85	78,30	10,90	11,08	8,00	8,10
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	77,28	78,60	10,80	11,20	7,98	8,10
Publikum Šentjur/CE, t: 063/ 743-174	77,60	78,20	10,96	11,07	7,97	8,10
Publikum Trebnje, t: 068/ 45-670	77,80	78,29	10,70	11,09	7,98	8,10
Publikum Žalec, t: 063/ 715-114	77,50	78,50	10,85	11,08	7,97	8,10
SKB d.d. * **	77,35	78,30	10,50	11,10	7,85	8,10
SHP Kranj, t: 064/ 223-700	77,85	78,05	11,00	11,05	8,02	8,10
SZKB d.d. Ljubljana	77,80	78,39	10,97	11,14	7,95	8,12
Tentours Domžale	77,80	78,20	10,90	11,10	8,00	8,25
UBK Ljubljana, t:061/444-358	77,50	79,20	10,70	11,20	8,00	8,20
Upimo Ljubljana, t: 212-073	78,00	78,10	11,03	11,06	8,03	8,07

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **

Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:***

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

15. JUNIJ 1994	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1575,00	1620,00
nemška marka	964,00	984,00
francoski frank	281,00	289,00
holandski gulden	856,00	882,00
belgijski frank	46,60	48,00
funt sterling	2395,00	2468,00
irski sterling	2335,00	2405,00
danska krona	244,00	252,00
grška dramma	6,20	6,70
kanadski dolar	1137,00	1175,00
japonski jen	15,30	15,75
švicarski frank	1136,00	1170,00
avstrijski šiling	136,00	140,25
norveška krona	221,00	227,00
švedska krona	199,50	205,50
portugalski escudo	9,00	9,50
španska pezeta	11,50	12,00
avstralski dolar	1150,00	1185,00
madžarski florint	11,00	15,00
slovenski tolar	11,80	12,30
hrvaški dinar-kuna	255,00	265,00

KMEČKA BANKA - GORICA

15. JUNIJ 1994	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1578,00	1628,00
nemška marka	965,00	985,00
francoski frank	281,00	291,00
holandski gulden	858,00	878,00
belgijski frank	46,60	48,10
funt sterling	2400,00	2470,00
irski sterling	2330,00	2420,00
danska krona	245,00	252,00
grška dramma	6,50	7,00
kanadski dolar	1140,00	1175,00
švicarski frank	1145,00	1167,00
avstrijski šiling	136,50	140,50
slovenski tolar	11,80	12,30

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

14. JUNIJ 1994			
država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,80	9,20
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,60	9,20
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,80	9,20
Italija	Kmečka banka Gorica	11,80	12,30
Italija	Tržaška kreditna banka	11,80	12,30

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

15. JUNIJ 1994	v DEM	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	-	1.642
francoski frank	-	29.311
nizozemski gulden	-	89.346
belgijski frank	-	4.860
španska peseta	-	1.214
danska krona	-	25.572
kanadski dolar	-	1.187
japonski jen	-	1.597
švicarski frank	-	118.780
avstrijski šiling	-	14.214
italijanska lira	-	1.027
švedska krona	-	20.805

Republika izhaja tudi ob nedeljah,
ker dogodki ne sprašujejo,
kdaj izhajajo slovenski
dnevnik

Republika

časnik, ki spoštuje
vsak dan v tednu

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 115 z dne 15. 6. 1994 - Tečaji veljajo od 16. 6. 1994 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	94,9141	95,1997	95,4853
Avstrija	040	šiling	100	1126,5111	1129,9008	1133,2905
Belgija	056	frank	100	385,2202	386,3793	387,5384
Kanada	124	dolar	1	94,1454	94,4287	94,7120
Danska	208	krona	100	2026,6739	2032,7722	2038,8705
Finska	246	marka	100	2368,0985	2375,2242	2382,3499
Francija	250	frank	100	2323,0031	2329,9931	2336,9731
Nemčija	280	marka	100	7925,3631	7949,2107	7973,0583
Grčija	300	grd	100	—	52,6492	52,8071
Irska	372	funt	1	—	194,2390	194,8217
Italija	380	lira	100	8,1393	8,1638	8,1883
Rep. Hrvaška	385	hrv. kuna	100	—	2100,0000	—
Japonska	392	jen	100	126,5759	126,9568	127,3377
Nizozemska	528	gulden	100	7080,9949	7102,3018	7123,6087
Norveška	578	krona	100	1826,9547	1832,4521	1837,9495
Portugal	620	escudo	100	76,3608	76,5906	76,8204
Švedska	752	krona	100	1648,8718	1653,8333	1658,7948
Švica	756	frank	100	9413,7463	9442,0725	9470,3987
Velika Britanija	826	funt sterling	1	197,9993	198,5951	199,1909
ZDA	840	dolar	1	130,1978	130,5896	130,9814
Evropska unija	955	ECU	1	152,7099	153,1694	153,6289
Španija	995	peseta	100	96,2219	96,5114	96,8009

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov
Banke Slovenije na dan 16. junija 1994

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 16. 9. 1994:					1,500,000	812,788	784,735	1,597,523
92	108,3717%	104,6313%		106,5015%	150,000	81,279	78,473	159,752

MEDPODJETNIŠKI TRG

Tečajna lista Ljubljanske banke d.d. za obračun
deviznih prilivov in odlivov podjetij

Tečaji veljajo od 16. junija 1994 od 00.00 ure dalje

ZA DEVIZE				
država	valuta	enota	nakupni	prodajni
Avstrija	šiling	100	1133,8508	1135,9829
Francija	frank	100	2338,1385	2342,5351
Nemčija	marka	100	7977,0000	7992,0000
Italija	lira	100	8,1924	8,2078
V. Britanija	funt	1	199,2894	199,6641
ZDA	dolar	1	131,0462	131,2926

Opomba: Tečaji so okvirni. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje glede na trenutne tečaje na trgu deviz oz. poseben dogovor.

banka	valuta	nakupni	prodajni
Probanka Maribor	DEM	79,55	79,65
SKB Banka d.d.	DEM	79,60	79,70

Tečaji so okvirni. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje.

Tečajna lista za odkup in prodajo deviz podjetij

Tečaj velja dne 16. junija 1994 od 00.00 do 24. ure

banka	valuta	nakupni	prodajni
A Banka	DEM	79,65	79,75
Creditanstalt - Nova banka	DEM	79,65	79,75
Bank Austria	DEM	79,60	79,75
UBK banka	DEM	79,56	79,72
SZKB	DEM	-	-

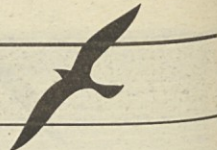
Devizni tečaji za USD, ATS, LIT in CHF so določeni na podlagi srednjih tečajev po trenutno veljavni tečajnici Banke Slovenije, pri drugih valutah pa je razmerje Banke Slovenije povečano oziroma zmanjšano za 0,25-odstotne točke. Tečaji veljajo za odkup prilivov in prodajo deviz do ECU = 30.000 na dan. Pri večjih prilivih in nakupih se tečaji določijo v sporazumu. * Banke, ki objavljajo tečaje, se zavezujejo kupovalni in prodajni tečaj veljati po objavljenem tečaju in v skladu s tekstom, ki dopolnjuje pogoje nakupa ali prodaje.

MILANSKI DEVIZNI TRG

15. JUNIJ 1994	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	—	1598,650
ECU	—	1877,610
nemška marka	—	974,490
francoski frank	—	285,600
funt sterling	—	2432,350
holandski gulden	—	870,350
belgijski frank	—	47,360
španska pezeta	—	11,829
danska krona	—	249,150
irski frank	—	2379,910
grška dramma	—	6,445
portugalski escudo	—	9,387
kanadski dolar	—	1154,510
japonski jen	—	15,563
švicarski frank	—	1158,440
avstrijski šiling	—	138,470
norveška krona	—	224,590
švedska krona	—	202,810
finska marka	—	291,330
avstralski dolar	—	1165,420

ZVEZA BANK CELOVEC

15. JUNIJ 1994	v ŠILINGIH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	11,3500	11,8500
kanadski dolar	8,2000	8,6000
funt sterling	17,2500	18,0500
švicarski frank	818,5000	848,5000
belgijski frank	33,5500	34,8500
francoski frank	202,5000	210,5000
holandski gulden	615,5000	639,5000
nemška marka	690,2000	716,2000
italijanska lira	0,7090	0,7490
danska krona	177,5000	184,5000
norveška krona	160,0000	167

POTOPIŠ

Bali, poslednje zatočišče duhov ⁽⁵⁾

V notranjosti otoka je življenje bolj pristno

Ko sem se nekoč, utrujena od tropske vročine, navelicala barantanja za na pol gnile banane, mi je razburjena prodajalka na obcestni stojnici iskreno zaželela, naj se zvrnem v kakšen prepad. Se dolgo me je spremljal tesnoben občutek. Kdo ve, kakšen vpliv imajo hudobni duhovi? Morda bi bilo pa le bolje kupiti tiste banane?

Neprijetna srečanja s pohlepni ljudmi so proti severu postajala vse redkejša. Sele tu, daleč od turističnega vrveža, sem začela prepoznavati prisotnost dobrih duhov, demonov in božanstev, katerim Balijski posvečajo vse svoje življenje. V daljavi so izginile prenapolnjene plaže, stojnice s sadjem in kicem so postajale redkeje.

Trdo delo kmetovalcev

V notranjosti otoka lahko se vedno srečaš kmeta, ki se sklanja nad lesenim plugom, v katerega je vprežen vodni bivoli. Bosonogi starci in ženske gazijo blato na riževih poljih. Na drugem koncu pa že mlatijo pravkar požeto klasje. Toplo podnebje namreč omogoča kar dve žetvi na leto. Slikovita riževa polja so gotovo ena najlepših stvaritev človeka in narave! V strme bregove se dvigujejo terase, na katerih se v vodi lesketajo živozelene sadike, spet drugje pa so polja že zlatorumena.

Toda idilična podoba skriva v sebi trdo delo, ki ga v deželah s presežkom delovne sile se vedno opravljajo večinoma ročno. Zaradi potreb po obilnejših pridelkih, so že davno zgradili obcu-

dovanja vredne namakalne sisteme. Sistem vodnih zbiralnikov, namakalnih kanalov in riževih teras zahteva sodelovanje ene ali celo več vasi. Zemljo poplavijo in riž sadijo v blato.

Seme najprej posejejo na manjša polja. Čez nekaj tednov, ko so sadike dovolj velike, jih ročno presadijo na večja polja, kar je pomembno predvsem tam, kjer imajo več zetev letno, tako so velika

polja bolje izkoriščena. Ko sadike dosežejo višino od osem do petnajst centimetrov, spustijo na polja vodo, ki jo spustijo s polj sele dva do tri tedne pred žetvijo. Od setve do žetve običajno poteče od tri do devet mesecev, odvisno od sorte. Zetev in mlatenje poteka ravno tako ročno, le pri luskanju zrn si pomagajo s preprostimi ročnimi stroji.

Marija Demsar
(Se nadaljuje)

Takšni majhni kipci na Balijski niso redkost (Foto: M. D.)

IZLET ZA KONEC TEDNA

Mimo gradu Snežnik na Mašun ⁽¹⁾

Okolica gradu je v pozni pomladi nadvse očarljiva

Popotniki nekdanih časov so se pred vstopom v snežniško gozdovo ustavili na gradu Snežnik, ki je pomenil zadnji otok varnosti pred odhodom v takrat se divje gozdove. Tudi danes lahko na poti v osrčje gozdov pod Snežnikom storimo enako in se ob pomoči lepo ohranjene notranjosti gradu in njegovih zbirk odpravimo na nenavadno pot v preteklost, ki jo se poudarja izjemna vkomponiranost grajske zgradbe v zeleno okolje na robu gozdov.

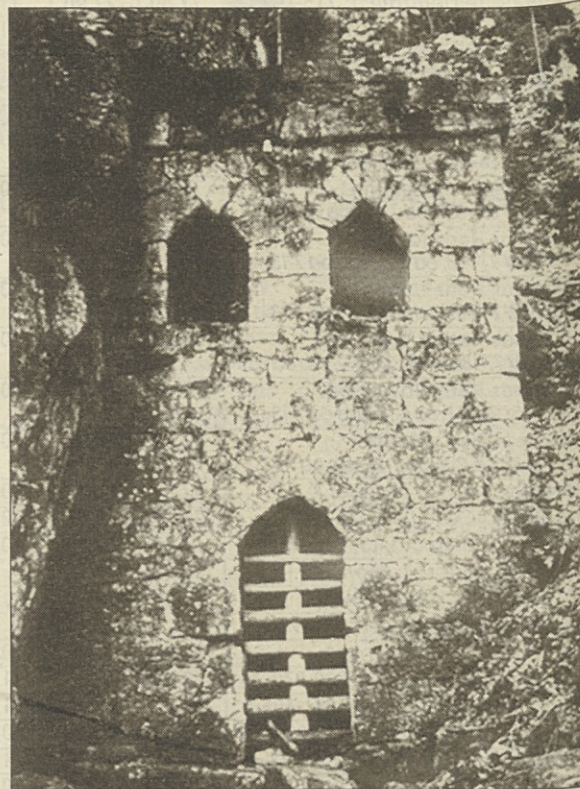
Okolica snežniškega gradu je v pozni pomladi naravnost očarljiva. Grad obdajajo stari drevoredi in diseci travniki, ki vabijo s svojim mirom, le nekaj deset metrov od parkirskega pa je ob grajskem baje-rju povsem samotni kraj. Tam vlada vzdušje starodavnosti. Bajer obkrožajo drevesa, med katerimi se v bližini skriva močan kraski izvir Obrh.

V neposredni bližini je nenevadno obzidan izvir Brezno, ki priteka na dan le ob močnejši vodi. Tu so imeli včasih namescene tlačne črpalke, s katerimi so vodo prečrpavali v grad. Lahko recemo, da je bil grad tudi drugače precej moderno urejen. Njegov zadnji lastnik Herman Schönburg-Waldenburg je imel več kot deset gradov v severni Nemčiji, vendar je večino let pred drugo svetovno vojno preživel na gradu Snežnik. Na račun trgovine z lesom ga je opremil s številnimi zbirkami, ki so večji del ohranjene in niso izginile tako kot inventar z drugih gradov. Zato je ogled gradu prav posebno doživetje, ki ga nara-

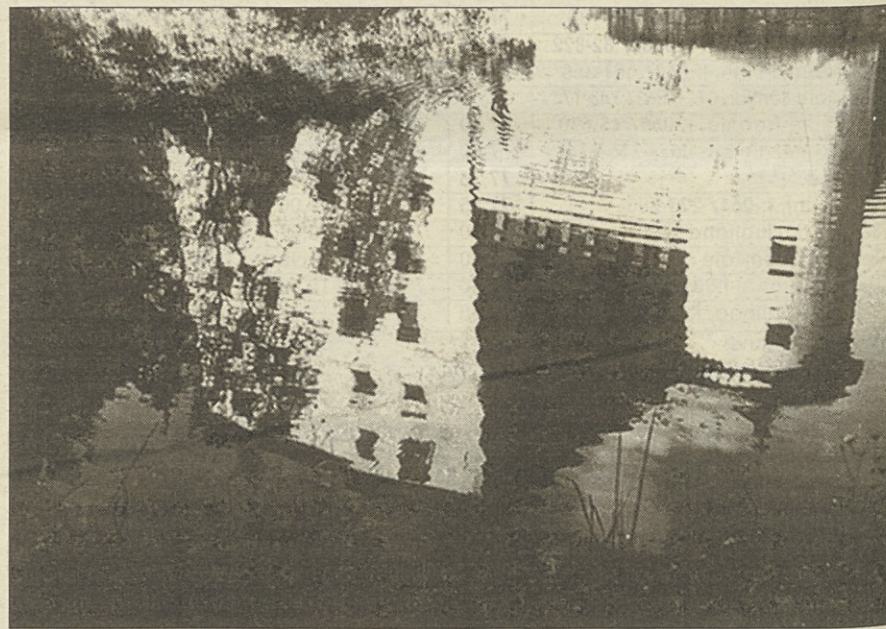
vna okolica se poudari. Grad je odprt od srede do petka od 10. do 13. ure in od 16. do 19. ure, ob sobotah in nedeljah pa od 10. do 19. ure. Vodenje je vsako polno uro.

Toda grad je samo postanek na poti v goste gozdove. Po ogledu se lahko odpravimo po sledih nekdanih popotnikov proti dvajset kilometrov oddaljenemu Masunu. Makadamska cesta je za pesčenje pretrda in predolga, z avtom se prehitro popeljemo skozi gozdove, zato je za pot proti Masunu najbolj primerno gorsko kolo. Do Masuna vodi tudi asfaltna cesta iz Knezaka, v okolico pa se razširjajo se druge ceste, zato je za podrobnejšo raziskovanje gozdov potrebna karta občine Ilirska Bistrica (v merilu 1:50.000) ali Atlas Slovenije.

Dario Cortese
(Se nadaljuje)

Obzidan izvir za gradom

Grad Snežnik v vodnem ogledalu (Obe fotografiji: Dario Cortese)

PODLISTEK / BOB MARLEY

Človek, ki je ritem reggaeja uveljavil po vsem svetu ⁽⁵⁾

Mladi Bob Marley je znal protest izraziti z glasbo namesto z nasiljem

Priseljenci so večinoma živeli v napol podrtih hišah narejenih z mnogo improvizacije iz ostankov pločevine, lesa, lepenke... V premajhnih prostorih so se drenjale velike družine, družba pa so jim delala odprta smetišča in neurejena kanalizacija. Le redki so imeli srečo, da so živeli v starih državnih hišah kolonialne angleške vlade, kjer so imeli na voljo celo tekoko vodo sredi tesnega dvorišča. Za mnoge, ki so se danes ujeti tu, se življenje ni bistveno spremenilo!

Sredi šestdesetih let je vlada podrla del barakarskih naselij in zgradila državne bloke, ki se jih je hitro oprijelo ime Concrete jungle (Betonška džun-

gla). Življenje naj bi postalo znošnejše, toda se zdalec ne za vse.

Srečneži, ki so dobili trdno streho nad glavo, so postali vneto zagovorniki vlade in iz začetnega negodovanja so kmalu nastala vedno hujša nasprotja med prebivalci revnih naselij. Politika je prevladala nad razumom in vse hujše razprtije so rojevale cedalje več nasilja, ki v revnih predelih zahodnega Kingstona tudi danes domala vsakodnevno pobira svoj krvni davek.

Pravzaprav obračanje k nasilju za mlade brez prave prihodnosti niti ni bilo čudno. Toda nekateri so znali namesto z nasiljem protest izraziti z glasbo. Med njimi je bil tudi Bob

Marley. S petnajstimi leti je končal solo in začel služiti kruh kot varilec in prodajalec, toda v mislih je bil vedno pri glasbi. V tem času je mati emigrirala v ZDA in v Trench Townu pri teti pustila Boba in sestro Pearl.

Med svojim delom je kmalu po naključju nadel na ljudi, ki so ga povežali s snemalnim studijem, in s petnajstimi leti je posnel svojo prvo skladbo »Judge not«. Kmalu je sledilo še nekaj snemanj, toda brez posebnega uspeha.

Ustanovitev skupine The Wailing Wailers

Leta 1964 se je spoznal z Livingstonom (Bunny Wailer) in Hubertom

McIntoshom (Peter Tosh), s katerima je vadal in igral na ulicah dan in noč. S se dvema dekletoma in Juniorjem Braithwaitom so ustanovili skupino The Wailing Wailers.

To je bil čas nastajanja jamajske glasbene industrije in za dobre pevce, ki so prihajali tudi iz razvpih predelov zahodnega dela Kingstona, so imeli vedno »posluh«. V tem času je bil popularen ska in novonastala skupina je uspela že s prvim singlom Simmer down. Nato je v kratkem času sledilo več kot 30 hitov in nekateri so se na jamajskih glasbenih lestvicah obdržali celo mesece.

Igor Fabjan
(Se nadaljuje)

Hiša Marleyevih sorodnikov v vasi Nine Miles (Foto: Igor Fabjan)

ZDRAVILSTVO IN LEKARNIŠTVO

Odkritje vitaminov je zakoličilo nove poti pri zdravljenju bolezni

Eno najbolj uporabnih zdravil pa je odkril sir Alexander Fleming

Odkritje vitaminov je bilo prav tako značilno za farmacijo poznega 19. stoletja, kakor odkritje kemoterapevtikov ali antibiotikov. Poljski kemik Funk je leta 1911 odkril v lusci ni riza tvarino, ki jo je imenoval »vitamin« (to pomeni amin, pomemben za življenje). S tem je medicini pri zdravljenju nekaterih bolezni odprl nove poti.

Z odkritjem vitaminov je pojasnjena hranljivost marsikaterega živila. Vitamin A, ki pospešuje rast, je leta 1937 izdvojil Karrer in utrdil njegovo kemijsko zgradbo. Odkril je, da ga je največ v zelenjavi, jetrih in ribjem olju. Kemikoma Kuhnu in Morissu je leta 1937 uspelo ta vitamin umetno pripraviti.

Vitamin B1imenujemo tudi antinevralgični vita-

min. Pri njegovem po-manjkanu pride do obolenja živcev. Vitamin C pa je leta 1919 poimenoval kemik Drummond. Leta 1939 mu je uspelo, da je izdvojil čisti vitamin C, in opisati njegovo kemijsko sestavo (askorbinska kislina). Nemec Reichstein ga je leto kasneje pripravil na umeten način.

Vitamin D so odkrili leta 1919. V medicinsko prakso sta ga leta 1927 uvedla Windaus in Pohl v obliki oljne raztopine. Vitamin E je leta 1936 izoliral Evans. Le leto pozneje je opisal njegovo kemijsko strukturo in ga pripravil umetno. Minot in Murphy sta uporabljala preparate iz živalskih jeter kot zdravilo proti perniciozni anemiji. To je le del od številnih odkritih vitaminov v tem obdobju.

Danes poznamo po zaslugi omenjenih kemikov številne vitaminske preparate.

Besedo oziroma naziv hormon je leta 1906 uvedel Sterling. Leta 1922 sta Banting in Best iz trebušne slinavke izolirala insulin, že tri leta kasneje pa so kemiki John, Abel in Geiling pripravili umetni insulin. V novejšem času so odkrili hormon nadledvične zleze in ga poimenovali kortizon. Na osnovi njegove strukture se je razvila cela vrsta kortizonskih preparatov, ki jih danes s pridom uporabljajo pri zdravljenju nekaterih kožnih infekcij in revmatizma.

Eno od najsjajnejših zdravil, kar jih je kdaj odkril človek, je penicilin. Z njegovim odkritjem je bil omogočen nov način boja proti bakterijam.

Do odkritja je prišlo, ko je sir Fleming leta 1928 v svojem laboratoriju opazil, da je v stekleni posodi, ki jo je njegov laborant pozabil postaviti v termostaat, izginila kultura kokov. Na tistem mestu, kjer so bili koki, so se razcvetele in sile kolonije neke plesni. Kot bakteriolog je takoj zaslučil povezavo med nastalo plesnijo in izginulo kulturo stafilokokov. Po temeljitih poizkusih in opazovanju, je ugotovil, da plesen v resnici negativno učinkuje na mikrobe, na njihovo rast in razmnoževanje. To tvarino, ki jo je izločil iz plesni, je poimenoval »penicilin« po botaničnem imenu te plesni (Penicillium notatum). Fleming je že leta 1929 objavil svoje ugotovitve, izkušnje in misljenje o penicilinu.

Zaradi različnih vzrokov pa njegove ugotovitve v strokovnih krogih niso vzbudila takega zanimanja, kot bi ga zaslužila. Se le oxfordski profesor patologije Florey je po desetih letih slučajno naletel na Flemingovo razpravo. Po dolgotrajnih poskusih mu je uspelo dobiti izloček plesni v majhnih količinah. Tedaj je lahko raziskal učinek penicilina na živalih, leta 1941 pa njegov učinek pri človeku.

Učinki so bili naravnost neverjetni in se istega leta so v Ameriki začeli vzgajati penicilinsko plesen v velikih cisternah. Najprej so penicilin zelo uspešno uporabljali pri ranjenih v drugi svetovni vojni ter z njim rešili nešteto življenj. Metja Stritmar

LABIRINT ZNANJA

Tomaževa pesmica

Na RGL vsak torek
sta Alenka in Tomaž,
ki se vedno s picico mastita,
in se veselita
našega sodelovanja v
Labirintu znanja!

Takšno pesmico je Alenki in Tomazu poslal Tomaž. Tisti prvi Tomaž je ni slisal, ker je v Spaniji, vendar mu jo bo prihranila Alenka. Tokrat ji je namreč pri vodenju Labirinta pomagal skrivnostni Magic.

Nagrajenci: Ana Zoric 6.000 tolarjev, Nina Dretnik 5.000 tolarjev, Urša Podlipnik 4.000 tolarjev, Ana Dežman 3.000 tolarjev, Katja Zickar 1.000 tolarjev.

LABIRINT Z N A N J A

Ime in priimek:

Telefonska številka:

Naslov:

Glasbena želja:

Prijavnico pošljite na naslov:
RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana,
za LABIRINT ZNANJA

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Ker boste partnerjeve geste napak razumeli, se bosta nekega trenutka simpatično sprickala. Spor bosta poravnala v strastnem objemu med nežnimi rjuhami.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Znizali boste kriterije in pričakovanja ter z lahkoto poiskali pravo rešitev. Vase prilagajanje svetu je osnovni pogoj za uspešno prilagajanje sveta vam.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Ker boste prevec zaposleni s svojimi trenutnimi interesi, boste prezrli namig, ki bi vam lahko spremenil življenje - ni rečeno, da na boljše.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Svojo pot k cilju boste nadaljevali s počasnejšim in modrejšim tempom, tako da se zlepa ne boste ponovno utrudili in zlepa ne boste zasli na stranpot.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Sprejeli boste dejstvo, da je pretrpano prilagajanje drugim omejevanje lastne svobode. Spoznanje, zaradi katerega boste občutno svobodnejši.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Marsikoga, ki ga prej niste hoteli ali mogli razumeti, boste dojemali v vsej njegovi človeški širini. Zato, ker na tak način dojemate tudi sebe.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Zaradi vaše ozke usmerjenosti vase in izkoriščanja drugih sebi v prid boste deležni nežne kritike. V ozadju ne bo razočaranje, pač pa vroča želja.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Za vas se bo začela zanimati oseba, ki vam je že dolgo časa simpatična, vendar doslej niste upali preverjati, ali ste ji simpatični tudi vi.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Slejkoprej boste spoznali, da panj, pred katerim želite pobegniti, nosite v sebi in da ga s poskakovanjem le še bolj dražite. Obmirujte torej.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Pokazalo se bo, da ste storili prav. Tehtnica se bo nagnila in iz nje bodo padle vse tiste odločitve, ki so bile napacne in ki bi se končale v porazu.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Nekdo vam bo s svojimi otročarijami prišel vrh glave. Ampak nikar mu ne dokazujte, da so njegove vrednote fiktivne - kajti do tega mora priti sam.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: S svojim nastopom boste sprožili reakcije, ki bodo še dolgo odmevale med vašimi sodelavci in znanci ter povzročile marsikatero trajno pozitivno spremembo.

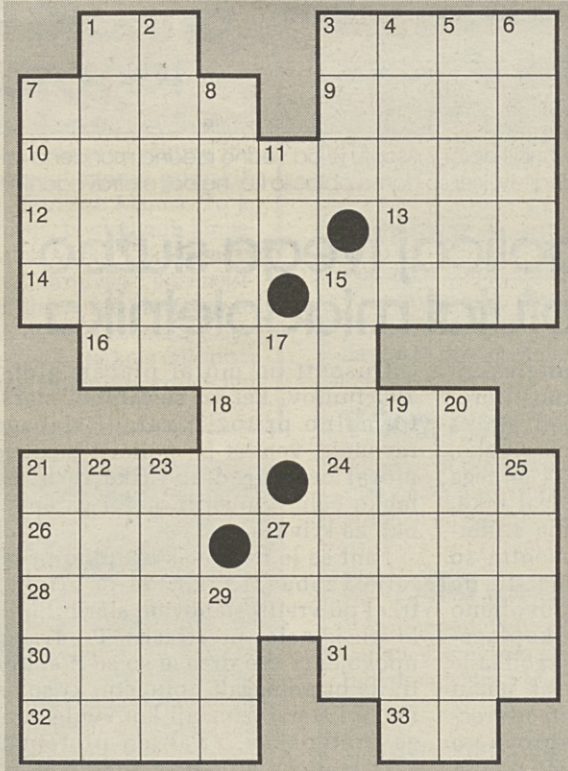
KRIŽANKA

Vodoravno:

1. začetnici slovenskega glasbenika Predina, 3. pokrajina v Vietnamu, 7. španska narodna jed iz socivja in mesa (krajša oblika), 9. glavno mesto Latvije, 10. ime in priimek kitajskega revolucionarja, 12. ime nemškega alpskega smučarja Bittnerja, 13. Cigan, 14. vodna žival, 15. evropski ognjenik, 16. klada za sekanje drv, tnala, 18. orodje za kopanje rovov, 21. staro- veska država na jugu Arabskega polotoka, 24. barva igralnih kart, 26. cerkveni reformator iz samostana Cluny, 27. obroček za nasajanje kose, 28. stavčni člen, ki določa odnosnico imenske besedne zveze, 30. desni pritok reke Sene v Franciji, 31. vrsta iglavca, 32. kitajska utežna enota, 33. začetnici nemškega sociologa Toenniesia.

Navpično:

1. otok pred Sibenikom, 2. zobna zalivka, 3. ime nekdanjega nizozemskega hitrostnega drsalca Schenka, 4. glavno mesto francoskega departmaja Deux-Sevres, 5. hebrejski pripovednik, nobelovec leta 1966 (Samuel Josef), 6. gibljiva ognjena zmes pod zemeljskih površjem, 7. ime ameriskega filmskega igralca Sharifa, 8. zaničljiv izraz za pripadnico azijske rase, 11. glavni števnik, 15. osnovno načelo demokracije, 17. oranje, 19. močna angleska doga, 20. angleski plesalec iz 18. stoletja (Josias), 21. tesen, soteska, 22. mesto v severni Italiji, po katerem se imenuje Jadransko morje, 23. glavno mesto ameriške zvezne države Idaho, 25. vrsta kita, 27. avtomobilska oznaka Karlovca, 29. pastir iz Sneguročke.

RESTITEV
Vodoravno: ZP, Anam, olla, Riga, Mao Ze Dong, Ar-
kost, prilastek, Oise, tisa, tael, FT
m, Rom, riba, Etna, naton, kram, Saba, karo, Odo,

Danes goduje

Beno

Sv. Beno se je rodil leta 1010 v plemiški družini v Hildesheimu v Nemčiji. V zgodnji mladosti ga je vzgajal tamkajšnji skof, nato pa je vstopil v dominikanski samostan. Redovni predstojniki so ga poslali na pariško vseučilišče, kjer je pridobil vse akademске casti in naslove.

Dve leti po vrnitvi v Hildesheim je bil izvoljen za priorja samostana, nato pa ga je cesar Henrik III. poklical za kanonika v Goslar. Tamkajšnje solo je vodil celih dvajset let. Leta 1066 je bil imenovan za skofa v Meissenu. Zelo si je prizadeval za bolj slovesno obhajanje bogoslužja, znan pa je bil tudi po tem, da je na rednih obhodih po svoji skofiji večino dohodkov razdelil revežem. Priljubljen je bil tudi med Luziskimi Srbi, ki so v tistem času prisli pod nemsko oblast, zato si je pridobil ime »apostol Luziskih Srbov«.

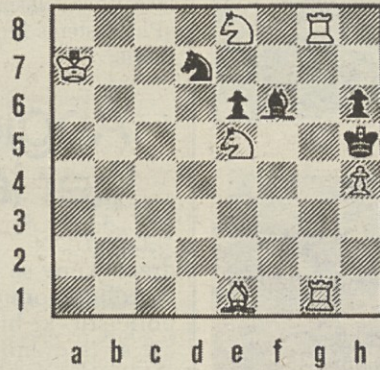
Ko je prišlo do spora med nemskim cesarjem Henrikom IV. in papežem Gregorjem VII., se je skof Beno odločno postavil na papeževo stran. Da bi se izognil cesarjevemu maščevanju, se je umaknil v Rim, od koder se je vrnil sele leta 1088, ko se je spravil s cesarjem.

Umrl je v visoki starosti 16. junija 1106. Pokopali so ga v meissenski stolnici, za svetnika pa je bil razglašen leta 1523.

Umetniki so ga upodabljali kot skofa z ribo, ki ima v gobcu sop kljucev. Castili so ga kot zavetnika ribičev in suknarjev.

(Vir: Leto svetnikov)

ŠAH

Mat v treh potezah / Dr.S.Wolf - Zagreb 1935

Kako matirati črnega kralja na robu sahovnice, ki ga poleg kmata varujeta aktiven lovec in skakac. Zato je prav naloga belega, da za uspešno matiranje v treh potezah onemogoči delovanje črno poljnega lovca. Kako mu to uspeva?

Resitev naloge

Beli ne sme odstraniti črnega skakaca s potezo 1.Sd7: ker sledi 1...Ld4+, temveč mora lovca odstraniti v kot sahovnice s potezo 1.Th8! ter izsiliti 1...Lh8: 2.Tg7! Lg7: 3.Sg7: mat! Na 2...Sd7 poljubno 3.Sf6 mat. Resitev problema z dirigiranjem črnega lovca na polje h8 je poanta zgornjega problema!

Silvo Kovac

JUTRI

Pisalo se je leto
1818

Rodil se je C. Gounod

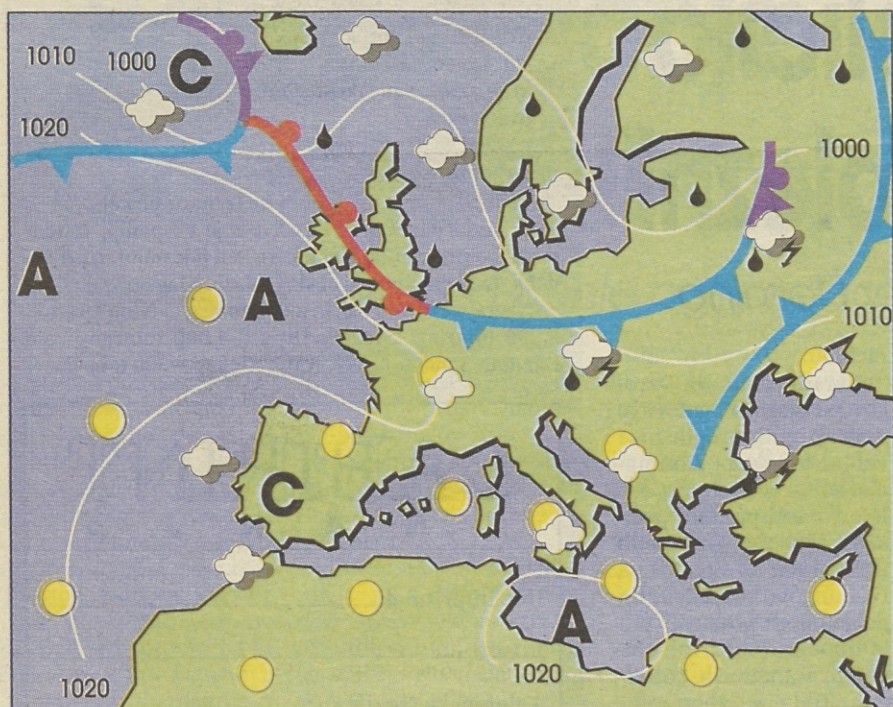
Francoski skladatelj Charles Gounod, rojen 17. junija 1818. leta v Parizu, sodi med tiste umetnike, ki so dolgo in nemalokrat predolgo čakali na zaslužno priznanje.

Gounod je studiral na pariškem konservatoriju, njegovo prvo opero Sapho pa so predstavili v operi leta 1851, vendar ni bila dobro sprejeta. Podobno se je zgodilo s Faustom, ki je sele deset let po prvem predvajanju dobil zaslužno priznanje. Faust, napisan po prvem delu Goethejeve dramatične pesnitve, je nastajal dve leti. Krstna uprizoritev je bil v pariškem Théâtre Lyrique. Kritika je sicer pohvalila nekatere speve, vendar predstava pri občinstvu ni naletela na veliko odobravanje. Po dobrem desetletju, ko je bila ponovno uprizorjena, je dosegla uspeh in se kmalu uvrstila v železni repertoar vseh svetovnih opernih hiš. Gounod se je po uprizoritvi Fausta za pet let naselil v Londonu, kjer je ustanovil Gounodov zbor. Po Faustu je napisal še dve operi: Mireille in Romeo in Julijs, vendar z nobeno ni ponovil Faustove veličine. Po mnenju glasbenih kritikov se je Gounod že s svojim prvim delom odrekel tradicionalnemu slogu. Iskal je predvsem tesno povezavo med glasbo in besedilom, opustil je neskončna ponavljanja ene same melodije ter s tehnično dovršenostjo in poudarjeno izrazno močjo nadomestil manjkajočo psihološko poglobljenost besedila.

V zadnjih letih življenja je postal globoko veren in je pisal predvsem cerkveno glasbo. Umrl je v Parizu leta 1893.

EVROPA / VEČINOMA SONČNO, VZHOD - NEVIHTE

Vremenska slika:

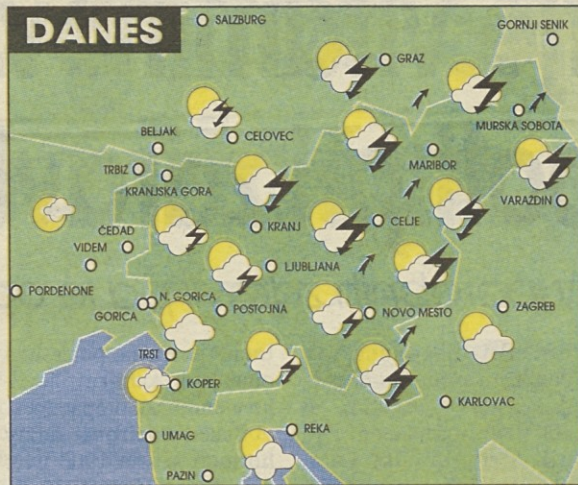
Oslabljena hladna fronta se prek srednje Evrope pomika proti jugovzhodu. S severozahodnimi vetrovi bo v visinah prehodno pritekal k nam nekoliko hladnejši zrak, kar bo povzročilo nastanek posameznih neviht.

Podatke posreduje Hidrometeorološki zavod.

ALPE JADRAN / SONČNO, POPOLDNE NEVIHTE

OBLACNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	
nad 10 m/s	
	MEGLA

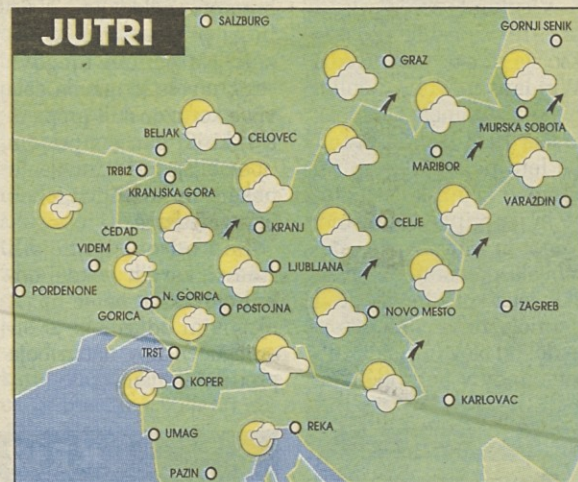

Slovenija:

Večinoma sončno bo. V notranjosti bodo krajevne nevihte. Pihati bo začel jugozahodni veter. Temperature do 26 °C.

Sosednje pokrajine:

Večinoma sončno bo. Popoldne bodo v Avstriji, na Madžarskem in severnem Hrvaškem krajevne nevihte.

V Sloveniji:

Večinoma sončno bo, v vzhodnih krajih niso izključene posamezne nevihte.

Obeti:

V soboto bo sončno in se topleje.

TEMPERATURE
ALPE JADRAN

včeraj ob 8. in ob 14. uri

LJUBLJANA.....	15/23
TRST.....	18/24
CELOVEC.....	16/23
BRNIK.....	14/22
MARIBOR.....	14/23
CELJE.....	14/22
NOVO MESTO.....	14/22
NOVA GORICA.....	17/25
MUR. SOBOTA.....	14/22
PORTOROŽ.....	16/24
POSTOJNA.....	12/21
ILIRSKA BISTRICA.....	-/-
KOČEVJE.....	12/22
CRNOMELJ.....	14/22
SLOV. GRADEC.....	12/21
BOVEC.....	-/-
RATEČE.....	10/21
VOGEL.....	11/14
KREDARICA.....	0/3
VIDEM.....	18/25
GRADAC.....	16/23
MONOSTER.....	14/22
ZAGREB.....	16/22
REKA.....	-/-

TEMPERATURE
PO EVROPI

včeraj ob 8. in ob 14. uri

HELSINKI.....	9/19
STOCKHOLM.....	5/25
MOSKVA.....	10/17
BERLIN.....	11/22
VARŠAVA.....	12/20
LONDON.....	8/25
AMSTERDAM.....	7/20
BRUSELJ.....	9/22
PARIZ.....	13/24
DUNAJ.....	15/18
ZÜRICH.....	10/22
ZENEVA.....	11/24
RIM.....	13/21
MILAN.....	15/25
BEOGRAD.....	14/16
BARCELONA.....	16/25
ISTAMBUL.....	19/29
MADRID.....	13/30
LIZBONA.....	18/28
ATENE.....	21/28
BUCAREST.....	15/24
MALTA.....	17/24
PRAGA.....	9/18

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 04.10 in zšlo ob 19.55. Dan bo dolg 15 ur in 45 minut. Luna bo vzšla ob 11.43 in zšla ob 23.52.

Podatki zadevajo sončno uro, tako da je v poletnem času treba upoštevati enourni zamik.

TEMPERATURE REK

Mura (G. Radgona)	12,4°C
Sava (Radovljica)	9,4°C
Sava (Sentjakob)	NP°C
Sava (Radece)	14,0°C
Savinja (Lasko)	NP°C
Ljubljana (Moste)	11,8°C
Bistrica (Sodražica)	NP°C
Sora (Suha)	12,0°C
Iska	9,3°C

PLIMOVANJE

Danes: ob 2.28 najvišje 7 cm, ob 8.48 najnižje -30 cm, ob 16.17 najvišje 36 cm, ob 23.29 najnižje -17 cm.

Jutri: ob 4.32 najvišje 1 cm, ob 10.02 najnižje -22 cm, ob 17.23 najvišje 39 cm, ob 00.46 najnižje -28 cm.

RAZMERE NA CESTAH

Ceste po Sloveniji so večinoma suhe in normalno prevozne, promet pa v notranjosti države poteka tekoče in brez zastojev. Promet na mejnih prehodih je tekoč, le na mejnem prehodu Dolga vas morajo tovorna vozila pri izstopu iz države čakati do 12 ur.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Kardiokirurgom pomagajo kače

PITTSBURG - Ameriški kardiokirurzi so razvili novo metodo zdravljenja najhujših okluzij srčnega obtoka, zgledujoč se po strukturi in fiziologiji srca kač in nekaterih plazilcev. Metoda »transmiokardicne revaskulacije« je uresničil kardiokirurg iz Milwaukeeja Mahmood Mirhoseini, a jo je prvi praktično izvedel profesor Bathey Griffith iz

Pittsburga. Kirurg s kirurškim laserjem napravi 30 luknjic (3-milimetrskega premera) na steni levega srčnega prekata. Na zunanji steni srca se te luknjice skoraj v trenutku zacelijo, tako da ne pride do krvavitve, medtem ko luknjice ostanejo na notranji steni in s tem hranijo prekatno mišicevje (miokardij), ki je postalo ishemično (se ne prekr-

vavi) zaradi okluzije srčnih arterij. Kot rečeno so se pri tej metodi zgedovali po srcu nekaterih plazilcev, ki jim prekrvavitve srčne mišice omogočajo cevke iz prekatov proti zunanji steni in ne srčne arterije.

Metodo so z uspehom uresničili na neki 36-letni ženski. Za sedaj je metoda v preizkusni fazi in služi za zdravljenje najhujših srčnih okluzij, pri katerih so neuspešne vse dosedanje kemične in kirurške (by pass) metode. Aparat za »transmiokardicno revaskulacijo« je naj sodobnejši 1.000-vatni kirurški laser (heart laser) družbe »Plc Systems Inc« iz Milforda.

Klobuk za Ascot

Konjski derbi v Ascotu je od vedno izredna mondena prireditve, kjer se dame oblačijo kar najbolj ekstravagantno

Angleški policaj tvega službo ker je oklofutal mladoletnika

LONDON - Na tisoče angleških državljanov se je iz solidarnosti prostovoljno ponudilo plačati odvtenika policistu, ki bi lahko bil ob službo, ker se je drznil oklofutati 14-letnega nepridiprava, ki se je zabaval tako, da je plasil stare ljudi. Toda 42-letnega policista Stevea Guscotta so njegovi nadrejeni že posvarili, da predstavniku policije ni dovoljeno sprejemati denarja od davkoplačevalcev. Njegova neverjetna zgodba je ganila Angleže, ki bi na vsak način hoteli pomagati in potolaziti nesrečnega policaja, ki je po splošnem mnenju prav storil, da je čisto po domače prisolil posteno zausnico nepridipravnika, ki ga je zasacil med pohodom po mestecu Minehead na jugu Anglije.

Guscott bo moral plačati globo 100 funtov, ker so se fantovi stari formalno pritožili zaradi slabega ravnanja, vendar bo policist pozneje moral celo pred sodnika in bi ga lahko celo odpustili, če bi ga spoznali za krivega.

Fant se je namreč s skupino prijateljev zabaval tako, da je hrupno trkal po vratih stanovanj starih ljudi, ki jih je želel prestrasiti. Predvsem upokojenci vse države so se ponudili, da bi pomagali policistu, ki so ga fantovi stari označili kot »vulgarnege pretepača«. »Kaksen pretepač, kakšna globa ali zapor, morali bi ga nagraditi,« je poročal neki časopis, se zlasti, ker je mladoletnih prestopnikov v Veliki Britaniji vedno več in je policija v vse večjih težavah.

Na dražbi znane kravate za pomoč prizadetim

PARIZ - V ponedeljek bodo v neki igralnici v Zgornji Savoiji (Aix-les-Bains) na dražbi prodali kakih 200 kravat z »zajamčenim poreklom«, ki so jih nosile znamenite osebnosti od predsednika Mitterranda do dirkaca Ferrarija Jeana Alesija. Izkupicek bodo namenili skladu za prizadeto mladino. Zacetna cena bo 300 francoskih frankov.

Restavrirali bodo zgodovinsko stranišče

LONDON - V northumberlandski grofiji bodo restavrirali 200 let staro »odplakovalno stranišče«, ki ga je že načel zob casa. Zidano stranišče se nahaja na takem mestu, da iztrebki padajo neposredno v reko, ki se nahaja 15 metrov globje. Obnovitev tega iz kamna zidanega in s skrilavci pokritega stranišča bo stala 2.000 funtov.

Domiselni Japonci: krave in voli kot reklama

TOKIO - Skupina japonskih zivonorejcev je prišla do genialne ideje, saj je svoje govedo ponudila v najem raznim podjetjem za reklamiranje njihovih proizvodov. Japonski dnevnik Asahi je včeraj objavil sliko črede »reklamnega« goveda na območju hriba Aso. Krave, voli in biki imajo boke popisane z reklamnimi sporočili raznih krajevnih podjetij. Zamisel se je porodila v glavi zivonorejcev vasi Ubuyama, ki so za 3 tisoč jenov na leto za vsako glavo dali v najem svoje govedo.

Zagonetna eksplozija pri Montrealu - meteorit?

MONTREAL (KANADA) - Močna in zagonetna eksplozija je prejšnjo noč prestrasila meščane kanadskega Montreala. Očividci iz predmestij južno od Reke sv. Lovrenca so navedli, da so na nebu zagledali ogromno ognjeno kroglo, ki je padla proti Zemlji, takoj nato pa močno eksplozijo. Predstavnik za tisk krajevne policije Jacques Morisseau je prepričan, da je šlo za meteorit, takoj pa je poudaril, da padec ni povzročil ne zrtev in ne gmotne škode. Eksplozija se je pripetila ob 20. uri po krajevnem času (ob 3. po srednjeevropskem času). Zabeležile so jo tudi seizmološke naprave montrealske univerze. Moč eksplozije je bila 3,8 stopnje po Richtertevi jakostni lestvici. Seizmolog montrealske univerze Manella Salvatore je prepričan, da to ni bil potresni sunek, temveč padec meteorita.

V Nemčiji je psica našla v gozdu sestradanega merjaščevega mladiča. Pripeljala ga je domov, ga nekaj časa dojila, ob takrat sta živali postali nerazdružljivi (Telefoto AP)